

AKMΩN

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ - ΑΡΧΕΙΟ ΣΑΦΕΓΑ

1

Υ1

ΣΧ

ΓΕΩΡΓΙΟ

ΧΑ

Ἐξώφυλλον : Μεταξοτυπία — Ἔργασία τοῦ Τμήματος Διακοσμητικῆς

ΑΚΜΩΝ

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Υπεύθυνος - Ίδιοκτήτης: ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΣΙΑΛΗΣ, Διευθυντής

ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1971 - 72

ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ 9

Έπιτροπή Περιοδικού

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΖΟΥΒΑΝΗΣ (Πρόεδρος),
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΔΡΟΥΛΑ, ΣΤΑΥΡΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΝΤΙΝΟΣ,
ΑΛΙΟΥΡΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ,
ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΕΛΙΟΣ, ΠΑΠΑΓΙΑΚΩΒΟΥ ΙΑΚΩΒΟΣ.

Φωτογραφίαι : Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

1. Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΜΑΣ
2. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ
3. ΠΟΙΗΣΗ
4. ΕΚΘΕΣΕΙΣ
5. ΜΕΛΕΤΕΣ
6. ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ
7. ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ
8. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ
9. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ
10. ΔΙΑΦΟΡΑ
11. ΑΓΓΛΙΚΑ
12. ΤΕΧΝΙΚΑ
13. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1971-72

Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΜΑΣ

Τὸ ἀνὰ χεῖρας τεύχος τοῦ περιοδικοῦ τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς Ἀμμοχώστου εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς μακρᾶς καὶ συντόνου προσπάθειας μαθητῶν καὶ καθηγητῶν, ἀπεικονίζει δέ, κατὰ τὸ δυνατόν, τὰς διαφόρους πτυχὰς τῆς σχολικῆς ζωῆς καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1971-72.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ἐπιτελούμενον εἰς μίαν Τεχνικὴν Σχολὴν ἔργον εἶναι πολύμορφον καὶ πολύπλευρον. Εἰς τὴν Τεχνικὴν Σχολὴν Ἀμμοχώστου, τὴν τρίτην εἰς μέγεθος Τεχνικὴν Σχολὴν ἐν Κύπρῳ μὲ 531 κανονικοὺς μαθητὰς καὶ μαθητρίας, 207 μαθητευομένους τοῦ Συστήματος Μαθητείας καὶ 77 μαθητὰς τῶν νυκτερινῶν τάξεων κατανεμημένους εἰς 33 τμήματα καὶ 10 εἰδικεύσεις, τὸ ἔργον τοῦτο ἐπετελέσθη κατὰ ἱκανοποιητικὸν τρόπον, πάντοτε βεβαίως ἐντὸς τῶν δυνατοτήτων τῶν κτηριακῶν καὶ ἐργαστηριακῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῆς.

Ὁμολογουμένως τὸ ἔργον ὑπῆρξε δύσκολον. Πολλὰ ὑπῆρξαν αἱ ἐλλείψεις καὶ πολλὰ τὰ χρόνια προβλήματα. Αἰσθανόμεθα ἱκανοποιήσιν διότι, ἔστω καὶ ἀριθμὸς τῶν προβλημάτων καὶ ἐλλείψεων τούτων, κατωρθώθη νὰ ἐπιλυθῇ κατὰ

τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους, καταστάντος οὕτω τοῦ σχολικοῦ ἔργου, ὡς ἔδει νὰ ἦτο, ἀποδοτικωτέρου καὶ ἀποτελεσματικωτέρου.

Ὡς ἀνέφερον ἤδη τὸ ἔργον τοῦτο σκιαγραφεῖται ἐν πολλοῖς ἐν τῇ παρούσῃ ἐκδόσει τοῦ περιοδικοῦ. Τόσον οἱ μαθηταὶ ὅσον καὶ οἱ καθηγηταὶ πρέπει νὰ αἰσθάνωνται ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν τῶν προσπαθειῶν, πρὸς ἅπαντας δὲ τοὺς καθ' οἰονδήποτε τρόπον συντέλεσαντας εἰς τοῦτο ἐκφράζομεν θερμὰς εὐχαριστίας.

Α. ΤΣΙΑΛΗΣ
Διευθυντής.

Λὲς τὴ λέ
νοῦς πηγαίνε
δες τοῦ Βυζο
νίζουν. Ναὸς
ναὸς τῆς Πα
καὶ τόσοι ἄλ
σ' ὄλο τὸν Ἰ
ἀπὸ τις λαμ
ὄμως μένου
σάν ἄλλοι ἀσ
σως γιὰ νὰ δι
βάτες, πὸν πε
πάτι, μιὰ εἰκ
ρα, τοῦ ἄλλοι
τοῦ σημερινοῖ
καὶ κατεβαίν
θεοῦ.

Ἐνας τέτοι
ρη οὔτε τὸ ἰ
καὶ ὁ Ἅγιος
πῆ φρουρὸς τ
Βυζάντιο θὰ
Μάμας, προσ
Ἅγιος μεγάλ
πὸν ἄλλοτε εἶ
τοὺς μεγάλου
ζαντίου, σήμε
τὴ φορὰ, ἐρημ
καὶ μυστήριο ἔ
Ἅγίου Μάμα.

Ἡ Σωτηρι
αὐτῆς τῆς μοι
ἱστορία τοῦ χα

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΜΑΣ ΣΤΗ ΣΩΤΗΡΑ

Λές τή λέξη Βυζάντιο και τοῦ ἄλλου ὁ νοῦς πηγαίνει σέ μιὰ ἐκκλησιά. Οἱ σελίδες τοῦ Βυζαντίου, ἐκκλησιές πολλές εἰκονίζουν. Ναός τῆς Ἁγίας τοῦ θεοῦ Σοφίας, ναός τῆς Παναγίας, ναός τοῦ Ἀη-Γιώργη καί τόσοι ἄλλοι. Πολλοί Ἅγιοι ὑπάρχουν σ' ὄλο τὸν Ἑλληνισμό, πού εἶναι γνωστοί ἀπό τίς λαμπρές τους ἐκκλησίες. Ἄλλοι ὅμως μένουν λησμονημένοι καί ἀγνωστοί σάν ἄλλοι ἀσκητές. Ποιὸς ξέρει γιατί; Ἴσως γιὰ νὰ δίνουν στοὺς μετροημένους διαβάτες, πού περνοῦν ἀπ' τοῦ ναοῦ τὸ μονοπάτι, μιὰ εἰκόνα τοῦ χθές καί τοῦ σήμερα, τοῦ ἄλλοτε θεοφοβούμενου κόσμου καί τοῦ σημερινοῦ, πού ἔκανε θεό του τὴν ὕλη καί κατεβαίνει, ἕνα ἕνα, τὰ σκαλιά τοῦ θεοῦ.

Ἐνας τέτοιος Ἅγιος, πού σέ πολλά μέρη οὔτε τὸ ὄνομά του γνωρίζουν, εἶναι καί ὁ Ἅγιος Μάμας. Ἀκριτάς ὅμως θὰ πῆ φρουρός τοῦ «ἄκρον» καί «ἄκρον» σὲ Βυζάντιο θὰ πῆ ἀκρογιάλι. Ὁ Ἅγιος Μάμας, προστάτης τῶν Ἀκριτῶν, εἶναι Ἅγιος μέγας στὰ παράλια. Οἱ τόποι, πού ἄλλοτε εἶχαν τὴν τιμὴ νὰ φιλοξενοῦν τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἥρωες τοῦ Βυζαντίου, σήμερα φιλοξενοῦν, μόνιμα αὐτὴ τὴ φορὰ, ἔρημικὰ ἀλλὰ γεμάτα παρελθόν καί μυστήριο ἐκκλησιάκια. Ἐκκλησιάκια τοῦ Ἁγίου Μάμα.

Ἡ Σωτηρα εἶναι μιὰ ζωντανὴ εἰκόνα αὐτῆς τῆς μορφῆς. Μετροφυλλώντας τὴν ἱστορία τοῦ χωριοῦ διὰ μέσου τῶν γερόν-

των βλέπεις καί ἀκοῦς συγκινητικὰ πράγματα γιὰ τὸν Ἅγιο Μάμα. Τὸ κάθε τι τὸ ἔχουν ἀποδώσει σ' Αὐτόν. Ὁ Ἅγιος Μάμας ἔδωξε ἀπὸ τὸ χωριὸ τοὺς Τούρκους. Ὁ Ἅγιος Μάμας ἔσωσε τὸ παιδί τοῦ τάδε ἀπὸ τοῦ χάρου τὰ νύχια. Ὁ Ἅγιος Μάμας τὸ ἕνα, ὁ Ἅγιός μας τὸ ἄλλο... Τόσα θαύματα πού μεταξὺ τῶν ἀπλοϊκῶν ἀνθρώπων τοῦ χωριοῦ ἔχουν μεγάλη σημασία καί νόημα.

Ἡ ἐκεῖ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου βρῖσκεται σὲ βόρειο ἀκρο τοῦ χωριοῦ. Βορειότερα ἀπλώνεται, μετὰ ἀπὸ μερικὰ χωράφια, ἡ λίμνη. Ἀνατολικά καί δυτικά στὰ παλαιὰ χρόνια ὑπῆρχαν χωράφια μὲ ροδιές. Σήμερα παραχώρησαν τὴ θέση τους σὲ σπῆτια νεόκτιστα. Ἀνατολικά βρῖσκονται σπήλαια, πού, ὅπως λέγουν οἱ γέροντες, χρησίμευαν κατὰ τὰ πρὸ Χριστοῦ χρόνια σάν πρόχειρα καταλύματα τῶν κατοίκων. Τὰ ἴδια σπήλαια χρησιμοποιήθηκαν καί στὰ μετὰ Χριστὸν χρόνια. Ἐκεῖ μέσα στὰ χρόνια τὰ πρὶν ἀπὸ τὸ διάταγμα τῶν Μεδιολάνων, ἐνῶ δηλαδή ἡ ἐκκλησία βρισκόταν ἀκόμη ὑπὸ τοὺς διωγμούς, δοξολογοῦσαν καί ὑμνοῦσαν τὸν Κύριο.

Ὅταν οἱ καιροὶ ἄλλαξαν καί οἱ Χριστιανοὶ μπορούσαν νὰ λατρεύουν ἐλεύθερα πιά τὸ θεό, εἶπαν νὰ κτίσουν ἕνα ναό. Οἱ ὑπόγειες ἐκκλησίες τοὺς ἦταν πιά ἀκατάλληλες. Ἔτσι σκέφτονταν σὲ ποιοῦ Ἁγίου τὴ χάρη νὰ κτίσουν τὴν ἐκκλησία καί ὄλο ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἀφιέρωσαν στὸν Ἅγιο

Μάμα. Ήταν ή καλύτερη έκλογή. Ένας τόπος πού πολὺ συχνὰ σωζόταν ἀπὸ τοὺς Ἀκρίτες καὶ ἀπέφευγε τὶς καταστροφές χάρις σ' αὐτοὺς ἔπρεπε νὰ τιμήσῃ τοὺς σωτήρες του. Ἐπρεπε καὶ τοὺς τίμησε. Αὐτὸς δὲ ἦταν καὶ ὁ καλύτερος τρόπος. Ένας ναὸς ἀφιερωμένος στὸν προστάτη τους. Ἐκεῖ θὰ προσεύχονταν οἱ Ἀκρίτες σὰν τύχαινε νὰ περάσουν ἀπὸ τὰ μέρη αὐτά. Ἐκεῖ θὰ ἔβρισκαν λίγη ἡσυχία.

Ἔτσι κατὰ τὴ βασιλεία τῶν Ἰσαύρων ἕνας περιλάμπρος καὶ μεγάλος ναὸς ὑψώνεται σὰν ἀκρίτας πρὸς τιμὴ τῶν Ἀκριτῶν στὰ βόρεια τοῦ χωριοῦ.

Οἱ καιροὶ ὅμως ἄλλαξαν καὶ πάλι. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ βγήκε σὲ κακό. Περὶ τὸ 1200 μὲ 1300 μ.Χ. ὁ ναὸς, ποῖος ξέρει γιατί, κουράστηκε νὰ στέκῃ. Τώρα ἐκεῖ δὲν ὑψώνεται τοῦ Ἀγίου ὁ ναὸς ὁ μεγαλοπρεπὴς ἀλλὰ τῆς γῆς οἱ πέτρες οἱ μεγάλες. Ἀπὸ τοὺς σωροὺς τῶν χαλασμάτων οἱ κάτοικοι παίρνουν καὶ κτίζουν κατοικίες, τῶν ἀνθρώπων αὐτὴ τὴ φορὰ. Τὶ ἀλλαγὴ! Οἱ ἴδιες πέτρες πού πρὶν ὑπηρετοῦσαν τὸ θεό, τώρα γίνονται ὑπηρέτες τοῦ ἀνθρώπου.

Αὐτὸ κράτησε μέχρι τὸ 1400 μ.Χ. Τότε ὁ Λουξινιανὸς, ἄρχοντας τῆς περιοχῆς, θέλησε νὰ βάλλῃ τὲς πέτρες στὴν παλιὰ τους θέση, ἐκεῖ πού τοὺς ἄρμοζε. Θέλησε νὰ ξανακτίσῃ τὸ ναό. Δὲν ἦταν ὅμως ἀρετὲς οἱ πέτρες. Ἔτσι ὁ νέος ναὸς τώρα εἶναι μικρότερος τοῦ πρώτου. Εἶναι τὸ μισό του, ἴσως καὶ μικρότερος ἀκόμη.

Τώρα γὰρ ποῖο λόγο ὁ Λουξινιανὸς τὸν ἔκτισε οἶγουρα δὲν ξέρουμε. Ἀφορμὴ γὰρ τὸ χτίσιμο πιθανόν νὰ ἔδωσε ἕνα λυπηρὸ γὰρ τὸν Ἐνετὸ γεγονός, ὅπως ὁ θάνατος ἑνὸς παιδιοῦ του ἢ μιὰ ἀσθένεια τοῦ ἴδιου ἔτσι πού οἱ κάτοικοι, πού τοῦ ἔτρεφαν ξε-

χωριστὴ ἀγάπη, ἔκτισαν τὸ ναὸ θέλοντας νὰ τὸν τιμήσουν. Ἡ ἐκδοχὴ αὐτὴ μπορεῖ νὰ στηριχθῇ στὸ γεγονός ὅτι στὰ νότια καὶ κολλητὰ στὸ ναὸ ὑπάρχει ἕνας ἀρχοντικός τάφος. Ποιὸς θὰ μπορούσε νὰ εἶναι θαμμένος ἐκεῖ; Κανεῖς ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸν μᾶλλον πού θὰ ἔκτισε τὴν ἐκκλησία καὶ πού θὰ πρέπη νὰ ἦταν ἕνα σημαντικό πρόσωπο. Σ' αὐτὸ μᾶς ὀδηγεῖ ἡ λογικὴ.

Ἡ ἐκκλησία εἶναι κτισμένη ἀπὸ πέτρα χωρὶς τίποτε τὸ ἐπιπρόσθετο ἀσβέστομα ἀπ' ἔξω. Ὁ ναὸς καταλήγει σ' ἕνα τροῦλο πρὸς τὰ ἄνω. Τὰ μόνα σύμβολα πού σώζονται πάνω στοὺς ἐξωτερικοὺς τοίχους εἶναι ἕνας «ἰχθύς» καὶ ἕνα «πρόβατον». Πρὶν ὑπῆρχαν καὶ ἄλλα πολλά. Ὁ ναὸς ἔχει τρεῖς πόρτες, μιὰ σὲ κάθε πλευρά.

Μέσα ὁ ναὸς χωρίζεται ἀπὸ τὸ ἱερὸ βῆμα, πού εἶναι ἕνα πόδι πὸ ψηλά, μὲ μιὰ ξύλινη κατασκευή. Στὸ ἱερὸ βῆμα μέσα ὑπάρχει μιὰ ξεγυμνωμένη Ἀγία Τράπεζα, μὲ ἕνα λαξευμένο ξύλινο σταυρὸ πάνω της. Εἶναι καὶ τὰ δύο σὰν ξεψυχισμένα. Σὰν νὰ περιμένουν τὴν ὥρα νὰ φύγουν. Δὲν τὰ νοιάζει γιὰ τίποτα. Ὅλα τὰ ἔχουν ξεχάσει. Δυὸ τρία σκαμνάκια χρησιμεύουν γὰρ γεῦμα στὰ σκουλήκια. Κάθεσαι πάνω σ' ἕνα καὶ τρέμει. Δὲν βαστᾷ, θέλει νὰ πέσῃ, νὰ φύγῃ, νὰ ξεχάσῃ τὰ παλιὰ ἐκεῖνα μεγαλεῖα. Ὅλα εἶναι παλιὰ καὶ χαλασμένα. Ὅλα περιμένουν νὰ ῥθῇ ἕνα χέρι καὶ νὰ τὰ πάρῃ. Νὰ τὰ ἀφήσῃ νὰ ξεκουραστοῦν γιὰ πάντα στὴ γωνιά.

Οἱ τοιχογραφίες δὲν εἶναι σὲ καλύτερη μοίρα. Τοῦρκοι καὶ χρόνος συμμάχησαν καὶ βάλτηκαν νὰ ξεπαστρέψουν μαζί τὲς εἰκόνες. Οἱ Τοῦρκοι ἔφυγαν καὶ ἄφησαν τὸ χρόνο νὰ ἐργάζεται μόνος, ἀδόρυθα. Καὶ δουλεύει, δὲν τὰ βάλλει κάτω, βάλτηκε νὰ ἀποτελειώσῃ τὸ γεῦμα πού ἄρχισαν μαζί χρόνια καὶ Τοῦρκοι. Σήμερα τὸ

ἕνα, αὔριο τὸ ἀναγκαστῆ νὰ τότε δὲν θὰ καὶ ἐξολόθρευται μέσα σὲ μὲ τῶν Ἀγίων ὁ Δὲν τοὺς ἄφησε λέγουν, μὲ ἀνάγκασε νὰ

Ὁ Μ. Ἀθανάσιος τοὺς αἰῶν θείας καὶ ἀγωνισαν στιγμὲς πνευματικῆς ἀλήθειας. ἔβρισκε ἄλλο καὶ τὴν Μεγαλίαν αὐτοῦ Πατέρα Θεὸς πού εἶναι τὴ σκηνὴ τοῦ πνεύματος στήθι τῆς Ἀλεξάνδρου σήμερον σήμερον, τικὴ Ἀλήθεια, δύσκολη καὶ μὲ παραδειγματιστ πνευματικῆς ἀκτοῦ Μ. Ἀθανάσιου

Ἡ ὅλη ζωὴ ἀγώνων κατὰ τὸ πρῶτο του ἔργον σὰν ἕνα γεννήθηκε τὸ 21 ἀπὸ γονεῖς Χρὸς σχολῆς τῆς Ἀλ Θεολογία. Ἀπὸ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος λέξανδρος, ὁ ὅλ

τὸ ναὸ θέλοντας νὰ ἀναγκαστῆ νὰ ζητήσῃ ἄλλοῦ λεία. Τίποτε τότε δὲν θὰ ὑπάρχει. Ὁ χρόνος δούλευε καὶ ἐξολόθρευε σιγὰ σιγὰ, ἐνῶ οἱ Τοῦρκοι μέσα σὲ μιὰ στιγμή ἔβγαλαν τὰ μάτια τῶν Ἀγίων ἀπὸ ὄλες τὶς τοιχογραφίες. Δὲν τοὺς ἄφησε βέβαια ἀτιμώρητους. Ὅπως λέγουν, μὲ τὰ διάφορα θαύματα, τοὺς ἀνάγκασε νὰ φύγουν μακριὰ ἀπὸ τὸ χω-

ριό.

Αὐτὰ μπορεῖ κανένας νὰ πῆ γιὰ τὴν ἐκκλησία. Ἐνα σύνολο παλαιῶν μεγαλείων. Αὐτὰ εἶναι ὅλα μαζί οἱ τοιχογραφίες, ἡ Ἁγία Τράπεζα, τὰ στασίδια, ὅλα, ὅλα θύματα τοῦ χρόνου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΩΣΤΑΣ
Δα'

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

μὲνι ἀπὸ πέτρα θετο ἀσβέστωμα γει σ' ἕνα τροῦλ-σύμβολα ποὺ σώ-ικους τοίχους εἶ πρόσβατον». Πρὶν Ὁ ναὸς ἔχει πλευρά.

α ἀπὸ τὸ ἱερό πιδ ψηλά, μὲ μιὰ ἱερό θῆμα μέσα ἡ Ἁγία Τράπε-νο σταυρὸ πάνω ἴν ξεψυχισμένα. ὦρα νὰ φύγουν.

«Ὅλα τὰ ἔχουν για χρησιμεύουν . Κάθεσαι πάνω στὰ, θέλει νὰ πέ-τὰ παλιά ἐκεῖνα ἰὰ καὶ χαλασμέ-ρθη ἕνα χέρι καὶ ἴση νὰ ξεκουρα-νά.

ναὶ σὲ καλύτερη νος συμμάχησαν ρέψουν μαζί τὲς γαν καὶ ἄφησαν μόνος, ἀθόρυθα. ἄλλει κάτω, βάλ-γεῦμα ποὺ ἄρχι-ροκοι. Σήμερα τὸ

ἕνα, αὔριο τὸ ἄλλο, ὥσπου μιὰ μέρα θὰ ἀναγκαστῆ νὰ ζητήσῃ ἄλλοῦ λεία. Τίποτε τότε δὲν θὰ ὑπάρχει. Ὁ χρόνος δούλευε καὶ ἐξολόθρευε σιγὰ σιγὰ, ἐνῶ οἱ Τοῦρκοι μέσα σὲ μιὰ στιγμή ἔβγαλαν τὰ μάτια τῶν Ἀγίων ἀπὸ ὄλες τὶς τοιχογραφίες. Δὲν τοὺς ἄφησε βέβαια ἀτιμώρητους. Ὅπως λέγουν, μὲ τὰ διάφορα θαύματα, τοὺς ἀνάγκασε νὰ φύγουν μακριὰ ἀπὸ τὸ χω-

ριό.

Αὐτὰ μπορεῖ κανένας νὰ πῆ γιὰ τὴν ἐκκλησία. Ἐνα σύνολο παλαιῶν μεγαλείων. Αὐτὰ εἶναι ὅλα μαζί οἱ τοιχογραφίες, ἡ Ἁγία Τράπεζα, τὰ στασίδια, ὅλα, ὅλα θύματα τοῦ χρόνου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΩΣΤΑΣ
Δα'

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ὁ Μ. Ἀθανάσιος εἶναι ὁ μέγας, μέ-σα στοὺς αἰῶνες, στρατιώτης τῆς Ἀλή-θειας καὶ ἀγωνιστὴς τῆς πίστεως. Ἐφθα-σαν στιγμὲς πὺν πάνω στὴ γῆ ἡ Χριστι-ανική ἀλήθεια, ἡ καθαρὴ, ἡ ἀνόθευτη, δὲν ἔβρισκε ἄλλο καταφύγιο ἐκτὸς ἀπὸ τὴ ψυ-χή τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου, τοῦ Ἁγίου αὐτοῦ Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ Θεὸς πὺν εἶναι ἡ Ἀλήθεια εἶχε στημένη τὴ σκητὴ τοῦ μαρτυρίου του στὰ κου-ρασιμμένα στήθη τοῦ ἡρωϊκοῦ Πατριάρχῃ τῆς Ἀλεξάνδρειας. Μὲ τὶς καρδιὲς διψα-σμένες σήμερα, ὅσο ποτέ, γιὰ τὴν πραγμα-τικὴ Ἀλήθεια, ἄς τὸν ἀκολουθήσουμε στὴ δύσκολη καὶ μεγάλη πορεία του καὶ ἄς παραδειγματιστοῦμε ἀπὸ τὴ λάμψη τῆς πνευματικῆς ἀκτινοβολίας καὶ τελειότητος τοῦ Μ. Ἀθανασίου.

Ὁ Μ. Ἀθανάσιος εἶναι ὁ μέγας, μέ-σα στοὺς αἰῶνες, στρατιώτης τῆς Ἀλή-θειας καὶ ἀγωνιστὴς τῆς πίστεως. Ἐφθα-σαν στιγμὲς πὺν πάνω στὴ γῆ ἡ Χριστι-ανική ἀλήθεια, ἡ καθαρὴ, ἡ ἀνόθευτη, δὲν ἔβρισκε ἄλλο καταφύγιο ἐκτὸς ἀπὸ τὴ ψυ-χή τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου, τοῦ Ἁγίου αὐτοῦ Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ Θεὸς πὺν εἶναι ἡ Ἀλήθεια εἶχε στημένη τὴ σκητὴ τοῦ μαρτυρίου του στὰ κου-ρασιμμένα στήθη τοῦ ἡρωϊκοῦ Πατριάρχῃ τῆς Ἀλεξάνδρειας. Μὲ τὶς καρδιὲς διψα-σμένες σήμερα, ὅσο ποτέ, γιὰ τὴν πραγμα-τικὴ Ἀλήθεια, ἄς τὸν ἀκολουθήσουμε στὴ δύσκολη καὶ μεγάλη πορεία του καὶ ἄς παραδειγματιστοῦμε ἀπὸ τὴ λάμψη τῆς πνευματικῆς ἀκτινοβολίας καὶ τελειότητος τοῦ Μ. Ἀθανασίου.

Ἡ ὅλη ζωὴ τοῦ Ἀθανασίου ἦταν ἕνας ἀγῶνας κατὰ τοῦ ψεύδους τῶν αἰρετικῶν. Τὸ πρῶτο του ξεκίνημα ἔμεινε στὴν ἰστο-ρία σὰν ἕνα μυστήριον. Γνωρίζουμε ὅτι γεννήθηκε τὸ 295 μ.Χ. στὴν Ἀλεξάνδρεια ἀπὸ γονεῖς Χριστιανούς. Σπούδασε στὶς σχολὲς τῆς Ἀλεξάνδρειας Φιλοσοφία καὶ Θεολογία. Ἀπὸ μικρὸ τὸν εἶχε κοντὰ του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἀλεξάνδρειας Ἀ-λέξανδρος, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐκτιμήσει τὴ με-

γάλη ἀρετὴ τοῦ Ἀθανασίου. Ὅμως δταν μεγάλωσε λίγο, ἡ σιωπὴ τῆς ἐρήμου τὸν σαγήνεψε. Ἐκεῖ γνώρισε καὶ τὸ Μ. Ἀν-τόνιο καὶ μιὰ μεγάλη συμπάθεια ἔνωσε τοὺς δύο αὐτοὺς Μεγάλους. Πρῶτος ὁ Μ. Ἀντώνιος εἶχε μάθει γιὰ τὸ σχέδιο τοῦ Ἀθανασίου γιὰ τὴ προσέλευση τῶν ἀν-θρώπων στὴν ἀληθινὴ θρησκεία.

Τὸ σάλπισμα τοῦ ἀγῶνα γιὰ τὸν Ἀθα-νάσιο πραγματοποιεῖται δταν χειροτονῆται διάκονος. Μιὰ μάλιστα τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἐποχὴ αὐτὴ εἶναι ὁ Ἄρειος καὶ οἱ ὀπαδοὶ του. Πολεμοῦν τὴ θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν κηρύττουν σὰν ἕνα κτί-σμα τοῦ Θεοῦ. Ἄν ὁμοῦς αὐτὸ γινόταν ἀποδεκτὸ θὰ κλόνηζε τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ θὰ ἀπέδειχνε μάταιη τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ἄν ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι Θεὸς πῶς θὰ ἦταν δυνατόν νὰ λυτρώσῃ τὸ ἀνθρώπινο γένος; Γι' αὐτὸ ὁ Μ. Ἀθανάσιος πολεμᾷ μὲ ἀκαταμάχητα ἐπιχειρήματα τὴ διδασκαλία τοῦ Ἀρείου καὶ ὑποστηρίζει τὴ θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, χάρις στὴν ὁποία πραγματοποι-ήθηκε καὶ ἡ λύτρωση τοῦ ἀνθρώπινου γέ-νους. Καὶ ἔτσι ὁ Θεὸς πὺν τὰ γνωρίζει ὅλα θέτει ἐμπόδιο γιὰ τὰ δολερὰ σχέδια τοῦ Ἀρείου, τὸν Ἀθανάσιο. Καὶ ἡ ἀρχὴ

τῆς μάχης δὲν ἀγοεῖ. Ἡ πρώτη σύγκρουση γίνεται στὴν Α' Οἰκουμενικὴ σύνοδος τῆς Νίκαιας ὅπου ὁ Ἀθανάσιος ἀπέδειξε καὶ διεκήρυξε τὸ ὁμοούσιο τοῦ Υἱοῦ μὲ τὸν Πατέρα. Ὁ Χριστὸς εἶναι τέλειος Θεὸς καὶ ἔγινε καὶ τέλειος ἄνθρωπος γιὰ νὰ κἀνῃ τὸν ἄνθρωπο Θεό. Αὐτὰ τὰ λόγια εἶναι τὸ καταστάλαγμα τῆς διδασκαλίας τοῦ ἐνδόξου Ἀγίου. Σ' αὐτὴ τῇ Σύνοδο ὁ Ἀθανάσιος θριαμβεύει καὶ ὁ Ἄρειος καταπατιέται καὶ σωριάζεται ἢ διδασκαλία του σὲ ἔρειπια.

Στὴ συνέχεια ὁ θρόνος τῆς Ἀλεξάνδρειας μένει κενὸς μὲ τὸ θάνατο τοῦ Ἀλεξάνδρου. Τῇ θέσῃ αὐτὴ τὴν παίρνει ὁ Ἀθανάσιος κατ' ἀπαίτηση τοῦ πλήθους τῶν Χριστιανῶν. Σωστὴ παλίσροια αἰρέσεων ἀντιμετωπίζει ἀπὸ τὴ πρώτη στιγμή ὁ Ἀθανάσιος. Πάντα ὅμως νικᾷ. Μὲ τὴση μανία μάχονται ἐναντίον του οἱ αἰρετικοί, ὥστε δὲν ντρέπονται καὶ δὲν φοβοῦνται τὴ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ καὶ κατηγοροῦν τὸ Μεγάλο, τὸν Ἅγιο αὐτὸν Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας γιὰ προδότη, δολοφόνο, βεβηλωτὴ τῶν Ἁγίων, κακοῦργο. Ὅπως στήσανε κάποτε τὸ Χριστὸ στὰ Ἱεροσόλυμα στὸ ἐδώλιο τοῦ κατηγορουμένου, ἔτσι καὶ τώρα στήσανε τὸν Ἀθανάσιο. Τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴν ἀγνὴ καρδιά, ὅπως τὴν καρδιά ἐνὸς μικροῦ παιδιοῦ. Δὲν διστάζον ὅταν τοὺς δίδεται ἡ εὐκαιρία καὶ νὰ τὸν ἐξορίσουν.

Τόπος ἐξορίας του ἦταν ἡ Τρίβερης τῆς Ἰταλίας. Ἐκεῖ στὴν ἐξορία του μαθαίνει γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Μ. Κωνσταντίνου πὸν λίγο πρὶν πεθάνῃ ἔδωσε χάρις στὸν Ἀθανάσιο. Τοῦ ἐπιτρέπεται ἐπιτέλους νὰ γυρῖσι στὸ ποιμνίό του πὸν τὸν περιμένε μὲ λαχτάρα. Ὁ Ἀθανάσιος μὲ τὸ γυρισμό του ἔκαμε μιὰ συμφωνία γιὰ συνεργασία μὲ τὴ Δύση στὸν πόλεμο κατὰ τῶν αἰρέσεων. Μετὰ ἀπ' αὐτὸ ὅμως ὁ Ἀθανάσιος

δέχεται μιὰ δευτέρη ἐπίθεση ἀπὸ τοὺς Ἀρειανούς καὶ ἐξορίζεται. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ αυτοκράτορα τῆς Δύσης Κωνσταντος συγκαλεῖ μιὰ νέα σύνοδο γιὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἀθωότητά του. Καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀθώωση πραγματοποιεῖται καὶ ὁ δευτέρος γυρισμός. Ἡ μετέπειτα ζωὴ τοῦ Ἀθανασίου εἶναι μέσα στὰ πλαίσια ἀγώνων καὶ γιὰ λίγο ἔστω καιρὸ ἀντιμετωπίζει κάθε φορὰ τὴν ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὰ πρόβατά του. Μὰ τὸ τέλος κάποια μέρα ἔρχεται. Ὁ Ἀθανάσιος καλεῖ κοντὰ του ἕνα ἀγαπημένο του προσώβυτερο, τὸν Πέτρο. Τοῦ ἐμπιστεύεται τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ πνευματικὸ του ζοπάδι καὶ στὶς 2 Μαου τοῦ 373 ἡ μεγάλη καρδιά τοῦ Ἀθανασίου ἠχύχασε. Ὁ Ἀθανάσιος μπορεῖ νὰ πέθανε, ἀλλὰ ζῆ πάντοτε στὶς καρδιές τῶν ἀνθρώπων ἡ ἀγία μορφή του καὶ ἡ μεγάλη ζωὴ του. Ὁ ἀλύγιστος στρατιώτης τῆς ἀλήθειας ἀπολαμβάνει τώρα τὴ συντροφιά Ἐκείνου, γιὰ τὸν ὁποῖο εἶχε πραγματοποιήσει στὴ γῆ μιὰ ζωὴ γεμάτη ἀγῶνες.

Ἡ ζωὴ τοῦ Ἀθανασίου ἀποτελεῖτο ἀπὸ συνεχεῖς ἀγῶνες πρὸς ὑπεράσπιση τῆς ἀλήθειας, πρὸς καταπολέμηση τῶν αἰρέσεων καὶ τοῦ ψεύδους. Εἶτε μὲ τὴν πέννα του, εἶτε μὲ τὸ λόγο του ὁ Μ. Ἀθανάσιος πολεμοῦσε. Πάντα μένει ὄρθιος σὰν τὸ βράχο καὶ ἀντιστέκεται στὰ ὑπουλα καὶ δηλητηριώδη ρεύματα τῶν αἰρετικῶν. Ὁ λαὸς του τὸν ἀγαποῦσε καὶ ἦταν ὁ δευτέρος προστάτης μετὰ τὸν οὐράνιο Πατέρα μας.

Ὁ Μ. Ἀθανάσιος ἀποτελεῖ μιὰ ψηφίδα τοῦ καθάρου ψηφιδωτοῦ τῆς Πίστewς μας, γιὰτὶ μὲ τὴν ὄλη ζωὴ του κατάφερε νὰ δώση καὶ αὐτὸς κάτι στὴ θρησκεία μας ὅπως ὄλοι οφείλουμε νὰ δώσουμε.

ΚΑΡΟΤΑΑ ΕΛΕΝΑ
ΠΙΔ6

Ἡ Κύπρος σήμερα γεννᾷ πὸ αὐτοὺς ἦταν τίου Νικόδημος

Γεννήθηκε τῆς Ἐπαρχίας 1937 ἐξόριστος νεῖς του ὀνομαῖ σταλλένη Χατζ του ὀνομαζόταν ας τῶν Λιμνιῶν μὰ του. Ὁ Κύπρου, ἦταν πρὸ ρας του. Καὶ ὁ μητέρα του κα κληρικῶν.

Ὅταν τέλειο σπούδασε στὸ 1 ὄλα τὰ χρόνια τῆ πη στὰ Ἐρησκεῖ τὸν ἔκαμε Διάκονο κόδημο.

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΙΤΙΟΥ

Ἡ Κύπρος ἀπὸ τὰ παλιὰ τὰ χρόνια ὡς σήμερα γεννᾷ μεγάλους ἄνδρες. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν καὶ ὁ Μητροπολίτης Κιτίου Νικόδημος Μυλωνᾶς.

Γεννήθηκε τὸ 1889 στὸ χωριὸ Λιμνιά τῆς Ἐπαρχίας Ἀμμοχώστου. Πέθανε τὸ 1937 ἐξόριστος στὰ Ἱεροσόλυμα. Οἱ γονεῖς του ὀνομάζονταν Ζαχαρίας καὶ Χρυσταλλένη Χατζηναστασίου. Ὁ παππούς του ὀνομαζόταν Νεόφυτος καὶ ἦταν ἱερέας τῶν Λιμνιῶν. Ἀπ' αὐτὸν πῆρε τὸ ὄνομά του. Ὁ Κύριλλος, Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου, ἦταν πρῶτος ἐξάδελφος τῆς μητέρας του. Καὶ ὁ πατέρας του λοιπὸν καὶ ἡ μητέρα του κατάγονταν ἀπὸ οἰκογένεια κληρικῶν.

Ὅταν τέλειωσε τὸ Δημοτικὸ σχολεῖο σπούδασε στὸ Παγκύπριο Γυμνάσιο. Σὲ ὅλα τὰ χρόνια ποὺ σπούδαζε ἔδειχνε ἀγάπη στὰ Θρησκευτικά. Γι' αὐτὸ ὁ θεῖος του τὸν ἔκαμε Διάκονο καὶ τὸν μετονόμασε Νικόδημο.

Τὸ 1918 ἔγινε Μητροπολίτης Κιτίου. Ἀγωνίστηκε μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις γιὰ τὴ Λευτεριά τῆς Κύπρου μας. Εἶναι ὁ πρωτοπόρος τῆς Ἑνώσεως τῆς Κύπρου μὲ τὴ μητέρα Ἑλλάδα. Ὁ Νικόδημος Μυλωνᾶς κάλεσε τὸ λαὸ σὲ ἐπανάσταση. Τὰ μεσάνυχτα τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1931, τὰ λεγόμενα Ὀκτωβριανὰ ὁ λαὸς ἔβαλε φωτιὰ στὸ Κυβερνεῖο.

Ἡ ἐπανάσταση ὅμως δὲ πέτυχε, γιατί δὲν ἦταν καλὰ ὀργανωμένη. Οἱ Ἀγγλοὶ συνέλαβαν τὸ Νικόδημο καὶ τὸν ἐξόρισαν. Ἐμείνε ἐξόριστος στὴν Παλαιστίνη, μέχρι ποὺ πέθανε τὴ 13ῃ Σεπτεμβρίου 1937. Πρὸς τιμὴ του ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἔστησε προτομὴ στὸν περίβολο τῆς Μητροπόλεως Λάρνακας. Πρὸς τιμὴ του ἐπίσης στήθηκε προτομὴ στὴ γενέτειρά του Λιμνιά μὲ ἔξοδα τοῦ συγγενοῦς του Λοῦζου Χατζηναστασίου.

ΧΑΜΠΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
Αδ'

ίθεση ἀπὸ τοὺς
α. Μὲ τὴ βοή-
τῆς Δύσης Κών-
α σύνοδο γιὰ νὰ
ν. Καὶ μετὰ ἀπ'
πραγματοποιεῖται
ς. Ἡ μετέπειτα
α μέσα στὰ πλαί-
ἔστω καιρὸ ἀντι-
ἦν ἀπομάκρυνση
ε τὸ τέλος κάποια
ἄσιος καλεῖ κον-
του πρεσβύτερο,
ἔεται τὴν Ἐκκλη-
του κοπάδι καὶ
ἡ μεγάλη καρδιά
ε. Ὁ Ἀθανάσιος
: ἔῃ πάντοτε στίς
ἡ ἀγία μορφή του
Ἡ ἀλύγιστος στρα-
πολαμβάνει τώρα
, γιὰ τὸν ὁποῖο
στὴ γῆ μιὰ ζωὴ

οὐ ἀπετελεῖτο ἀπὸ
περάσπιση τῆς ἀ-
ηση τῶν αἰρέσεων
μὲ τὴν πέννα του,
Μ. Ἀθανάσιος πο-
ῖθος σὰν τὸ θρά-
ε ὑπουλα καὶ δηλη-
χίρετικῶν. Ὁ λαὸς
ἦταν ὁ δεύτερος
οὐράνιο Πατέρα

ἵποτελεῖ μιὰ ψηφί-
ιδωτοῦ τῆς Πιστε-
ῶν ζοὴ του κατά-
τὸς γὰτι στὴ θρη-
δφείλουμε νὰ δώ-

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΕΝΑ
ΠΔ6

ΠΟΙΗΣΗ

ΑΝΤΙΟ ΦΙΛΕ

Τώρα οι δρόμοι μας χωρίζουν,
 ό καθένας θά πάρη τὸ δικό του.
 Ζήσαμε μαζί, μαζί λύναμε τὰ προβλήματά
 μας,
 λέγαμε τὶς χαρές, τὶς πίκρες καὶ τὰ βάσα-
 νά μας,
 μαζί ἀτενίζαμε τὸ σκοτεινὸ ὀρίζοντα τῆς
 ζωῆς,
 πὸν στὸ ἄγγιγμά του τρῶμαξε ἡ σκέψη,
 θόλωνε τὸ μυαλό, ἔσθηναν τὰ ὄνειρα
 κι' ὄλο λέγαμε γιατί, γιατί νὰ εἶναι τόσο
 σκληρὴ ἡ ζωή;
 Ἐ πίκρα, ἡ σκέψη, ἡ χαρὰ καὶ τὸ πάθος
 τῆς ζωῆς
 γινόντουσαν τραγούδια, τραγούδια χαρού-
 μενα
 ἢ ψυχρὰ χωρὶς ἀρχὴ καὶ τέλος.
 Ὅμως ὅλα περνοῦν, ὅλα φεύγουν, φεύγουν
 βιαστικά.
 Πρέπει κι' εἰμῆς νὰ βιαστοῦμε, νὰ τρέξουμε
 νὰ προλάβουμε τὸ καρὰβι τῆς ζωῆς.
 Κάποια μέρα πρέπει νὰ ποῦμε, ἀντίο φίλε,
 ὄχι ὅμως τὸ συνηθισμένο ἀντίο.
 Θὰ εἶναι μιὰ εὐχή, μιὰ ἐλπίδα,
 γιὰ τὸ δύσκολο δρόμο τῆς ζωῆς,
 μιὰ εὐχή χωρὶς τέλος,
 βγαλμένη ἀπ' τὸ βάθος τῆς καρδιᾶς:
 Ἐντίο φίλε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
 ΣΤ'

Η ΞΕΝΗΤΕΙΑ

Ἡ ξενητεία ἀγάπησε τὶς βουνοπλαγιές μας
Ἀγάπησε τὰ χωριά μας κι' ὅλο τὸ νησί μας
Ἡ ξενητεία...

Τὴν ἀγαπήσαμε στὴν ἀρχή. Μαύρης ὥρας
ἀγάπη.

Στὰ χωριά μας ἔστησε τὲς σκιῆς της,
Ἐκεῖ στρατοπέδευσε,
Ἐκεῖ κάθεται χρόνια τώρα
Καὶ στέλνει λάφυρα τοῖς ἀνθρώπους μας
στὰ ξένα.

Κάστρα καὶ σαῖτες κάνει τὰ μικρὰ χωριά
Καὶ κτυπᾷ τὰ πιά μεγάλα.
Φαρμακερὲς εἶν' οἱ σαῖτες. Θὰ νικοῦσαν
τὸν Ἡρακλῆ.

Ἔχει σύμμαχο τὴ φτώχεια,
Τὴ φτώχεια ποὺ εἶν' ἐχθρὸς ἀνίκητος
Καὶ σύντροφος πιστός.
Μᾶς ἀγάπησε κι' αὐτή.
Γιατὶ τόσες ἀγάπες;
Γιατὶ τόσες λύπες;
Ἀγάπης λύπες.
Ξενητεία, φύγε σὲ βαρεθήκαμε.
Ἀποχαιρέτησέ μας.
Δὲν κουράστηκες γὰ μᾶς ἀκοῦς; Φύγε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΩΣΤΑΣ

Δα'

ΤΗΣ ΝΥΚΤΑΣ
Ο ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

Τὸ σκότος ἀπλώθηκε χλωμὸ
Καὶ γέμισε τὰ πάντα.
Τώρα εἶν' ὅλα σκοτεινά.
Καὶ τ' ἀεράκι, παγωνιὰ γεμάτο,
Βγῆξ' ἀπόψε πάνω στὴ γῆ
Μιά ὑπαρξὴ νὰ πάρη.

Ὁ φτωχὸς τῆς γειτονιάς
Ἐζάρωσε, μαζώχτηκε
Στὴν πρώτη τὴν κουφάλα.
Τὸ κρύο δὲν τὸ βάσταχε,
Μὰ ἔπρεπε νὰ κρατήση.
Τὰ πόδια του ἔτρεμαν πολὺ
Κι' ἤθελαν νὰ τεζάρουν.

Ἐνα κύμα πὸν ξέκοψε
Καὶ πέρασε μονάχο,
Τὴν ὥρα π' ἀλαφρόσβηνε
Σιγὰ - σιγὰ στὴν ἄμμο,
Ἐμοιαζε καὶ θύμιζε,
Στοὺς ἄλλους τοὺς ἀνθρώπους
Τὸ φτωχὸ τῆς γειτονιάς
Ποὺ τώρα δὲν ὑπάρχει.

Τὰ πόδια του ἀπλωσε ξερά
Καὶ ἡ ψυχὴ του βγῆξε.
Τώρα τὸ κρύο ἔφυγε,
Ἐσβησε καὶ τὸ κύμα
Καὶ ὁ ἀφρός του χάθηκε.
Τώρα τὸ σκότος ἔφυγε
Καὶ ἦρθε ἡ ἡμέρα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΩΣΤΑΣ
Δα'

21.1.72. Μ
βρέχει, χιονί
καὶ ἀστραπέδες

Τὰ σκυλιὰ
ποὺ ἀκοῦν μι
τρομακτικὴ ν

Σὲ κάθε στ
λὸς φίλος. Ξη
μανοῖλα τοῦ ε
ραῖος καὶ ζεσ
οὐρανός.

Οἱ γεωργοί
τὶς χαρὲς το
σπαρτά τους γ
τιστῆ.

Οἱ φλύαροι
ψάλλουν τὸν ἰ
τοὺς ἔπλασε, ἰ
ὁμορφιὲς τῆς ε

Οἱ νεκροὶ ἔ
τῶν λουλουδιῶ
νων. Οἱ ἦρωε
σα τῆς φωτιᾶς.
ποὺ δὲν τοὺς β
ἦρωες, αὐτοὶ π

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ

21.1.72. Μέσα του Χειμώνα. Ἐξω βρέχει, χιονίζει και κάθε τόσο βροντές και άστραπές αὐλακώνουν τὸν οὐρανό.

Τὰ σκυλιά ἀλνκτοῦν σὲ κάθε θόρυβο πὸν ἀκοῦν μέσα σ' αὐτὴ τὴ φοβερὴ και τρομακτικὴ νύκτα.

Σὲ κάθε σπίτι τὸ ντζάκι εἶναι ὁ πιὸ καλὸς φίλος. Ξημέρωσε. Τὰ σύννεφα και τὴ μαυρίλα τοῦ οὐρανοῦ ἀντικαθιστᾶ ἕνας ὠραῖος και ζεστὸς ἥλιος και ἕνας γαλάζιος οὐρανός.

Οἱ γεωργοὶ και οἱ κηπουροὶ εἶναι μὲ τὶς χαρές τους, γιατί θὰ βλαστήσουν τὰ σπαργτά τους και τὸ περιβόλι τους θὰ ποτιστῆ.

Οἱ φλύαροι κορυδαλλοὶ δὲν παύουν νὰ ψάλλουν τὸν ἕμνο τους πρὸς τὸ θεὸ πὸν τοὺς ἔπλασε, νὰ χαίρωνται και αὐτοὶ τὶς ὁμορφιές τῆς φύσης και τοῦ κόσμου.

Ἡ γειτονιὰ γεμίζει ἀπὸ φωνές, τρεχάματα και τραγούδια.

Ἐνα σκυλάκι πὸν καθόταν πάνω σ' ἕνα καναπέ ἀπολάμβανε τὴ ζέστη τοῦ ἥλιου μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση. Ἦταν ἄσπρο μὲ μαῦρες κηλίδες στὸ κορμάκι του και στὸ κεφάλι εἶχε σταχτιές βοῦλες. Κάθε λίγο σήκωνε τὸ κεφαλάκι του μὲ πολλὴ δκνηρία ὅσπου τὸ πῆρε ὁ ὕπνος.

Τὰ ζῶα σὲ μερικὰ πράγματα μοιάζουν μὲ τὸν ἄνθρωπο, γιατί μποροῦν νὰ καταλάβουν τι θὰ πῆ ἕνα ὠραῖο και εὐχάριστο θέαμα.

Ἐτσι και τὸ σκυλάκι καταλάμβανε τι θὰ πῆ μιὰ τέτοια μέρα μέσα στὴν καρδιά τοῦ χειμώνα, γι' αὐτὸ και δοξολογοῦσε τὸν καλὸ θεό.

ΠΑΝΑΓΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
B6'

Ἡ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΣ

Οἱ νεκροὶ ξέρουν μονάχα τὴ γλώσσα τῶν λουλουδιῶν, περπατοῦν και σπαίρνουν. Οἱ ἥρωες ξέρουν μονάχα τὴ γλώσσα τῆς φωτιᾶς. Κι' αὐτοὶ πὸν ζοῦν, αὐτοὶ πὸν δὲν τοὺς βοήθησε ἢ μοῖρα νὰ γίνουν ἥρωες, αὐτοὶ πὸν ἤρθαν μετὰ, ἔχουν μιὰν

ἄλλη γλώσσα, μιὰ γλώσσα δυνατὴ πὸν κόκκαλα δὲν ἔχει και κόκκαλα τσακίζει. Ἐχουν τὴ συνείδηση, τὸ πιὸ βαθὺ σαράκι. Βγαίνει ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια και σὲ λούζει και σὲ πιάνει σύγχυτο. Ἀναθυμᾶσαι τὰ παλιὰ κι' ἀναστενάξεις. Ἄχ νὰ ξανάρ-

χονταν οί παλιοί καιροί, οί παλιές δόξες, ή μεγάλη άκμή.

"Ένας λαός για να ζήση, σέ καιρό πολέμου ή ειρήνης χρειάζεται να θυμηθῆ τὰ παλιά, να φέρη στη μνήμη του τούς προγόνους, να μαζέψη όση πιο πολλή συνείδηση μπορεί. Έμεις οί Έλληνες έχουμε ένα βάρος από πάνω μας, ένα όγκο, ένα τεράστιο όγκο από ιστορική και έθνική συνείδηση. Τῆν έχουμε φυλαχτό και καμάρι. Έχουμε όμως χρέος να τῆν σιγώσουμε πιο ψηλά. Μᾶς τῆν έδωσαν οί πρόγονοί μας, μᾶς τῆν έμπιστεύτηκε ο Λεωνίδας, ο Μεγαλέξαντρος, ο Κολοκοτρώνης, εἴμαστε συνεχιστές του άγώνα, ενός άγώνα που δέν έχει τέλος, που είναι άπέραντος

και τρισδιάστατος. Πολεμοῦμε για τῆν ελευθερία μας. Συνάπτομε ειρήνη για να μεγαλοουργήσουμε, για να κτίσουμε κι άλλους Παρθενώνες, για να δημιουργήσουμε κι άλλους Σωκράτες κι άλλους Πλάτωνα.

"Όλοι οί λαοί που βρίσκονται πάνω στη γῆς, μικροί ή μεγάλοι, έχουν λίγο πολὺ ιστορική και έθνική συνείδηση. Άλλοι περισσότερο κι άλλο λιγότερη. Κάθε μέρα ή ιστορία αλλάζει κεφάλαιο, ποτέ της δέ σταματᾷ. Τὰ χρόνια περνούν, οί άνθρωποι αλλάζουν, μα ή ιστορία ποτέ της δέ γερνά. Οί λαοί που ξέρουν να χαμογελοῦν βγαίνουν πάντα νικητές.

ΠΕΤΡΗ ΠΑΝΑΓΗΣ
ΕΕΒ'

ΩΦΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

Πολλά στάδια χάραξαν τῆν παρουσία τους στην ανθρώπινη ύπαρξη. Πολλές καταστάσεις επηρέασαν τῆν πρόοδο και τὸν πολιτισμό. Πολλά τὰ σημάδια που συσσωρεύσαν οί αἰῶνες στο ανθρώπινο μυαλό στο πέρασμά τους. Κι' όλα αυτά οδηγούν τὸν άνθρωπο σ' ένα πιο ψηλό επίπεδο πολιτισμοῦ και γνώσης.

Φθάσαμε σήμερα στη μηχανική εποχή. Κι' ένα απ' όλα, ο κινηματογράφος. Σύντροφος στη ζωή μας, σύντροφος στη σκέψη και τὰ προβλήματά μας. Πλαϊ - πλαϊ συνεργάζεται με τούς επιστήμονες, με τούς φιλοσόφους, με τούς επαναστάτες, με τούς ιδεολόγους.

Ἡ επίδρασή του, ωφέλιμη ή βλαβερή, για τῆν κοινωνία είναι τεράστια. Πραγματικά, εκτός από τῆν ψυχαγωγία ο κινηματογράφος μπορεί να προσφέρει και αισθητική καλλιέργεια και ήθική άγωγή, αλλά

μπορεί επίσης να οδηγῆ σε έντελῶς αντίθετα αποτελέσματα. Ὁ κινηματογράφος είναι δίκοπο μαχαίρι.

Κατ' άρχὴν ο κινηματογράφος έχει χαρακτηριστικά μορφωτικό. Άνθρωποι που δέν είχαν τῆν ευκαιρία να γνωρίσουν τῆν Ἱστορία, έδῶ θὰ δούν σκηνές της, έδῶ θὰ έλπίζουν και θ' απογοητευτοῦν. Γι' αὐτοὺς είναι τὸ μέσο επικοινωνίας με τὸ παρελθόν. Έδῶ θὰ πολωθῆ και ή παραμικρὴ θυρίδα περιέργειάς τους για τὸ πῶς έφθασε ο κόσμος μας στο θαυμαστό αὐτὸ σημεῖο. Βέβαια υπάρχει και τὸ ραδιόφωνο. Κι' αὐτὸ μορφώνει σχετικά. Ὁ κινηματογράφος όμως, είναι κάτι ξεχωριστό. Παρουσιάζει μιὰ ἀληθινή, μιὰ σαφὴ εἰκόνα, χωρίς ἀμφιβολίες.

Εἶναι επίσης ο κινηματογράφος ένα ψυχαγωγικὸ μέσο. Θέματα απ' όλες τῆς ὄψεις τῆς ζωῆς, απ' όλα τὰ δημιουργήματα τῆς

φαντασίας, πικά σου. Χρειάζεσαι καλή διάθεση, σφέρουν ό,τι νο ὑπάρχει.

Κι' ἀντάμα ριστο χαρακτηριστικές συμβουλές, ἔρ οί ιδέες απ' τ μεγάλη πείρα : ο καλὸς δέκτης απορροφᾷ και χι ἀπλῶς καταμορφώνεται ψυχῆρα σύμφωνα θνοῦς ἀνθρωπίνους και ένισο

Ἦπάρχει όμως για προσφορά, ἀφαίρεση και γάτες του κινη να σπείρουν σχημοσύνες και θρωπος που τα

"Όλοι οί άνθρωποι. Για κάτι φθάνουν στα σκορουν να ξεκινή άρχὴ του άγώνα. Και αὐτὸ γίνεται γητοῦ, που είναι τὰ τὸν ἀνθρωπ

Ιολεμοῦμε γιὰ τὴν ἐ-
τουμει εἰρήνη γιὰ νὰ
ἂ νὰ κτίσουμε κι ἄλ-
ἂ νὰ δημιουργήσουμε
κι ἄλλους Πλάτωνα.

βρίσκονται πάνω στὴ
λοι, ἔχουν λίγο πολὺ
πνεϊδῆση. Ἄλλοι πε-
λιγότερη. Κάθε μέρα
ράλαιο, ποτέ της δὲ
τερνοῦν, οἱ ἄνθρωποι
γία ποτέ της δὲ γε-
ρουν νὰ χαμογελοῦν
τές.

ΕΤΡΗ ΠΑΝΑΓΗΣ
ΕΒ6'

ΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

γγήση σὲ ἐντελῶς ἀν-
'Ο κινηματογράφος

ματογράφος ἔχει χα-
"Ἀνθρωποι πὸν δὲν
ἂ γνωρίσουν τὴν ἴ-
σκηγές της, ἐδῶ θὰ
μητευτοῦν. Γι' αὐτοὺς
νωγίας μὲ τὸ παρελ-
τῆ καὶ ἡ παραμυθὴ
ους γιὰ τὸ πῶς ἔφθα-
θναυμαστό αὐτὸ ση-
καὶ τὸ ραδιόφωνο,
χετικά. Ὁ κινηματο-
κάτι ξεχωριστό. Πα-
ή, μιὰ σαφὴ εἰκόνα,

ματογράφος ἔνα ψυ-
τα ἀπ' ὄλες τὶς ἄφεις
ι δημιουργήματα τῆς

φαντασίας, πρόθυμα προβάλλονται μπρο-
στά σου. Χρειάζεται μόνο ἀπὸ μέρους σου
καλὴ διάθεση, κι εἶναι ἔτοιμα νὰ σοῦ προ-
σφέρουν ὅ,τι πὺ πικάντικο καὶ χαρούμε-
νο ὑπάρχει.

Κι' ἀντάμα μὲ τὸ μορφωτικὸ κι εὐχά-
ριστο χαρακτῆρα τοῦ ἔργου, ἔρχονται οἱ
συμβουλές, ἔρχονται ἡ σοφὴ γνώμη καὶ
οἱ ἰδέες ἀπ' τὸ μακρινὸ παρελθὸν καὶ τὴ
μεγάλῃ πείρα πὸν ἀπορρέει ἀπ' αὐτό. Κι'
ὁ καλὸς δέκτης, πὸν μπορεῖ νὰ ξεχωρί-
ξη, ἀπορροφᾷ κι ἀφομοιώνει μορφώνεται· ὅ-
χι ἀπλῶς κατατοπίζεται στὰ γεγονότα, μὰ
μορφώνεται ψυχικά, διαμορφώνει χαρα-
κτῆρα σύμφωνο μὲ τὶς ἀπαιτήσεις τοῦ διε-
θνοῦς ἀνθρωπισμοῦ, παρατηρεῖ τοὺς κιν-
δύνους κι ἐνισχύει τὴ θέλησή του.

Ἦπάρχει ὅμως καὶ τὸ ἀντίθετο. Ἄντι
γιὰ προσφορά, πολλὲς φορὲς, ἐπέρχεται ἡ
ἀφαίρεση καὶ ἡ διαφθορά. Ἐπιτήδειοι ἐρ-
γάτες τοῦ κινηματογράφου κατορθώνουν
νὰ σπείρουν στὸ ἔργό τους ἔνα σωρὸ ἀ-
σχημοσύνης καὶ παράσιτα. Κι' ὁ ἀπλὸς ἄν-
θρωπος πὸν τὰ βλέπει ἔχει τὴν τάση ν' ἀ-

ρέσκειται σ' αὐτά. Καὶ σιγὰ - σιγὰ ἀφο-
μοιώνει, ἔστω χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ὅλα αὐ-
τά, κι ἀντικρῶζει κάποτε ἔνα ἑαυτὸ ἀνάλο-
γο μ' αὐτὸ πὸν βλέπει στὴν ὁθόνη.

Καὶ τὴν ὅλη «εὐθύνη» φέρουν οἱ ἀνεύ-
θινοι αὐτοὶ ἔμποροι, πὸν μόνο τους σκο-
πὸ ἔχουν τὴ συλλογὴ χρημάτων. Μὰ αὐ-
τοί, τὴ στιγμὴ αὐτοὶ παρουσιάζονται σὰν
ἐκπρόσωποι τοῦ κινηματογράφου. Κι' ἔτσι
ὀλόκληρη ἡ εὐθύνη μεταπίπτει στοὺς ὤ-
μους αὐτῆς τῆς ἀψυχῆς ἔννοιας.

Ὁ κινηματογράφος λοιπὸν μορφώνει,
ψυχαγωγεῖ καὶ καλλιεργεῖ αἰσθητικὰ τὸ
θεατῆ, ἀλλὰ μπορεῖ συγχρόνως καὶ νὰ βλά-
ψῃ στὴ φαντασία, στὴν καλαισθησία, στὰ
ἦθη καὶ στὸ πνεῦμα.

Μόνον ἕνας ἀσθηρὸς Κρατικὸς ἔλεγ-
χος θὰ μποροῦσε νὰ περιορίσῃ τοὺς κιν-
δύνους ἀπὸ τὸν κακὸν κινηματογράφο, μὲ
τὴν ἀπαγόρευση τῆς προβολῆς βλαβερῶν
γιὰ τὰ ἦθη ταινιῶν καὶ μὲ τὴν ἐνίσχυση
τῆς καλῆς παραγωγῆς.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Εβ'

ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΔΙΔΕΙ ΑΞΙΑ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΣΤΟ ΑΤΟΜΟ

"Ολοι οἱ ἄνθρωποι ἀγωνίζονται γιὰ κά-
τι. Γιὰ κάτι ἄπιαστο, ἄφραστο. Ἄλλοι
φθάνουν στὰ πρόθυρα. Ἄλλοι δὲν μπο-
ροῦν νὰ ξεκινήσουν ἢ μᾶλλον μένουν στὴν
ἀρχὴ τοῦ ἀγῶνα. Ἄλλοι μένουν στὴ μέση.
Καὶ αὐτὸ γίνεται, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ φα-
γητοῦ, πὸν εἶναι τὸ μόνον μέσο πὸν κρα-
τᾷ τὸν ἄνθρωπο στὴ ζωὴ.

Τρώγουμε ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι γιὰ νὰ
ζοῦμε καὶ νὰ ἀγωνιζώμαστε. Ἐπομένως
χρειάζεται ἡ τροφή. Πῶς τὴν ἀποχτᾷ ὁ
ἄνθρωπος; Μὲ τὴ δουλειά. Μὲ τὸν ἀγῶνα
δηλαδή. Ἐνα ἀγῶνα ἀτέλειωτο, ἀτερμάτι-
στο.

"Ολοι οἱ ἄνθρωποι δουλεύουν. Ὅλοι,

έκτος από μερικούς που τους το στέρησε είτε ή μοίρα, είτε ή τεμπελιά τους. 'Ο ξυνας είναι δάσκαλος, ό άλλος είναι μογιατζίης. 'Εκείνος είναι εργάτης, αυτός είναι γιατρός. 'Εσύ είσαι παπουτσή, εγώ είμαι ράφτης.

Πολλά επαγγέλματα. Διάφορα. Καλά, κακά... λογής, λογής. Εύκολα, δύσκολα. Μακροβίωτα, στιγμιαία. Το ένα συμπληρώνει το άλλο. Χωρίς το δάσκαλο θα ήμασταν άμορφωτοι. Το ένα επάγγελμα υπάρχει για να υπάρχει και το άλλο. Το ένα για το άλλο. "Όλα έχουν τον ίδιο σκοπό. "Όλα εξυπηρετούν τον άνθρωπο. Είναι όλα αναγκαία. Δεν υπάρχει ανώτερο ή κατώτερο. Τελειότερο ή όχι. Κι' αν υπάρχει δε θα έπρεπε να υπήρχε.

Είναι όλα τα επαγγέλματα ίσα. Είναι όλα ισάξια μεταξύ τους. Φθάνει να το θέλει, ό άνθρωπος. 'Από τον άνθρωπο εξαρτάται αν ένα επάγγελμα είναι πιο αξιό από το άλλο. 'Ο άνθρωπος είναι αυτός, που θα δώσει αξία στο επάγγελμα. Το επάγγελμα είναι άψυχο. Δεν έχει τη δυνατότητα να δώσει αξία στον άνθρωπο. "Αν είναι καλός θα μείνη καλός, αν είναι κακός θα μείνη κακός. Δεν επιδρά καθόλου το επάγγελμα πάνω του.

'Ο Νέρων ήταν «άνόητος» προτού γίνη αυτοκράτορας. Μά και όταν έγινε, πάλι συνέχιζε να είναι «άνόητος». 'Ο τίτλος του αυτοκράτορα δεν τον άλλαξε, τον άφησε όπως ήταν. Μά αν το αυτοκρατορικό αξίωμα θεωρηται αξίωμα μόνο και όχι επάγγελμα, ως πάροουμε άλλο παράδειγμα, απλό. "Ενας είναι καθηγητής. "Όταν ήταν μαθητής ήταν απότομος, αγενής. Το

ίδιο και όταν ήταν φοιτητής. Το ίδιο όμως μένει, αν στο μεταξύ δεν καλλιεργηθή ψυχικά, και όταν γίνη καθηγητής. Το επάγγελμά του, δεν κατόρθωσε να τον αξιοποιήσει, να τον θέσει σε πιο αξιες βάσεις. 'Ενώ πρώτα ήταν απότομος στους καθηγητές, να τον τώρα προς τους μαθητές. 'Ο άνθρωπος δε μεταβάλλεται μπροστά στο επάγγελμα. "Έχει όμως την ικανότητα, να μεταβάλλη την αξία του επαγγέλματός του.

Είναι ό άνθρωπος ικανός να μετατρέψη ένα επάγγελμα, από το πιο άχρηστο στο πιο χρήσιμο. 'Από το πιο καρποφόρο στο πιο άκαρπο.

'Ο Μπάραντ κατόρθωσε να δώσει αξία στο επάγγελμα του καρδιοχειρουργού, κάνοντας με τόση επιτυχία τις έγχειρήσεις του, δίνοντας και στο επάγγελμα αυτό σημασία για τη ζωή του ανθρώπου. Το ίδιο και ό Γιούρι Καγκάριν. Τολμώντας να μπή στο διαστημόπλοιο, πήρε τόση αξία το αστροναυτικό επάγγελμα, που σε λίγα χρόνια οι αστροναύτες δε θα αριθμούνται.

Πολλές, όμως φορές, ό άνθρωπος δεν δίνει αξία στο επάγγελμα αλλά του παίρνει και αυτή που είχε δείχνοντας έτσι ότι ό άνθρωπος είναι ή αιτία όλων αυτών που γίνονται στον κόσμο. Των πολέμων, των επιστημονικών εφευρέσεων, της ανάπτυξης των καλών τεχνών.

Και μόνο το γεγονός της αξιολογήσεως ή όχι, των επαγγελμάτων από τον άνθρωπο, είναι ένδεικτικό της αξίας του ανθρώπου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ
ΕΕΒ

φοιτητής. Τὸ ἴδιο ὅ-
ταξὺ δὲν καλλιεργηθῆ
ἴνη καθηγητής. Τὸ ἐ-
ατόρθωσε νὰ τὸν ἀξι-
ῆ σὲ πῶς ἄξιες βάσεις.
ἰπότομος στοὺς καθη-
πρὸς στοὺς μαθητές.
μεταβάλλεται μπροστὰ
ρεῖ ὅμως τὴν ἱκανότη-
ῆν ἀξία τοῦ ἐπαγγέλ-

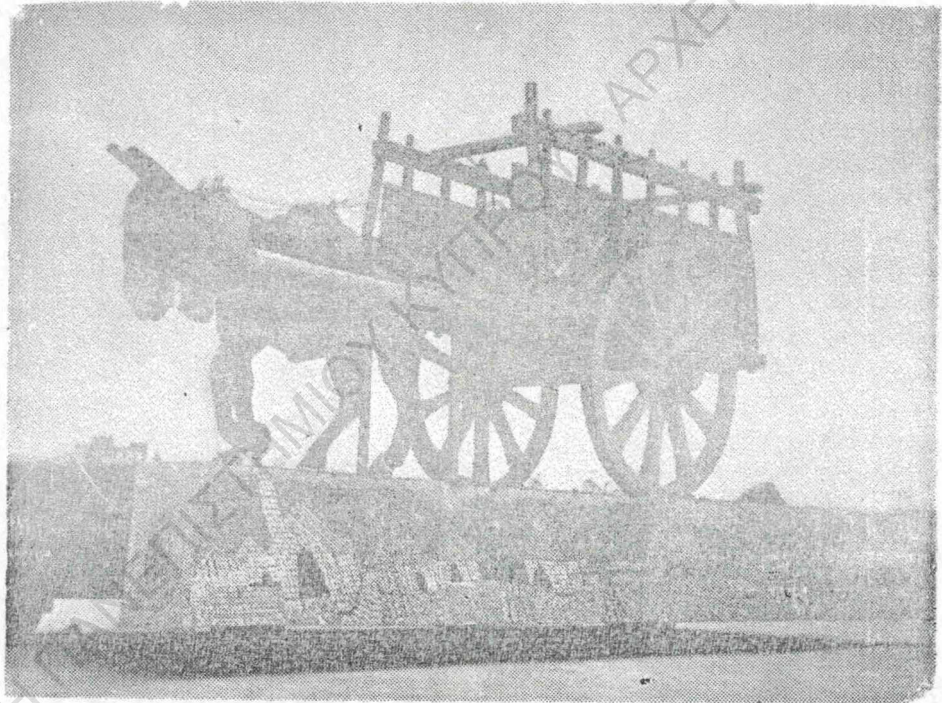
ἰκανὸς νὰ μετατρέψῃ
τὸ πῶς ἄχρηστο σὲ
τὸ πῶς καρποφόρο σὲ

τόρθωσε νὰ δώσῃ ἀ-
τοῦ καρδιοχειρουργοῦ,
πιτυχία τὶς ἐγχειρήσεις
ὁ ἐπάγγελμα αὐτὸ ση-
οῦ ἀνθρώπου. Τὸ ἴδιο
ἀριον. Τολμώντας νὰ
λοιο, πῆρε τόση ἀξία
ἰγγέλμα, πὸν σὲ λίγα
ες δὲ θὰ ἀριθμοῦνται.

ρές, ὁ ἄνθρωπος δὲν
γέλμα ἀλλὰ τοῦ παίρ-
χε δείχνοντας ἔτσι ὅτι
αἰτία ὄλων αὐτῶν πὸν
). Τῶν πολέμων, τῶν
ρέσεων, τῆς ἀνάπτυ-
νῶν.

νὸς τῆς ἀξιολογήσεως
άτων ἀπὸ τὸν ἄνθρω-
ὸ τῆς ἀξίας τοῦ ἀν-

ΓΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΟΣ
ΕΕβ

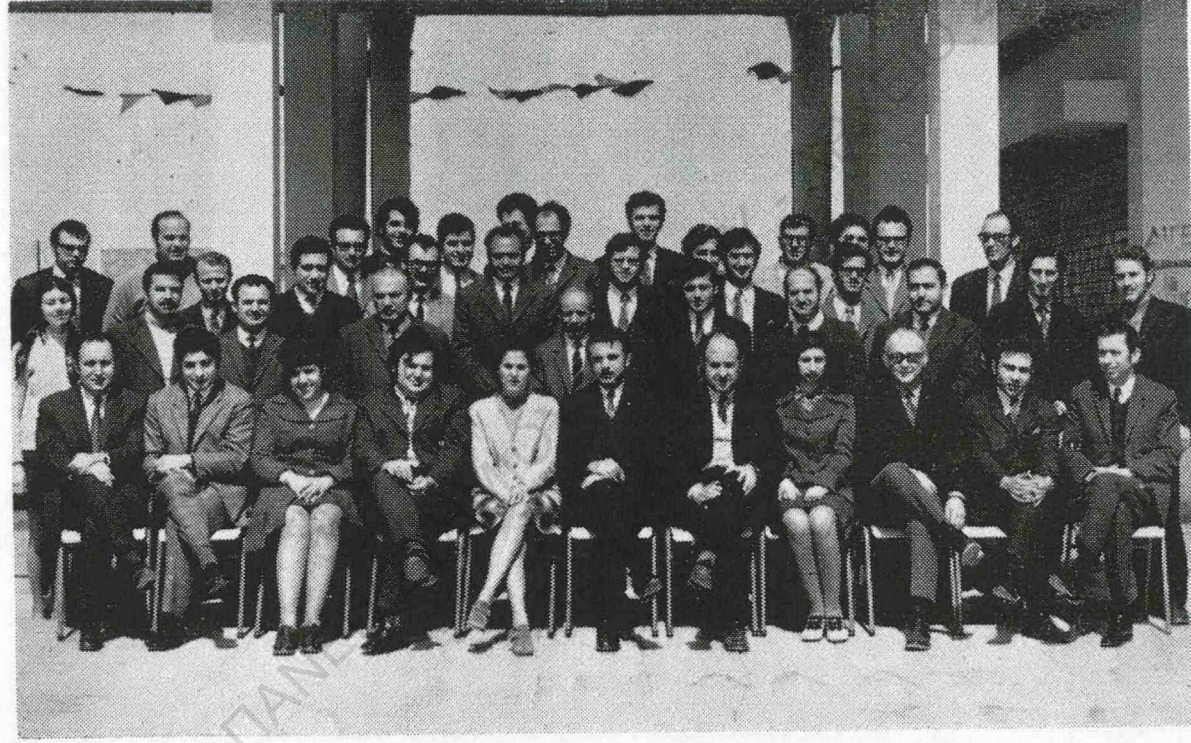

Τὸ ἄρμα τῆς Σχολῆς μας «ὁ πορτοκαλᾶς»
ποῦ πῆρε τὸ πρῶτο βραβεῖο στὴ γιορτὴ τοῦ πορτοκαλιοῦ.

ΚΑΘΗΓΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1971 - 72

Γσιάλης Άνδρέας	Διευθυντής
Τσιγκίνης Άνδρέας	Β. Διευθυντής
Μουχταρούδης Παύλος	Θεολόγος
Παπανικολάου Τζουβάνης	Φιλολόγος
Σκούρος Άναστάσιος	Φιλολόγος
Παντέλας Παντελής	Φιλολόγος
Χρίστου Χρίστος	Φιλολόγος
Σταύρου Άνδρέας	Φιλολόγος
Γεωργίου Άνδριανή	Φιλολόγος
Δημητρίου Μιχαλάκης	Άγγλικών
Βαρνάβα Χριστόδουλος	Άγγλικών
Άντωνιάδης Ντίνος	Άγγλικών
Χ΄ Θεοφίλου Χριστίνα	Άγγλικών
Χ΄ Κωνσταντής Μιχαήλ	Γαλλικών
Οϊκονόμου Βασίλειος	Μαθηματικός
Ίωάννου Στέλιος	Μαθηματικός
Κυριάκου Γεώργιος	Μαθηματικός
Παπαγεωργίου Άνδρέας	Μαθηματικός
Άκκίδης Νικόλαος	Φυσιολογίας
Κασιουρής Άνδρέας	Φυσικός
Οϊκονόμου Άβέρωφ	Φυσικός
Χριστοφή Ελένη	Φυσικός
Γεωργίου Νικής	Γυμναστικός
Ίακώβου Άνδρέας	Γυμναστικός
Χ΄ Εύτυχίου Χρίστος	Μουσικός
Ποαρός Άνδρέας	Τεχνικών
Ποαρού Τζιάνετ	Άγγειοπλαστικής
Χ΄ Νικολάου Στέλιος	Τεχνικών
Μούιτης Κλεάνθης	Ήλεκτρολόγος
Μαραγκός Λοΐζος	Ήλεκτρολόγος
Άλιούρης Σωτήριος	Τεχνολόγος
Κούντουρος Ζαχαρίας	Τεχνολόγος
Χ΄ Κυπρής Κύπρος	Έκπαιδευτής Μεταλλοτεχνίας
Λυρακίδης Άνδρέας	Έκπαιδευτής Μεταλλοτεχνίας
Δωροθέου Δώρος	Έκπαιδευτής Μεταλλοτεχνίας
Τριανταφυλλίδης Ίορδάνης	Έκπαιδευτής Μεταλλοτεχνίας
Βασιλείου Μιχαήλ	Έκπαιδευτής Ξυλουργικής
Παντέλη Παντελής	Έκπαιδευτής Ξυλουργικής
Πουργουρίδης Λοΐζος	Έκπαιδευτής Ξυλουργικής
Παπαϊακώβου Ίάκωβος	Έκπαιδευτής Ξυλουργικής
Πατριώτης Γιάγκος	Έκπαιδευτής Μηχανικών Αυτοκινήτων
Χριστοδούλου Χρίστος	Έκπαιδευτής Μηχανικών Αυτοκινήτων
Κουλουτέρης Γεώργιος	Έκπαιδευτής Μηχανικών Αυτοκινήτων
Ίερομονάχου Άνδρέας	Έκπαιδευτής Οικοδομικής

λοτεχνίας
λοτεχνίας
λοτεχνίας
λοτεχνίας
γικης
γικης
γικης
γικης
νικών Αυτοκινήτων
ικών Αυτοκινήτων
ικών Αυτοκινήτων
γικης

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

Τὸ χωριὸ καὶ τὸ Μοναστήρι πῆραν τὸ ὄνομά τους ἀπὸ τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ λέξι «Νάπη» ποὺ σημαίνει δασώδης κοιλάδα ἢ φαράγγι.

Στὰ παλαιότερα χρόνια στὴ νοτιοανατολικὴ παραλία τῆς Ἀμμοχώστου, καὶ στὴν ἴδια θέση ποὺ εὐρίσκεται τὸ σημερινὸ χωριὸ Ἀγία Νάπα, ὑπῆρχε πλούσιο φαράγγι μὲ πλούσια βλάστηση καὶ πυκνὸ δάσος μὲ πηγές. Ἐκεῖ κοντὰ π. Χριστοῦ ὑπῆρχε Ἑλληνικὴ πολιτεία μὲ ναὸ τῆς Ἀφροδίτης καὶ ὅταν ἐπεβλήθη ὁ Χριστιανισμὸς ἔμειναν μόνον ἐρείπια. Ἔτσι ἡ πλούσια αὐτὴ περιοχὴ ἔμεινε γιὰ τοὺς κυνηγούς.

Κατὰ τὸν 7ον καὶ 8ον αἰῶνα ἐξ αἰτίας τῆς εἰκονομαχίας ποὺ συγκλονίζει τὸ Βυζάντιο κάποιος ποὺ φύλαγε μιὰ εἰκόνα τῆς Παναγίας τὴν ἔκρυψε σὲ μιὰ σπηλιὰ στὸ δάσος τοῦ φαραγγιοῦ αὐτοῦ. Μετὰ ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἡ σπηλιὰ σκεπάστηκε καὶ χώθηκε μὲ πέτρες καὶ χώματα καὶ ἔμεινε μόνον μιὰ μικρὴ σχισμὴ ποὺ κι' αὐτὴ βρισκόταν κάτω ἀπὸ θάμνους καὶ ἀγκάθια.

Κάποτε κάποιος κυνηγοὶ ἀπὸ τὴν Ἀμμοχώστο κτύπησαν ἕνα λαγὸ στὴν περιοχὴ αὐτὴ, ἀλλὰ ὁ λαγὸς κτυπημένος ὅπως ἦταν βρῆκε τὴν σχισμὴ καὶ μπῆκε μέσα. Οἱ κυνηγοὶ τότε ψάχνοντας γιὰ τὸν λα-

γὸν ἀνακάλυψαν ὅτι εἶχε κρυφτῆ στὴν σχισμὴ καὶ φεύγοντας μερικὲς πέτρες βρῆκαν τὴ σπηλιὰ καὶ μαζί καὶ τὴν εἰκόνα. Οἱ πιστοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι ἄφησαν τὴν εἰκόνα ἐκεῖ καὶ τὴν ὀνόμασαν Παναγία τῆς Νάπας, δηλαδὴ Παναγία τῆς κοιλάδας. Στὸν τόπον αὐτὸν πῆγαιναν μαζί μὲ Ἱερέα οἱ κάτοικοι τῆς γύρω περιοχῆς κάθε 8η Σεπτεμβρίου καὶ ἔκαναν λειτουργία. Ἔτσι ἀπὸ τοὺς προσκυνητὲς σιγά - σιγά ἡ εἰκόνα καὶ μετὰ ἡ περιοχὴ πῆραν τὸ ὄνομα Ἀγία Νάπα.

Ἡ περιοχὴ αὐτὴ παρέμενε ἀκατοίκητη μέχρι τῆς Ἑνετοκρατίας ὅποτε κάποιος Ἑνετὸς ἄρχοντας ἔκτισε ἐκεῖ μιὰν ἔπαυλη γιὰ νὰ ζῆ στὸ γραφικὸ αὐτὸ μέρος. Σὲ λί, οὐ ὅμως τοῦ ἀπέθανε ἡ μονακριβὴ κόρη του καὶ τὴν ἔθαψε στὴ μέση τῆς ἔπαυλης καὶ πάνω ἀπὸ τὸν τάφο τῆς ἀνέγειρε ἕνα θολωτὸ κτίριο «τὸ σεντρουβάνι» ὅπως λέγεται ποὺ σώζεται σήμερον σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση.

Τὸ 1570 ἡ Κύπρος κατελήφθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ὁ Ἑνετὸς ἄρχοντας ἐγκαταλείπει τὰ κτίρια καὶ φεύγει. Μὲ τὴν τουρκικὴ ἐξουσία τὰ κτίρια καὶ μαζί τὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας Νάπας ποὺ εἶχε μεταφερθῆ ἐκεῖ, γίνονται περιουσία τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ποὺ τὰ δίδει σὲ ὀρθόδοξους μοναχοὺς καὶ τὰ κάνουν Μονα-

στήρι τῆς Ἱ.

Γύρω στὰ νίκη ὁ θάνα μὰ ὀμάδα ἄνδρες ἐγκα καὶ μετὰ ἀ στὴν Κύπρο ράβλιαν αὐτὴ Μένουν ἐκεῖ 20 πεθαίνου

Ἔτσι οἱ φυλὴ κι' ἄν ρα κι' ἄν κο γούδια τους τα, τοὺς πόθο

Δὲν ἔχουν τίς χώρες τῆ ξη καὶ δὲν π ποχὲς τὴν ἰδι ἡ σύνθεση, ἡ γα μὲ τὴν πολ μὲ τίς κοινων κες, τὸ κλίμα, τὸ ἠθικὸ καὶ θρώπων.

Στὴ νεώτερος χρόνια τὴν πο δημοτικὸν τρα ὦνα ἰδιαίτερα, μιουργήθηκε ἄ δυνάστη, οἱ πε καθὼς καὶ στὰ φορικῆς τέχνη μύθους, παραμ τὸ φυσικώτερο γιὰ νὰ ἐξωτερι

στήρι της 'Αγίας Νάπας.

Γύρω στα 1750 μαστίζει την Θεσσαλονίκη ο θάνατος από χολέρα και γι' αυτό μια ομάδα από Θεσσαλονικείς από 20 άνδρες εγκαταλείπουν την πατρίδα τους και μετά από ταξίδι ημερών φθάνουν στην Κύπρο και αποβιβάζονται στην παράλιαν αυτή περιοχή του Μοναστηριού. Μένουν εκεί για λίγο αλλά οι 18 από τους 20 πεθαίνουν διότι είχαν φέρει μαζί τους

την αρρώστεια. Έμειναν μόνον ο Νικόλας Κεμιτζής με τον γιό του. Κατοίκησαν εκεί και ο γιός του Κεμιτζή παντρεύτηκε με κάποιαν από την Παναγιάν και έκαναν τρία παιδιά, τον Γιωρκάτζην, τον Μάρκο και την Χριστίνα. Αυτοί ήταν οι πρώτοι κάτοικοι του χωριού που πήρε το όνομα του Μοναστηριού 'Αγία Νάπα.

ΠΑΠΠΟΥΛΛΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

Εα

ΗΡΩΪΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Όλοι οι άνθρωποι, σ' οποιαδήποτε φυλή κι' αν ανήκουν, σ' οποιαδήποτε χώρα κι' αν κατοικούν, στα δημοτικά τραγούδια τους εκδηλώνουν τα συναισθήματα, τους πόθους και τις ιδέες τους.

Δεν έχουν όμως τα τραγούδια σ' όλες τις χώρες την ίδια ανάπτυξη και εξέλιξη και δεν παρουσιάζουν σ' όλες τις εποχές την ίδια ανθησι. Τα θέματά τους, ή σύνθεσι, ή μελωδία τους, είναι ανάλογα με την πολιτική παράδοσι κάθε τόπου, με τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, το κλίμα, τον χαρακτήρα και γενικά το ήθικόν και διανοητικόν επίπεδο των ανθρώπων.

Στη νεώτερη Ελλάδα έχουμε μακροχρόνια την παράδοσι και την ακμή του δημοτικού τραγουδιού. Μετά τον 15ο αιώνα ιδιαίτερα, με το καθεστώς που δημιουργήθηκε από την ύποταγι στον ξένο δυνάστη, οι πρόγονοί μας στα τραγούδια, καθώς και στα άλλα είδη της λαϊκής προφορικής τέχνης του λόγου, παραδόσεις, μύθους, παραμύθια, παροιμίες, εύρισαν το φυσικότερο και εκφραστικότερο μέσο, για να εξωτερικέψουν τις μύχιες σκέψεις

και αντιλήψεις για τα περασμένα της φυλής, τον πόνο και την αγανάκτησι για τις συμφορές, το θαυμασμό για ήρωϊκές πράξεις και ανθρώπους, τα όνειρα και τις ελπίδες για τη λύτρωσι από τη δουλεία, για την εθνική αναγέννησι και ανεξαρτησία : με άλλα λόγια στα τραγούδια αντικαθρεφτιζόταν ή πνευματική ζωή των σκλαβωμένων, αλλά και ή ψυχική τους έξαρσι και ήθικη αντίστασι σε στιγμές κατάπτωσης και απελπισίας.

Η ξένη δυναστεία κράτησε αιώνες στην Ελλάδα. Αυτή ή καθυστέρησι, όμως, έγινε και ή άφορη να συγκεντρωθί το Ελληνικό έθνος περισσότερο στον έαυτό του και να εκφραστή με όσα μέσα μπορούσε να έχη στη διάθεσή του. Ένα από τα μέσα αυτά, το κυριότερο ίσως, είναι το δημοτικό τραγούδι, που κρατήθηκε ως την εποχή μας σά μιá ζωντανή εκδήλωσι της ατομικής και κοινωνικής μας ζωής.

Λιαίρεσι και κατάταξι των τραγουδιών έκαναν ο Νικόλαος Πολίτης και ο Στίλιπών Κυριακίδης στο βιβλίον του: «Ελληνική Λαογραφία». Ο Πολίτης τα διαί-

είχε κρυφτή στην ασ μερικές πέτρες ά μαζί και την εικόλι άνθρωποι άφησαν την όνόμασαν Παναδη Παναγία της κοιχτόν λήγαιναν μαζί οι της γύρω περιόριου και έκαναν λειτούς προσκυνητές σικαι μετά ή περιοχήία Νάπα.

παρέμενε άκατοίχητι τίας όποτε κάποιος τιςε εκεί μιάν έπανγραφικόν αυτό μέρος. έπέθανε ή μονάκριβη έθαψε στη μέση της πό τον τάφο της άνέριου «τό σεντρουβάνι» ύζεται σήμερα σε πο-

ρος κατελήφθη από ό Ένετός άρχοντες ρια και φεύγει. Με α τα κτίρια και μαζί Ιαναγίας Νάπας που ι, γίνονται παρουσία που τα δίδει σε άυκαι τα κάνουν Μονα-

ρεσε σέ : 'Ιστορικά, κλέφτικα, ακριτικά, παραλογές, τραγούδια τῆς ἀγάπης, νυφιάτικα, νανουρίσματα, κάλανδα, βαίτικα, τῆς ξενιτειᾶς, μοιρολόγια, μοιρολόγια τοῦ κάτω Κόσμου καὶ τοῦ Χάρου, γνωμικά, ἐργατικά καὶ βλάχικα, περιγελαστικά καὶ σέ ἐπίμετρο.

Σ' ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος κάθε κοινωνικὸ γεγονὸς, ἂν προκαλῆ κάποια ἐντύπωση εἶναι σέ λίγο θέμα ἐνὸς ἢ περισσοτέρων τραγουδιῶν. Τέτοια εἶναι τὰ «Κλέφτικα Τραγούδια», ποὺ ἀπεικονίζουν τὴ ζωὴ, ἢ ἐξυμνοῦν τὰ ἔργα καὶ τὰ κατορθώματα ἐκείνων ποὺ ἀποτελοῦσαν τὴν ἔνοπλη καὶ ἀκατάβλητη διαμαρτυρία ἐναντίον τῆς τυραννίας τοῦ κατακτητῆ γιὰ τρεῖς καὶ μισὸ αἰῶνες καὶ μέσα ἀπὸ τὶς τάξεις τῶν ὁποίων, προῆλθαν οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ κυρίως πολεμιστὲς κατὰ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821. Τὰ κλέφτικα τραγούδια εἶναι τὰ πολυαριθμότερα σωζόμενα μὲ ἱστορικὸ περιεχόμενον δημοτικὰ τραγούδια καὶ εἶναι δημιουργήματα τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας καὶ ἰδιαίτερα τῆς ἐποχῆς ὕστερα ἀπὸ τὸν 16ο αἰῶνα. Πατρίδα τῶν τραγουδιῶν αὐτῶν εἶναι κυρίως τὰ μέρη ὅπου ἀναπτύχθηκε ἡ ἀρματολικὴ καὶ κλέφτικη δράσις, ἢ Πελοπόννησος, ἢ Στερεὰ Ἑλλάδα, ἢ Ἡπειρος, ἢ Θεσσαλία, Ν. Μακεδονία, καὶ ἢ Χαλκιδική. Ἀνήκουν στὴν ἴδια χρονικὴ περίοδο μὲ τὰ νεώτερα ἱστορικά, στὸ ὕψος ὅμως διαφέρουν ἀπὸ ἐκεῖνα κυρίως ἀπὸ ὅσα δὲν ἔχουν γίνῃ μὲ δική τους ἐπίδραση. Μὲ συντομία, σέ λίγους στίχους, ἀλλὰ συχνὰ ἐπιγραμματικούς, ἀναφέρονται τὰ συμβάντα καὶ μὲ ἔντονον λυρισμὸ ἐκφράζονται τὸ πάθος καὶ τὰ συναισθήματα ποὺ ἔχουν γεννηθῆ στίς καρδιὰς τῶν Ἑλλήνων. Στὴ σύνθεσή τους, θρῆσκουμε κάποτε στίχους ἢ ὀλόκληρα ἀποσπάσματα δανεισμένα κατὰ παράδοση ἀπὸ τὰ ὁμοιά τους παλιότερα

τραγούδια, τ' Ἀκριτικά.

Λεῖπουν ὅμως ἀπὸ αὐτά, καθὼς παρατήρησε ὁ Κυριαζίδης οἱ βαρεῖες μορφὲς τῶν Ἀνδρονίκων, Πορφυρίων καὶ Θεοφυλάκτων. Ἡρώες τους, ἔχουν τοὺς κλέφτες μὲ τὰ συνηθισμένα σπαθιά καὶ ντουφεκία.

Ἄς δοῦμε τρῶα τὶ ἦσαν οἱ Κλέφτες καὶ οἱ Ἀρματολοί. Ἀρματολοὶ πρῶτα ἦσαν ἓνα εἶδος πολιτοφυλακῆς στὴν ὁποία εἶχε ἀνατεθῆ ἀπὸ τοὺς κυρίαρχους Τούρκους τὸ ἔργο τῆς τηρήσεως τῆς δημόσιας τάξεως καὶ ἡ καταστολὴ τῶν ληστειῶν καὶ βαιοπραγιῶν. Πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπανάστασι τὰ σώματα αὐτὰ ἀνῆρχονταν σέ 17. Ὅταν ὅμως ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ὑπερασπίσουν μὲ τὰ ὄπλα τὴν ὑπαρξή τους, ἐπανερχονταν στὴν πρωτόγονη κατάστασι τῆς ἐχθρότητος ἐναντίον τῶν Τούρκων καὶ ἐπανελάμβαναν τὶς βαιοπραγίαις σέ βίαιος τῶν Τούρκων κατακτητῶν. Τοὺς ἔδωσαν δὲ τὸ ὄνομα Κλέφτες ἢ ἴσως μόνοι τους τὸ πῆραν σὰν τίτλο δόξαις.

Τὰ κλέφτικα τραγούδια ἐξυμνοῦν τὰ κατορθώματα τῶν κλεφτῶν, τὸν τρόπο ζωῆς τους, τὴν πολεμικὴν τέχνην. Ἐπίσης τὶς ἀσχολίας καὶ τὶς ἰκανότητες, τὸ θάρρος καὶ τὶς ἀρετὲς τους, τὴν εὐσέβεια καὶ φιλοπατρία τους. Ἄλλα πάλιν ἀναφέρονται στὸν τόπο διαμονῆς τους καὶ τὴν σημασίαν τῶν ἀγώνων τῶν Κλεφτῶν κατὰ τῶν Τούρκων καὶ ἰδίως κατὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ.

Μὲ τὸ δικό του τρόπο, μὲ τὸ δικό του ποιητικὸ μυστικόν, ποὺ δημιουργεῖται μὲ τοὺς λίγους σέ ἀριθμὸν, ἀλλὰ δυνατοὺς σέ ἔξαρση στίχους, τὸ κλέφτικόν τραγούδι εἶναι ὅπως καὶ τὸ ἀκριτικόν, ἡ δυνατότερη ἔκφρασις τοῦ ψυχικοῦ κόσμου τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς του. Γιὰ μιὰ φορὰ ἀκό-

μη ὁ Ἑλλῆς ἐποχῆς θρῆσκόμενος ὑπόστασις καὶ ἐθνικὸν, στερεὰ ἀπὸ τὸ τραγούδι. Τὸ ἀπλῶς τὸ ἡ ἀξία καὶ δι' ἔκφρασις τοῦ νῆς μὲ τὶς τὸν συγκλονιστικῆς χαρᾶς, τὴ δικία καὶ τὸ στὴν οἰκογένειαν, τὴ φρικτὴ πίστιν στὴν

Ἀπὸ τὴν τὰ κλέφτικα κύριες κατὰ ἐκεῖνα ποὺ τῶν προσώπων ἢ ἀγνώστων εἶναι ἐκεῖνα πὲρ ἱστορικῶν γεγονότων ἀναφέρονται καὶ ἀλληγορικῶν, στοὺς λυρικοὺς τῆς ζωῆς τῶν τραγουδιῶν τῆς στολάκης κατὰ τὴν ἀνήκοι μαντικῆ μορφῆς πλαστῆς ἀργὸς πάει νὰ γίνῃ μορφὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ εἶναι καθόλου

ικά.

αυτά, καθώς παρα-
οί βαρειές μορφές
ορφνυρίων και Θεοφυ-
ς, έχουν τους κλέφτες
σπαθιά και ντουφε-

τι ήσαν οί Κλέφτες
Αρματωλοί πρώτα ή-
οφυλακῆς στήν όποία
ύς κυρίαρχους Τούρ-
ρήσεως τῆς δημόσιας
ολή τῶν ληστειῶν και
από τήν επανάσταση
ήρχονταν σέ 17. "Ο-
χρωσμένοι νά υπερα-
τήν ύπαρξή τους, έ-
πρωτόγονη κατάσταση
αντίον τῶν Τούρκων
τις βιαιοπραγίες σέ
ν κατακτητῶν. Τοίς
κ Κλέφτες ἤ ἴσως μό-
σάν τίτλο δόξας.

αγοῦδια έξυμνοῦν τά
κλεφτῶν, τόν τρόπο
λεμική τους τέχνη. Έ-
και τις Ικανότητες, τὸ
τές τους, τήν εὐσέβεια
ς. "Αλλά πάλιν ἀναφέ-
διαμονῆς τους και τήν
ων τῶν Κλεφτῶν κατά
ιδίως κατά τοῦ "Αλή

τρόπο, μέ τὸ δικό του
πού δημιουργεῖται μέ
θμό, ἀλλά δυνατοῦς σέ
κλέφτικο τραγοῦδι εἰ-
κριτικό, ἢ δυνατότερη
τοῦ κόσμου τῶν ἀνθρώ-
ου. Για μιά φορὰ ἀκό-

μη ὁ Ἑλληνισμός τῆς μεταχριστιανικῆς
έποχῆς βρίσκει στό τραγοῦδι του τὸ ἰσχυ-
ρότερο μέσο γιά νά ἐκφράσῃ τὴ βαθύτε-
ρη ὑπόστασή του σάν σύνολο φυλετικό
και ἔθνικό, καθώς ἀκριβῶς ἔγινε και ὕ-
στερα ἀπὸ τὸν 9ο αἰῶνα μέ τὸ ἀκριτικό
τραγοῦδι. Τὸ κλέφτικο τραγοῦδι ἐξυμνεῖ
ἀπλῶς τὸ ἡρωϊκό ἄτομο μέ τὴ χωριστὴ
ἀξία και δράση, ἀλλ' εἶναι ἡ καθολικὴ
ἐκφραση τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἐποχῆς ἐκεί-
νης μέ τις ἀγωνίες και τις λαχτάρες πού
τὸν συγκλονίζουν, τὸν πόθο τῆς ζωῆς και
τῆς χαρᾶς, τὸ μικρὸ παράπονο γιά τὴν ἀ-
δικία και τὸν κατατρεγμό, τὴν ἀφοσίωση
στήν οἰκογένεια, τὴν ἐξοικείωση μέ τὴ φύ-
ση, τὴ φρίκη τοῦ θανάτου, ἀλλὰ και τὴν
πίστη στήν μεταθανάτια ζωή.

Ἀπὸ τὴν ἀποψη τῶν θεμάτων τους
τὰ κλέφτικα τραγοῦδια χωρίζονται σέ δύο
κύριες κατηγορίες. Στὴν πρώτη ἀνήκουν
ἐκεῖνα πού ἐξυμνοῦν τὴ δράση ὀρισμέ-
νων προσώπων, γνωστῶν ἀπὸ τὴν ἱστορία
ἢ ἀγνώστων. Στὴν ἄλλη κατηγορία εἶ-
ναι ἐκεῖνα πού ἔχουν γιά θέμα διάφορα
περιστατικά τῆς κλέφτικης ζωῆς, χωρίς
συγκεκριμένα πρόσωπα και τόπους ἢ ὅσα
ἀναφέρονται γενικά — μέ συμβολισμοῦς
και ἀλληγορίες πολλές φορὲς — στίς ἀ-
γωνίες, στοὺς πόθους, τις χαρές, και τις
λύπες τῆς ζωῆς τῶν Κλεφτῶν. Για τὰ
τραγοῦδια τῆς Β' κατηγορίας ὁ Γ. Ἀπο-
στολάκης καταλήγει στό συμπέρασμα ὅ-
τι δὲν ἀνήκουν στήν πρωταρχικὴ και ση-
μαντικὴ μορφή τῶν κλέφτικων ἀλλ' ἔχουν
πλαστὴ ἀργότερα, ὅταν πιά ὁ κλέφτης
πάει νά γίνῃ ἰδανικό ζωῆς και ἡ ἡρωϊκὴ
μορφή του ἀρχίζει νά ὑποφέρει ἀπὸ τὰ ὀ-
νειρα και τοὺς πόθους ἀνθρώπων πού δὲν
εἶναι καθόλου ἡρωϊκοί.

Ἀντιπροσωπευτικὰ δείγματα τῆς κατη-
γορίας τῶν ἡρωϊκῶν κλέφτικων τραγου-
διῶν εἶναι τὰ ἐξῆς: «Τοῦ Χρήστου Μη-
λιῶνη», «Οἱ πόλεμοι τοῦ Σουλίου», «Τῶν
Κολοκοτρωναίων», «Τοῦ Κατσάντωνη»
και ἄλλα πολλά.

Τὰ κλέφτικα τραγοῦδια ἐκφράζουν
ξαίρεση μεταξὺ τῶν δημοτικῶν τραγου-
διῶν τῶν ἄλλων λαῶν, γιατί διακρίνονται
γιά τὰ πηγαῖα αἰσθήματα πού ἐκφράζουν.
Ἡ ψυχολογικὴ τους ἐπίδραση ὑπῆρξε κα-
τὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας μεγάλη και
ἡ μεγαλύτερη φιλοδοξία τῶν ἀνθρώπων
ἦταν νά κἀμουν κατορθώματα, τὰ ὅποια
θα ἐνέπνεαν τὴν λαϊκὴ μουσα νά περι-
λάβῃ κι' αὐτοὺς σ' ἓνα ἀπὸ τὰ τραγοῦδια
της.

Τὰ Κλέφτικα τραγοῦδια ἐκφράζουν
τὸ ἀντιστασιακὸ μαχητικὸ πνεῦμα τοῦ
λαοῦ μας σέ μιά ἀπὸ τις κρισιμότερες
περιόδους τῆς ἱστορίας του. Ἀποτελοῦν
κατάφαση τῆς ζωῆς και τῆς ἀνθρώπινης
ἀξιοπρέπειας. Καὶ ὅπως εἶπε και ὁ
Bartholdy: «Τὰ κλέφτικα τραγοῦδια νο-
μίζεις ὅτι εἶναι χεῖμαρροι ἀφρισμένοι ἐκ-
ρέοντες ὄχι ἀπὸ ἀνθρώπινα χεῖλη, ἀλλὰ
ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς Οἴτης και τοῦ Ὀ-
λύμπου».

Βοηθήματα :

- 1) Κλώντ Φωριέλ: Δημοτικὰ τραγοῦδια
συγχρόνου Ἑλλάδος.
- 2) Νικολάου Πολίτη: Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὰ
τραγοῦδια τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

ΓΙΑΚΟΤΜΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Εα

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ

Ποιητής και πεζογράφος. Τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1963.

Ο Γιώργος Σεφεριάδης, αυτό ήταν το πραγματικό του όνομα, γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1900. Μετά τη Μικρασιατική καταστροφή ήρθε σαν πρόσφυγας στην Ελλάδα. Με την εισοδό του στο Ύπουργείο Ξενοτικών το 1926, ακολούθησε το διπλωματικό πεδίο. Το 1956 τον βρισκόμαστε ως Πληρεξούσιο Ύπουργό και το 1960 ως Πρεσβευτή.

Το 1931 εξέδωσε την πρώτη του ποιητική συλλογή ή «Στροφή». Η συλλογή αυτή τον κατέστησε άμεσα, ανάμεσα στους πρωτολόγους της νέας ποιήσεως στην Ελλάδα. Στη συνέχεια πηγαίνει στο Λονδίνο ως διπλωματικός υπάλληλος. Στο Λονδίνο βλέπει τη διαφορά μεταξύ του τόπιου της Ελλάδας και της Αγγλίας και σχηματίζει διάφορες εικόνες μέσα του, που τις βρίσκουμε πιο ύστερα στη συλλογή του το «Μυθιστόρημα». Το 1934 γυρίζει πίσω στην Ελλάδα. Το 1936 πηγαίνει στην Κορυτσά και επιστρέφει στην Αθήνα το 1939, δηλαδή, όταν οι δυνάμεις του Χίτλερ και του Μουσολίνι, ενωμένες μαζί απειλούν την ανθρωπότητα. Πιο ύστερα, καυτηριάζει τους λαούς της Ευρώπης, με τα ποιήματά του, για το ότι παραδίδονται άμαχητί στα στρατεύματα των φασιστών. Με την έναρξη του πολέμου ο Σεφέρης πηγαίνει στις συμμαχικές προς την Ελλάδα χώρες, όπως την Αίγυπτο, Νότιο Αφρική, Μέση Ανατολή. Το 1944, δηλαδή μόλις τέλειωσε ο πόλεμος, ο ποιητής έρχεται πίσω στην Ελλάδα όπου γράφει το «Ημερολόγιον Καταστρώματος Β», στο οποίο περιέχονται διάφορες εικόνες από τις χώρες που επισκέφθηκε, καθώς επίσης

και οι τρομακτικές στιγμές που πέρασε στην Αίγυπτο, ένεκα του πολέμου.

Ο Σεφέρης συνδέθηκε πάρα πολύ και με το μαρτυρικό μας νησί, την Κύπρο, απόδειξη δε τούτου είναι και η τελευταία του ποιητική συλλογή «Κύπρον, οὐ με ἐθέσπισεν». Στην Κύπρο ο ποιητής ήρθε το 1953 και τόσο πολύ του άρεσαν ο τόπος μας και οι κάτοικοί του, που ήρθε και τον επόμενο χρόνο. Σχετικά με την Κύπρο, σ' ένα επεξηγηματικό σημείωμα στο τέλος της συλλογής αυτής, έγραψε: «Στο νησί τούτο, ήρθε να δω τόση χάρη, γιατί ίσως το νησί αυτό μου έδωσε άτι είχε να μου δώσει, σ' ένα λεπτό άγκυρά περιουσία, όπως άρα πικρόδουλα και μέγιστο κάματο, ή κάθε στήριξη και θάρσος, και άγκυρά πλατή, ώστε να χαρμάνει ένα παιδί». Και συνεχίζοντας έλεγε: «Η Κύπρος είναι ένας τόπος, όπου το θαύμα λειτουργεί άκόμα.

Μερικά από τα ποιήματα της συλλογής «Κύπρον, οὐ με ἐθέσπισεν» είναι ή «Ελένη» ή «Σαλαμίνα της Κύπρου», «Αεπιτομέριες στην Κύπρο», «Στά περίχωρα της Κερύνειας κ.λ.π.». Το περιεχόμενο της «Ελένης», που είναι ένα από τα ωραιότερα του ποιήματα, αναφέρεται στο μύθο που έλεγε, ότι οι Αχαιοί πολεμούσαν και σκοτώνοντουσαν στην Τροία, για το φάντασμα της Ελένης και ότι ή πραγματική Ελένη, βρισκόταν κάπου στην Αίγυπτο, όπου τη συνάντησε άργότερα ο Τεύκρος, καθώς έρχόταν στην Κύπρο, διωγμένος από τον πατέρα του.

Εκτός από τη συλλογή «Κύπρον, οὐ με ἐθέσπισεν» έγραψε τις συλλογές «Στροφή», «Ερωτικός λόγος», «Στέρνα», το

«Μυθιστόρημα των», «Ημερο Β», και τα έγραψε επίσης και μετάφρα για Γραφή.

Το έργο του να μην είναι άγχο, αλλά σά έργο ανώτερης χασμού. Σώπα του να φανερω Με τις «Δοκιμ ζόταν για πάρι

Ο Σεφέρης τεριστής, αλλά τικού δημοτικισ να απλά και προς την γλώσσ διακριθήκε, ανά τέχνες, που είχε ση να γράφου στο τέλος να τί

Ο ποιητής, του, δέν μās έδε αλλά ποιήματα ί όπως στη συλλο τα «Φυγή», «Τ μιλούσες», «Η ί ση». Με την το

τιγμές που πέρασε
του πολέμου.

ηκε πάρα πολύ και
ησί, την Κύπρο, α-
α και η τελευταία
«Κύπρον, οὐ μὲ ἐ-
ο ὁ ποιητής ἦρθε τὸ
οὐ ἤρσαν ὁ τόπος
», πού ἦρθε καὶ τὸν
καὶ μὲ τὴν Κύπρο.
σημείωμα στὸ εἶ-
εἶς. Ἐγραφε: «Στὸ
οὐ τὴν χάρι, για-
τοῦ θάνατο ὅτι εἶχε
ἀπὸ ἀρχαῖα ἀρχι-
», καὶ μὲν ἐξακρίβ-
ῶσε, τὸ μέγεθος
οἱ τὸ ὄρατον, καὶ
ἐ γράφει ἕνα ποί-
εἶγε: «Ἡ Κύπρος
τὸ θάνατο λειπορ-

ήματα τῆς συλλογῆς
ισεν» εἶναι ἡ «Ἐνέ-
Κύπρον», «Λεπτομέ-
«Στὰ περίχωρα τῆς
περιεχόμενο τῆς «Ἐ-
ἀπὸ τὰ ωραιότερα
ρεται στὸ μῦθο πού
τολεμοῦσαν καὶ σπο-
οῖα, γιὰ τὸ φάντα-
τι ἡ πραγματικὴ ἔ-
στὴν Αἴγυπτο, ὅπου
α ὁ Τεῦκρος, καθὼς
διωγμένος ἀπὸ τὸν

ογὴ «Κύπρον, οὐ μὲ
ἰς συλλογῆς «Στρο-
», «Στέρνα», τὸ

«Μυθιστόρημα», τὰ «Τετράδια γυμνασιμά-
των», «Ἡμερολόγια καταστροφώματος Α καὶ
Β», καὶ τὰ «Τρία κρυφὰ ποιήματα». Ἐ-
γραψε ἐπίσης διάφορα δοκίμια καὶ μελέ-
τες καὶ μετάφρασε κομμάτια ἀπὸ τὴν Ἀ-
γία Γραφή.

Τὸ ἔργο τοῦ Γιώργου Σεφέρη μπορεῖ
νὰ μὴν εἶναι πολὺ μεγάλο ὡς πρὸς τὸν
ὄγκο, ἀλλὰ σὰν οὐσία καὶ ποιότητα εἶναι
ἔργο ἀνώτερης ποιήσεως καὶ βαθιοῦ στο-
χασμοῦ. Σώπαινε γιὰ ἀρκετὸ καιρὸ, προ-
τοῦ νὰ φανερώσῃ τὸ ἔργο πού ἔφτιαχνε.
Μὲ τὶς «Δοκιμὲς» γιὰ παράδειγμα ἐργα-
ζόταν γιὰ πάρα πολλὰ χρόνια.

Ὁ Σεφέρης δὲν ἦταν ἀπλῶς ἕνας νεω-
τεριστής, ἀλλὰ ἕνας συνεχιστής τοῦ ποιη-
τικοῦ δημοτικισμοῦ. Τὰ ποιήματά του εἶ-
ναι ἀπλὰ καὶ λιτά. Ἦταν σταθερὸς ὡς
πρὸς τὴν γλώσσα πού ἔγραφε καὶ γι' αὐτὸ
διακρίθηκε, ἀνάμεσα στοὺς Ἕλληνες λογο-
τέχνες, πού εἶχαν οἱ περισσότεροὶ τὴν τά-
ση νὰ γράφουν ἀνάμεικτη γλώσσα, καὶ
στὸ τέλος νὰ τὰ θαλασσώνουν.

Ὁ ποιητής, μὲ τὶς διάφορες συλλογές
του, δὲν μᾶς ἔδωσε μόνο ωραίους στίχους,
ἀλλὰ ποιήματα ὀλοκληρωμένα καὶ ἐξάισια,
ὅπως στὴ συλλογὴ «Στροφή», τὰ ποιήμα-
τα «Φυγὴ», «Ἔφος τῆς ἡμέρας», «Ἀργὰ
μιλοῦσες», «Ἡ λυπημένη» καὶ ἡ «Ἄρνη-
ση». Μὲ τὴν τρίτη τοῦ ποιητικὴ συλλογὴ

τέλειωσε καὶ ἡ πρώτη τοῦ ποιητικὴ περιό-
δος καὶ εἶχε φτάσει πιά στὴν τελειότητα.
Δὲν σταμάτησε ὁμως. Μετὰ τρία χρόνια ἐ-
ξέδωσε τὸ «Μυθιστόρημα» γραμμένο στὴ
νέα ποίηση, στὴν ὁποία, θὰ ἐξακολουθήσῃ
νὰ γράφῃ ὅλα του τὰ ποιήματα.

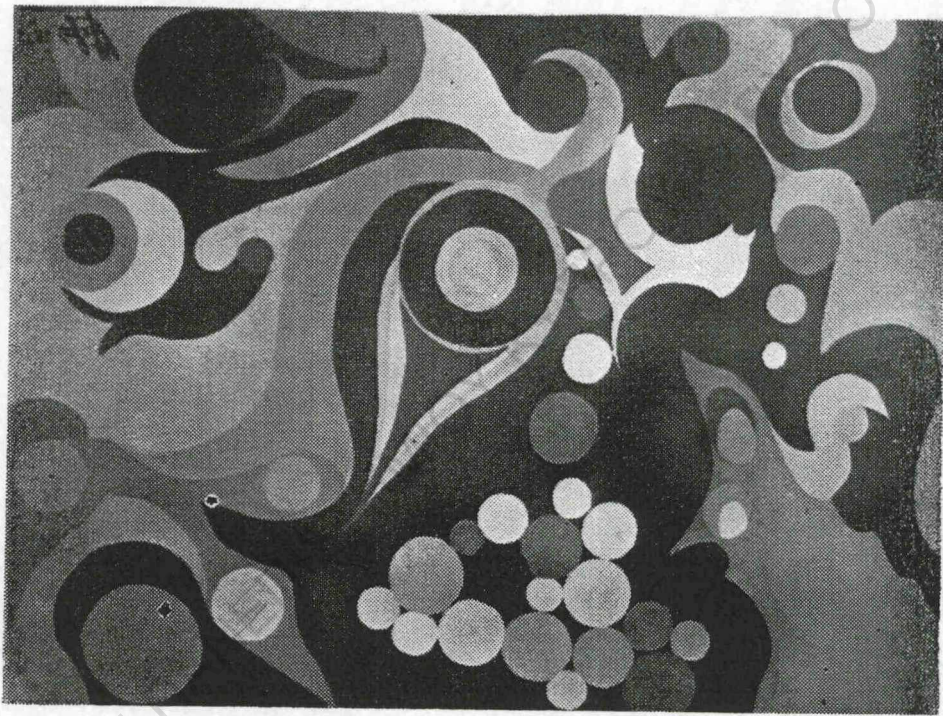
Ἐπιστέγασμα ὄλων τῶν προσπαθειῶν
καὶ μόχθων τοῦ Σεφέρη ἦταν ἡ βράβευσή
του μὲ τὸ βραβεῖο Νόμπελ Λογοτεχνίας,
τὸ 1963. Αὐτὸ τὸ βραβεῖο τοῦ ἀνῆκε ἀπό-
λυτα καὶ τοῦ ἄξιζε, ὅπως ἐπίσης καὶ τῶν
ἄλλων μεγάλων λογοτεχνῶν μας, Κωστῆ
Παλαμᾶ, Καζαντζάκη, Σικελιανοῦ, οἱ ὁ-
ποῖοι ἀδικήθηκαν τὰ προηγούμενα χρόνια.
Ἦταν δηλαδὴ γιὰ τοὺς Ἕλληνες μιὰ ἠθι-
κὴ ἀνακούφιση, ἔπειτα ἀπὸ τὰ τόσα ἀδική-
ματα, σὲ βάρος τῶν λογοτεχνῶν μας.

Ὁ Γιώργος Σεφέρης πέθανε στὸ νοσο-
κομεῖο «Εὐαγγελισμὸς» στὶς 20 Σεπτεμ-
βρίου 1971. Γιὰ τὸ θάνατό του ἔκλαψε
ὀλόκληρος ὁ Ἕλληνισμὸς, γιατί ὁ χαμὸς
του ἦταν μεγάλη ἀπώλεια γιὰ τὴν πατρί-
δα μας.

Βοηθήματα: 1. «Ὁ ποιητὴς Γιώργος Σεφέρης»
τοῦ Ἀνδρέα Καραντώνη.

2. Μεγάλῃ Ἐγκυκλοπαίδεια Νεοελληνικῆς
Λογοτεχνίας.

ΧΡΥΣΑΦΗΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ
Εα'

Ἔργον τοῦ Τμήματος Διακοσμητικῆς

— Μὴ μαρὰ
περάσουν. Νὰ π
φροντίζει γιὰ ὁ

Ἀπέναντι στὸ
θόταν ἓνα μικρὸ
χρόνια. Σγουρὰ
γαλανὰ μάτια πο
κασελάκι «λούστ
ψὸ του λαϊμό. Τ
χικὰ ἦταν καὶ α
θαρὰ καὶ τὰ παλ
μένα στὸ κάτω μ
σωπό του ἦταν
τοῦ πόνου καὶ τ

«Στὸ Θεὸ ποὺ
ἀνθρώπους» σκέ
κρός. Μὰ γι' αὐ
μέχρι στιγμῆς. (
δὲν τοῦχε δώσει.
κε στὸν πόλεμο μ
τέρα του καὶ ὁ
αἰχμάλωτοι. Ἡ μ
ρουν οἱ Γερμανο
φαίνεται στὸ λαμ
μιὰ εἰκόνα τῆς Π
κρός αὐτός, ζώντ
ὅτι ἡ μητέρα του
μικρὴ εἰκόνα σὲ ὁ
πικραμένα: «Εἶνα
σαι μάνα;» Καμμ
«ναὶ εἶναι δικό μ
Καμιὰ δὲν τὸν ἔε
καὶ νὰ τὸν φωνάξ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΑΛΗΘΙΝΟΣ ΘΕΟΣ

— Μή μαραζώνης παιδί μου' όλα θα περάσουν. Να πιστεύεις μόνο στο Θεό που φροντίζει για όλους τους ανθρώπους.

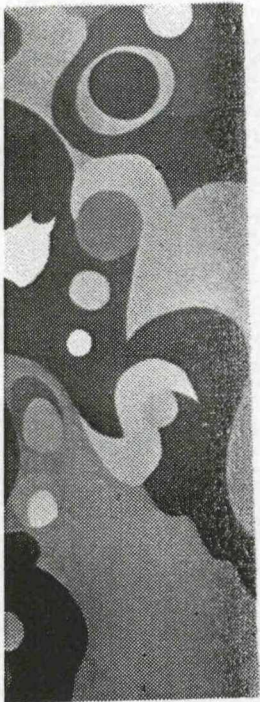
Ἀπέναντι στὸν παπα - Κωνσταντὴ καθόταν ἕνα μικρὸ παιδί γύρω στὰ 10 μὲ 12 χρόνια. Σγουρὰ μαλλιά, καλοκτενισμένα, γαλανὰ μάτια ποὺ πετοῦσαν σπίθες, μὲ ἕνα κασελάκι «λούστρου» περασμένο στὸ μελαψὸ του λαιμό. Τὰ ρούχα του ἄν καὶ φτωχικά ἦταν καὶ αὐτὰ περιποιημένα καὶ καθαρά καὶ τὰ παπούτσια του ἄν καὶ τρυπημένα στὸ κάτω μέρος γνάλιζαν. Στὸ πρόσωπό του ἦταν σκορπισμένη ἡ ἔκφραση τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀπελπισίας.

«Στὸ Θεὸ ποὺ φροντίζει γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους» σκέφτεται μὲ εἰρωνεία ὁ μικρός. Μὰ γι' αὐτὸν δὲν εἶχε κάμει τίποτε μέχρι στιγμῆς. Οὔτε μιὰ σταλιά εὐτυχία δὲν τοῦχε δώσει. Ὁ πατέρας του σκοτώθηκε στὸν πόλεμο μὲ τοὺς Γερμανούς, ἡ μητέρα του καὶ ὁ ἀδελφός του πιάστηκαν αἰχμάλωτοι. Ἡ μητέρα του πρὶν τὴν πάθουν οἱ Γερμανοὶ κατάφερε καὶ κρέμασε φαίνεται στὸ λαιμὸ τοῦ μικροῦ τῆς γυιῦ μιὰ εἰκόνα τῆς Παναγίας. Καὶ τώρα ὁ μικρός αὐτός, ζώντας μὲ τὴν χροφή ἐλπίδα ὅτι ἡ μητέρα του ἴσως νὰ ζῆ, δείχνει τὴ μικρὴ εἰκόνα σὲ ὅποια ξένη βοῆ καὶ ρωτᾶ πιχωραμένα: «Εἶναι δικό σου αὐτό; Ἐσὺ εἶσαι μάνα;» Καμμιά ὅμως δὲν τοῦ εἶπε, «ναὶ εἶναι δικό μου» εἶμαι ἢ μάνα σου». Καμμιά δὲν τὸν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά τῆς καὶ νὰ τὸν φωνάξει γιὸς τῆς. Ἄλλες στὸ

ἐρώτημά του γελοῦσαν, ἄλλες τὸν ἐπαιρναν γιὰ τρελλὸ καὶ τὸν ἔβλεπαν μὲ οἶκτο. Πῶς φρόντιζε λοιπὸν ὁ Θεὸς γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους; Γι' αὐτὸν δὲν εἶχε κάμει τίποτε. Πῶς ὅμως ἦταν δυνατό ὁ παπα - Κωνσταντῆς, αὐτὸς ποὺ τὸν μεγάλωσε, αὐτὸς ποὺ τὸν ἀγαποῦσε σὰ δικό του γιὸ, πῶς μπορούσε νὰ τοῦ πῆ ψέματα; Στις δύο αὐτὲς ἐρωτήσεις ποτέ του μέχρι τώρα δὲν εἶχε δώσει καμμιά ἀπάντηση. Κάποτε σκέφτηκε ὅτι ἴσως νὰ μὴν ὑπάρχει Θεὸς καὶ ἀκόμη οὔτε αὐτὸ δὲν τὸν εὐχαριστοῦσε. Κάτι ἔλειπε ἀκόμη. Ἴσως, ἴσως ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς καὶ αὐτὸ δὲν τοῦ ἄρεσε. Τόσα χρόνια κοντὰ στὸν παπα - Κωνσταντὴ ἔμαθε νὰ καταφεύγει στὴν προσευχὴ στὶς δύσκολές του ὥρες. Ἐμαθε, ὡς θνητός, νὰ καλῆ σὲ βοήθεια τὴν ἀνώτερη δύναμη. Πῶς μπορούσε τώρα νὰ τὴν ἀρνηθῆ;

Κούνησε τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ διώξει τίς σκέψεις του. Ὁ ἥλιος ἔλαμπε μεσοῦρανα, χαμογελοῦσε στοὺς ἀνθρώπους κάτω στὴ γῆ σὰν νὰ τοὺς ἔλεγε: «κοιτάτε με πόσο δυνατός εἶμαι! Δὲν εἶμαι ὁ δυνατότερος ἀπ' ὅλους; Ἔ! Δὲν εἶμαι ὁ Θεὸς Ἡλίου;» Χαμογελάει ξανά καὶ στέλλει τίς ἀκτίνες του κάτω στὴ γῆ.

Σωστά! Κι' ὁ ἥλιος εἶναι Θεός. Ἄλλά... ἀλλὰ μήπως τὸ φεγγάρι δὲν εἶναι Θεός; Πόσες φορὲς τοῦ χαμογελᾷ κι' αὐτὸ τὴ νύκτα; Μήπως κι' αὐτὸ δὲν τοῦ δείχνει τὸ δρόμο ὅταν βρεθῆ ἔξω τὸ θράδυ; Ἄλ-

λά κι' ὁ ἀέρας. Ὁ καθαρὸς ἀέρας τοῦ βουνοῦ. Κι' αὐτὸς δὲν εἶναι Θεός; Πῶς θὰ μπορούσαν οἱ ἄνθρωποι νὰ ζήσουν χωρὶς τὸν ἀέρα! Δὲν θὰ ἦταν δυνατόν. Ἐπῆρχαν λοιπὸν τόσοι Θεοί. Καὶ θὰ μπορούσε νὰ θρῆ ἄλλους τόσους. Ἴσως καὶ ὁ ἴδιος ἦταν Θεὸς καὶ νὰ μὴν τὸ ἤξερε. Χαμογέλασε μὲ τὸν ἑαυτὸ του καὶ σηκώθηκε. Ἦταν ὥρα γιὰ φαί. Ὁ παπα - Κωνσταντῆς σηκώθηκε κι' αὐτός.

Ὁ καιρὸς περνοῦσε, ἡ ζωὴ κυλοῦσε ἤρεμα στὸ μικρὸ χωριὸ ὥσπου μιὰ μέρα...

— «Παπα - Κωνσταντῆ, ἦρθε μιὰ γυναίκα καὶ σὲ ζητᾷ. Δὲν εἶναι χωριανή. Ἀπὸ κανένα γειτονικὸ χωριὸ πρέπει νὰ εἶναι. Σὲ θέλει λέει γιὰ νὰ τὴ βοηθήσης σὲ κάτι· δὲν ξέρω τι ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πὼς κάτι γυρεύει», τοῦ εἶπε ὁ Παναῆς, ὁ Διάκος.

Πῆγε ὁ παπα - Κωνσταντῆς καὶ εἶδε τὴ γυναίκα. Εἶδε τὴ μάνα τοῦ Μιχαλάκη, τοῦ μικροῦ «λουστρου». Ναι ἦταν ἐκεῖνη. Μὰ πῶς μπορούσε νὰ ζῆ ἀκόμα; Δὲν τὴν πῆραν οἱ Γερμανοί; Μὰ αὐτὸ δὲν εἶχε σημασία.

— Θέλω νὰ μὲ βοηθήσης νὰ θρῶ τὸ γυιὸ μου παπα - Κωνσταντῆ, τοῦ εἶπε ἡ γυναίκα. Κάποιος ἀπὸ τοὺς χωριανούς θὰ τὸν ἔχη ἴσως στὸ σπίτι του.

— Τὸ παιδί σου θὰ τὸ πάρης σὲ λίγο. Θὰ ἔρθῃ ἐδῶ.

Κι' ἦρθε ὁ μικρὸς Μιχαλάκης. Τὸν ἀγκάλιασε ἡ μάνα του καὶ τὸ φίλησε. Ἐκλαιε. Τὴν ἀγκάλιασε κι' αὐτός, ἀλλὰ δὲν ἔκλαιε. Αὐτὸς ἦταν μικρὸς ἀκόμα γιὰ νὰ κλάψῃ ἀπὸ χαρὰ. Γελοῦσε ὁμως ἡ καρδιά του, ἓνα πλατὺ χαμόγελο ποῦ σκορποῦσε σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη. Βοῆξε τὴ μάνα του. Ὁ Θεὸς τοῦ τὴν ἔστειλε. Ὁ πραγματικὸς Θεός, ὄχι ὁ ἥλιος, ὄχι τὸ φεγγάρι, ὄχι ὁ ἀέρας, ὄχι οἱ ἄλλοι ὄλοι Θεοὶ ποῦ τοὺς ἐβροῖσε ἓνα - ἓνα. Τὴ μάνα του τοῦ τὴν ἔστειλε ὁ παντοτεινὸς Θεός, ὁ πραγματικὸς. Νὰ λοιπὸν ποῦ τὸν βοῆξε τὸν ἀληθινὸ Θεό. Αὐτὸν ποῦ φροντίζει γιὰ ὅλους. Ναι! Ὅπως τὸ ἔλεγε ὁ παπα-Κωνσταντῆς. Δὲν τὸν ἔβλεπε, τὸν ἔνοιωθε ὁμως. Μέσα στὴν καρδιά του βαθεῖα.

ΗΛΙΑ ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ

Δβ'

... ΟΠΟΥ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ

Τὴ νύκτα ἐκεῖνη δὲν εἶχα ὕπνο. Θυμᾶμαι ποῦ μέτραγα στὸ δέκα. Θὰ εἶχαν περάσει τὰ μεσάνυχτα. Ἀπ' τὸ παράθυρο ἔμπαινε ἡ αὔρα ζεστὴ καὶ φιλημένη. Τὸ φεγγάρι, χλωμό, ἔστειλε τὰ τελευταῖα του χαμόγελα καὶ χώθηκε πίσω ἀπὸ ἓνα μαῦρο ὄγκο ἀπὸ σύννεφα.

... Τέτοια ἦταν ἡ ὥρα. Κι' ἀκούστηκαν ἄξαφνα στὴ νύκτα φωνές ἀνθρώπινες, νεανικές. Τρύπωσα σ' ἓνα θάμνο. Ἡ γῆ

στριφογύριζε ἀπὸ πάνω μου. Κρέμιονταν οἱ ἄνθρωποι ἑτοιμοὶ νὰ πέσουν κοντά μου ἄλλοι χλιμίντριζαν. Ξεχώριζαν ντουφεκιές καὶ κτυπήματα ἀπὸ βούρδουλα. Ἐνα ἄσπρο περιστέρι ξεχώρισε, πρῶτο. Ἦρθε καὶ κάθησε στὴ χούφτα μου. Κοίταξε δεξιά ζερό, ἀνήσυχο. Ἀρχισαν νὰ πέφτουν κι ἄνθρωποι: ἀπ' ὅλες τὶς φυλές. Ἐνας πῆρε θέση ἀρχηγοῦ· διάταξε: «Ἐσὺ ἀπὸ δῶ, ἐσὺ ἀπ' ἐκεῖ· ἐσὺ νὰ πᾶς πίσω». Καὶ γύριζε. Ἦταν ὁμως ἄλλος ἓνας ποῦ ἔδινε

διαταγές. Αἰταζε τὸν προῦνε πίσω, τοὶ δυὸ στρατοπύγῃ του. Οἱ διλόγια. Ὅστι χύθηκαν τὰ ἄρχισε ἡ πλὴρὰ τὸ ἀθλιό τ

Τότε ἀκοτι ἀλλόκοτο. κροτάλισμα τι μαγικό, οὐρά Οἱ ἄνθρωποι καν. Τὶ ἦταν εἶπαν... μουσι

Τὸ περιστέρι Χαρούμενο ἀοὐρανό. Τὸ κμασαν. Τέτοιὸ τὸ χαροῦν ὄλο

βοηθήσης νὰ βρω τὸ
ζωντανῆ, τοῦ εἶπε ἡ
ἀπὸ τοὺς χωριανούς θὰ
σπίτι του.

ἢ θὰ τὸ πάρης σὲ λίγο.

ὄς Μιχαλάκης. Τὸν ἀγ-
ου καὶ τὸ φίλησε. Ἔ-
ασε κι' αὐτός, ἀλλὰ δὲν
ν μικρὸς ἀκόμα γιὰ νὰ
Γελοῦσε ὁμως ἡ καρδιά
κμόγελο πὸν σκορποῦσε
νη. Βρῆκε τὴ μάνα του.

ἔστειλε. Ὁ πραγματι-
λος, ὄχι τὸ φεγγάρι, ὄχι
λλοι ὄλοι Θεοὶ πὸν τοὺς
. Τὴ μάνα του τοῦ τὴν
ινὸς Θεός, ὁ πραγματι-
νὸν τὸν βρῆκε τὸν ἀληθι-
νὸν φροντίζει γιὰ ὄλους.
ἔλεγε ὁ παπα-Κωσταν-
επε, τὸν ἔνοιωθε ὁμως.
ί του βαθειά.

ΗΛΙΑ ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ
Δβ'

ΛΙΑ

ἢ πάνω μου. Κρέμμονταν
ιοι νὰ πέσουν κοντά μου.
ν. Ξεχώριζαν ντουφεκιές
ἀπὸ βούρδουλα. Ἔνα ἄ-
ξεχώρισε, πρῶτο. Ἔρθε
χούφτα μου. Κοίταζε δε-
χο. Ἄρχισαν νὰ πέφτουν
τ' ὄλες τὶς φυλές. Ἔνας
γοῦ διάταξε: «Ἐσὺ ἀπὸ
ἔσὺ νὰ πᾶς πίσω». Καὶ
ως ἄλλος ἕνας πὸν ἔδινε

διαταγές. Αὐτὸς στάθηκε παρᾶμερα. Κοί-
ταζε τὸν πρῶτο. Κι' ὄσους ἔδιωχνε νὰ πᾶ-
νε πίσω, τοὺς μάζευε. Χωρίστηκαν ἔτσι
δυσὸ στρατόπεδα. Κι' ἕνα τρίτο ἔμεινε στὴ
γῆ του. Οἱ δὲ «ἀρχηγοὶ» ἀντάλλαξαν λίγα
λόγια. Ἔστερα γέλασαν. Σὰ σίφουνας
χύθησαν τὰ στρατόπεδα τὸ ἕνα στὸ ἄλλο.
Ἄρχισε ἡ πλοκή. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, πα-
ρὰ τὸ ἄθλιό τους, ξανακτυποῦνταν...

Τότε ἀκούστηκε κάτι παρᾶξενο, κά-
τι ἀλλόκοτο. Δὲν ἔμοιαζε καθόλου μὲ τὸ
κροτάλισμα τῶν ὄπλων. Ἔταν κάτι... κάτι
μαγικό, οὐράνιο. Σταμάτησε ὁ πόλεμος.
Οἱ ἄνθρωποι κοιτάχτηκαν. Παραξενεύτη-
καν. Τί ἦταν αὐτὸ πὸν τοὺς κυρίεψε! Τὸ
εἶπαν... μουσική...

Τὸ περιστέρι πέταξε ἀπ' τὴ χούφτα μου.
Χαρούμενο ἀπλώθηκε στὸν καταγάλανο
οὐρανό. Τὸ κοίταξαν οἱ ἄνθρωποι τὸ θαύ-
μασαν. Τέτοιο πράμα! Τὸ πεθύμησαν, νὰ
τὸ χαροῦν ὄλοι τους ἀπὸ κοντά: «Κι' ἐγώ.

Κι' ἐσύ;» Ἄξαφνα ἀκούστηκε κάτι πα-
ρᾶξενο, κάτι ἀλλόκοτο. Δὲν ἔμοιαζε κα-
θόλου μὲ τὴν ἀγάπη. Ἔταν κάτι ξερὸ
καὶ ὀδυνηρό. Παραξενεύτηκαν. Κι' ὁμως,
τὸ ξανάκουσα αὐτό. Τὸ εἶπαν πυροβολι-
σμοί. Καὶ τὸ περιστέρι; Ξαγάπησε στὴ χού-
φτα μου, ἄφρηχο, γεμάτο κατάρρα καὶ πό-
νο... Δάκρυσα.

Τὴν ἄλλη μέρα ξύπνησα πολὺ πρῶτ. Θυ-
μᾶμαι. Δὲν εἶχα ὕπνο. Ἄπ' τὸ παράθυρο
κοίταξα ἔξω. Εὐτὺς ἀκούστηκε μιὰ μου-
σική. Δὲν ξέρω ἀπὸ μουσική· ἴσως ἦταν ἡ
Ἐγγάτη. Ὁ κάμπος γέμισε μὲ ἀγκάθια.
Πρῶτη φορὰ τὰ ἔβλεπα. Ποτάμι τὸ αἶμα,
τᾶχωνε ὡς τὴ μέση. Ἄναρωτήθηκα τί νᾶ-
ταν ἐκεῖ. Τὸ θυμήθηκα. Δὲν σκέφτηκα πο-
λύ. Οὔτε δεκαεῖς χρόνια. Ἔταν ἕνας τό-
πος ὄλου πεθαίνουιν τὰ πουλιά. Μιὰν αὐγή,
ἕνα Αὐγουστο ἔνοιωσα τὸ πρῶτο φιλή στὸ
μέτωπό μου.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Δ6'

«χαρτζήν», ένα «χαρκοῦν», μιὰ «βούρναν», ένα «βουρνίν», δυὸ «κουμποσάνια», «σανίες», «τατοιές», «πλουτόρια», «πανέρια», «ἀρθάλια», «μαίρισσες» κ.ἄ. Ἄν ὁ πατέρας τῆς νύμφης καλοστέκη θὰ τῆς δώσει καὶ σπιτί καὶ ἄλλη κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία.

Ὅταν τελειώσει τὸ προικοσύμφωνο, τὸ ὑπογράφουν οἱ γονιοὶ τῶν νέων, οἱ παπᾶδες καὶ οἱ μελλόνυμφοι. Ἀκολούθως διαβάζονται μερικὲς εὐχές, ἀλλάζουν δαχτυλίδια καὶ μετὰ τὸ ρίχνουν στὸ γλέντι.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Ἐνῶ οἱ μέρες πλησιάζουν γιὰ τὴν τελετὴ τοῦ γάμου, οἱ ἐτοιμασίες δίδουν καὶ παίρνουν. Ὁ γαμπρὸς μαζί με τὸν πατέρα του πρέπει νὰ «σάσουν» τὰ σπιτία τους, ἂν πρόκειται νὰ συγκατοικήσῃ μετὰ τὴν πεθερὰ τῆς ἢ νύμφη. Ἀκολούθως ὁ πατέρας τοῦ γαμπροῦ θὰ πάη γιὰ ψώνια. Θὰ ψωνίσει τὰ τρόφιμα καὶ τὰ σφαχτά, ἐὰν δὲν εἶναι βοσκόξ. Μετὰ θὰ φέρῃ τὰ ξύλα ποὺ θὰ τὰ χρησιμοποιήσουν στὸ μαγείρευμα. Τὴν Παρασκευὴ ἢ τὸ Σάββατο γινόταν τὸ «κάλεσμαν». Στὸ γάμο πρέπει νὰ «καλεστοῦν» ὄχι μόνον οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ κουμπάροι ἀλλὰ καὶ ὅλο τὸ χωριό. Τὸ «κάλεσμαν» γινόταν ὡς ἐξῆς: Μερικοὶ κουμπάροι καὶ «κουμέρες» ἔπαιρναν «πανέρια» ἢ «κοφίνες» γεμάτες «γλυσταρξίες» καὶ ἔδιναν στοὺς χωριανοὺς λέγοντάς τους «νὰ κοπιάσετε στὸ γάμο τοῦ... καὶ τῆς...» Ἐνῶ ὁ ἕνας δίνει τὴ «γλυσταρξία», ὁ ἄλλος ραντίζει μετὰ ροδόδερο ἀπὸ τὴ «μερρέχα». Οἱ «γλυσταρξίες» εἶναι κοιλουδέες μυρωδάτες μετὰ σέχδια κλαδωτὰ ἢ δαντελωτὰ, στολισμένα μετὰ πουλάκια, ἀνθρωπάκια, λουλούδια καὶ κάθε λογῆς σέχδια μικροκαμωμένα.

ΤΟ ΚΡΕΒΑΤΙΝ

Στὶς παραμονὲς τοῦ γάμου ἀρχίζει τὸ «γέμισμα» τοῦ κρεβατιοῦ. Μαζεύονται στὸ σπιτί τῆς νύμφης ὅσοι οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι τῶν νέων καὶ ἀρχίζει ἡ τελετὴ. Ἡ τελετὴ αὕτη λέγεται «κρεβάτιν». «Κρεβάτιν» λέγεται τὸ στρώμα τὸ ὁποῖο θὰ ρίξουν πάνω στὴν «καρζόλα» γιὰ νὰ κοιμηθῇ τὸ νύπαντρο ζευγάρι. Μέσα σὲ μιὰ μεγάλη αἶθουσα στρώνουν τὰ «ψαθιά». Μετὰ χορεύουν τὰ «ροῦχα». Δηλαδή μερικὲς κοπέλλες βάζουν τὰ «ροῦχα» μέσα σὲ «πανέρια» καὶ μετὰ τὴ βοήθεια τῶν «δκιολάρηων» τὰ χορεύουν. Ἀκολούθως ἀρχίζει τὸ «γέμισμα» μετὰ μαλλιά προβάτου. Στὴ συνέχεια ἔρχεται τὸ «ράφιμον». Στὸ γέμισμα καὶ στὸ ράφιμο δὲν δικαιούνται νὰ λάβουν ὅλες οἱ κοπέλλες μέρος. Μόνον οἱ μονοστέφανες ἐπιτρέπεται. Στὴ μιὰν ἄκρη τοῦ κρεβατιοῦ, στὸ μέρος τοῦ προσκεφάλου ράβουν τρεῖς σταυρούς. Ἐνῶ γίνονται ὅλα αὐτὰ, πάνω στὸ «κρεβάτιν» ὑπάρχει ἕνα μαντήλι ἢ πιᾶτο, μέσα στὸ ὁποῖο ρίχνουν χρήματα οἱ παρευρισκόμενοι. Τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ τὰ πάρη ἢ μάνα τῆς νύμφης καὶ θὰ τῆς τὰ δώσει. Τὴ στιγμὴ αὕτη ἢ κόρη βρίζεται κρημμένη καὶ κλαίει, διότι σὲ λίγες μέρες θὰ ἀποχωριστῇ τοὺς γονιοὺς τῆς. Ἀφοῦ πιά τελειώσει τὸ «γέμισμα», τὸ «ράφιμον» καὶ ὅλα τ' ἄλλα χρειάζομενα, ἀκολουθεῖ τὸ τελειωτικὸ στρώσιμο τοῦ κρεβατιοῦ. Ὅταν ὅλα εἶναι ἕτοιμα φέρνουν ἕνα παιδί τοῦ ὁποίου ζοῦν καὶ οἱ δυὸ γονεῖς, κατὰ προτίμησιν ἀγόρι, καὶ τὸ βάζουν νὰ κἀν «σκοιλουμέντρος» καὶ τὸ κλωῦν σ' ὅλο τὸ στρώμα, κἀνοντας μιὰ εὐχή, νὰ ἀποκτήσουν πολλὰ καὶ ὁμορφα ἄρσενικά παιδιά. Ἡ ἱεροπραξία ὁμοῦ δὲν τελειώσει. Πρέπει τώρα νὰ γίνῃ καὶ «ὁ χορὸς τοῦ «κρεβαθιαοῦ». Οἱ «κουμέρες» παίρνουν πάνω στοὺς ὄμους τους τὸ κρε-

Σ

ν μελλοντικῶν συμπεθεροῦν σύμφωνα σ' ασμαίν». Δίδουν δηλαδή γάμου Ὅλα κλείμιὰ χειραφία.

ἕνα ὠραῖο ἔθιμο. Δὲν νοσήτης νὰ νυμφευτῇ ἄλλο χωριό. Θεωρεῖτο Ὅλοι ἦταν καθαροί, ὄτες. Στὴν τελευταία καταγορηθῇ. Δυστυχῶς,

ΩΝΙΣΜΑΤΑ

ὁρίζεται ἡ μέρα τῶν ὁμάτων». Οἱ γονιοὶ τῆς στὸ σπιτί τους τοὺς ἱεῖς καὶ τοὺς φίλους. Ἐκοσύμφωνο, τὸ «στεφα-

ωτᾶ τοὺς γονιοὺς τί θὰ τὸ παδί του. Συνήθως ν τοῦ δίδει ἕνα σπιτί, ἢ ἄλλα ζωντανά, ἕνα ἂν εἶναι πλούσιος καὶ ἕνα ν», ἕνα «ζυόν», ἕνα «ξιά». Ἐπίσης παίρνει τὸ ἡν κινητὴ καὶ ἀκίνητη ἰων του.

κόρης θὰ τῆς δώσει μιὰ ἕνα «ἀρμάρι» γιὰ τὰ ἴλα», τραπέζι, καρέκλες, μὸ της κ.ἄ. Ἐπίσης ἕνα

βάτι και τὸ χορεύουν ρυθμικά με τοὺς ἤ-
χους τῶν ραγουδιῶν και τῶν ὀργάνων.

Ἀπάνω στὶς χαρῆς αὐτὲς κερνοῦν τοὺς
παρευρισκομένους κρασί, «κονιάκι»,
«στοραγλία», «τσιοφτέρκα», «σουτζιουκ-
κο», «δάχτυλα», προσφέροντάς οὖς και σι-
γάρα.

Ο ΣΤΟΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ

Τὸ πρῶτὴ Κυριακῆς κι ὕστερα ἀπὸ
τὸ πρῶτο συγύρισμα τοῦ σπιτιοῦ ἀρχίζει
τὸ στόλισμα τῆς νύμφης. Μαζεύονται οἱ
συγγενεῖς, οἱ «κουμέρες» και οἱ φιλενάδες
της και βάζουν ὅλα τὰ δυνατά τους νὰ τὴν
ὀμορφῆσουν ὅσο μποροῦν περισσότερο.
Πρὶν ὀμως, βάζουν τὰ ρούχα ὅλα σ' ἕνα
«πανέρι» και ὁ ἱερέας τοῦ χωριοῦ τὰ εὐλο-
γεῖ διαβάζοντάς τους ὀρισμένες εὐχῆς. Τὸ
στόλισμα τῆς νύμφης ὀνομάζεται «ἀλλα-
μαν». Ἐνῶ τὴν «ἀλλάσσουν» τῆς τραγου-
δοῦν:

«Ὡρα καλή, τζι' ὄρα γρουσή, τζι' ὄρα εὐλο-
μένη,
τοῦτὴ δουλειά π' ἀρκέψαμεν νὰ φκῆ στερεω-
μένη».

Μὲ τὸ τέλος τοῦ τραγουδιοῦ τελειώνει
και τὸ «ἀλλαμαν». Τῶρα τραγουδοῦν:

«Φωνάξετε τῆς Μάνας της νάρτη νὰ τὴν ἐξώση,
τζιαὶ νὰ τῆς δώση τὴν εὐτζιὴν τζιαὶ νὰ τὴν
παραδώση,
«Φωνάξετε τῆς μάνας της νάρτη νὰ τὴν ἐξώση,
τζιαὶ νὰ τὴν θκάλη πόσω της τζιαὶ ἴν νὰ τὸ
μετανώση».

Τότε προβάλλει ἡ μητέρα τῆς νύμφης
κλαίοντας, μ' ἕνα κόκκινο μαντήλι και τὴν
φιλά. Μετὰ τὴν δίνει στὸν πατέρα της γιὰ
νὰ τὴν πῆη στὴν ἐκκλησία. Ἡ νύμφη συ-
νεχῶς κλαίει γιὰτὶ θὰ ἀποχωριστῆ τὰ πιὸ
ἀγαπημένα πρόσωπά της.

Ποτὲ ὀμως δὲν σηκώνει τὸ κεφάλι της
ψηλά. Συνεχῶς εἶναι σκυφτή. Τὸ κεφάλι

της δὲ εἶναι σκεπασμένο με τὸ μαντήλι με
τὶς «πιπίλλες». Μέχρι νὰ φτάσουν στὴν
ἐκκλησία δὲν πρέπει νὰ σηκῶση τὸ κεφάλι
της καθόλου ἀπὸ τὴ γῆ. Ἐνα πραγματι-
κὸ περιστατικὸ δείχνει καθαρά τὸ πόσο
ἀπορροφῶσε τὴ νύμφη αὐτὸ τὸ σκύψιμο.
Πραγματικά δὲν ἔβλεπε τίποτα. Ἦταν
σὸν τυφλή. Πρωταγωνίστρια εἶναι ἡ Γαλ-
λούρα. Γιαλλούρα ἦταν τὸ ὀνομά της. Ἐ-
νῶ τὴν ἔπαιρνε ὁ πατέρας της στὴν ἐκ-
κλησία, καθῶς δὲν ἔβλεπε τίποτα, πῆγε
και κτύπησε πάνω σ' ἕνα χοῖρο ποῦ βο-
σκοῦσε ἀμέριμνα στὸ δρόμο και «πρου-
μουτίστηκε» χάμω.

ΤΟ ΣΤΟΛΙΣΜΑΝ ΤΟΥ ΓΑΜΠΡΟΥ

Παράλληλα γίνεται τὸ στόλισμα «ἀλλα-
μαν» τοῦ γαμπροῦ. Πρῶτα εὐλογοῦνται
τὰ ρούχα του ἀπὸ τὸν ἱερέα. Μετὰ τὸν
ξυρίζουν μέσα στὸ σπῆτι ἢ ἂν εἶναι καλο-
καίρι στὴν αὐλή ἢ κάτω ἀπὸ κανένα δέν-
τρο. Ὁ «παρπέρης» κάνει τὴ δουλειά του
με τὴ συνοδεία τῆς λαϊκῆς μουσικῆς και
τῶν «τσιοττισμάτων» τῶν κουμπάρων.

Ὅταν τελειῶση τὸ ξύρισμα ἀρχίζει τὸ
ντύσιμο. Ὁ γαμπρὸς θὰ φορέση τὴν πο-
λύπτυχη βράκα του με τὴ μακριὰ «βάκλα»,
ποῦ γιὰ νὰ μὴν τὸν ἐμποδίξη στὸ χορὸ θὰ
τὴν στερεώση πίσω στὴν «κόξα» του. Ἐ-
στερα θὰ φορέση τὸ βελούδινο «γελέκι»
του με τὰ ψιλοπλομιδία. Πάνω ἀπὸ τὸ
«γελέκι» θὰ μπῆ τὸ «ζιμποῦνι», καμωμέ-
νο ἀπὸ ἀκριβὴ τσόχα. Στὰ πόδια θὰ φορέ-
ση τῆς «κλάτσες» του τῆς μαῦρες και τὰ
παπούτσια ἢ τῆς «ποῆνες» του τῆς μαῦρες.
Μετὰ θὰ καθῆση σὲ μιὰ καρέκλα και μ' ἕνα
«δρομπι» θ' ἀρχίσουν τὸ κτένισμα. Ἐνῶ
γίνωνται αὐτά, οἱ κουμπάροι κι ὀλη ἢ
ἄλλη συντροφιά τραγουδοῦν και «ἀστειεύ-
ζουν» μεταξὺ τους.

Τῶρα ὅλα εἶναι ἔτοιμα. Οἱ μελλόννυφοι
ξεκινοῦν χωριστά ὁ καθένας ἀπὸ τὸ σπῆτι
του γιὰ τὴν ἐκκλησία.

Η ΤΒΛΕΤ

Πρὶν ἀκόμα
σία οἱ γονιοί
κλαῖν, ὀπως ἐπὶ
ποχωριστοῦν. ὀ
πατρικὸ της σπῆ
γιὰ τὴν ἐκκλησί
τὰ λαγοῦτα.

Ἀρχίζει τὸ
μπροστὰ στὴν
νονται γιὰ πάν
ψάλλη τὸ «Ἦσ
και οἱ «κουμέρε
ἀνακατομένα ρ
θμια», ποῦ ὀλα
τη και τὴν εὐτ
τὴν ὀποία ὀ πα
φοβῆται τὸν ἂν
στὸ πόδι τὴ νύμ
ξη ὀτι θὰ τὴν ἔ
θῆται, θὰ εἶναι
τιοῦ.

Ἄμα τελειῶν
τὰ φιλήματα κα
μπῆ πρὸς τὸ σ
καμπάνες διαλα
μα σ' ὀλο τὸ χο

ΤΟ ΓΑΜ

— Νὰ ζήσετ

— Εὐχαριστὸ

Αὐτὰ τὰ λόγι
σμένοι» με τὸ ν
σηκώνει τὸ βλέ
σκειται ἀκίνητη
λεγόμενο «καμά
ρα» και ὀ προῶ
δίπλα τους. Ἡ
γεμάτο «στοραγ

ισμένο με τὸ μαντήλι με ἔχει νὰ φτάσουν στὴν εἰ νὰ σηκώση τὸ κεφάλι τῆ γῆ. Ἐνα πραγματι- εἶχνει καθαρὰ τὸ πόσο ὕμφη αὐτὸ τὸ σκύψιμο. ἔβλεπε τίποτα. Ἦταν γωνίστρια εἶναι ἡ Γαλ- ἦταν τὸ ὄνομά της. Ἐ- πατέρας της στὴν ἐκ- ν ἔβλεπε τίποτα, πῆγε σ' ἕνα χοῖρο πού βο- στο δρόμο καὶ «πρου-

Ν ΤΟΥ ΓΑΜΠΡΟΥ

ται τὸ στόλισμα «ἄλλα- ὦ. Πρῶτα εὐλογοῦνται τὸν ἱερέα. Μετὰ τὸν σπῖτι ἢ ἂν εἶναι καλο- κάτω ἀπὸ κανένα δέν- ρο κάνει τῆ δουλειά του ἰς λαϊκῆς μουσικῆς καὶ ἄλλων τῶν κοιμπάρων.

τὸ ξύρισμα ἀρχίζει τὸ ἄλλο θὰ φορέση τὴν πο- με τῆ μακριὰ «βάκλα», ν ἐμποδίση στὸ χορὸ θὰ ο στὴν «κόξα» του. Ἦτ- τὸ βελούδινο «γελέκι» ομιδία. Πάνω ἀπὸ τὸ τὸ «ζιμπούνι», καμωμέ- χα. Στὰ πόδια θὰ φορέ- του τὲς μαῦρες καὶ τὰ τοῖνες» του τὲς μαῦρες. εἰ μιὰ καρέκλα καὶ ἕνα ονουν τὸ κτένισμα. Ἐνῶ ο κοιμπάρου καὶ ὅλη ἡ ο γαυδοῦν καὶ «ἀστειεύ-

ἔτοιμα. Οἱ μελλόνιφοι ὁ καθέννας ἀπὸ τὸ σπῖτι ἴα.

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Πρὶν ἀκόμα ξεκινήσουν γιὰ τὴν ἐκκλη- σία οἱ γονιοὶ τῆς κόρης τῆ φιλοῦν καὶ κλαῖν, ὅπως ἐπίσης καὶ κείνη, γιὰ τὴν ἀ- ποχωριστοῦν. Θὰ φύγη μακριὰ ἀπὸ τὸ πατριζὸ της σπῖτι. Οἱ δυὸ πομπὲς ξεκινοῦν γιὰ τὴν ἐκκλησία με μπροστὰ τὰ βιολιά καὶ τὰ λαγοῦτα.

Ἀρχίζει τὸ στεφάνωμα. Οἱ δυὸ νέοι μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος δέ- νονται γιὰ πάντα. Τὴν ὥρα πού ὁ παπὸς ψάλλη τὸ «Ἡσαία χόρευε» οἱ κοιμπάρου καὶ οἱ «κοιμέρες» ρίχνουν στὸ νέο ζευγάρι ἀνακατωμένα ρύζι, γρόσια, «κοιλουροῦ- θκια», πού ὅλα μαζί συμβολίζουν τὰ πλού- τη καὶ τὴν εὐτυχία. Καὶ τῆ στιγμῆ κατὰ τὴν ὁποία ὁ παπὸς λέγη «καὶ ἡ γυνὴ νὰ φοβῆται τὸν ἄνδρα...» ὁ γαμβρὸς πατάει στὸ πόδι τῆ νύμφη. Μ' αὐτὸ θέλει νὰ δεί- ξη ὅτι θὰ τὴν ἔχη σκέφα του, θὰ τὸν φο- βῆται, θὰ εἶναι δηλαδὴ ὁ ἀφέντης τοῦ σπι- τοῦ.

Ἄμα τελειώση τὸ μυστήριο ἀρχίζουν τὰ φιλήματα καὶ ἀκολουθεῖ ἡ γαμήλια πο- μπὴ πρὸς τὸ σπῖτι τοῦ γαμπροῦ, ἐνῶ οἱ καμπάνες διαλαλοῦν τὸ χαρμόσυνο ἄγγελ- μα σ' ὅλο τὸ χωριό.

ΤΟ ΓΑΜΗΛΙΟ ΓΛΕΝΤΙ

— Νὰ ζήσετε.

— Εὐχαριστῶ καὶ στὰ δικὰ σας.

Αὐτὰ τὰ λόγια ἀνταλλάσσουν οἱ «καλε- σμένοι» με τὸ νέο ζευγάρι. Ἡ νύμφη δὲν σηκώνει τὸ βλέμμα ἀπὸ τὸ πάτωμα. Βρί- σκεται ἀάνητη καὶ καμαρώνει. Εἶναι τὸ λεγόμενο «καμάρωμα». Ἡ πρώτη «κοιμέ- ρα» καὶ ὁ πρῶτος κοιμπάρου στέκονται δίπλα τους. Ἡ «κοιμέρα» ἔχει ἕνα δίσκο γεμάτο «στραγάλια», φουστῖα ἢ λουκού-

μα καὶ «τραπάρει» τοὺς καλεσμένους. Τὴν ὥρα αὐτῆ οἱ «δκιολάρηες» παίζουν καὶ τραγουδοῦν:

«Ἐτσάκκισα τὸ δόντι μου πὰς σὲ γλωρὸν ἀθάσι
τ' ἀντράνον π' ἀρμάζουμε νὰ ζήση, νὰ γεράση.
Τζι' ὄσα τοῦ κάμαν τοῦ Γριστοῦ τζεῖ πὰς στὸν
Ἄη-Μάμα
νὰ μοῦ τὰ κάμουσι τζισαί μὲν, ψιντρή μου μαν-
τζουράνα.

Ἄ τζυπαρίσι μου λεγόνν, σείστου τζισαί πάρ'
ἀέρα
νὰ τζιλαήσουν τὰ πουλιά, νὰ ξημερώση ἡ μέρα.
Τραντάφυλλον πεντάφυλλον τοῦ Δεκαπενταοῦ-
στου,
τὸ πλάσμαν νὰ σὲ μυριστῆ ξιάννει τοὺς καμοὺς
του.

Ἐθκηκα πὰς στὴν ἀθασιά νὰ κόψω ἴαν ἀθάσι
τ' ἀντόνον π' ἀρμάζουμε νὰ ζήση, νὰ γεράση».

Ἀκολούθως πηγαίνουν στὴν αὐλὴ ὅπου βρῖσκονται στημένα τὰ «ταβλιά» καὶ ἀρχί- ζουν τὸ γλέντι. Τὰ καθίσματα τους δὲν εἶ- ναι τίποτε ἄλλο παρὰ «δρουμπιά», τὰ ὁ- ποῖα θὰ κουβαλήσουν μαζί τους ἀπὸ τὸ σπῖτι τους. Χορεύουν, τραγουδοῦν, πίνουν τὸ εὐγευστο χωριάτικο κρασί, τρῶν καὶ γενικὰ διασκεδάζουν μέχρι νὰ ροδίση ἡ αὐγὴ. Ἔτσι τελειώνει ἡ πρώτη μέρα τοῦ γάμου.

Τῆ Δευτέρα — δεύτερη μέρα τοῦ γά- μου — πηγαίνουν οἱ προσκεκλημένοι καὶ παίρνουν τὸ «ξήμερωμά» τους. Συνήθως κριθάρι καὶ σιτάρι οἱ γυναῖκες, οἱ δὲ ἄν- τρες χρῆματα. Κανένα μισὸ σελίνι. Ἡ νύμ- φη εἶναι ντυμένη τὰ «δευτερογάτικὰ» της καὶ καλωσορίζοντας τοὺς καλεσμένους τοὺς ρίχνει «ροδόστεμμα» καὶ ἡ πρώτη «κοι- μέρα» τοὺς «τραπάρει» γλυκό, καφέ καὶ «γλυσταρχιές». Τὸ βράδυ αὐτῆς τῆς μέ- ρας γίνεται τὸ μεγαλύτερο γλέντι. Ἀρχί- ζουν τὰ «τσιατιστά» καὶ οἱ κυπριακοὶ χο- ροί. Γλενοῦν με τὴν ψυχὴ τους. Χορεύουν

καλαματιανό, τσιφτετέλι, τὸ χορὸ τῆς «ταμπουτσιᾶς», τὸ χορὸ τοῦ «μασιερκοῦ», τὸ χορὸ τῆς «τατσιᾶς», τὸ χορὸ τῆς «καντήλας» μὲ ἀποκορύφωμα τὴν Κυπριακὴ «Σούστα». Τὰ κορμιά στριφογυρίζουν στὸν ἄερα καὶ ἡ λεβέντικη λιοψημένη κορμωστασιά φαντάζει.

Μετὰ τὰ μεσάνυχτα χορεύει τὸ νέο ζευγάρι. Τότε γίνεται ἡ μεγαλύτερη φασαρία. Σπάζουν πιᾶτα, πετοῦν ρύζι, ρίχνουν πιστολιές. Συνάμα ὅμως τοὺς «πλουμίζουν». Τοὺς «καρφιτσώνουν» πάνω τους χαρτονομίσματα. Ὄταν τελειώσῃ ὁ χορὸς ἕνας γέροντας τοὺς τραγουδᾷ τὸ τραγούδι τῆς εὐτυχίας:

«Καλόμοιροι, καλόκαρδοι, γαμπρός καὶ νύμφη
 νᾶναι
 οἱ χρόνοι τους ὄλο χαρὰ καὶ γλύκα νὰ περνᾶνε.
 Ὅ,τι καλὸ στὸ κόσμῳ αὐτὸ, στὴ νύμφη μας καὶ
 στὸ γαμπρὸ
 τοῦ γάμου τους τὰ στέφανα ποτὲ μὴ μαραθοῦνε
 ν' ἀνθοβολοῦν παντοτεινὰ καὶ νὰ μωσκοβολοῦνε.
 Καλόμοιροι, καλόκαρδοι, γαμπρός καὶ νύμφη
 νᾶναι
 οἱ χρόνοι τους ὄλο χαρὰ καὶ γλύκα νὰ περνᾶνε.

Ὅ,τι καλὸ στὸ κόσμῳ αὐτὸ τ' ἀντρόγυνο τὸ
 ζηλευτὸ
 σὰν τὰ θουνὰ νὰ ζήσουνε ν' ἀσπρίσουν σὰν τὰ
 χιόνια
 κι ἀγαπημένα νὰ περνοῦν σὰν ἄδολα τρυγόνια».

Τὴν Τρίτη οἱ κουμπάροι παίρνουν τὰ βιολιά καὶ τὰ «λαοῦτα» καὶ γυρίζουν σ' ὄλους τοὺς συγγενεῖς τραγουδώντας τους. Ἀπὸ τὸν καθένα παίρνουν μιὰν «ὄρνιθα». Τὴ νύκτα ὅσοι ἔδωσαν «ὄρνιθα» ἔρχονται στὸ σπίτι τοῦ ἀντρογύνου γιὰ ἕνα νέο, μεγάλο γλέντι.

Τὴν Τετάρτη μαζεῦονται οἱ στενοὶ συγγενεῖς τοῦ νέου ζευγαριοῦ στὸ σπίτι του γιὰ νέο γλέντι. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως δὲν τρῶν κρέας ὅπως ὄλες τὶς ἄλλες νύχτες ἀλλὰ μόνο «κουτσιᾶ». Αὐτὴ ἦταν ἡ τελευταία μέρα τοῦ γάμου. Τὴν Κυριακὴ γινόταν ὁ ἀντίγαμος.

Ἔτσι τελειώνει ὁ γάμος. Τώρα τὸ νέο ζευγάρι ἀτενίζει μπροστά του μὲ αἰσιοδοξία γιὰ ἕνα ρόδινο μέλλον, γιὰ μέρες γεμάτες χαρὰ καὶ εὐτυχία.

ΠΙΕΤΡΗ ΠΑΝΑΓΗΣ
 ΠΙΕΒ'

ΕΠΑΓ

Ὅταν ὁ 4
 τὸ ἔτος 1908
 παροχῆς συμ
 καθοδήγησις
 παροχὴν συμ
 σεως. Ἐν τοῦ
 βήματά των
 χι μόνον εἰς
 τοὺς νέους εἰς
 ἐπάγγελμα, αὐ
 σοχὴ εἰς τὴν
 ματος δηλ. ὁ
 μα τὸ ὅποῖον
 ἰκανότητος κα
 του. Ἐκτοτε
 ρήσει πολὺ πέ
 ἐπαγγελματικὴ
 δῆγησις ἔχει
 ὄλες τὰς μο
 καὶ τὰς σχέσε
 νωνίας εἰς τὴ
 τὸν νέον εἰς τ
 λος τῆς κοινω

Ἄρξετοι ὁ
 καθοδήγησιν,
 ὁ καλύτερος τ
 «καθοδήγησις»
 θορισμοῦ τῶν
 ποίων στηρίξε
 καθοδηγήσεως.

Ἡ πρώτη
 τῆς καθοδηγή
 εἶναι ὅμοια.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΕΩΣ

Όταν ο Φράνκ Πάρσονς ίδρυσε κατά το έτος 1908 εις την Βοστώνην κέντρον παροχής συμβουλῶν πρὸς τοὺς νέους ἢ καθοδηγήσεις συνίστατο κυρίως εἰς τὴν παροχὴν συμβουλῶν ἐπαγγελματικῆς φύσεως. Ἐν τούτοις ἀκόμα καὶ εἰς τὰ πρῶτα βήματά των ἡ καθοδήγησις συνίστατο ὅχι μόνον εἰς τὴν παροχὴν βοηθείας πρὸς τοὺς νέους εἰς τὸ πῶς νὰ ἀκολουθήσουν ἕν ἐπάγγελμα, ἀλλὰ ἀπεδίετο ἰδιαίτερα προσοχὴ εἰς τὴν ὀρθὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐπαγγέλματος δηλ. ὁ νέος νὰ ἐκλέξῃ ἕν ἐπάγγελμα τὸ ὁποῖον νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἰκανότητάς καὶ τὰς προσωπικὰς ἀνάγκας του. Ἐκτοτε ἡ καθοδήγησις ἔχει προχωρήσει πολὺ πέραν τῆς παροχῆς συμβουλῶν ἐπαγγελματικῆς φύσεως. Σήμερον ἡ καθοδήγησις ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὸν νέον ὑφ' ὄψιν τὰς μορφὰς τῆς ζωῆς του, καθὼς καὶ τὰς σχέσεις τοῦ ἀτόμου μετὰ τῆς κοινωνίας εἰς τὴν ὁποίαν ζῆ. Βοηθεῖ δηλαδὴ τὸν νέον εἰς τὸ νὰ καταστῇ χρῆσιμος μέλος τῆς κοινωνίας.

Ἄρκετοὶ ὀρισμοὶ ἔχουν δοθῆ διὰ τὴν καθοδήγησιν, ἀλλὰ ὁ γράφων πιστεύει ὅτι ὁ καλύτερος τρόπος καθορισμοῦ τοῦ ὄρου «καθοδήγησις» ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ καθορισμοῦ τῶν βασικῶν ἀρχῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ ὅλη φιλοσοφία τῆς καθοδηγήσεως.

Ἡ πρώτη καὶ πλέον σημαντικὴ ἀρχὴ τῆς καθοδηγήσεως εἶναι ὅτι δύο ἄτομα δὲν εἶναι ὅμοια. Ἐκαστον ἄτομον ἔχει ἴδιον

ρυθμὸν ἀναπτύξεως, ὁ ὁποῖος βασίζεται ἐπὶ διαφόρων παραγόντων κληρονομικότητος καὶ περιβάλλοντος. Ἐκαστον ἄτομον ἀναπτύσσεται φυσιολογικῶς, διανοητικῶς, κοινωνικῶς καὶ συναισθηματικῶς. Αὐταὶ αἱ μορφαὶ ἀναπτύξεως εἶναι συνυφασμέναι κατὰ κάποιον βαθμὸν μεταξύ των. Ἐν σημαντικὸν σημεῖον τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ὁποῖον συχνὰ παραβλέπεται εἰς τὰ σχολεῖα εἶναι ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διδασκαλίας, ἡ ὁποία ἀποβλέπει εἰς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μαθητῶν καὶ τὴν παροχὴν γνώσεων, ὁ παράγων ὀριμότητος πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. Ἐνα παιδί δὲν δύναται νὰ βαδίξῃ ἐκτὸς ἐὰν εἶναι φυσιολογικῶς ἀρκετὰ ὄριμον νὰ βαδίξῃ. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἕνα παιδί δὲν δύναται νὰ μάθῃ κάτι, ἀπλῶς καὶ μόνον διότι ὀρισμένης φορᾶς δὲν εἶναι διανοητικῶς ὄριμον νὰ μάθῃ. Ὑπάρχει ὁ κατάλληλος χρόνος διὰ τὸ κάθε τί, φυσικὰ ἐντός, πάντοτε τῶν ὁρίων τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν παραγόντων τῆς κληρονομικότητος καὶ τοῦ περιβάλλοντος, δηλαδὴ τοῦ δυναμικοῦ ἐνὸς ἀτόμου. Εἶναι ὅθεν καθῆκον τῶν γονέων, τοῦ σχολείου, τῶν διδασκόντων, τοῦ συμβούλου καθηγητοῦ καὶ τῆς κοινωνίας γενικώτερον νὰ βοηθήσῃ τὸ ἄτομον νὰ ἀναπτυχθῇ συμφώνως πρὸς τὸν ἰδικόν του ρυθμὸν ἀναπτύξεως οὕτως ὥστε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον ἀναπτύξεως ποῦ δύναται νὰ φθάσῃ.

μο αὐτὸ τ' ἀντρόγυνο τὸ
ζηλευτὸ
ιοινε ν' ἀσπρίσουν σὰν τὰ
χιόνια
νοῦν σὰν ἄβολα τρυγόνια».

ιοιμπάρτοι παίρνουν τὰ
ῦτα» καὶ γυρίζουν σ' ὅ-
ις τραγουδώντας τους.
αίρνουν μιὰν «ὄρνιθα».
ισαν «ὄρνιθα» ἔρχονται
ογύνου γιὰ ἕνα νέο, με-

ιζεύονται οἱ στενοὶ συγ-
υγαριοῦ στὸ σπῆτι του
ὕτῃ τῇ φορᾷ ὅμως δὲν
ίλις τίς ἄλλες νύχτες ἄλ-
Αὐτὴ ἦταν ἡ τελευταία
Γῆν Κυριακὴ γινόταν ὁ

ὁ γάμος. Τώρα τὸ νέο
προστά του μὲ αἰσιοδο-
ο μέλλον, γιὰ μέρες γε-
τυχία.

ΠΕΤΡΗ ΠΑΝΑΓΗΣ
ΠΕΒ'

Μία άλλη αρχή ἐπὶ τῆς ὁποίας βασίζεται ἡ καθοδήγησις καὶ ἡ ὁποία ἐκπηγάζει ἐκ τῆς προηγουμένης ἀρχῆς τῆς ἰδιομορφίας ἑνὸς ἐκάστου ἀτόμου εἶναι ὁ σεβασμὸς τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ ἀξίας τοῦ ἀτόμου. Αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τοῦ ἰδεώδους τῆς δημοκρατίας διὰ ἰσότητά καὶ ἐλευθερίαν. Ἡ συμβολὴ ἐκάστου ἀτόμου εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κοινωνίας εἰς τὴν ὁποίαν ζῆ εἶναι σημαντικὴ. Ἡ ὑπάρχουσα διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἀτόμων ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἰκανότητα, ἐνδιαφέροντα κ.λ.π. συντελοῦν εἰς τὴν ἁρμονίαν τοῦ σύμπαντος κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς τρόπον κατὰ τὸν ὅποιον τὰ διάφορα χρώματα καὶ αἶσκιαι συντελοῦν εἰς τὸ νὰ γίνῃ μία εἰκόνα ἐν ἔργον τέχνης.

Ἡ τρίτη ἀρχὴ ἐπὶ τῆς ὁποίας βασίζεται ἡ φιλοσοφία τῆς καθοδηγήσεως εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ὅλα τὰ ἄτομα ἔχουν ἐνδιαφέροντα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς των. Ἡ ὑπαρξίς ἐνδιαφερόντων πρέπει νὰ θεωρῆται ὑγιὲς σημεῖον καὶ συνήθως εἶναι τῆς ἀκολούθου φύσεως:

α) **Συναισθηματικά:** Ἐνδιαφέροντα καὶ ἀνησυχία αὐτῆς τῆς φύσεως δύνανται νὰ παρουσιασθοῦν εἰς οἰονδήποτε στάδιον ἀναπτύξεως ἑνὸς ἀτόμου. Μερικὰ παρουσιάζονται εἰς τὴν προσχολικὴν περίοδον ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεως εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον, ἀλλὰ συνήθως παρουσιάζονται πλέον ἔντονα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεως εἰς τὴν Μέσην Παιδείαν κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν. Ἡ φυσιολογικὴ ἀνάπτυξις μὲ τὰ ἐπακόλουθα τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως συντελεῖ εἰς τὰς συναισθηματικὰς αὐτὰς ἀλλαγὰς καὶ ἀνησυχίας καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὰ συναισθηματικὴν ἀστάθειαν. Τοιαῦτα συναισθηματικὰ καταστάσεις ἀποτελοῦν συχνὰ τὴν αἰτίαν μὴ προσαρμο-

γῆς καὶ δυστυχίας. Ὁ μαθητὴς χρειάζεται βοήθειαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δυσκόλου αὐτῆς περιόδου καὶ καθοδήγησιν εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἰκανότητα νὰ κατευνῆ τὰ ἰσχυρὰ αὐτὰ συναισθήματα καὶ ἀνησυχίας πρὸς ἴδιον ὄφελος καθὼς καὶ τῆς κοινωνίας.

β) **Φυσιικά:** Παραλλήλως πρὸς τὴν ταχείαν ἀνάπτυξιν καὶ φυσιολογικὴν ὥριμανσιν συχνὰ παρατηρεῖται ἐν εἶδος κοπώσεως καὶ μειωμένης ζωτικότητος, τὰ ὁποῖα συχνὰ λανθασμένως ἐκλαμβάνονται ὡς ἐκδηλώσεις ὀκνηρίας. Ὡς ἀποτέλεσμα τούτου ὁ νέος παρουσιάζει ὠρισμένας δυσκολίας καὶ προβλήματα ὡς πρὸς τὴν προσρμογὴν του. Μαθηταὶ εἰς τοὺς ὁποίους παρατηροῦνται αὐτοῦ τοῦ εἶδους προβλήματα χρειάζονται βοήθειαν καὶ κατανόησιν εἰς τὸ νὰ προσαρμοσθοῦν εἰς τὰς ἀλλαγὰς ποὺ λαμβάνουν χώραν ἐντὸς των.

γ) **Κοινωνικά:** Αὐτὰ τὰ ἐνδιαφέροντα εἶναι ἀποτέλεσμα κυρίως περισσότερων ἐπαφῶν, πείρας καὶ τῆς ἐπερχομένης ὠριμότητος. Ἐν εἶδος δειλίας, ὑπερευαισθησίας, ἐπιθετικότητος καὶ ἀπεχθείας εἶναι μεταξὺ τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζουν συχνὰ τὸν νέον. Ὁ νέος χρειάζεται βοήθειαν εἰς τὸ νὰ γνωρίσῃ πληρέστερον τὸ ἀντίθετον φύλον, ὡς ἐπίσης καὶ κατανόησιν ἀκόμη καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκεῖνας κατὰ τὰς ὁποίας ἡ διαγωγὴ του δὲν εἶναι ἡ πρόπουσα. Εἰς τὸν νέον πρέπει νὰ δοθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι εἶναι χρήσιμος καὶ ὅτι ἀποτελεῖ καὶ αὐτὸς ἐν μέρος μίᾳς ὁμάδος, ἑνὸς συνόλου. Ἡ στενὴ προσωπικὴ προτίμησις καὶ ὑποτέλεια ἢ ὁποῖα ἐπιδεικνύεται πρὸς μίαν ὁμάδα πρέπει νὰ τυγχάνῃ σεβασμοῦ καὶ ὁ νέος πρέπει νὰ βοηθῆται νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ὑπὸ τέλειαν αὐτὴν πρὸς ἕνα εὐρύτερον σύνολον. Ἡ βοήθεια ἐπίσης πρέπει νὰ τείνῃ

εἰς τὴν ἀνάπτου εὐθύνης κανὸς νὰ ἀντὶ χερῶς τὰς εὐθ καὶ τὴν κοινω ξαρτησίαν κρί θεί τὸν μαθητὴ τήτους γνώσει τας καὶ νὰ δι τητα καὶ τὰ ἴ ραίτητα διὰ τὴ κοινωσίαν καὶ λείον δύνανται τὸν τὸν τομέα φόρων δραστη μιουργικὸς κα κὸς σκοποὺς τὰς εἰς τὴν ἐκ ἐπιθυμίας των. νὰ αἰσθάνεται καθηγητοῦ του τοῦ διδακτικοῦ ποίων ἔργεται πρέπει νὰ αἰσθ σιάζωσι οἰονδὲ θειαν.

Μία τετάρτη σίζεται ἡ φιλι εἶναι ὁ ἐξελικτι καθοδήγησις δ τὴν παιδικὴν κα ζωῆς ἑνὸς ἀτόμ τε εἰς οἰανδήποτε εἶται βοήθεια, προσαρμογῆς ἰ νων προβλημάτων συνεχῆς καθ' ὅλ ἑνὸς ἀτόμου. πρόδηλον ὅτι ἰ καὶ ἀποτέλεσμα ποίαν ἀπαιτεῖται

Ὁ μαθητὴς χρειάζεται τὴν διάρκειαν τῆς δυνάμεως καὶ καθοδήγησιν τὴν ἰκανότητα νὰ κατὰ αὐτὰ συναισθήματα ἴδιον ὄφελος καθὼς

: Παράλληλως πρὸς τὴν ψυχικὴν καὶ φυσιολογικὴν παρατηρεῖται ἕν εἶδος μὲνης ζωτικότητος, τὰ καμίνως ἐκλαμβάνονται ἡγίας. Ὡς ἀποτέλεσμα οὐσιαστικῶς ὠρισμένης δυναμίας ὡς πρὸς τὴν προσήλπιται εἰς τοὺς ὁποίους τοῦ τοῦ εἶδους προβλή-βοήθειαν καὶ κατανόη-σαρμοσθῶν εἰς τὰς ἄλλων χώραν ἐντὸς των.

ικία: Αὐτὰ τὰ ἐνδι-οτέλεσμα κυρίως περισ-τείας καὶ τῆς ἐπερχομέ-Ἐν εἶδος δειλίας, ὑπερ-τικότητος καὶ ἀπεχθείας προβλημάτων τὰ ὅποια χνὰ τὸν νέον. Ὁ νέος ἀν εἰς τὸ νὰ γνωρίσῃ ντίθετον φῦλον, ὡς ἐπί-ἀκόμη καὶ εἰς τὰς πε-κατὰ τὰς ὁποίας ἡ δια-αι ἢ πρέπουσα. Εἰς τὸν θῆ ἢ ἐντύπωσις ὅτι εἶναι ἀποτελεῖ καὶ αὐτὸς ἕν εἶδος συνόλου. Ἡ στε-ροτήμεις καὶ ὑποτέλεια ἔεται πρὸς μίαν ὁμάδα ἡ σεβασμοῦ καὶ ὁ νέος ἀν νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ὑπο-ὸς ἕνα εὐρύτερον σύν-ἐπίσης πρέπει νὰ τείνῃ

εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ὑπὸ τοῦ νέου ἑνὸς εἶ-δους εὐθύνης οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ ἰ-κανὸς νὰ ἀντιλαμβάνεται περισσότερον εὐ-χερῶς τὰς εὐθύναις του πρὸς τοὺς ἄλλους, καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ νὰ ἀποκτήσῃ ἀνε-ξαρτησίαν κρίσεως. Ἡ ἐκπαίδευσις βοή-θει τὸν μαθητὴν νὰ ἀποκτήσῃ τὰς ἀπαι-τήτους γνώσεις, συνηθείαις καὶ δεξιότη-τας καὶ νὰ διαμορφώσῃ τὴν προσωπικό-τητα καὶ τὰ ἰδανικά, τὰ ὅποια εἶναι ἀπα-ραίτητα διὰ τὴν προσαρμογὴν του εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν πρόδόν του. Τὸ σχο-λεῖον δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ ἀρκετὰ εἰς αὐ-τὸν τὸν τομέα διὰ τῆς διοργανώσεως δια-φόρων δραστηριοτήτων καὶ ὁμίλων μὲ δη-μιουργικὸς καὶ χρησίμους ἀντικειμενι-κοὺς σκοποὺς καὶ βοηθώντας τοὺς μαθη-τὰς εἰς τὴν ἐκλογὴν δραστηριοτήτων καὶ ἐπιθυμίας των. Ἐκαστος μαθητὴς πρέπει νὰ αἰσθάνεται ὅτι εἶναι ἀποδεκτὸς ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ του καὶ τῶν ὑπολοίπων μελῶν τοῦ διδασκαλικῆς προσωπικοῦ μετὰ τῶν ὁ-ποίων ἔρχεται εἰς ἐπαφήν. Οἱ μαθηταὶ πρέπει νὰ αἰσθάνονται ἐλεύθεροι, νὰ πλη-σιάζωσι οἰονδήποτε καθηγητὴν διὰ βοή-θειαν.

Μία τετάρτη ἀρχὴ ἐπὶ τῆς ὁποίας βα-σίζεται ἡ φιλοσοφία τῆς καθοδηγήσεως εἶναι ὁ ἐξελικτικὸς χαρακτήρας τῆς. Ἡ καθοδήγησις δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν παιδικὴν καὶ ἐφηβικὴν περίοδον τῆς ζωῆς ἑνὸς ἀτόμου. Παρέχεται ὅποτεδήποτε εἰς οἰανδήποτε ἡλικίαν ἐφ' ὅσον ἀπαι-τεῖται βοήθεια, εἰς περιπτώσεις ἐκλογῆς, προσαρμογῆς ἢ ἀντιμετώπισεως ὠρισμέ-νων προβλημάτων. Ἡ καθοδήγησις εἶναι συνεχὴς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς ἑνὸς ἀτόμου. Ὅπως ὅποτε ὅμως εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ περισσότερον σημαντικὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ περίοδος κατὰ τὴν ὁ-ποίαν ἀπαιτεῖται τοιαύτη βοήθεια εἶναι ἡ

περίοδος κατὰ τὴν ὁποίαν ἕν ἄτομον δια-μορφώνει τὰς ἀντιλήψεις, τὰς ἰδέαις καὶ γενικώτερον τὴν προσωπικότητά του.

Ἐὰν δοθῇ κατάλληλος καθοδήγησις κατ' αὐτὴν τὴν περίοδον αὐτὸ θὰ ἐλατ-τώσῃ τὴν ἀνάγκην βοηθείας ἀργότερον, καὶ νὰ αὐξήσῃ τὴν ἰκανότητα ὀρθῆς ἐπιλο-γῆς ἐπαγγέλματος καὶ ἄλλων κοινωνικῶν δραστηριοτήτων. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ σχολείου, διὰ τὴν καταστῆ ἀποτελεσματικὴ ἢ καθοδήγησις, πρέπει νὰ εἶναι αὕτη συ-νεχὴς ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς πρώτης ἐπα-φῆς τοῦ παιδιοῦ μὲ τὸ σχολεῖον ἕως ὅτου εἶναι ἕτοιμον διὰ ἐπαγγελματικὴν ἀποκα-τάστασιν. Ἡ ἔμφασις δύναται νὰ ποικίλλῃ λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ ἀνάγκαι ἑνὸς παιδιοῦ δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ πάντοτε, ἀλλὰ εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως ἡ βοήθεια, ἢ ὁ-ποία παρέχεται εἰς ἕκαστον παιδί διὰ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἑαυτόν του ἐν συσχετισμῶ πρὸς τὰς ἀνάγκαις καὶ τὸ περιβάλλον εἰς τὸ ὅποιον ζῆ, ἀρχίσῃ νὰ παρέχεται προτοῦ φθάσῃ οὗτος εἰς τὴν περίοδον τῆς ἐφη-βείας. Ἐνωρὶς παρεχομένη βοήθεια, ἢ ὁ-ποία βοηθεῖ τὸ παιδί νὰ προσαρμοσθῇ εἰς νέας καταστάσεις, δύναται νὰ αὐξήσῃ τὴν ἰκανότητά του νὰ γνωρίσῃ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὰς ἰκανότητας, τὰς ὁποίας διαθέτει πρὸς ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων κατὰ τὴν μετέπειτα ζωὴν του. Ἡ καθοδήγησις δὲν πρέπει νὰ εἶναι θεραπευτικὸν μέσον ἀλλὰ μᾶλλον προληπτικόν.

Παρ' ὅλα ταῦτα ἕαν σκοπὸς τῆς καθο-δηγήσεως εἶναι νὰ βοηθήσῃ ἕν ἄτομον νὰ λύσῃ τὰ προβλήματά του, νὰ λάβῃ ἀποφά-σεις καὶ νὰ ἐκλέξῃ γὰτ, ἡ εὐθύνη διὰ ται-αύτας ἀποφάσεις πρέπει ὅπως ὅποτε νὰ ἀνήκῃ πρωτίστως εἰς τὸν ἴδιον. Ἐὰν πρό-κειται νὰ λάβῃ ὀρθὰς ἀποφάσεις πρέπει νὰ γνωρίσῃ τὸν ἑαυτόν του, τὰς ἀνάγκαις του καὶ τὰς πιθανότητας ἐκλογῆς ποῦ ἡ

πάρχουν διαθέσιμοι δι' αὐτόν. Αἱ ἀποφάσεις τὰς ὁποίας λαμβάνει ἕν ἄτομον πρέπει νὰ εὐρίσκωνται ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ μετὰ τὰς ἀντιλήψεις τὰς ὁποίας ἔχει ἕνας διὰ τὸν ἑαυτὸν του. Τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν ρητὸν «γνώθι σαυτὸν» ἔχει τὴν θέσιν του εἰς αὐτὸν τὸν τομέα. Ὁ κύριος λόγος, διατὶ ἕνα ἄτομον πρέπει νὰ λαμβάνη ἀποφάσεις ἀφ' ἑαυτοῦ, εἶναι ὅτι, πράττων οὕτω ἀποκτᾷ ἕν αἴσθημα εὐθύνης καὶ αὐτοελέγχου ἐνῶ εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλονται εἰς ἕνα ἄτομον αἱ ἀποφάσεις εἰς βάρος τοῦ ἰδιωτικοῦ του κόσμου προκαλοῦνται ἀνησυχία καὶ ἐντασις μετ' ἄμμεσον ἀποτέλεσμα τὴν ἀπογοήτευσιν καὶ δυστυχίαν. Ἐδῶ πρέπει νὰ ἀναφερθῇ φυσικὰ, ὅτι εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν πρέπει νὰ ἀφεθῇ ἕν ἄτομον νὰ θεωρήσῃ τὸν ἑαυτὸν του ὡς τὸ κέντρον ἐνδιαφέροντος πάντων, ἢ ὡς ἕν ἄτομον μειωμένης σημασίας πρὸς τὸν ἑαυτὸν του καὶ τοὺς ἄλλους.

Μία ἄλλη καὶ τελευταία ἀρχὴ ἐπὶ τῆς αὐτῆς διὰ νὰ εἶναι ἐπιτυχὴς πρέπει ὄχι μόνον τοῦ συμβούλου καθηγητοῦ μετὰ τῶν ἄλλων καθηγητῶν ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς οἰκογενείας καὶ κοινωνίας εἰς τὴν ὁποίαν ζῆ ἕν ἄτομον. Εἰς πλείστας περιπτώσεις, εἰς τὰ διάφορα σχολεῖα ἢ τοιαύτη ἐπαφὴ συνεργασίας μετὰ τὸν σχολεῖον καὶ οἰκογενεί-

ας πραγματοποιεῖται μέσῳ τῶν δελτίων προόδου τῶν μαθητῶν. Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις οἱ γονεῖς ἐπισκέπτονται τὸ σχολεῖον καὶ συζητοῦν μετὰ τῶν οἰκείων καθηγητῶν τὰ προβλήματα τῶν τέκνων των. Εἰς πλείστας ὁμως ἀπὸ αὐτὰς τὰς περιπτώσεις ἡ ἐπαφὴ πραγματοποιεῖται διὰ τὴν συζήτησιν περιπτώσεων ὅπου ὑπάρχει πρόβλημα καὶ ἐὰν ὁ μαθητὴς προχωρῇ κανονικῶς εἰς τὰ μαθήματα οὐδεμίαν ἐπαφὴν ὑπάρχει. Τὸ κοινωνικοοικονομικὸν ἐπίπεδον τῆς οἰκογενείας ἀποτελεῖ σημαντικὸν παράγοντα διὰ τὴν κατανόησιν τῶν προβλημάτων τῶν μαθητῶν. Αἱ σχέσεις μετὰ τῶν γονέων καὶ τέκνων δύνανται νὰ διαλευκάνουν ἀρχετὰ προβλήματα συμπεριφορᾶς καὶ προόδου τῶν μαθητῶν. Ὁ σύμβουλος καθηγητῆς πρέπει νὰ καταστῇ ἡ γέφυρα μετὰ τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ σχολεῖου εἰς τὴν συλλογικὴν προσπάθειαν βοηθείας τοῦ μαθητοῦ. Ἐξ ἴσου σημαντικὸν παράγοντα βοηθείας ἀποτελεῖ καὶ ἡ κοινωνία, ἡ ὁποία ὀφείλει νὰ συνεργάζεται μετὰ τοῦ σχολεῖου, παρέχουσα χρησίμους πληροφορίες, εὐκαιρίας διὰ ἐξάσκησιν πρὸς ἀπόκτησιν πείρας εἰς ὠρισμένους τόπους ἐργασίας ἢ οἰκονομικὴν βοήθειαν εἰς ἀπόρους μαθητὰς.

ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΝΤΙΝΟΣ
Σύμβουλος — Καθηγητῆς.

Ὁ περίφημος
θηματικὸς Πυθο
Σάμο περὶ τὸ 5^ο
Μεταπόντιο τῆς
π.Χ. Πατέρας τοῦ
μητέρα τοῦ ἡ Πι
γόντουςαν ἀπὸ ἁ
εἰς. Στὰ παιδικὰ
λόν του τὸν Φερ
γιὰ τὴν Αἴγυπτι
Σάμιον τυράννου
θε καλὰ τὴ γλῶσ
μελέτησε τὰ θρη
κά τους βιβλία. Ἦ
ὅπου μελέτησε καὶ
Ἰνδῶν, ὁ ὁποῖος ἰ
νος μετὰ τὸν πολιτι
ταξίδια του αὐτὰ
τησαν 22 χρόνια.
Ἑλλάδα ὅπου γίν
λιού του δασκάλου
ναξίμανδρου. Με
στρέψῃ στὴ Σάμο
Φιλοσοφικὴ Σχολ
στοὺς συμπατριῶτι
γνώσεις πὸν ἀπόκ
τὲς μελέτες του. Ἐ
θαγόρα δὲν ἦταν ἰ
συμπατριῶτες του
γνώσεις ἀλλὰ ἡ ἰ
καλυτέρευση τῶν κ
στυχῶς ἦταν ἀνθ
τὸ γλέντι καὶ τὴν
δωκαν προσοχὴ σ

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΙ

Ίται μέσω τῶν δελτίων
ητῶν. Εἰς ὠρισμένας πε-
εἰς ἐπισκέπτονται τὸ σχο-
ὺν μετὰ τῶν οἰκείων κα-
ζλήματα τῶν τέκνων των.
ως ἀπὸ αὐτὰς τὰς περι-
ῆ πραγματοποιεῖται διὰ
επιπτώσεων ὅπου ὑπάρχει
ν ὁ μαθητὴς προχωρῆ κα-
ιαθήματα οὐδεμία ἐπαφή
ωνοοικονομικὸν ἐπίπε-
είας ἀποτελεῖ σημαντικὸν
τὴν κατανόησιν τῶν προ-
αθητῶν. Αἱ σχέσεις με-
τέκνων δύνανται νὰ δια-
ἀ προβλήματα συμπεριφο-
ν τῶν μαθητῶν. Ὁ σύμ-
ῆς πρέπει νὰ καταστῆ ἡ
τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ
συλλογικὴν προσπάθειαν
θητοῦ. Ἐξ ἴσου σημαντι-
βοηθείας ἀποτελεῖ καὶ ἡ
ία ὀφείλει νὰ συνεργάζε-
ολείου, παρέχουσα χρησί-
ως, εὐκαιρίας διὰ ἐξάσκη-
σιν πείρας εἰς ὠρισμένους
; ἡ οἰκονομικὴν βοήθειαν
ητίας.

ΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΝΤΙΝΟΣ
σύμβουλος — Καθηγητής.

Ὁ περίφημος Ἕλληνας σοφὸς καὶ μα-
θηματικὸς Πυθαγόρας γεννήθηκε στὴ
Σάμο περὶ τὸ 580 π.Χ. καὶ πέθανε στὸ
Μεταπόντιο τῆς κάτω Ἰταλίας τὸ 490
π.Χ. Πατέρας του ἦταν ὁ Μνήσαρχος καὶ
μητέρα του ἡ Πυθαΐς. Καὶ οἱ δυὸ κατα-
γόντουσαν ἀπὸ ἀριστοκρατικὰς οἰκογένει-
ες. Στὰ παιδικὰ του χρόνια εἶχε δάσκα-
λὸν του τὸν Φερεκύδη ἀλλὰ μετὰ ἔφυγε
γιὰ τὴν Αἴγυπτο μὲ τὴν βοήθεια τοῦ
Σάμιον τυράννου Πολυκράτη. Ἐκεῖ ἔμα-
θε καλὰ τὴ γλῶσσα τῶν Αἰγυπτίων καὶ
μελέτησε τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐπιστημονι-
κὰ τὸς βιβλία. Μετὰ πῆγε στὴν Ἰνδία,
ὅπου μελέτησε καὶ ἐκεῖ τὸν πολιτισμὸ τῶν
Ἰνδῶν, ὁ ὁποῖος ἦταν ἐξ ἴσου ἀνεπτυγμέ-
νος μὲ τὸν πολιτισμὸ τῶν Αἰγυπτίων. Τὰ
ταξίδια του αὐτὰ καὶ οἱ μελέτες του κρά-
τησαν 22 χρόνια. Μετὰ ἐπιστρέφει στὴν
Ἑλλάδα ὅπου γίνεται μαθητὴς τοῦ πα-
λιοῦ του δασκάλου Φερεκύδη καὶ τοῦ Ἀ-
ναξίμανδρου. Μετὰ ἀποφασίζει νὰ ἐπι-
στρέψῃ στὴ Σάμο καὶ νὰ ἀνοίξῃ ἐκεῖ μιὰ
Φιλοσοφικὴ Σχολὴ γιὰ νὰ μεταδώσῃ
στοὺς συμπατριῶτες του τὴ σοφία καὶ τὶς
γνώσεις πὺ ἀπόκτησε ἀπὸ τὰ ταξίδια καὶ
τὲς μελέτες του. Βασικὸς σκοπὸς τοῦ Πυ-
θαγόρα δὲν ἦταν μόνον νὰ μεταδώσῃ στοὺς
συμπατριῶτες του τὲς ἐπιστημονικὰς του
γνώσεις ἀλλὰ ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ
καλυτέρευση τῶν κατοίκων. Οἱ Σάμιοι δυ-
στυχῶς ἦταν ἄνθρωποι πὺ ἀγαποῦσαν
τὸ γλέντι καὶ τὴν διασκέδαση καὶ δὲν ἔ-
δωκαν προσοχὴ στὸν μεγάλον αὐτὸν σο-

φό. Τότε αὐτὸς, ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὴ
στάση τῶν συμπατριῶτῶν του καὶ γιὰ νὰ
μὴν διωκτῆ ἀπὸ τὸν τύραννο Πολυκράτη,
ὁ ὁποῖος τὸν ἔστειλε στὴν Αἴγυπτο, φεύ-
γει ἀπὸ τὴν Σάμο καὶ πηγαίνει στὸν Κρό-
τωνα, μιὰ Ἑλληνικὴ πολιτεία κοντὰ στὴν
Σικελία, φημισμένη γιὰ τὴν υγεία καὶ
τὸν ἀθλητισμὸ τῶν κατοίκων.

Ἐκεῖ βρίσκει τὸν περίφημον ἀθλητὴ
Μίλωνα ὁ ὁποῖος γίνεται μαθητὴς του
καθὼς καὶ ἡ κόρη του Θεανώ. Σιγά - σι-
γά ἡ Σχολὴ του πῆρε ἔκταση καὶ ἔτσι
βλέποντας τὸ ἐνδιαφέρον τῶν κατοίκων ἔ-
δρυσε συλλόγους σὲ διάφορες πόλεις τῆς
κάτω Ἰταλίας καὶ Σικελίας πὺ τοὺς ὀ-
νόμαζε συνέδρια. Σὲ αὐτὰ τὰ συνέδρια με-
λετοῦσαν θρησκευτικὰ, πολιτικὰ, ἠθικὰ
καὶ ἐπιστημονικὰ θέματα. Ἡ τεράστια φή-
μη πὺ πῆρε ἡ Σχολὴ τοῦ Πυθαγόρα ἦ-
ταν τόση, ὅστε νὰ διαδοθοῦν γι' αὐτὸν
φῆμες ὅτι ἦταν κάτι ὑπερφυσικό, κάτι σὰν
θεάνθρωπος. Ὁ Πυθαγόρας δίδασκε
πρακτικὴ Φιλοσοφία, Ἠθικὴ καὶ περὶ
ἀνθρωπίνων καθηκόντων. Αὐτὸ συνέτεινε
στὸ νὰ ξυπνήσουν κατὰ κάποιον τρόπο οἱ
κάτοικοι διαφόρων πόλεων καὶ νὰ ζητή-
σουν τὴν ἐλευθερίαν τους καὶ τὴν τροπο-
ποίησιν τῶν νόμων, ὅστε νὰ δημιουργηθῆ
μιὰ τάξι. Ὁ Πυθαγόρας πίστευε ὅτι τὲς
σοβαρότερες θέσεις ἔπρεπε νὰ τὶς ἔχουν
οἱ καλύτεροι, καὶ αὐτοὶ ἀκόμα νὰ ἔχουν
βοηθὸς τοὺς σοφώτερους ἀνθρώπους
προετοιμασμένους γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό.

Αὐτοὶ ποὺ ἠθελαν νὰ γίνουν μαθητὲς στὴ Σχολὴ ἔπρεπε νὰ ὑποστοῦν ὀρισμένες δοκιμασίαι καὶ ἂν δὲν ἦταν ἱκανοὶ δὲν μπορούσαν νὰ γίνουν μέλη. Ὁ Πυθαγόρας ἔλεγε ὅτι κάθε ξύλο δὲν εἶναι κατάλληλο, γιὰ νὰ γίνῃ ἄγαλμα τοῦ Ἑρμῆ. Κατ' ἀρχὴν ἐξεταζόταν τὸ παρελθὸν τοῦ ὑποψήφιου, δηλαδὴ ποιὸς φίλους εἶχε, οἱ σχέσεις του μὲ τὴν οἰκογένειά του, ἡ συμπεριφορὰ του, μὲ τί ἀσχολεῖτο, τί ἠθελε, τί σκοποὺς εἶχε στὴ ζωὴ του κλπ. Ὅταν γινόταν αὐτὸ παρακολουθοῦσαν τὸ βάδισμά του καὶ προπαντὸς τὸ γέλιο του διότι ὅταν γελά κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ κρυφτῆ ἀπ' αὐτὸ ποὺ εἶναι. Κοιτάζοντας τὴ φυσιογνωμία του προσπαθοῦσαν νὰ διαβάσουν τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του. Δοκιμαζόταν ἂν μπορούσε νὰ ἀντέξῃ στὴ σιωπῆ, στὴ μοναξιά, ἂν καταφρονῆ τίς τιμὲς καὶ τὲς δόξαι καὶ ἂν καταπνίγῃ τὸν ἑγωῖσμό του. Οἱ δοκιμασίαι αὐτὲς διαρκούσαν ἀρκετὸ καιρὸ. Ἄν δὲν κρινόταν ἄξιος τὸν παρακαλοῦσαν νὰ γυρίσῃ σπίτι του. Ἄν κρινόταν ἄξιος δεχόταν τὰ συγχαρητήρια τῶν συμμαθητῶν του καὶ τοῦ δασκάλου του καὶ κατατασσόταν στοὺς μαθητὲς τοῦ Α' βαθμοῦ καὶ κατοικοῦσε μαζί μὲ τοὺς συμμαθητὲς τοῦ ἀφοῦ παρέδιδε τὰ ὑπάρχοντά του στοὺς οἰκονόμους τῆς Σχολῆς, διότι ἐφαρμοζόταν τὸ σύστημα τῆς κοινοκτημοσύνης.

Ὅλοι οἱ μαθητὲς ἦταν χωρισμένοι σὲ δύο κατηγορίες τοὺς ἔσω καὶ τοὺς ἔξω. Οἱ ἔξω ἦταν ὅσοι ἀνῆκαν στὸν Α' βαθμὸ καὶ οἱ ἔσω ὅσοι ἀνῆκαν στὸν Β' καὶ Γ' βαθμὸ. Ἄλλοι τοὺς χωρίζουν σὲ ἑσωτερικοὺς καὶ ἀκουστικοὺς. Στὸν Α' βαθμὸ ἔμεναν 2—5 ἔτη καὶ τηροῦσαν ἀπόλυτη σιωπῆ. Δηλαδὴ μόνον ἄκουαν ὅ,τι τοὺς ἐδίδασκαν οἱ μαθητὲς τοῦ Β' καὶ Γ' βαθμοῦ χωρὶς νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ποῦν τὴ γνώμη τους ἢ νὰ κάμουν καμιά

ἐρώτηση καὶ γι' αὐτὸ ὀνομάστηκαν ἀκουστικοί. Τὴν ἀπόλυτη σιωπῆ οἱ Πυθαγόρειοι τὴν θεωροῦσαν ἀπαραίτητη γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἀντιληφθοῦν τὰ μυστικά τῆς φύσης. Ἡ σιωπῆ ἀκόμα βοηθοῦσε στὸ νὰ ἀποκτήσῃ κανεὶς αὐτοκυριαρχία στὶς σκέψεις του. Ἄν κανεὶς δὲν ἄντεχε τὴν σιωπῆ καὶ τὴν συνεχῆ μελέτη καὶ ἠθελε νὰ ἀποχωρήσῃ ἔπαιρνε ὅλα ὅσα εἶχε δώσει στὴν ἀρχὴ καὶ ἔφευγε. Οἱ συμμαθητὲς του τότε ἔφτιαχναν ἕνα κενοτάφιο καὶ ἕνας ἔκανε μιά ὀμίλια ποὺ τέλειωνε μὲ τὴ φράση : «Τὸ σῶμα του περιπατεῖ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ ἡ ψυχὴ του εἶναι νεκρὴ ὡς τὸν κλαύσωμεν».

Τὸν ἀποχαιρετιστήριο αὐτὸν λόγο τὸν θεώρησαν πολὺ ἀτιμωτικό καὶ σκληρὸ καὶ ἔτσι δημιουργήθηκε μία ὀμάδα ἀπὸ φανατικοὺς ἐχθροὺς τοῦ Πυθαγόρα οἱ ὁποῖοι τὸν ἔδιωξαν καὶ σκότωσαν καὶ πολλοὺς Πυθαγόρειους. Οἱ ἄλλοι ποὺ δὲν ἀποχωροῦσαν προάγονταν στὸν Β' βαθμὸ καὶ ἦταν πιά στὴν τάξη τῶν ἑσωτερικῶν καὶ εἶχαν τὸ δικαίωμα τώρα νὰ παρακολουθοῦν τὴ διδασκαλία τοῦ ἰδίου καὶ νὰ συζητοῦν μὲ τὸν Πυθαγόρα. Σ' αὐτὸ τὸ βαθμὸ ἔβλεπαν τὰ πράγματα πρὸ καθαρά καὶ γι' αὐτὸ τοὺς ἐνδιέφερε περισσότερο ἢ ἔρευνα τῶν Μαθηματικῶν, τῆς Μουσικῆς, τῶν Φυσικῶν καὶ τῆς Ἀστρονομίας. Ὅταν περνοῦσαν 3 χρόνια γινότουσαν Γ' βαθμοῦ καὶ ἦταν πιά τέλειοι Πυθαγορικοί δάσκαλοι. Μὲ τίς γνώσεις ποὺ εἶχαν καὶ μὲ τὴν ἀποκάλυψη ἀπὸ τὸν Πυθαγόρα τῶν μυστηρίων τῆς φύσης καὶ τῆς Ἀστρολογίας, μπορούσαν οἱ Πυθαγόρειοι νὰ προλέγουν στοὺς ἀνθρώπους πολλὰ ἀπὸ τὰ μέλλοντα, ἰδίως στὰ φυσικὰ φαινόμενα στηρίζοντάς τα ὅλα σὲ μαθηματικὲς βάσεις.

Κύριο γνώρισμα τῆς Σχολῆς τοῦ Πυ-

θαγόρα ἦταν πειθαρχία καὶ δηλαδὴ δὲν δινε τοὺς μαθητὲς βρίσκουν τὸ τελικὰ δὲν ἔρμα, τότε ὁ λόσκαλο ὁ ὁποῦτου στὴ σωστῆλοι. Στὸ τέλος «Αὐτὸς ἔφα» ἔτσι δὲν μπορε

Μερικοὶ μιλῆλληνες λένε Πυθαγόρειοι εἰματικῆς ἐπιστῆρας βοήθησε πτῆς ἐπιστήμης. λυψε τὸ γνωστὸθεώρημα ἢ ἐκανομάζον, διότινε θυσία στοὺςνὰ τοὺς εὐχαριλέγει : «Τὸ τετρπλευρῶς ὀρθογωντὸ ἄθροισμα τῆτῶν πλευρῶν»

Πολλοὶ πίστευταν θεάνθρωπος τὸν Θεὸ τῆς σοπίστευαν ὅτι ἔκαπως τὸ νὰ δαμάζζη, νὰ διώχνῃ τπεύη ἀσθενεῖς καταστροφῆς καὶ τέσιαζαν ἀκόμη καὶλαδὴ τὴν ἴδια σισκεται σὲ πολλοὺς

Ἡ πρώτη ἔρευνθιτῶν ἦταν οἱ ττρικὰ σχήματα.

ι' αυτό ονομάστηκαν ἀ-
 απόλυτη σιωπή οί Πυθα-
 γοῦσαν ἀπαραίτητη γιά
 ἄ ἀντιληφθῶν τὰ μυστι-
 Ἡ σιωπή ἀκόμα βοηθοῦ-
 ἤση κανεῖς αὐτοκυριαρχία
 υ. Ἐν κανεῖς δὲν ἄντεξε
 τὴν συνεχῆ μελέτη καὶ ἤ-
 ἤση ἔπαιρνε ὅλα ὅσα εἰ-
 ἰογή καὶ ἔφευγε. Οἱ συμ-
 τε ἔφτιαχναν ἕνα κενοτά-
 νε μιά ὀμίλια πὸν τέλειω-
 ρ: «Τὸ σῶμα του περιπα-
 ἀνθρώπων ἀλλὰ ἡ ψυχὴ
 ἄς τὸν κλαύσωμεν».

πιστήριο αὐτὸν λόγο τὸν
 ἀτιμωτικό καὶ σκληρὸ καὶ
 ἤχε μία ὀμάδα ἀπὸ φαι-
 ρς τοῦ Πυθαγόρα οἱ ὁποῖ-
 καὶ σκότωσαν καὶ πολλοὺς
 Οἱ ἄλλοι πὸν δὲν ἀποχω-
 ταν στὸν Β' βαθμὸ καὶ ἤ-
 ἄξη τῶν ἐσωτερικῶν καὶ
 μα τώρα νὰ παρακολου-
 χλία τοῦ ἰδίου καὶ νὰ συ-
 λυθαγόρα. Σ' αὐτὸ τὸ βαθ-
 τραγάματα πὸ καθαρά καὶ
 ἰδιέφερε περισσότερο ἢ ἔ-
 ηματικῶν, τῆς Μουσικῆς,
 ἰ τῆς Ἀστρονομίας. Ὁ-
 3 χρόνια γινόντουσαν Γ'
 ἰν πιά τέλειοι Πυθαγορι-
 ἄ τίς γνώσεις πὸν εἶχαν
 ἄληψη ἀπὸ τὸν Πυθαγόρα
 τῆς φύσης καὶ τῆς Ἀ-
 ποροῦσαν οἱ Πυθαγόρειοι
 τοὺς ἀνθρώπους πολλὰ ἀ-
 ἰδίως στὰ φυσικά φαινό-
 ἄς τα ὅλα σὲ μαθηματι-

μα τῆς Σχολῆς τοῦ Πυ-

θαγόρα ἦταν ἡ ἐκμάθηση τῆς σιωπῆς, ἡ
 πειθαρχία καὶ ὁ διάλογος. Ὁ Πυθαγόρας
 δηλαδὴ δὲν δίδασκε δογματικά ἀλλὰ ἄφη-
 νε τοὺς μαθητὲς του νὰ συζητοῦν γιά νὰ
 βρῖσκουν τὸ σωστὸ καὶ τὸ λογικό. Ἐν
 τελικά δὲν ἔφταναν σὲ κανένα ἀποτελέ-
 σμα, τότε ὁ λόγος δινόταν στὸ μεγάλο δά-
 σκαλο ὁ ὁποῖος ὀδηγοῦσε τοὺς μαθητὲς
 του στὴ σωστὴ λύση πὸν συμφωνοῦσαν ὀ-
 λοι. Στὸ τέλος οἱ Πυθαγόρειοι ἔλεγαν :
 «Αὐτὸς ἔφα» δηλαδὴ τὸ εἶπε αὐτὸς καὶ
 ἔτσι δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι λάθος.

Μερικοὶ μιλῶντας γιά τοὺς ἀρχαίους
 Ἑλληνας λένε ὅτι ὁ Πυθαγόρας καὶ οἱ
 Πυθαγόρειοι εἶναι οἱ Ἰδρυτὲς τῆς μαθη-
 ματικῆς ἐπιστήμης. Πράγματι ὁ Πυθαγό-
 ρας βοήθησε πολὺ στὴν ἀνάπτυξη αὐτῆς
 τῆς ἐπιστήμης. Εἶναι αὐτὸς πὸν ἀνακά-
 ληψε τὸ γνωστὸ σ' ὅλους μας Πυθαγόρειο
 θεώρημα ἢ ἐκατόμβη ὅπως πολλοὶ τὸ ὀ-
 νομάζουν, διότι ὅταν τὸ ἀνακάληψε ἔκα-
 νε θυσία στοὺς θεοὺς ἑκατὸν βόδια γιά
 νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ. Τὸ θεώρημα αὐτὸ
 λέγει: «Τὸ τετράγωνον τῆς ὑποτείνουσῆς
 πλευρᾶς ὀρθογωνίου τριγώνου ἰσοῦται μὲ
 τὸ ἄθροισμα τῶν τετραγώνων τῶν δύο
 ἄλλων πλευρῶν».

Πολλοὶ πίστευαν ὅτι ὁ Πυθαγόρας ἦ-
 ταν θεῖο ἀνθρώπος πὸν ἐνσάρκωνε στὴ γῆ
 τὸν Θεὸ τῆς σοφίας Ἀπόλλωνα. Ἐπίσης
 πίστευαν ὅτι ἔκανε διάφορα θαύματα, ὀ-
 πως τὸ νὰ δαμάξῃ ἄγρια θηρία, νὰ ξεοκί-
 ζῃ, νὰ διώχνῃ τίς καταιγίδες, νὰ θερα-
 पेῖη ἀσθενεῖς καὶ νὰ προβλέπῃ τὲς κα-
 ταστροφὲς καὶ τὲς θεομηνίες. Τὸν παρου-
 σίαζαν ἀκόμη καὶ ὡς πολυπόστατο. Δη-
 λαδὴ τὴν ἴδια στιγμὴ μποροῦσε νὰ βρῖ-
 σκεται σὲ πολλοὺς διαφορετικούς τόπους.

Ἡ πρώτη ἔρευνα τῶν ἐσωτερικῶν μα-
 θητῶν ἦταν οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ γεωμε-
 τρικά σχήματα. Ἀπὸ τὴν ἔρευνά τους

αὐτὴ ἔβγαλαν τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ ἀ-
 ριθμοὶ εἶναι ἡ οὐσία ὅλου τοῦ κόσμου.
 Πῶς τὸ ἐννοοῦσαν τοῦτο εἶναι ἄγνωστο
 ἔνεκα τῆς μυστικότητος πὸν ὑπῆρχε στὴ
 Σχολή. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως γνωρίζου-
 μεν τὴν ἔννοιαν τῶν 10 πρώτων ἀριθμῶν
 καὶ ἔτσι μποροῦμε νὰ βγάλουμε κάποιον
 συμπέρασμα. Ἡ μονάδα πίστευαν ὅτι εἶ-
 ναι τὸ πνεῦμα, ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ δύναμη
 ἀπὸ τὴν ὁποία γίνονται τὰ πάντα. Ἡ
 δυάδα εἶναι ἕλη πὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ νε-
 ρὸ καὶ γῆν. Ἡ τριάδα εἶναι ὁ Χρόνος πὸν
 τὸν παρίσταναν ὡς θεότητα, δηλαδὴ τὸ
 παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον. Ἡ
 τετράδα παρίστανε τὸν χῶρον. Τὸ πέντε
 συμβολίζει τὰ πέντε στοιχεῖα ἀπὸ τὰ ὀ-
 ποῖα σύγκεται ὁ Κόσμος, δηλαδὴ τὴν
 γῆν, τὸ νερὸ, τὸν ἀέρα, τὴν φωτιά, καὶ
 τὸν αἰθέρα. Τὸ ἕξι, τὰ ἕξι εἶδη τῶν ἐμ-
 ψύχων ὄντων δηλαδὴ τοὺς θεοὺς, τοὺς
 δαίμονες, τοὺς ἥρωες, τοὺς ἀνθρώπους,
 τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ. Τὸ 7 παριστᾷ τοὺς
 ἑπτὰ πλανῆτες. Τὸ 8 παριστᾷ τὲς 8 οὐ-
 ράνιες σφαῖρες καὶ τοὺς 8 φθόγγους τῆς
 μουσικῆς κλίμακος, δηλαδὴ τὴν ἁρμονία
 τοῦ κόσμου. Τὸ 9 παριστᾷ τοὺς 9 κοσμι-
 κούς χώρους τοῦ στερεώματος καὶ τὸ 10
 παριστᾷ τὸ σύμπαν.

Μερικοὺς ἀριθμοὺς τοὺς ἐθεωροῦσαν
 ὡς ἱεροὺς διότι ἀπὸ τίς καθημερινὲς πα-
 ρατηρήσεις πὸν ἔκαμαν εἶδαν ὅτι αὐτοὶ
 οἱ ἀριθμοὶ συμβολίζουν βασικὲς ἔννοιες.
 Ὁ ἀριθμὸς «τρία» π.χ. συμβολίζει τὴ γέν-
 νηση, τὴν ζωὴ καὶ τὸν θάνατον. Ἐβλε-
 παν ὅτι ἡ πὸν ἀπλή μορφή τῶν πραγμά-
 των εἶναι τὸ τρίγωνον, τὸ ὁποῖον ἔχει
 τρεῖς πλευρὲς, τρεῖς γωνιὲς, τρεῖς κορυ-
 φές, τρία ἕψη, τρεῖς διχοτόμους, τρεῖς
 διαμέσους. Καὶ στὴ γλώσσα ἀκόμη ὅταν
 θέλομε νὰ ἐκφράσουμε κάτι τὸ ἰσχυρὸ
 περισιμῶμεν στὴ λέξη καὶ τὸν ἀριθμὸν

3, όπως, για παράδειγμα, τριζυμία, τρισκατάρατος, τρισμέγιστος. Ο αριθμός 4 είναι επίσης ιερός και ονομαζόταν το άθροισμα των 4 πρώτων αριθμών τετρακύος και παρίστανε το Σύμπαν ($1+2+3+4=10$). Είς το όνομα της τετρακτύος όρχιζονταν οι Πυθαγόρειοι.

Οι Πυθαγόρειοι ήταν οι πρώτοι οι οποίοι ασχολήθηκαν σοβαρά με τα μαθηματικά και συνέβαλαν πολύ στην ανάπτυξή τους. Από τες βαθειές τους μαθηματικές γνώσεις δημιουργήθηκε η θεωρία ότι οι αρχές των μαθηματικών είναι και οι αρχές του Όντος. Έπειδή οι αριθμοί είναι το πρώτον πράγμα που συναντά κανείς στα μαθηματικά οι Πυθαγόρειοι έβλεπαν μεγάλην ομοιότητα στους αριθμούς με την γη, τη φωτιά, το νερό και άλλα. Έτσι αποκαλούσαν μία μεταβολή των αριθμών ψυχή και νούν, μία άλλη δικαιοσύνη και από αυτά πίστευαν ότι τα πάντα στη φύση είναι εκ φύσεως ομοιώματα αριθμών και ότι ολόκληρο το Σύμπαν είναι μία αρμονία και μία σχέση των αριθμών.

Οι πυθαγόρειοι έλεγαν ότι κάθε σώμα κινούμενο με μεγάλη ταχύτητα παράγει ήχον. Το φαινόμενο τουτο πρέπει να παρατηρηται και κατά την κίνηση των άστρον και των πλανητών. Αυτοί οι παραγόμενοι ήχοι έχουν ύψος εξαρτώμενον από την απόσταση των άστρον από τη γη, και οι αποστάσεις αυτές είναι ανάλογες προς τα διαστήματα της μουσικής κλίμακας. Το ότι οι άνθρωποι δεν αντιλαμβάνονται την αρμονία των ουράνιων σφαιρών οφείλεται στο γεγονός, ότι από τη γέννηση ή αγωγή του ανθρώπου έχει συνηθίσει στους παραγόμενους από την κίνηση των άστρον αρμονικούς ήχους.

Ο Πυθαγόρας βλέποντας την τάξη

και την αρμονία με την οποίαν γίνοντουσαν όλα στο σύμπαν πρώτος κάλεσε το σύμπαν κόσμο. Με τις μακροχρόνιες παρατηρήσεις που έκανε, διαπίστωσε ότι τα πάντα στον κόσμο μεταβάλλονταν με μαθηματικήν ακρίβεια και μουσικήν αρμονία. Αυτή η αρμονία δεν γινόταν μόνο από τα φυσικά φαινόμενα αλλά και από κάτι άλλο που δεν υπόκειται στις αισθήσεις μας.

Όλοι οι Πυθαγόρειοι ήταν ντυμένοι με ένα λευκό βαμβακερό ύφασμα. Ξυπνούσαν πολύ πρωί και σκέφτονταν τι έπρεπε να κάνουν εκείνην την ημέραν. Μετά αφού πλένονταν έπαιρναν τη λύρα τους και πήγαιναν στο δάσος και έπαιζαν. Εύχαριστημένοι τότε γύριζαν στο έργο τους με πολλήν διάθεση. Το βράδυ πάλι έδιναν λογαριασμό στον εαυτό τους για ό,τι έκαναν. Η κυριώτερη τροφή τους ήταν χόρτα, μέλι και ψωμί.

Στους τοίχους των αίθουσών ήταν γραμμένα διάφορα ρητά όπως «Πύρ μαχαίρα μη σκαλεύειν» που σημαίνει μη χύνης λάδι στην φωτιά και «Ζυγόν μη υπερβαίνειν» δηλαδή να μην άδικής. Οι Πυθαγόρειοι με τον τρόπο που ζούσαν, με τη θεία διδασκαλία που έπαιρναν, με την άσκηση και τη βαθειά μελέτη μπορούμε να πούμε ότι έφθασαν στο βαθμό του τέλειου ανθρώπου. Ποτέ τους δεν άγανακτούσαν, δεν ταράσσονταν από φόβο ή κίνδυνον και ποτέ τους δεν ταπεινόταν τον εαυτό τους απευθύνοντας προς τους άλλους παρακλήσεις ή κολακείες.

Στο θέμα Πυθαγόρας και Πυθαγόρειοι δεν είναι δυνατόν να δοθούν ακριβείς πληροφορίες γιατί οι πρώτες συναφείς ειδήσεις γράφτηκαν 100 περίπου χρόνια μετά τον θάνατον του Πυθαγόρα. Έξ άλλου η μυστικότητα που κρατούσαν με

δρον οι Πυθαγόρειοι γνώση της διδα

Βοηθήματα :

1. Νεώτερον Έ
«ΗΛΙΟΥ».

Τα Μαθηματικά επιστήμη, με πο αναγνωρίζεται ά τους αξία και η ανάπτυξη του ποι μουργία νέων : του ανθρώπινου λ

Ένας από τους τικών είναι και το σύνολο; Σύνολο κ και διακεκριμένα τα όποια θεωρούη

Η έννοια του Μαθηματικά από το τέλος του περ ανστηρό τρόπο. Ι κυψαν γρήγορα : που παρατήρησε και που κλόμισαν προς τα σύνολα. Κ δεκαετηρίδας του των συνόλων άρχισόρακαμψη των αντιται σαν ένας σποιθηματικών. Σ' αι R. Baire, H. Le και G. Caratheo εργασίες τους θεμ

μέ την όποιαν γινόν-
ταν πρώτος κάλεσε τὸ
ἐ τίς μακροχρόνιες πα-
ανε, διαπίστωσε ὅτι τὰ
μεταβάλλονταν μέ
βεια καὶ μουσικὴν ἀρ-
ιονία δὲν γινόταν μόνο
κινόμενα ἀλλὰ καὶ ἀπὸ
ὑπόκειται στὲς αἰσθη-

βριοί ἦταν ντυμένοι μέ
ρὸ ὕφασμα. Ξυπνοῦσαν
έφτονταν τί ἔπρεπε νὰ
ν ἡμέραν. Μετὰ ἀφοῦ
αν τὴ λύρα τους καὶ
ος καὶ ἔπαιζαν. Εὐχα-
ύριζαν στὸ ἔργο τους
ι. Τὸ θράδι πάλι ἔδει-
τὸν ἑαυτὸ τους γιὰ ὅ,τι
τερη τροφή τους ἦταν
κομί.

τῶν αἰθουσῶν ἦταν
ρητὰ ὅπως «Πῦρ μα-
ν» πὸν σημαίνει μὴ χύ-
πιά καὶ «Ζυγὸν μὴ ὑ-
ἢ νὰ μὴν ἀδικῆς. Οἱ
τὸν τρόπο πὸν ζοῦσαν,
αλία πὸν ἔπαιρναν, μέ
τὴ βαθειὰ μελέτη μπο-
ὄτι ἔφθασαν στὸ βαθμὸ
που. Ποτέ τους δὲν ἀ-
ταράσσονταν ἀπὸ φόβο
τέ τους δὲν ταπεινῶσαν
πενθύνοντας πρὸς τοὺς
ις ἢ κολακεῖες.

ιγόρας καὶ Πυθαγόρει-
τὸν νὰ δοθοῦν ἀκριβεῖς
οἱ πρῶτες συναφεῖς εἶ-
ν 100 περίπου χρόνια
ν τοῦ Πυθαγόρα. Ἐξ
ητα πὸν κρατοῦσαν μέ

δρον οἱ Πυθαγόρειοι, μᾶς ἐμποδίζει στὴ
γνώση τῆς διδασκαλίας τοῦ Πυθαγόρα.

Βοηθήματα :

1. Νεώτερον Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν
«ΗΛΙΟΥ».

2. Παγκόσμιος βασικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια
Χάρη Πάτση.

3. Πυθαγόρας ὁ διδάσκαλος τῶν αἰώνων
Γ. Θ. Σακελλαρίου.

4. Περιοδικὸν «Ὁ Εὐκλείδης».

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΙΣΤΟΣ
ΣΤ'

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΣΥΝΟΛΩΝ

Τὰ Μαθηματικά εἶναι μιὰ πολὺ πλατιά
ἐπιστήμη, μέ πολλοὺς κλάδους. Σήμερα
ἀναγνωρίζεται ἀπὸ ὅλους μας ἡ μεγάλη
τους ἀξία καὶ ἡ σημασία πὸν ἔχουν στὴν
ἀνάπτυξη τοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ στὴ δη-
μιουργία νέων πεδίων προσανατολισμοῦ
τοῦ ἀνθρωπίνου λογικοῦ.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς κλάδους τῶν Μαθημα-
τικῶν εἶναι καὶ τὰ σύνολα. Τί εἶναι ὁμοῦς
σύνολο; Σύνολο καλοῦμεν πολλὰ ὁρισμένα
καὶ διακεχωρισμένα μεταξὺ τους ἀντικείμενα
τὰ ὁποῖα θεωροῦμε ὡς μιὰ ὁλότητα.

Ἡ ἔννοια τοῦ συνόλου, εἰσῆχθηκε στὰ
Μαθηματικά ἀπὸ τὸν G. Cantor, κατὰ
τὸ τέλος τοῦ περασμένου αἰῶνα, χωρὶς
αὐστηρὸ τρόπο. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο προέ-
κυψαν γρήγορα ἀντινομίες, παράδοξα,
πὸν παρατήρησε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Cantor
καὶ πὸν κλόνισαν τὴν πίστη τῶν ἄλλων
πρὸς τὰ σύνολα. Κατὰ τὰ τέλη τῆς πρώτης
δεκαετηρίδας τοῦ αἰῶνα μας, ἡ θεωρία
τῶν συνόλων ἄρχισε, μέ τὴν κατάλληλη πα-
ράκαμψη τῶν ἀντινομιῶν, νὰ ἀναγνωρίζε-
ται ὡς ἕνας σπουδαῖος κλάδος τῶν Μα-
θηματικῶν. Σ' αὐτὸ συνετέλεσαν κορυ-
φαῖοι μαθηματικοὶ ὡς τὸν E. Borel,
R. Baire, H. Lebesgue, F. Hausdorff
καὶ G. Caratheodory, οἱ ὁποῖοι μέ τίς
ἐργασίες τους θεμελίωσαν κατὰ τρόπον

αὐστηρὸ τὴ θεωρία τῶν συνόλων.

Τὰ σύνολα ἄρχισαν νὰ διδάσκονται καὶ
στὰ Κυπριακὰ σχολεῖα. Πρέπει ὁμοῦς νὰ
διδάσκονται κατὰ τέτοιο τρόπο ὥστε νὰ δι-
ατυπώνονται αὐστηρὰ καὶ νὰ μὴν ἐπιτρέ-
πουν παρερμηνεῖς καὶ ἀντιφάσεις.

Θὰ παραθέσουμε πάρα κάτω δυὸ ἀνι-
νομίες.

α) ΠΑΡΑΔΟΞΟ Ἡ AN TINOMIA ΤΟΥ CANTOR

Ὁ Cantor θεώρησε τὸ σύνολο Ω ὡς
τὸ σύνολο ὅλων τῶν συνόλων. Αὐτὸ ὁμοῦς
ὀδηγεῖ, ὅπως καὶ ὁ ἴδιος παρατήρησε σὲ
μιὰ ἀντινομία, διότι τὸ Ω εἶναι ἕνα νέο
σύνολο, πὸν δὲν περιέχεται στὸ σύνολο ὅ-
λων τῶν συνόλων Ω . Ἐπομένως δὲν μπο-
ροῦμε νὰ θεωρήσουμε τὸ σύνολο Ω ὡς τὸ
σύνολο ὅλων τῶν συνόλων, διότι σ' αὐτὸ
δὲν περιέχεται τὸ σύνολο Ω .

Ἄν ὁμοῦς θεωρήσουμε ἕνα βασικὸ σύ-
νολο E, τότε ἡ ἔννοια «τὸ σύνολο ὅλων τῶν
ὑποσυνόλων τοῦ E» στηρίζεται λογικὰ καὶ
δὲν ὀδηγεῖ σὲ ἀντινομία. Μ' αὐτὸν τὸν
τρόπο παρακάμφθηκε τὸ παράδοξο τοῦ
Cantor.

β) ΠΑΡΑΔΟΞΟ ΤΟΥ RUSSEL

Ὁ μεγάλος Ἄγγλος μαθηματικός, φι-

λόσοφος και ειρημιστής Russel, πού πέθανε πρόσφατα, χώρισε τὰ σύνολα σὲ δύο εἴδη, στὰ ordinary και στὰ extraordinary. Τὰ ordinary εἶναι ἐκεῖνα τὰ σύνολα πού δὲν περιέχουν τὸν ἑαυτό τους σὰν στοιχεῖο τους, τὰ δὲ extraordinary εἶναι τὰ σύνολα τὰ ὅποια περιέχουν τὸν ἑαυτό τους σὰν στοιχεῖο τους.

Π.χ. τὸ σύνολο $A = [\chi/\chi \text{ μαθητῆς τῆς Τ.Σ.Α.}]$, εἶναι ἓνα ordinary σύνολο. Τοῦτο εἶναι προφανὲς βάσει τοῦ πῶς πάνω ὁρισμοῦ.

Τὸ σύνολο $B = [\chi/\chi \text{ ἀφηρημένη ἔννοια}]$, εἶναι ἓνα extraordinary σύνολο, διότι τὸ B εἶναι και αὐτὸ μία ἀφηρημένη ἔννοια και ἐπομένως ἀνήκει στὸ B.

Ὁ Russel μετὰ θεώρησε τὸ σύνολο O ὡς τὸ σύνολο ὄλων τῶν ordinary συνόλων και τὸ σύνολο E ὡς τὸ σύνολο ὄλων τῶν extraordinary συνόλων.

$$\text{Δηλ. } O = [\times/\times E \times]$$

και

$$E = [\times/\times E \times]$$

Παρατήρηση: Τὰ στοιχεῖα τῶν συνόλων

O και E εἶναι σύνολα.

Προφανῶς τὰ σύνολα O και E εἶναι ξένα μεταξύ τους. Διερωτήθηκε ὁ Russel τί εἶναι τὸ O, ordinary ἢ extraordinary.

Ἐὰν τὸ O εἶναι ordinary, τότε ἀνήκει στὸν ἑαυτό του, δηλαδή OEO (1). Πρέπει ὅμως νὰ ἔχη τὴν χαρακτηριστικὴ ιδιότητα τοῦ O, δηλαδή OEO (2). Τοῦτο ὅμως εἶναι ἄτοπο, παράδοξο, διότι οἱ σχέσεις (1) και (2) εἶναι ἀσυμβίβαστες, δὲν μποροῦν νὰ συνυπάρχουν.

Ἐὰν τὸ O εἶναι extraordinary, OEE (3), θὰ πρέπει νὰ ἔχη τὴν χαρακτηριστικὴ ιδιότητα τῶν extraordinary, δηλ. νὰ ἀνήκει στὸν ἑαυτό του και θὰ πρέπει ἐπομένως νὰ ἀνήκει στὸ O, OEO. Δηλ. ἐὰν τὸ OEE, τότε και OEO, δηλ. ἔχουμε πάλι ἄτοπο, διότι τὰ σύνολα O και E εἶναι ξένα μεταξύ τους και δὲν μποροῦν νὰ ἔχουν κοινὸ στοιχεῖο τὸ O. Αὐτὸ εἶναι τὸ περίφημο παράδοξο τοῦ Russel.

Τὸ παράδοξο αὐτὸ τὸ παρακάμπτομε ὅταν ἡ χαρακτηριστικὴ ιδιότητα πού ὀρίζει τὰ σύνολα εἶναι ἀρκούντως ὀρισμένη.

Ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Δ. Α. Κάλπος γράφει στὴ σειρά διαλέξεων του «Ἡ Μαθηματικὴ Λογικὴ και ἡ Θεωρία συνόλων και ὁ ρόλος των εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαίδευσως» πού ἔδωσε στὴν Κύπρο, τὰ ἀκόλουθα:

«Παρ' ὄλην τὴν ἀπλότητα τοῦ χαρακτηρισμοῦ ἐνὸς συνόλου δι' ιδιοτήτων τῶν στοιχείων του πρέπει νὰ προσέχωμεν, καθόσον, ἂν ἡ ιδιότης, ἢ χαρακτηρίζουσα (ὀρίζουσα) τὸ σύνολο, δὲν εἶναι ἀρκούντως ὀρισμένη, ὀδηγούμεθα πολλάκις εἰς ἄτοπα. Τοῦτο διαπιστοῦται ἀπὸ τὸ κλασσικὸν παράδειγμα τῆς ἀντινομίας τοῦ Russel». (Σελὶς 42)

Τὰ ἀνωτέρω δύο παραδείγματα ἀντινομῶν εἶναι χαρακτηριστικά. Ἀντινομίες βέβαια ὑπῆρχαν και ἄλλες, κατορθώθηκε ὅμως νὰ παρακαμφθοῦν κατὰλληλα, ἔτσι πού τὰ σύνολα νὰ συμβάλουν πάρα πολὺ στὴν ἀνάπτυξη τῶν Μαθηματικῶν.

ΣΤΥΜΕΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΣΤ' ΙΙΙ

Πρωῖνές ὄι
ουλίου. Ἐπιτέ/
κεάνειο «Κνωσ
τὴν Ἑλλάδα.

κορυφώνεται μ
ᾶρα νὰ φθάσο
νὰ γνωρίσομε
αὐτὴ χώρα, γι
και διαβάσαμε
ὄνομα Ἑλλάδα

Γιὰ δεκαοχτ

χώματα τῆς Ἰ
τὰ ὄλο τὸ μεγα
φύση, τὴν ἴστα
Μᾶς συγκίνησο
σαμε. Γι' αὐτὸ
μόνο ἀπὸ αὐτά
νὰ δώσομε μι
κόνα τῆς ἐκδο
τετράδια ὄλόκλη

Πρῶτος σταί
τῆς Πελοποννή
πατρίδα τῆς Ἰ
τρας. Ἡ περιοχ
τραβᾷ ἀπὸ μακ
ἀντικρύξεις ἀνα
Ἀκρόπολη τῶν
στὴν πόλη, περὶ
τῶν λεόντων. Βί
πορεῖς καθόλου,
κλώπεια». Ἀπο

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Πρωϊνές ώρες τῆς Κυριακῆς 25ῆς Ἰουλίου. Ἐπιτέλους ξεκινήσαμε. Τὸ ὑπερωκεάνειο «Κνωσσός» ταξίδευε ὀλοταχῶς πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἀγωνία ἄρχισε νὰ ἀποκορυφώνεται μέσα μας. Δὲν βλέπαμε τὴν ὥρα νὰ φθάσουμε. Δὲν βλέπαμε τὴν ὥρα νὰ γνωρίσουμε ἀπὸ κοντὰ τὴν ὑπέροχη αὐτὴ χώρα, γιὰ τὴν ὁποία τόσα ἀκούσαμε καὶ διαβάσαμε. Τὴ χώρα πὺν φέρει τὸ ὄνομα Ἑλλάδα.

Γιὰ δεκαοχτὼ μέρες πατούσαμε τὰ ἅγια χόματα τῆς Ἑλλάδας. Ζήσαμε ἀπὸ κοντὰ ὅλο τὸ μεγαλεῖο τῆς. Γίναμε ἓνα μὲ τὴ φύση, τὴν ἱστορία, τοὺς ἀνθρώπους τῆς. Μᾶς συγκίνησαν ὅλα τὰ μέρη πὺν γνωρίσαμε. Γι' αὐτὸ καὶ θὰ σταθοῦμε σὲ λίγα μόνο ἀπὸ αὐτὰ, γιατί ἂν προσπαθήσουμε νὰ δώσουμε μιὰ πλήρη καὶ λεπτομερῆ εἰκόνα τῆς ἐκδρομῆς μας, θὰ χρειαστοῦμε τετράδια ὀλόκληρα.

ΜΥΚΗΝΕΣ

Πρῶτος σταθμὸς μας στὴν περιήγηση τῆς Πελοποννήσου ἦταν οἱ Μυκῆνες, ἡ πατρίδα τῆς Ἰφιγένειας καὶ τῆς Ἡλέκτρας. Ἡ περιοχὴ, μᾶλλον ἄδενδρη, δὲν σὲ τραβᾷ ἀπὸ μακριά. Πλησιάζοντας ὁμως, ἀντικρῶς ἀναλάντεχα μπροστὰ σου τὴν Ἀκρόπολη τῶν Μυκηνῶν. Μπαίνοντας στὴν πόλη, περνοῦμε κάτω ἀπὸ τὴν πύλη τῶν λεόντων. Βλέποντας τὰ τείχη, δὲν ἀπορεῖς καθόλου, γιατί ὀνομάσθησαν «κυκλώπεια». Ἀπορεῖς μόνο γιὰ τὸν τρόπο μὲ

τὸν ποῖο κατόρθωσαν οἱ πρόγονοί μας νὰ τὰ οἰκοδομήσουν. Εἶναι πράγματι ἐντυπωσιακά. Συναντήσαμε στὸν περίβολο τοὺς τάφους - θῆκες, πὺν ἀνακάλυψε ὁ Σλήμαν. Τὸ ἀμύθητο περιεχόμενό τους βρίσκεται στὸ ἀρχαιολογικὸ μουσεῖο Ἀθηνῶν. Ἐξω ἀπὸ τὰ τείχη, βρίσκονται οἱ περίφημοι θολοτοὶ τάφοι, οἱ θησαυροὶ τοῦ Ἀτρέως καὶ τῆς Κλυταμνήστρας, πὺν σὲ ἐντυπωσιάζουν μὲ τὸν περίεργο τρόπο κατασκευῆς τους. Ἐγκαταλείποντας τὶς Μυκῆνες, νοιώσαμε ἓνα παράξενο συναίσθημα μέσα μας. Νοιώσαμε πὺς ζούσαμε μαζί μὲ τοὺς Ἀτρεΐδες, πὺς ζούσαμε καὶ ἐμεῖς τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴ δόξα τους.

ΜΥΣΤΡΑΣ

Ἄλλος σταθμὸς τοῦ ταξιδιοῦ μας, ἦταν ὁ Μυστράς, ἡ νεκρὴ πολιτεία τοῦ Βυζαντίου. Ἀνεβαίνοντας στὸ ψηλότερο σημεῖο, τὸ κάστρο, θυμηθῆκαμε τὸ χρονικὸ τοῦ Μορέως, πὺν ἀναφέρει:

«Βουνὶν εὔρε παράξενον ἀπόκομμα εἰς ὄρος, Κάστρον ἐποῖκε ἀψηλόν, Μυζηθρᾶν ὀνόμασέ το».

Ἡ ἀνάβαση εἶναι πράγματι κουραστική. Πρῶτα διασχίζεις τὴν πολιτεία, πὺν βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὸ κάστρο. Οἱ στενοί, λιθόστρωτοι δρόμοι, διευκολύνουν κάπως τὴν ἀνάβαση. Ξαφνικά, ἀντικρῶς μπροστὰ μας τὰ ἀνάκτορα τῶν εὐγενῶν, πὺν παρόλο πὺν δὲν βρίσκονται σὲ καλὴ κατάστασι, ὑψώνονται μπροστὰ σου μὲ μιὰ

αι extraordinary, ΟΕἶ ἂ ἔχη τὴν χαρακτηριστικὴ extraordinary, δηλ. νὰ ἀ- του καὶ θὰ πρέπη ἐπορέ- τὸ Ο, ΟΕΟ. Δηλ. ἐὰν τὸ ΔΕΟ, δηλ. ἔχουμε πάλι ἄ- ἴνολα Ο καὶ Ε εἶναι ξένα δὲν μποροῦν νὰ ἔχουν κοι- . Αὐτὸ εἶναι τὸ περίφημο ussel.

αὐτὸ τὸ παρακάμπουμε ριστικὴ ιδιότητα πὺν ὀρί- ναι ἀρχοῦντος ὀρισμένη. : τοῦ Πανεπιστημίου Ἀ- ἄππος γράφει στὴ σειρά Ἑἰ Μαθηματικὴ Λογικὴ ἀνόλων καὶ ὁ ὀρός των ἴαν τῶν σχολείων Μέσης πὺν ἔδωσε στὴν Κύπρο.

μν ἀπλότητα τοῦ χαρακτη- νόλου δι' ἰδιοτήτων τῶν ρέπει νὰ προσέχωμεν, κα- ἰότης, ἡ χαρακτηρῶσασ ἀνόλον, δὲν εἶναι ἀρχοῦν- ὀδηγούμεθα πολλάκις εἰς ἰαπιστοῦται ἀπὸ τὸ κλασ- μα τῆς ἀντινομίας τοῦ ; 42)

δύο παραδείγματα ἀντινο- κτηριστικά. Ἀντινομίες καὶ ἄλλες, κατορθώθηκε ἀμφοῦν κατάλληλα, ἔτσι νὰ συμβάλουν πάρα πολὺ τῶν Μαθηματικῶν.

ΣΤΜΕΟΤ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΣΤ' ΙΙΙ

ξεχωριστή μεγαλοπρέπεια. Καὶ ἐξακολουθοῦμε, συνεχίζοντας τὴν ἀνάβασή μας. Οἱ πλακόστρωτοι δρόμοι, δίδουν σιγὰ - σιγὰ τὴ θέση τους σὲ στενὰ μονοπάτια, πὸ κάνουν τὴν ἀνάβαση ἀκόμη πὸ δύσκολη. Καὶ κάποτε φθάνουμε. Ὁλη ἢ κούρασή μας ξεχνιέται ἀμέσως, μπροστὰ στὸ ὑπέροχο θέαμα πὸ ἀντικρύζουμε. Πράγματι, ἀπὸ ἐκεῖ πάνω, ἡ θέα εἶναι θεσπέσια. Ἡ πεδιάδα τῆς Σπάρτης καὶ ἡ καταπράσινη κοιλάδα τοῦ Εὐρώτα, ἀπλώνονται κάτω ἀπὸ σένα, μὲ μιὰ περιεργὴ ἡρεμία καὶ γαλήνη, πὸ σὲ προβληματίζουν κάπως. Αὐτὴ ἢ γαλήνη καὶ ἢ ἡρεμία, εἶναι δυνατό ν' ἀνταποκρίνεται στὸ πολεμικὸ πνεῦμα τῶν Σπαρτιατῶν; Καὶ ὅμως, οἱ γενναῖοι πρόγονοί μας σ' αὐτὴ τὴν πεδιάδα ἔζησαν καὶ δόξασαν τὴν Ἑλλάδα. Ἡ νεκρὴ πολιτεία, φαίνεται ἀπὸ ἐκεῖ πάνω μὲ κάθε λεπτομέρεια. Οἱ ἐκκλησίες, τὰ ἀνάκτορα, τὰ σπίτια, ὅλη ἢ ἄγρια φύση. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, ἀπότομοι βράχοι καὶ γροηνοὶ σὲ τρομάζουν μὲ τὴν ἄγρια μεγαλοπρέπειά τους. Ἡ κατάβαση εἶναι πὸ εὐκολὴ καὶ ὀπωδῆποτε πὸ σύντομη. Περνοῦμε πάλι ἀπὸ τοὺς ἴδιους τόπους, τὰ ἀνάκτορα, τοὺς πλακόστρωτους δρόμους, τὴς διάφορες ἐκκλησίες. Τὴν Περίβλεπτο, τὴ Μητρόπολη, τὸ Ἀφεντικὸ, τὴν Παντάνασσα, τοὺς Ἀγίους Θεοδώρους. Τέλος, φθάνουμε στὴ βάση τῆς νεκρῆς πολιτείας, ὅπου τὸ δροσερὸ παγωμένο νερὸ τῆς πηγῆς τῆς Μαρμάρας μᾶς ἀνακουφίζει, σβήνοντας τὴν ἀνυπόφορη δίψα μας. Φεύγοντας ἀπὸ τὸν Μυστρά, νοιώθαμε πὸ ξεκούραστοι καὶ εὐχαριστημένοι παρ' ὅτι ὅταν ἦλθαμε.

ΟΛΥΜΠΙΑ

Φθάσαμε στὴν Ὀλυμπία ἀργὰ τὴν νύκτα. Ἔτσι τὴν ἴδια νύκτα γνωρίσαμε μόνοι μας τὴν μικρὴ αὐτὴ πόλη τῆς Πελοποννήσου, ἐνῶ τὴν ἐπόμενη ἀφήσαμε δύο

ξεναγούς νὰ μᾶς ξεναγήσουν στὴν ἀρχαία Ὀλυμπία. Γιὰ νὰ φθάσουμε στὸν ἀρχαῖο χῶρο, πρέπει νὰ περάσουμε πάνω ἀπὸ τὴν γέφυρα τοῦ Κλάδου. Τὸ τοπίο εἶναι πρᾶγματι μαγευτικὸ. Χαμηλοὶ λόφοι, κατάφυτοι, μαζί μὲ τὸ ἐπιβλητικὸ ὑψωμένο Κρόνιο, ἐλέγχουν ὅλη τὴν περιοχὴ. Τὴν προσοχὴ σου τραβᾷ ὁ δωρικὸς περίπτερος ναὸς τοῦ Δία. Μέσα στὸν ναὸ αὐτό, πὸ δὲν διατηρεῖται σήμερα σὲ καλὴ κατάσταση, βρισκόταν τὸ χρυσελεφάντινο ἄγαλμα τοῦ Δία, ἔργο τοῦ Φειδία. Τόση ἦταν ἢ μεγαλοπρέπειά του, ὥστε ὁ Πλούταρχος ἔγραψε πὸς ἢ ὁ Δίας κατέθηκε γιὰ νὰ δείξῃ τὴν μορφή του στὸν γλύπτη ἢ ὁ Φειδίας ἀνέβηκε στὸν Ὀλυμπο. Σοῦ προκαλοῦν ἐπίσης τὸν θαυμασμὸ ὁ ναὸς τῆς Ἥρας, τὸ στάδιο καὶ ἢ παλαιστρα, οἱ Ζάνες κλπ. Ἐντυπωσιακὸ ἐπίσης εἶναι τὸ Μουσεῖο τῆς Ὀλυμπίας. Ἐκεῖ μέσα ἀντικρύσαμε τὰ γλυπτὰ τοῦ ναοῦ τοῦ Δία. Στὸ Ἀνατολικὸ ἀέτωμα παριστάνεται ὁ ἀγῶνας τοῦ Πέλοπα καὶ τοῦ Οἰνόμαου. Στὴ μέση στέκεται ὁ Δίας, ψηλότερος ἀπ' ὅλους. Δεξιὰ ὁ πατέρας τῆς Ἰπποδάμειας ὁ Οἰνόμαος, πὸ πέρα ἢ γυναίκα του, καὶ τέλος τὰ ἄλογα μαζί μὲ τὸν ἠνίοχό τους. Ὁ Πέλοπας κοιτάζει τὴν Ἰπποδάμεια, πὸ στέκεται δίπλα του. Ὁ Δίας ἔχει κινήθῃ ἑλαφρὰ πρὸς αὐτόν, πρᾶγμα πὸν φανερώνει τὴν νίκη. Τέλος βρίσκονται τὰ ἄλογα καὶ ὁ ἠνίοχος τοῦ Πέλοπα. Στὸ Δυτικὸ ἀέτωμα παριστάνεται ἢ μάχη τῶν Λαπιθῶν καὶ Κενταύρων στὸ γάμο τοῦ Πειρίθου. Στὴ μέση ὁ Ἀπόλλων. Δεξιὰ ἕνας κένταυρος ἔχει ἀρπάξει μιὰ γυναίκα. Ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ οἱ δύο φίλες συμπλέκονται. Βλέπεις στὰ πρόσωπά τους ἔντονα ἀποτυπωμένη τὴ χαρὰ τῆς νίκης, τὴ λύπη τῆς ἡττας, τὴν ἀγωνία τοῦ πόνου. Σὲ ἰδιαίτερο δωμάτιο βρίσκεται τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἐρμῆ τοῦ Πραξιτέλη καὶ ὅλοι στέκουμε καὶ τὸ θαυμά-

ζουμε. Ἄντιονίου, θαυμάκινηση μέσα ἕνα δέος τὰ ἔχει φθάσει ἕνα τῆς πόδι καὶ νομίζεις ἔντελῶς στὴ κτικὸς κυμασῶμα τῆς, σχπωση, πὸς ἢρο, ἀλλὰ ζωντῆς τέχνης κανων μας. Ἐγεμάτοι ἀπὸσεις.

Φθάνοντας ἔτρεξε ἀμέσως πρὸς τοῦ 1821 τὰ τὴν κατάθε Ἡρώων, στὸν μὲς ὅλων τῶν κεῖ, ἐπισκεφτσεῖο. Βρήκαμε μὲ σιγνὲς ἀπὸ ἀντίγραφα, κιδου Βύρωνα. βρίσκονταν οἱ τῶν, πὸν εἶχα Φεύγοντας ἀπὸ βρισκόταν ἀκόρους Πολιορκι

Ξεναγήσουν στην αρχαία φθάσουμε στον αρχαίο περάσουμε πάνω από την δευ. Το τοπίο είναι πρά-

Χαμηλοί λόφοι, κατάφυ-
πιβλητικά ύψωμένο Κρό-
η την περιοχή. Την προ-
ό δωρικός περίπτερος να-
α στον ναό αυτό, που δεν
ρα σε καλή κατάσταση,
υσελεφάντινο άγαλμα του
ειδία. Τόση ήταν η μεγα-
στε ο Πλούταρχος έγραψε
ατέθηκε για να δείξει την
γλύπτη η ο Φειδίας ανέ-
ιπο. Σου προκαλούν επί-
ιδ ο ναός της Ήρας, το
χίστρα, οι Ζάνες κλπ. Έν-
; είναι το Μουσείο της Ό-
έσα αντικρύσαμε τα γλυ-
υ Δία. Στο Ανατολικό ά-
ται ο αγώνας του Πέλο-
μαου. Στη μέση στέκεται
ς απ' όλους. Δεξιά ο πα-
δάμειας ο Οινόμαος, πύ-
του, και τέλος τα άλογα
χό τους. Ο Πέλοπας κοι-
άμεια, που στέκεται δίπλα
ρει κινηθή έλαφρά προς
που φανερώνει την νίκη.
ι τα άλογα και ο ήνιχος
ι Δυτικό αέτωμα παριστά-
ων Λαπιθών και Κενταύ-
νυ Πειρίθου. Στη μέση ο
έννας κένταυρος έχει ά-
κα. Άριστερά και δεξιά
μπλέκονται. Βλέπεις στα
τονα αποτυπωμένη τη χα-
η λύπη της ήττας, την ά-
υ. Σε ιδιαίτερο δωμάτιο
αλμα του Έρμη του Πρα-
στέκουμε και το θανμά-

ζουμε. Αντικρύζοντας την νίκη του Παι-
ωνίου, θαυμάζουμε την τόσο εκφραστική
κίνηση μέσα στο μάρμαρο. Κοιτάξεις με
ένα δέος τα ανοιγμένα φτερά της. Δεν
έχει φθάσει ακόμη στο έδαφος. Μόνο το
ένα της πόδι έγγίζει έλαφρά στο έδαφος
και νομίζεις πως συνεχίζει για να πατήσει
έντελώς στη γη. Ο χιτώνας, με καταπλη-
κτικούς κυματισμούς και σκεπάζοντας το
σώμα της, σχηματίζει μέσα σου την έντύ-
πωση, πως η Νίκη δεν είναι άηυχο μάρμα-
ρο, αλλά ζωντανό σύμβολο της δημοφιλίας,
της τέχνης και του πνεύματος των προγόνων
μας. Έγκαταλείψαμε την Όλυμπια
γεμάτοι από νέες εμπειρίες και έντυπώ-
σεις.

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

Φθάνοντας στο Μεσολόγγι, ο νους μας
έτρεξε άμέσως πίσω, στις ήρωικές μορ-
φές του 1821, στην περίφημη έξοδο. Με-
τά την κατάθεση στεφάνου στον κήπο των
Ήρώων, στον οποίο βρίσκονται οι προτο-
μές όλων των γενναίων, που πολέμησαν έ-
κει, επισκεπήκαμε το Δημοαρχείο - Μου-
σείο. Βρήκαμε εκεί ρομαντικές συνθέσεις
με σκηνές από τον αγώνα, πρωτότυπα και
αντίγραφα, κι ένα γύμνο άγαλμα του λόρ-
δου Βύρωνα. Σε μια ξεχωριστή αίθουσα
βρισκονταν οι προσωπογραφίες των ποιη-
τών, που είχαν σχέση με το Μεσολόγγι.
Φεύγοντας από το Μεσολόγγι, ο νους μας
βρισκόταν ακόμη μαζί με τους «Ελεύθε-
ρους Πολιορκημένους».

ΜΕΤΕΩΡΑ

Πλησιάζοντας τα Μετέωρα, αντικρύσα-
με ένα σύμπλεγμα βράχων με παράξενα
σχήματα, στις κορυφές των οποίων βρί-
σκονταν μικρά εκκλησάκια. Αυτά ήταν
λοιπόν τα περίφημα Μετέωρα! Έπισκε-
φθήκαμε μια από τις μονές που υπάρχουν
έκει. Θαυμάσαμε την αρχιτεκτονική της,
τις ωραίες βυζαντινές τοιχογραφίες και
απολαύσαμε το θαυμάσιο θέαμα, που προ-
σφέρει η Θεσσαλική πεδιάδα, που απλώνε-
ται κάτω από τα πέτρινα αυτά συμπλέγ-
ματα.

ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ό,τι και να είπωθῆ, ό,τι και να γραφή
δεν θα αποδώσει την πραγματική εικόνα.
Παρουσιάζει η Άκρόπολη με τα κτίσματά
της μια τέτοια μεγαλοπρέπεια, που είναι
αδύνατο να περιγραφῆ. Γι' αυτό, ίσως
δυό μόνο λόγια παρουσιάσουν όλη την πρα-
γματικότητα: είναι η Άκρόπολη ένα θαύ-
μα αρχιτεκτονικής και μεγαλείου, που ά-
πεικονίζει όλο το άθάνατο πνεύμα των προ-
γόνων μας.

Οι σημειώσεις αυτές είναι σε σύγκριση
με τα όσα επισκεφθήκαμε και ζήσαμε πο-
λύ λίγες. Όταν όμως επισκεφτῆς μια χώ-
ρα σαν την Ελλάδα, ζῆς άξέχαστες στιγ-
μές, και όπου κι αν πᾶς θα παραμείνουν
ανεξίτηλα στην ψυχή σου τα όσα είδες
έκει.

ΣΤΥΜΕΟΤ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΣΤΨ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ

Σ' ὄλο τὸν κόσμον σχεδὸν παρατηρεῖται σήμερον ἓνας ἀναβρασμὸς ἀνάμεσα στοὺς νέους. Ἐπαναστατοῦν οἱ νέοι ἐναντίον τῆς ὑποκριτικῆς ἠθικῆς τῶν ἐνηλίκων. Οἱ ἐπαναστατημένοι νέοι ντύνονται παρδαλά, ἀφήνουν ἀκούρευτα τὰ μαλλιά τους, ὀργάνωνουν ὀργιῶδη γλέντια.

Στὶς μέρες μας εἶδαμε δυναμικὰς ἀναμετρήσεις τῆς νεολαίας μὲ τοὺς καθηγητάς, κατάληψη τῶν Σχολῶν, ταμπούρωμα μέσα σὲ πνευματικὰ ἀνώτερα ἰδρύματα. Κι' ὅλα αὐτὰ γιὰ νὰ διαμαρτυρηθοῦν γιὰ τὴν ἀνεδαφικὴ παιδεία ποὺ τοὺς προσφέρει ἡ πολιτεία.

Ἐποχὴ ἔχομε ὅλοι καὶ ἰδιαίτερα οἱ νέοι νὰ ζητοῦμε τὴ βελτίωση τῶν ὅρων ζωῆς, τὸν ἐκσυγχρονισμό τῆς παιδείας καὶ τόσα ἄλλα, ποὺ μᾶς ἔχουν ἀναγνωριστὴ ἐπίσημα καὶ παγκόσμια σὰν ἀναφαίρετα δικαιώματα. Τίποτε ὅμως δὲν θὰ κερδίσουμε μὲ τὸ νὰ ντυνόμαστε παρδαλά καὶ νὰ ἀφήνουμε τὰ μαλλιά μας μεγάλα.

Τι χρειάζεται νὰ ζητοῦμε σήμερον οἱ νέοι καὶ νὰ βοηθοῦμε μὲ τὴ διαγωγή μας τὴν ἐπιτυχία; Τίποτα περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι ἀναγνωρίζει ἡ Χάρτα τῶν δικαιωμάτων τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ νέου ποὺ ἔχει ψηφίσει καὶ ἀναγνωρίζει ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ ΟΗΕ.

Ἐπειδὴ γιορτάζεται ἡ ἐπέτειος τῆς ἀναγνώρισης τῶν δικαιωμάτων — ἔχει ἤδη γιορταστῆ καὶ ἡ παγκόσμια ἡμέρα καταπολέμησης τῆς ἀπαιδευσίας — καλὸ εἶναι

νὰ γνωρίσουμε αὐτὰ τοῦτα τὰ δικαιώματα ποὺ μᾶς ἔχουν ἀναγνωριστῆ γιὰ νὰ ἐπιδιώκουμε τὴν ἐφαρμογὴ τους.

Ἡ κατάχτηση τῆς ἐλευθερίας γιὰ τὸ παιδί καὶ γενικὰ γιὰ τὸ ἄτομον, ἦρθε ὕστερα ἀπὸ μακροὺς ἀγῶνες. Τὸ πλάσμα δὲ ποὺ ἔχει περισσότερο ὑποφέρει ἀπὸ τὴν καταπίεση καὶ τὴν σκλαβιά εἶναι τὸ παιδί.

Στὴν ἀρχαιότητα καὶ στὴν πρωτόγονη κοινωνία τὸ παιδί δὲν εἶχε κανένα δικαίωμα. Ἦτανε χτήμα τοῦ πατέρα, μποροῦσε νὰ τοῦ κάνει ὅ,τι ἤθελε, χωρὶς νὰ δώσει λόγο σὲ κανένα. Ὅλοι οἱ μύθοι γιὰ τὶς ἀνθρωποθυσίες παιδιῶν καὶ νέων καὶ γιὰ τὴν ἐγκατάλειψη βρεφῶν δείχνουν τὸ πόσο εὐκόλα μποροῦσε ἓνας πατέρας ἢ ἓνας κηδεμόνας νὰ ἐξοντώσῃ ἓνα βρέφος, ἓνα παιδί, ἓνα νέο.

Ὁ πρῶτος προστατευτικὸς νόμος γιὰ τὸ παιδί ἐκδόθηκε τὸ 318 μ.Χ. ἀπὸ τὸν Μ. Κωνσταντῖνον, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο τιμωρεῖτο ἐκεῖνος ποὺ διέπραττε ἀνθρωποκτονία ἀνηλίκου.

Ἀπὸ τὸ 318 μ.Χ. ὡς τὶς μέρες μας ἀργά, πολὺ ἀργά, ἀλλὰ σταθερὰ ἄρχισαν νὰ κατοχυρώνωνται τὰ δικαιώματα τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ νέου. Καὶ ἡ μὲν ἐπιβίωσις τοῦ παιδιοῦ κατὰ κάποιον τρόπο ἐξασφαλίστηκε. Ἡ ἐργασία του ὅμως δὲν πολεμήθηκε. Τὸ παιδί στάθηκε γιὰ πολλοὺς αἰῶνες — καὶ ὡς σήμερον ἀκόμη εἶναι σὲ πολλὰ μέρη — τὸ ἀπλήρωτο ἐργατικὸ χέρι. Ὁ πατέρας γεννοῦσε πολλὰ παιδιά γιὰ

νὰ βόσκουν τὰ γοῦν τὴ γῆ του νὰ μαγειρεύουν δουλειά, χωρὶς τὸ σχολεῖο τῶν

Στὴν ἐποχὴ τῶν γαιοκτημόνων φωτοῦν, ἐνῶ τὰ ζοῦσαν στὴν ὑπὸ γονεὺς τους στὰ ρις κανένα δικό

Καὶ τὸ μεσαικόμα δὲν ἔχει ἐχῶρες, ποὺ μόνον ἔχουν τὸ δικαίωμα τῶν φτωχῶν νὰ πληρώσουν τὰ νομὰ μὲ τὶς γνώσεις. Ἡ ἡμιμάθει σφοδρὰ ἄλλα κακὴ μονία καὶ εὐκολὴ ἐπιτήδειος.

Ἡ παιδεία πρὸς σκοταδισμό. Στὴν ἀρχὴ τῆς Δύσης τῆς ἀντιδραστικῆς ἐποχῆς ἔβλεπε κανεὶς τὸ φῶς ἢ τὴν ἱερὴν Ἐξέταστικὴν Παράδειση λαοῦ. Οἱ ἔργα οἱ φτωχοὶ δὲν ἔβλεπαν τὴν Γαλλικὴν καὶ ἄλλοι ἀπαγορεύοντο τὸ Μεσαιωνικὸν ἔκκλησιον.

Ἡ Γαλλικὴ ἰδικαίωμα τῶν καὶ ἔβαλε τὶς βλάσφημιαι καὶ τὴν προστα

ΙΥ
ΙΥ

: αυτά τούτα τὰ δικαιώμα-
ουν αναγνωριστῆ γιὰ νὰ ἐ-
εφαρμογή τους.

ση τῆς ἐλευθερίας γιὰ τὸ
α γιὰ τὸ ἄτομο, ἦρθε ὕστε-
ὺς ἀγῶνες. Τὸ πλάσμα δὲ
ίστερο ὑποφέρει ἀπὸ τὴν κα-
ὴν σκλαβιά εἶναι τὸ παιδί.

ότητα καὶ στὴν πρωτόγονη
αδὶ δὲν εἶχε κανένα δικαιο-
ῆμα τοῦ πατέρα, μπορούσε
ἴτι ἤθελε, χωρὶς νὰ δώσει
α. "Ολοι οἱ μῦθοι γιὰ τὶς
παιδιῶν καὶ νέων καὶ γιὰ
ἡ βρεφῶν δείχνουν τὸ πόσο
τε ἕνας πατέρας ἢ ἕνας κη-
ντώση ἕνα βρέφος, ἕνα παι-

ροστατευτικός νόμος γιὰ τὸ
τὸ 318 μ.Χ. ἀπὸ τὸν Μ.
σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο τιμω-
τὸν διέπραττε ἀνθρωποκτο-

μ.Χ. ὡς τὶς μέρες μας ἀρ-
ἀλλὰ σταθερὰ ἄρχισαν νὰ
α τὰ δικαιώματα τοῦ παι-
έου. Καὶ ἡ μὲν ἐπιβίωση
τὰ κάποιο τρόπο ἐξασφαλί-
σία του ὅμως δὲν πολεμή-
ι στάθηκε γιὰ πολλοὺς αἰ-
ὺς σήμερα ἀκόμη εἶναι σὲ
τὸ ἀπλήρωτο ἐργατικὸ χέ-
γεννοῦσε πολλὰ παιδιά γιὰ

νὰ βόσκουν τὰ κοπάδια του, νὰ καλλιερ-
γοῦν τὴ γῆ του, νὰ πλένουν, νὰ ὑφαίνουν,
νὰ μαγειρεύουν τὰ κορίτσια. Ἡ σκληρὴ
δουλειά, χωρὶς καμμιά χαρὰ, ἦταν τὸ πρῶ-
το σχολεῖο τῶν περισσότερων παιδιῶν.

Στὴν ἐποχὴ τῆς φεουδαρχίας τὰ παιδιὰ
τῶν γαιοκτημόνων εἶχαν δικαίωμα νὰ μορ-
φωθοῦν, ἐνῶ τὰ παιδιὰ τῶν δουλοπάροικων
ζοῦσαν στὴν ὑπαιθρο δουλεύοντας μὲ τοὺς
γονεῖς τους στὰ χτήματα τοῦ ἀφέντη, χω-
ρὶς κανένα δικαίωμα μόρφωσης.

Καὶ τὸ μεσαιωνικὸ τοῦτο κατάλοιπο ἀ-
κόμα δὲν ἔχει ἐκλείψει. Ὑπάρχουν ἀκόμα
χώρες, ποὺ μόνο τὰ παιδιὰ τῶν πλουσίων
ἔχουν τὸ δικαίωμα τῆς μόρφωσης, ἐνῶ τὰ
παιδιὰ τῶν φτωχῶν, ποὺ δὲν ἔχουν νὰ
πληρώσουν τὰ ψηλά δίδαχτρα, μένουν μό-
νο μὲ τὶς γνώσεις τοῦ δημοτικῶν σχολεί-
ου. Ἡ ἡμιμάθεια αὐτὴ σέρνει πίσω τῆς ἕνα
σωρὸ ἄλλα κακά: στενοκεφαλιά, δεισιδαι-
μονία καὶ εὐκόλη παραπλάνηση ἀπὸ τοὺς
ἐπιτήδειους.

Ἡ παιδεία πέρασε κι' αὐτὴ μακροαίωνα
σκοταδισμό. Στὸ Μεσαίωνα ὅλα τὰ scho-
λεῖα τῆς Δύσης ἦταν κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχο
τῆς ἀντιδραστικῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας.
Ἐάν κανένα φωτεινὸ μυαλὸ τολμοῦσε νὰ
φέρῃ στὸ φῶς μιὰ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια,
ἢ Ἰερὴ Ἐξέταση τὸ τιμωροῦσε σὰν αἰ-
ρετικό. Παράδειγμα τρανὸ εἶναι ὁ Γαλι-
λαῖος. Οἱ Ἐγκυκλοπαιδιστὲς στὴ Γαλλία,
οἱ φωτεινὲς διάνοιες ποὺ προπαρασκευά-
σαν τὴν Γαλλικὴ ἐπανάσταση, ὁ Ρουσσὸ
καὶ ἄλλοι ἀπαγκίστρωσαν τὴν παιδεία ἀ-
πὸ τὸ Μεσαιωνικὸ σκοταδισμό τῆς Καθολι-
κῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση, διακήρυξε τὰ
δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτη
καὶ ἔβαλε τὶς βάσεις γιὰ τὰ δικαιώματα
καὶ τὴν προστασία τοῦ παιδιοῦ. Ψηφίστη-

καν τότε νόμοι ποὺ περιόρισαν τὴν πατρι-
κὴ ἐξουσία. Ἀργότερα ὁ Ναπολεόντειος
Κώδικας ἀφαίρεσε τὴν ἀπόλυτη δύναμη
τοῦ πατέρα καὶ ἐπέβαλε στὴν πατρότητα
καθήκοντα προστατευτικὰ καὶ μορφωτικὰ.

Παράλληλα ἡ γυναίκα ἀπέκτησε δικαι-
ώματα πολίτη καὶ δικαιώματα προστασίας
τῶν παιδιῶν ποὺ γεννοῦσε.

Στὶς 24 Ἰουλίου τοῦ 1889 ψηφίστηκε
στὴ Γαλλία προστατευτικὸς νόμος ποὺ ἀ-
παγόρευε τὴν κακομεταχείριση καὶ ἐγκα-
τάλειψη τῶν ἀνηλίκων καὶ τὸ 1898 οἱ νό-
μοι ἀπαγόρευαν τὶς ἐπιθέσεις κατὰ τῶν
ἀνηλίκων.

Οἱ προστατευτικοὶ Γαλλικοὶ νόμοι μὲ
τὸν καιρὸ ἀντιγράφονται καὶ ἀπὸ τὰ συν-
τάγματα ἄλλων χωρῶν.

Τὰ δικαιώματα ὅμως τοῦ παιδιοῦ διε-
θνῶς καὶ ἐπίσημα ἀναγνωρίσθηκαν μετὰ
τὸν Α' Παγκόσμιο Πόλεμο τὸ 1923 στὴ
Γενεύη.

Ρημαγμένη καὶ αἱματόβροχτη ἡ ἀνθρω-
πότητα θέλει νὰ περιφρουρήσῃ τὰ καινούρ-
για βλαστάρια τῆς, τὰ παιδιὰ.

Μιὰ εὐγενικὴ γυναίκα ἡ Euglautyne
Jebb ιδρύτρια τοῦ Συλλόγου προστασίας
τῶν παιδιῶν ὑποβάλλει ἕνα σχέδιο γιὰ τὰ
«Δικαιώματα τοῦ παιδιοῦ», ποὺ τὸ δέχεται
ἡ Διεθνὴς Ἐνωση προστασίας τοῦ παιδιοῦ
καὶ τὸ νόθετεῖ παμφηφεί ἡ κοινωνία τῶν
Ἐθνῶν, συστήνοντας στὶς διάφορες κυβερ-
νήσεις νὰ ἔχουν τὶς θέσεις ἐκεῖνες ὑπόψη
στὴ νομοθεσία τους.

Ἡ καλὴ ἀρχὴ ἔγινε.

Τὸ 1934 ἡ «Διακήρυξη τῆς Γενεύης» ἐ-
πικυρώνεται καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν Κ.Τ.Ε. Με-
τὰ τὸν Β' Παγκόσμιο πόλεμο ἡ ἴδια Δια-
κήρυξη τῶν Δικαιωμάτων τοῦ παιδιοῦ ἐ-

πικυρώνεται και πάλιν από τον Ο.Η.Ε.

Σήμερα τα Ήνωμένα Έθνη έχουν προχωρήσει πολύ περισσότερο.

Στις 10 Δεκεμβρίου 1948 η Γενική Συνέλευση των Ήνωμένων Έθνων ψήφισε την Παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του Άνθρώπου και του πολίτη. Παράλληλα το τμήμα του ΟΗΕ που είναι γνωστό με τα αρχικά UNESCO, μεριμνά για την πολιτιστική και μορφωτική ανάπτυξη των λαών. Τμήμα της είναι και η «Διεθνής Επιτροπή για την Προστασία των Παιδιών και Έφηβων».

Στις 20 Νοεμβρίου του 1959 η Γενική Συνέλευση των Ήνωμένων Έθνων βελτιώνει, υιοθετεί και διακηρύττει τα «Δικαιώματα του Παιδιού και Έφηβου» και θέτει τούτες τες θέσεις για μια ευτυχισμένη παιδική ζωή για το καλό της κοινωνίας, καλεϊ δέ όλους τους γονείς, όλους τους άνδρες και γυναίκες, τις κυβερνήσεις και τους διάφορους οργανισμούς, που ασχολούνται με το παιδί, να τις σεβαστούν και να τις επιβάλουν. Να οι αρχές τούτες:

ΑΡΧΗ 1: Το παιδί, το κάθε παιδί, χωρίς καμιά εξαίρεση φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών φρονημάτων, έθνικης ή κοινωνικής καταγωγής, παρουσίας, δικαιούται τα πρόνοια της Διακήρυξης.

ΑΡΧΗ 2: Το παιδί θα χαιρη ιδιαίτερης προστασίας και θα δίδονται σ' αυτό όλες οι διευκολύνσεις και οι ευκαιρίες, δια του νόμου ή με κάθε άλλο μέσο, ώστε να αναπτύσσει το σώμα, το πνεύμα, την ηθική του προσωπικότητα και την κοινωνική, με υγιή και φυσιολογικό τρόπο μέσα σε συνθήκες ελευθερίας και έντιμότητας.

ΑΡΧΗ 3: 'Από την γέννησή του αποκτά ένα όνομα και μιὰ έθνικότητα.

ΑΡΧΗ 4: Το κάθε παιδί δικαιούται κοινωνικης ασφάλειας, για να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται υγιεινά. Για τουτο παρέχεται και στη μητέρα προδ και μετά τον τοκετο κάθε φροντίδα. Το παιδί δικαιούται διατροφής, στέγασης, ψυχαγωγίας και ιατρικης φροντίδας.

ΑΡΧΗ 5: Προνοείται ιδιαίτερη φροντίδα για το παιδί το σωματικά, πνευματικά καθυστερημένο.

ΑΡΧΗ 6: Το παιδί για την πλέρια και άρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητάς του έχει ανάγκη στοργής και κατανόησης, που πρέπει να βρίσκη μέσα στην οικογένειά του. Σε περίπτωση που στερείται της μητρικης στοργής, οι δημόσιες αρχές έχουν καθήκον να λαμβάνουν πρόνοια ώστε να βρίσκη την οικογενειακή στοργή σε κατάλληλα ιδρύματα ή οικογένειες.

ΑΡΧΗ 7: Το παιδί έχει δικαίωμα να διαπαιδαγωγηται με πνεύμα ελεύθερο χωρίς καταναγκασμό. Θα του δίδεται μιὰ άγωγή ή όποια θα προάγη τη γενική του καλλιέργεια και όλες τις ικανότητες του, την προσωπικότητά του, ώστε να καθίσταται συνειδητό, ηθικό μέλος της κοινωνίας. Το παιδί πρέπει να απολαμβάνη κάθε ευκαιρίας για το παιγνίδι, την ψυχαγωγία, τα όποια θα κατευθύνονται προς το συμφέρον της άγωγής του. Η κοινωνία και οι αρχές πρέπει να διευκολύνουν τα δικαιώματα τουτα.

ΑΡΧΗ 8: Στις δύσκολες περιστάσεις το παιδί δικαιούται πρώτο απ' όλους προστασία.

ΑΡΧΗ 9: Το παιδί πρέπει να προστατεύ-

εται από κάθε μεταλλευση. Ας
ται αντικείμενο
γής. Απαγορεύεται
γευμα, να προ
ληση, ή όποια
γεία ή την μόρ
το σώμα, το π
εξέλιξη.

ΑΡΧΗ 10: Το
από κάθε ένεργ
καληται από ρο
άλλη διάκριση.
πνεύμα κατανό
προς όλους το
κόσμια Ελληνη
πλήρη συναίσθ
οι ικανότητες
το καλό των

Όραιοτερος δε
ματα του παιδι
δεν έχει ποτε συν
ένεργεις των νεο
αξιώσουμε, ώστε
χες που θεοπιστι
γματική εφαρμογ
λαών και την ειρ
την ευτυχία, την

Γεννήθηκε το
της Αυστρίας ένο
λέντο του και τ'
πισαν στο πέρασ
το θαυμασμό. Τ
ζαρτ, ο δημιουργ
κουσμένων έργω
μουσικός στην

ὅ τὴν γέννησή του ἀποκτᾶ
ἢ μιὰ ἐθνικότητα.

κάθε παιδί δικαιοῦται κοι-
άλειας, γιὰ νὰ ἀναπτύσσει
ελίσσεται ὑγιεινά. Γιὰ τοῦ-
καὶ στὴ μητέρα πρὸ καὶ
τὸ κάθε φροντίδα. Τὸ παι-
διατροφῆς, στέγασης, ψυ-
ι ἰατρικῆς φροντίδας.

νοεῖται ἰδιαίτερη φροντί-
κιδὶ τὸ σωματικά, πνευμα-
ρημένο.

παιδί γιὰ τὴν πλέρια καὶ
ἀπτυξίῃ τῆς προσωπικότη-
ἀνάγκη στοργῆς καὶ κατα-
πρέπει νὰ βροῖσκη μέσα
εἰά του. Σὲ περίπτωσι πού
μητρικῆς στοργῆς, οἱ δι-
ἔχουν καθῆκον νὰ λαμβά-
ῶστε νὰ βροῖσκη τὴν οἰκο-
ργῆ σὲ κατάλληλα ἰδρύμα-
εἶες.

παιδί ἔχει δικαίωμα νὰ δι-
αί με πνεῦμα ἐλεύθερο χω-
ασμό. Θὰ τοῦ δίδεται μιὰ
οἶα θὰ προάγη τὴ γενικὴ
εἶα καὶ ὅλες τὶς ἰκανότητές
οσωπικότητά του, ὥστε νὰ
φνειδητό, ἠθικὸ μέλος τῆς
ὁ παιδί πρέπει νὰ ἀπολαμ-
εῦκαιρίας γιὰ τὸ παιγνίδι,
γία, τὰ ὁποῖα θὰ κατευθύ-
τὸ συμφέρον τῆς ἀγωγῆς
ωνία καὶ οἱ ἀρχές πρέπει
ονν τὰ δικαιώματα τοῦτα.

ἰς δύσκολες περιστάσεις τὸ
ῦται πρῶτο ἀπ' ὅλους προ-

παιδί πρέπει νὰ προστατεύ-

εἶται ἀπὸ κάθε ἀμέλεια, σκληρότητα, ἐκ-
μετάλλευση. Ἀπαγορεύεται νὰ καθίστα-
ται ἀντικείμενο ὁποιασδήποτε συναλλα-
γῆς. Ἀπαγορεύεται νὰ ἐξασκῆ ἐπάγ-
γελμα, νὰ προσλαμβάνεται σὲ ἀπασχό-
λησι, ἢ ὁποῖα θέτει σὲ κίνδυνο τὴν ὑ-
γεία ἢ τὴν μόρφωσή του ἢ προσβάλλει
τὸ σῶμα, τὸ πνεῦμα ἢ τὴν ἠθικὴ του
ἐξέλιξι.

ΑΡΧΗ 10: Τὸ παιδί θὰ προστατεύεται
ἀπὸ κάθε ἐνέργεια πού μπορεῖ νὰ προ-
καλῆται ἀπὸ ρατσιστικὴ, θρησκευτικὴ ἢ
ἄλλη διάκρισι. Θὰ ἀνατρέφεται με
πνεῦμα κατανόησις, ἀνοχῆς, φιλίας
πρὸς ὅλους τοὺς λαοὺς, γιὰ τὴν Παγ-
κόσμια Εἰρήνη καὶ ἀδερφοσύνη, καὶ με
πλήρη συνείδησις ὅτι οἱ πράξεις καὶ
οἱ ἰκανότητές του θὰ διατίθενται γιὰ
τὸ καλὸ τῶν συνανθρώπων του.

Ὡραιότερος δεκάλογος γιὰ τὰ δικαιώ-
ματα τοῦ παιδιοῦ, τῶν νέων ἀνθρώπων
δὲν ἔχει ποτὲ συνταχθῆ. Ἀπὸ τὶς νόμιμες
ἐνέργειες τῶν νέων μας ἐξαρτᾶται ἂν θὰ
ἀξιῶσουμε, ὥστε οἱ θέσεις τοῦτες, οἱ ἀρ-
χές πού θεσπίστηκαν νὰ μποῦνε σὲ πρα-
γματικὴ ἐφαρμογῆ γιὰ τὴν εὐτυχία τῶν
λαῶν καὶ τὴν εἰρηνικὴ διαβίωσή τους, γιὰ
τὴν εὐτυχία, τὴν πρόοδο καὶ τὴν πνευμα-

τικὴ ἐξέλιξι ὅλων τῶν νέων καὶ τοῦ νη-
σιοῦ μας καὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἐμεῖς οἱ νέοι με τὴν προσήλωσή μας
στὲς σπουδές μας, στὴν ἐργασία, στὴν πο-
λιτιστικὴ καὶ πνευματικὴ καλλιέργεια θὰ
δείξουμε ὅτι εἴμαστε ἄξιοι γιὰ νὰ μᾶς δί-
νωνται ὅλα τὰ δικαιώματα γιὰ ἀνώτερη
μόρφωσι. Ἐμεῖς οἱ νέοι τῆς Κύπρου, πού
ἔχουμε τόσο μεγάλη ἑλληνικὴ κληρονομιά,
πρέπει νὰ ἀνεβάσουμε τὴν νεολαία μας
στὸ σύγχρονο ἐπιστημονικὸ ἐπίπεδο, πού
κατάχτησε ὁ ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνα μας καὶ
ἔχι νὰ τὴν ὑποβιάσουμε στὸ χαμηλὸ ἐ-
πίπεδο τοῦ πρωτογονισμοῦ πού θέλουν νὰ
τὴ φέρουν τὰ ἀνεδαφικὰ κληροῦματα τῶν
χίπτις καὶ τῶν διεθνῶν ἀλητῶν.

Ἡ ἐπανάστασι γιὰ μιὰ ἀνώτερη θέση
τῶν νέων δὲν γίνεται με τὴν ἀλητεία καὶ
τὴν ἀκάθαρτη περιβολή, πού προσβάλλει
τὴν προσωπικότητα, ἀλλὰ με τὴν ἐργασία
καὶ με τὴ σοβαρὴ ἀξίωσι καὶ ἐπιταγῆ τοῦ
σεβασμοῦ τῶν ἀναγνωρισμένων δικαιω-
μάτων.

Βιβλιογραφία: 1. Ἐγκυκλοπαίδεια Οὐνέσκο.

2. Ἀνήσυχα νειάτα, Θ. Στυλιανοῦ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΤ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΕΠΒ

ΜΟΖΑΡΤ, ΒΟΛΦΓΚΑΓΚ, ΑΜΕΝΤΕΟΥΣ

Γεννήθηκε τὸ 1756 στὸ Σάλτσμπουργκ
τῆς Αὐστρίας ἓνα παιδί θαῦμα, πού τὸ τα-
λέντο του καὶ τ' ἀθάνατα ἔργα του σόρ-
πισαν στὸ πέρασμά τους τὴ συγκίνηση καὶ
τὸ θαυμασμό. Ἦταν ὁ Ἀμεντέους Μό-
ζαρτ, ὁ δημιουργὸς τόσων καὶ τόσων ξα-
κουσμένων ἔργων. Ὁ πατέρας του ἦταν
μουσικὸς στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ τῆς Αἰλῆς

τοῦ Σάλτσμπουργκ καὶ στάθηκε ὁ πρῶτος
του δάσκαλος. Ἀπὸ μικρὸς ὁ Μόζαρτ κα-
θόταν ὥρες ἀτέλειωτες μπροστὰ στὸ πιάνο.
Ζοῦσε μόνο γιὰ τὴ μουσικὴ. Ἐξῆ χρονῶν
ἐκτελοῦσε στὸ πιάνο ὅ,τι ἄκουγε, τὰ πιὸ δύ-
σκολα κομμάτια καὶ ὅλα με τ' αὐτὴ χωρὶς
νὰ ξέρη ἀκόμα νότες. Ὁ πατέρας του ἀ-
κούγοντάς τον νὰ παίξει τόσο τέλεια ἀφο-

σιώθηκε ολόψυχα στη μουσική του μόρφωση. Ο μικρός έκαμε γρήγορα καταπληκτικές προόδους και ο πατέρας του τον πήρε μαζί με την αδελφή του, τη Νάνελ, που έπαιζε και εκείνη ώραία πιάνο και άρχισε με τα δυο παιδιά μιὰ καλλιτεχνική περιδεία σ' ολόκληρη την Ευρώπη. Από τὸ 1762 ὡς τὰ 1766 περιοδεύουν και παίζουν σ' ὅλες τίς Αὐλές και τὰ μέγαρα τῶν πλουσίων. Και ὅπου παίζουν τὰ δυο αὐτὰ προνομιούχα παιδιά σκορποῦν τὸ θαυμασμό. Σ' ἓνα ἀπ' αὐτὰ τὰ ταξίδια ὁ μικρὸς Μότσαρτ συναντᾷ τὸν Ἰωάννη Σεβαστιανὸ Μπάχ και τὰ μαθήματα πού παίρνει ἀπ' αὐτόν, βοηθοῦν τὸ καταπληκτικὸ ταλέντο του. Ὁ Μότσαρτ μεγαλώνει και μαζί μεγαλώνει και ἡ δόξα του. Δώδεκα χρονῶν συνθέτει τὰ πρῶτα του μελοδράματα. Δουλεύει ἀδιάκοπα, ἐξαντλητικὰ και ξενικταίει γράφοντας μουσική. Ἀπὸ τὴ μαγική του πένα ξεπετάγονται ἀθάνατα ἀριστουργήματα. Κοντσέρτα, συμφωνίες, δρατόρια, λειτουργίες, μελοδράματα. Πολλές φορές θ' ἀκούσης τὸν «Ἰδομενέα», τοὺς «Γάμους τοῦ Φίγκαρο», τὴν «Ἀπαγωγή ἀπὸ τὸ Σεράϊ», τὸ «Μαγεμένο Αὐλὸ» και πάντα θα σοῦ φαίνονται νέα.

Ὁ Μότσαρτ ἦταν ἱκανὸς νὰ γράφει μουσική ὅπουδήποτε, ἀκόμα και μέσα σ' ἓνα δωμάτιο γεμάτο θορυβώδη κόσμο.

Στὰ 1765 εἶχε τὴν καλὴ τύχη νὰ συναντήση τὸν Λορέντζο ντὰ Πόντε, τὸν ποιητὴ πού τοῦ ἔγραψε τὰ λιμορέτα γιὰ τὲς ὄπερες «Οἱ γάμοι τοῦ Φίγκαρο» «Δὸν Ζουάν» και «ἔτσι κάνουν ὅλες». Ὁ Ντὰ Πόντε διέθετε πλούσια φαντασία, και ὁ Μότσαρτ εἶχε τὴν αἰσθησιὴ τοῦ χιουῦμορ και τὴν ἀντίληψη τοῦ δράματος και τοῦ θεάτρου. Ἔτσι οἱ δυο μαζί κατόρθωσαν νὰ δημιουργήσουν κωμικὲς ὄπερες, ἀφθαστες σὲ γοητεία και πνεῦμα. Ἐπειτα ἀπὸ τὴ θριαμ-

βευτική ἐπιτυχία τοῦ «Φίγκαρο» στὴν Πράγα, ἡ ὄπερα τῆς Πράγας τοῦ παράγγειλε τὸν «Δὸν Ζουάν». Ἡ κούραση ὅμως ἀρχίζει σιγὰ σιγὰ νὰ τοῦ κλονίζει τὴν υγεία. Ἐνα βράδυ, μπαίνει στὸ φτωχικὸ του δωμάτιο ἓνας ἄγνωστος, γιὰ νὰ τοῦ παραγγεῖλει μιὰ νεκρώσιμη ἀκολουθία και τοῦ πληρώνει γι' αὐτὴ 50 δουκάτα.

Τὸ πρόσωπο αὐτὸ ἦταν στὴν πραγματικότητα ὁ ὑπηρετὴς ἑνὸς εὐγενοῦς, πού εἶχε σκοπὸ ἀφοῦ πληρώσει τὸ ἐμβατήριο, νὰ τὸ παρουσιάσει ὡς δικὸ του ἔργο. Ἀλλὰ ὁ Μότσαρτ φαντάστηκε πὼς ὁ ξένος ἐκεῖνος ἦταν ὁ θάνατος και ὅτι τὸ ἐμβατήριο προοριζόταν γιὰ τὴ δικὴ του κηδεία. Δέκτης νὰ γράφει τὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία, ἀλλὰ ὁ μυστηριώδης τρόπος τῆς παραγγελίας τοῦ ἔκανε βαθιὰ ἐντύπωση και τοῦ τάραξε τὰ κουρασμένα νεῦρα. Ἄρχισε νὰ γράφει με πάθος τὴν ἀκολουθία, τὸν περιφίημο «Ρέκβιεμ» ἀφηφώντας τὴν κούραση και τὴν φυματίωση, πού τὸν ἔτρωγε πιά μέρα με τὴ μέρα. Τὴν ἴδια ἐποχὴ βρῆκε τὴ δύναμη νὰ γράφει τὸ ἀριστοῦργημα του, «Μαγεμένος Αὐλὸς». Οἱ κρίσεις και οἱ λιποθυμίες τὸν ἔπιαναν τώρα συχνὰ και κάθε φορὰ πού συνερχόταν ἔλεγε με πόνο: «Αὐτὴ τὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία τὴ γράφω γιὰ τὸν ἑαυτό μου, γιὰτὶ καταλαβαίνω πὼς ἡ ζωὴ μου με ἀφήνει». Και πραγματικὰ τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1791, ὁ Μότσαρτ πέθανε σὲ ἡλικία 35 χρονῶν, ἀφήνοντας τὰ ἀριστοῦργήματά του, και γιὰ τὴν οἰκογένειά του γιὰ μόνη κληρονομιά, τὸ δοξασιμένο ὄνομά του. Ἡ κηδεία του ἦταν φτωχική, και ὁ νεαρὸς Μότσαρτ θάρτηκε σὲ κοινὸ μνήμα. Ἔτσι, κανεὶς δὲν ξέρει τὸν τάφο μιᾶς ἀπὸ τίς μεγαλύτερες μουσικὲς μεγαλοφυΐες τῶν αἰώνων.

Στὰ 1842 τὸ σπῆτι του στὸ Σάλτσμπουργκ ὀνομάστηκε «Μουσεῖο Μότσαρτ»

και στὴν ἴδια ὄνομά του κατέοιμ, ὅπου ραστάσεις τῶν νὸς ὅτι πέθανε μόνο ἄφησε π

του «Φίγκαρο» στην Πρά-
 Πράγας του παράγγειλε
 . Ή κούραση όμως α-
 α του κλονίζει την υγεία.
 ίνει στο φτωχικό του δω-
 στος, για να του παραγ-
 σιμη ακολουθία και του
 ή 50 δουκάτα.

αυτό ήταν στην πραγματι-
 ης ενός ευγενούς, που εί-
 ληρώση το έμβατήριο, να
 ις δικό του έργο. Άλλα ό
 ηκε πώς ό ξένος εκείνος
 και ότι το έμβατήριο προ-
 δική του κηδεία. Δέκτηκε
 κρώσιμη ακολουθία, αλλά
 τρόπος τής παραγγελίας
 έντύπωση και του τάρα-
 χ νεύρα. Άρχισε να γρά-
 ακολουθία, τον περίφημο
 κώντας την κούραση και
 που τον έτρωγε πιά μέρα
 ίδια εποχή θοήκε τη δύ-
 το άριστούργημά του,
 ός». Οί κρίσεις και οί λι-
 αναν τώρα συχνά και κά-
 νερχόταν έλεγε με πόνο:
 σιμη ακολουθία τή γράφω
 ν, γιατί καταλαβαίνω πώς
 λφήνει». Και πραγματικά
 ού 1791, ό Μότσαρτ πέθα-
 χρονών, αφήνοντας τά ά-
 του, και για τήν οικογέ-
 ήνη κληρονομιά, τó δοξα-
 . Ή κηδεία του ήταν φτω-
 ρός Μότσαρτ θάφτηκε σέ
 λτσι, κανείς δέν ξέρει τόν
 τις μεγαλύτερες μουσικές
 αίωνων.

ο σπίτι του στο Σάλτσμ-
 ηκε «Μουσείο Μότσαρτ»

και στην ίδια πόλη ιδρύθηκε ώδεϊο με τ'
 όνομά του και μεγάλο θέατρο, τó Μοτσαρ-
 τέουμ, όπου δίνονται κάθε χρόνο οί πα-
 ραστάσεις τών έργων του. Παρά τó γεγο-
 νός ότι πέθανε τόσο νέος, ό Μότσαρτ όχι
 μόνο άφησε πληθώρα μουσικών άριστουρ-

γημάτων, αλλά και έπηρέασε σημαντικά
 τή μουσική τέχνη τών μεταγενεστέρων του
 μουσουργών.

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΣ
 Βα'

Σκηνή από τó θεατρικό έργο «Τής Άρτας τó Γιοφύρι»
 που άνεβάστηκε κατά τή Χριστουγεννιάτικη μας γιορτή
 στις 21 Δεκεμβρίου 1971.

OUR ENGLISH SECTION

THE CINEMA: ITS ADVANTAGES AND DISADVANTAGES

Man always tries to invent new things to satisfy his needs. His creative mind continuously investigates new horizons and discovers new things. One of his best inventions is the cinema. By means of this invention scenes of people, animals and beautiful landscapes are shown on a white screen and we see and learn how other people in other countries live.

The usefulness of the cinema is great because it can teach and urge people to good deeds. It can also prove very destructive and its bad or good effect depends on the theme and the scenes of the film.

The deceptive and many-coloured

pictures with their immoral content can easily mislead not only young children but even adults. The cinema is especially dangerous for the young people because they idealize the cruel and strange types they see and they consequently try to copy them in their life. It has been proved that the great criminals of the world were influenced by the cinema.

People who have right judgment and strong will and can distinguish good from evil not only are not influenced by the immoral and cruel scenes but they are given the chance to derive useful conclusions and are urged to noble deeds.

HADJIGEORGIOU COSTAS
Sixth Form

SUCCESS IN LIFE

Man differs from animals in many respects. He is born helpless but is urged by an inherent force to progress and improvement. Man's life is hard because from the cradle to the grave he meets many obstacles and hardships that crop up and he has to overcome all these difficulties in order to go ahead.

Man has not only to support himself and his family but to fight against the elements of nature as well. He must not be sluggish or indifferent if he wants to succeed in life. He is endowed by nature with certain talents and abilities and he must make the most of them. Very often unexpected favourable chances contri-

bute to our
must grasp
appears be
have anoth
should nev
great sayin
affairs of
height lead

The earth
of metals.
important v
iron ore whi
is not pure.
ties which m
ing.

The proce
of heating tl
nace and rec
of hot air, fi
enter the fi
and provide
cessary for

The ore l
oxides coml
coke. The r
of the ore co
to form a li

This float
iron and pa

ION

ES

their immoral content lead not only young men adults. The cinema is dangerous for the young as they idealize the cruel types they see and they try to copy them in life. It has been proved that the models of the world were the cinema.

They have right judgment and can distinguish right from wrong. They are not in the immoral and cruel world. They are given the chance to draw conclusions and are successful in their deeds.

GEORGIU COSTAS
Sixth Form

It is not only to support himself but to support his family but to fight against the elements of nature as well. He is sluggish or indifferent to succeed in life. He is by nature with certain difficulties and he must make his way through them. Very often unfavorable chances contri-

bute to our success in life and so we must grasp every opportunity that appears before us for we may not have another chance in future. We should never forget Shakespeare's great saying: "There is a tide in the affairs of men which taken at its height leads them to success".

The prerequisites of success are patience and persistence. A man should be ambitious and courageous in order to overcome all his difficulties and succeed in life.

ZAROU PANAYIOTIS
Sixth Form

SMELTING THE ORE IN A BLAST FURNACE

The earth contains a large number of metals. One of them, the most important we can say, is iron. The iron ore which comes out of the earth is not pure. It contains some impurities which must be removed by smelting.

The process of smelting consists of heating the iron ore in a blast furnace and reducing it to metal. Blasts of hot air, from an external machine, enter the furnace from the bottom and provide the oxygen which is necessary for the reduction of the ore.

The ore becomes molten and its oxides combine with carbon from coke. The non-metallic constituents of the ore combine with the limestone to form a liquid slag.

This floats on top of the molten iron and passes out of the furnace

through a tap. The metal which remains in the furnace is pig iron.

If we wish, we can smelt pig iron again in another furnace — a cupola — with more coke and limestone, and tap it into a ladle or directly into moulds. From the second smelting we get the cast-iron. Cast iron hasn't got the strength of steel. It is more brittle and it may fracture under impact. Though it is brittle it possesses certain properties which make it very useful in the manufacture of machinery.

Cast iron also contains small proportions of other substances, which affect the behaviour of the metal. These substances are carbon, silicon and sulphur.

THEODOROU YIANNAKIS
Sixth Form

THE FAMAGUSTA ORANGE FESTIVAL

Each year many festivals are held in Cyprus to exhibit the products of the island and to offer a change in our daily routine.

One of the exciting festivals is the Famagusta Orange Festival which is usually held at the end of February or early in March. Famagusta has many orange groves and for this reason an orange festival is held in Famagusta. This year the festival started on the 9th of March and lasted for four days.

Usually His Beatitude Archbishop Makarios and President of the Republic opens the Festival at a theatre of the town and the Mayor talks on the importance of the cultivation of orange-trees and citrus-trees. The first night singing and dancing groups sing folksongs and perform folkdances in a theatre. Orange flags

and emblems are everywhere in the town and the shops are decorated with the orange as a theme and the streets are gaily illuminated at night.

On Friday night a gathering takes place in the same or another theatre where folksongs are sung and folkdances are performed, sketches are shown and poems are recited. On Saturday night a grand dance takes place at the hotels and night clubs where the Queen of the Orange Festival is elected.

The biggest attraction takes place at the local stadium where folksongs and dances are performed while bands entertain the public — this year there were seven bands. The culmination of the Festival is the parade of floats which are decorated with the orange as the basic theme.

HADJI PHYLACTI COSTAS
Sixth Form

ACROSS:

3. There is a school in the town.
5. This is the name of the street.
8. Look at the orange groves.
9. Not now, but later.
10. Fruit is sold in the autumn.
12. Old buildings are threatened.
14. Indefinite.
15. This time is 10 o'clock.
16. Day of the festival.
19. Not early.
22. Long period.
23. Shorter period.
24. In days of the festival.

DOWN:

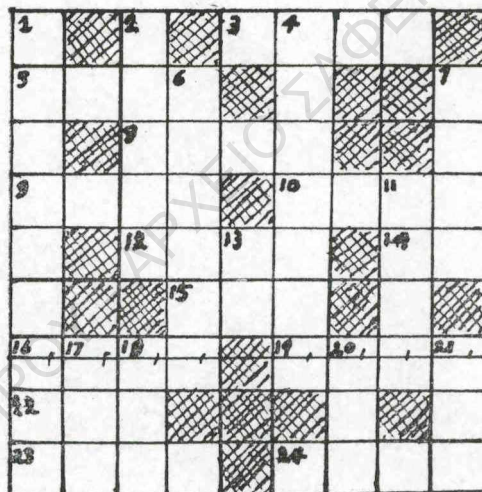
1. Two days.
2. Not early.
4. Everlasting.
6. Short space.
7. Asks the question.
11. Comes before.
13. That is.
17. As 22 across.
18. As 15 across.
20. Adverb of time.
21. Generally.

ARC

CROSSWORD PUZZLE

ACROSS:

3. There are usually three in a school year.
5. This usually comes at the end of the school year.
8. Yook at your watch to tell this.
9. Not now.
10. Fruit usually becomes this in the autumn.
12. Old buildings sooner or later are threatened with this.
14. Indefinite article.
15. This time is usually about 4 o'clock.
16. Day of the month
19. Not early.
22. Long period of time.
23. Shorter period of time.
24. In days of... means in the past.

DOWN:

1. Two days before tomorrow.
2. Not earlier.
4. Everlasting.
6. Short space of time.
7. Asks the time.
11. Comes before the present.
13. That is.
17. As 22 across.
18. As 15 across.
20. Adverb denoting past time.
21. Generally late in the day before.

ARGUROU EFTHYMIOS
Fourth Form

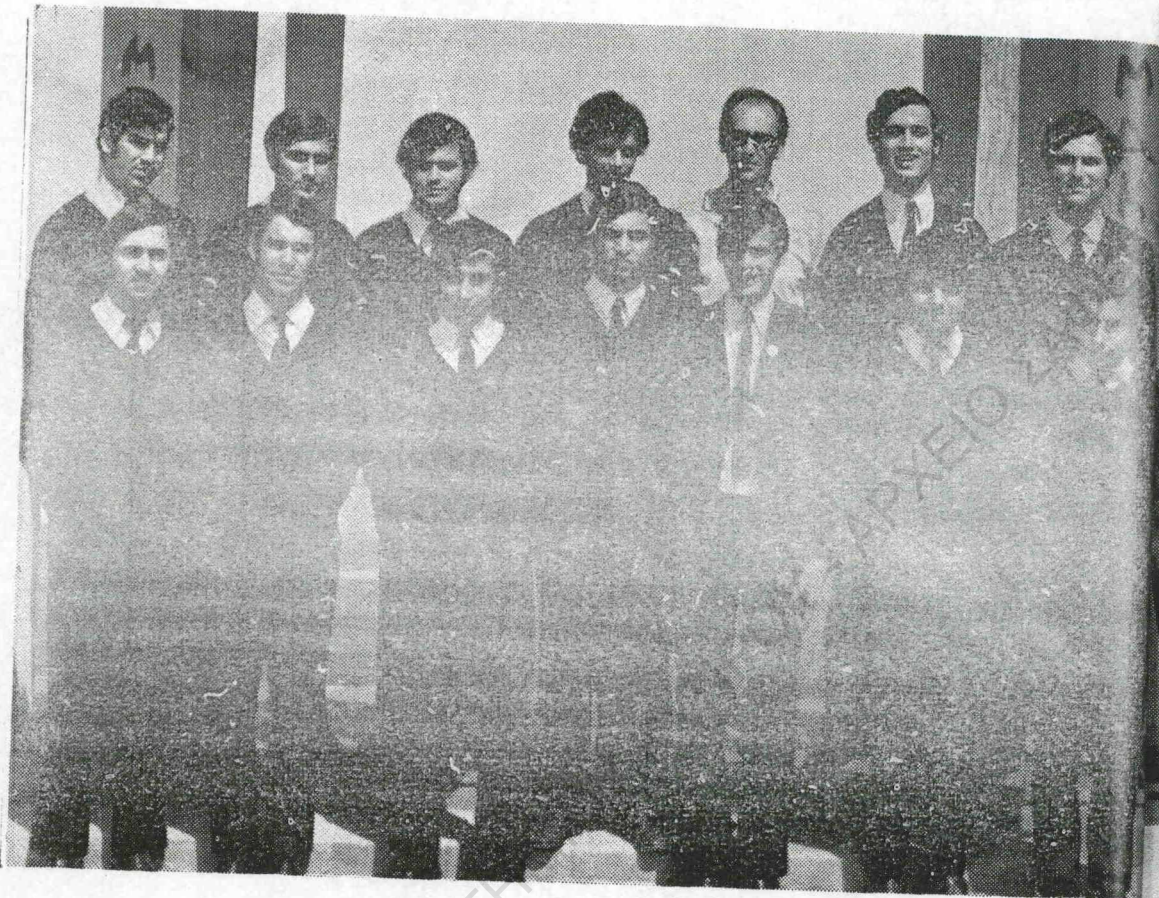
are everywhere in the shops are decorated as a theme and the ily illuminated at night.

ight a gathering takes ame or another theatre igs are sung and folk- rformed, sketches are ems are recited. On Sa- a grand dance takes hotels and night clubs teen of the Orange Fed.

t attraction takes place adium where folksongs are performed while ain the public — this vere seven bands. The f the Festival is the pas which are decorated ge as the basic theme.

II PHYLACTI COSTAS
Sixth Form

ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΙ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1971 - 72

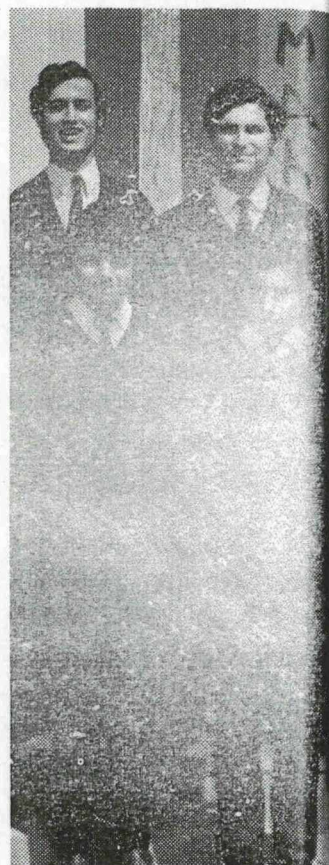

ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΙ (ΕΞΑΤΑΞΙΟΝ)

Γεωργίου Χριστάκης Σωτηρίου
Γιασουμή Γιαννάκης Μιχαήλ
Δημοσθένους Ἀντώνιος Χαραλάμπους
Θεοδώρου Γιαννάκης Παναγιώτου
Κατσούρης Ἀντώνιος Μιχαήλ
Μαρκίδης Ἀνδρέας Δήμου
Παναγιώτου Ἀντωνάκης Ἡλία
Παναγιώτου Παναγιώτης Ἡλία
Πουεργουρίδης Γεώργιος Ἀντωνίου
Σάββα Μιχαήλ Ἀνδρέου
Συμεοῦ Ἀνδρέας Ἰωάννου
Χαραλάμπους Ἀνδρέας Ἡλία
Χριστοδούλου Βάσος Πολυβίου

Ἵπεύθυνος καθηγητής: Λυρακίδης Ἀνδρέας

ΥΣ 1971 - 72

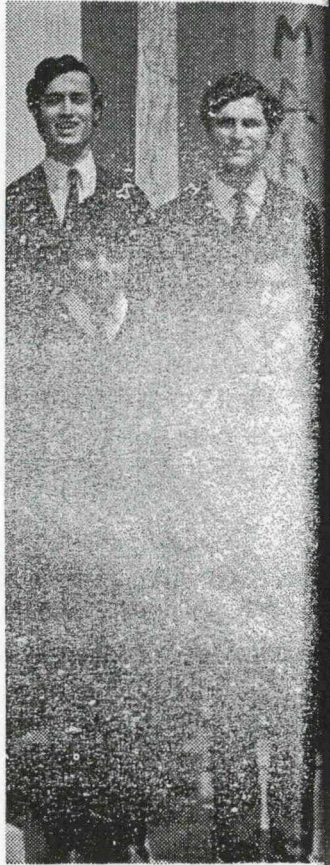
ΕΞΑΤΑΞΙΟΝ)

ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ (ΕΞΑΤΑΞΙΟΝ)

Βουτῆς Κωνσταντῖνος Πέτρου
Γεναγρίτης Ἀντώνιος Ἀποστόλου
Γιακουμεττῆ Γιακουμῆς Χρίστου
Ζένιου Ἀργυρὸς Κυριάκου
Κωνσταντινίδης Ἰωάννης Χρίστου
Μαχάττου Μιχαλάκης Χρίστου
Μιχαήλ Χρίστος Μηνᾶ
Παπαξενόπουλος Ἀνδρέας Κώστα
Πέτρου Πέτρος Ἀνδρέα
Προδρόμου Ἀντώνιος Ἀνδρέα
Στυλιανοῦ Κωστάκης Χαραλάμπους
Τζιωρτζῆ Χρίστος Ἀντωνίου
Χριστοδούλου Λοῖζος Νικολάου
Χριστοδούλου Τάκης Περικλέους

Ἵπεύθυνος καθηγητής: Πατριώτης Γιάγκος

ΥΣ 1971 - 72

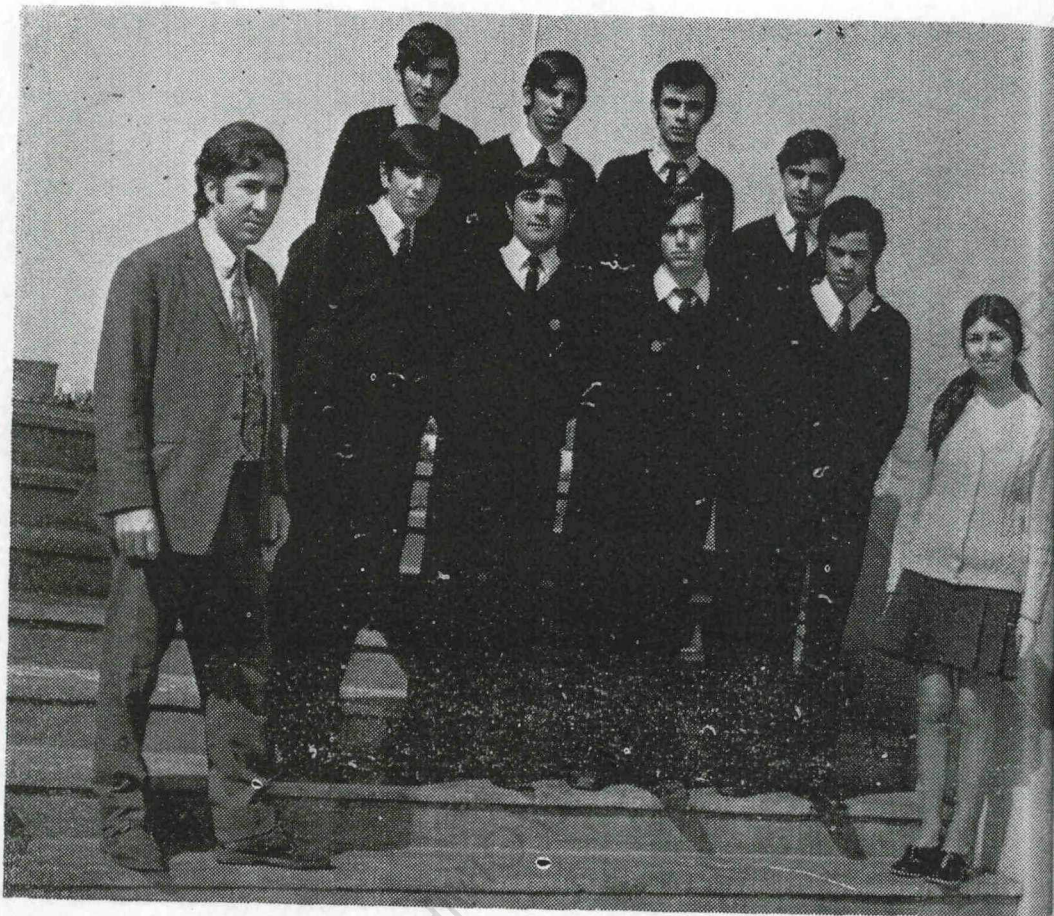
ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ (ΕΞΑΤΑΞΙΟΝ)

ΕΞΑΤΑΞΙΟΝ)

Βουτῆς Κωνσταντῖνος Πέτρου
Γεναγρίτης Ἀντώνιος Ἀποστόλου
Γιακουμεττή Γιακουμῆς Χρίστου
Ζένιου Ἀργυρὸς Κυριάκου
Κωνσταντινίδης Ἰωάννης Χρίστου
Μαχάττου Μιχαλάκης Χρίστου
Μιχαὴλ Χρίστος Μηνᾶ
Παπαξενόπουλος Ἀνδρέας Κώστα
Πέτρου Πέτρος Ἀνδρέα
Προδρόμου Ἀντώνιος Ἀνδρέα
Στυλιανοῦ Κωστάκης Χαραλάμπους
Τζιωρτζῆ Χρίστος Ἀντωνίου
Χριστοδούλου Λοῖζος Νικολάου
Χριστοδούλου Τάκης Περικλέους

Ἵπεύθυνος καθηγητής: Πατριώτης Γιάγκος

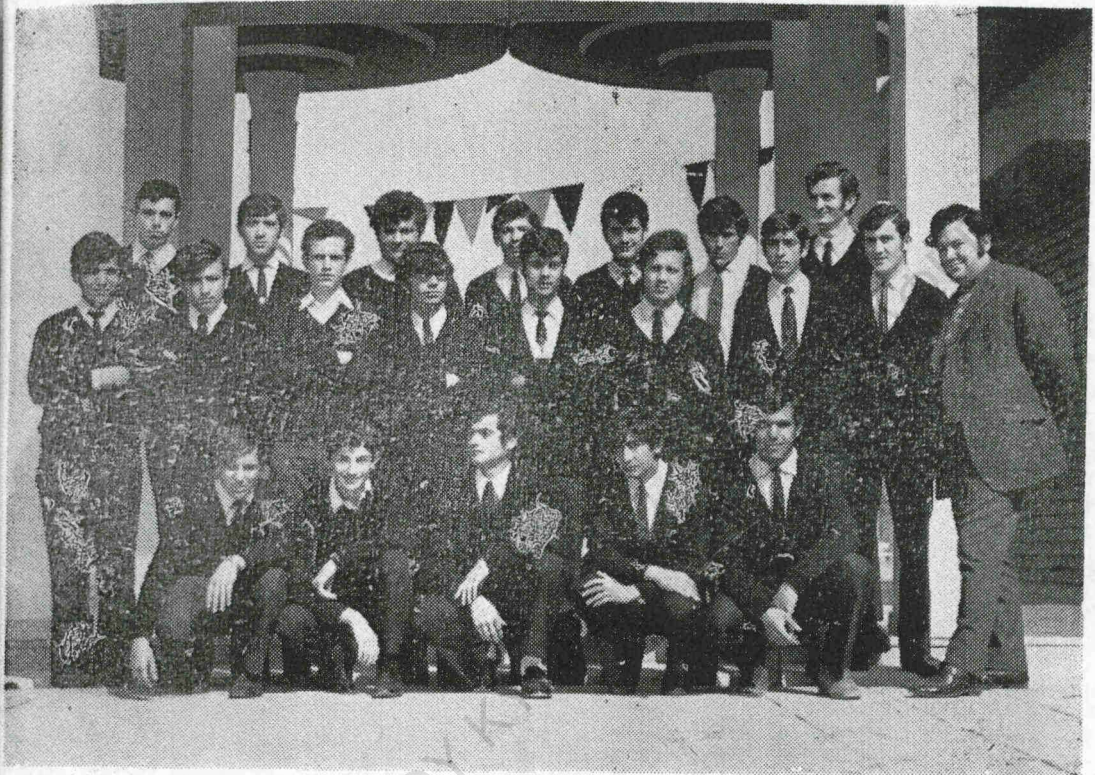
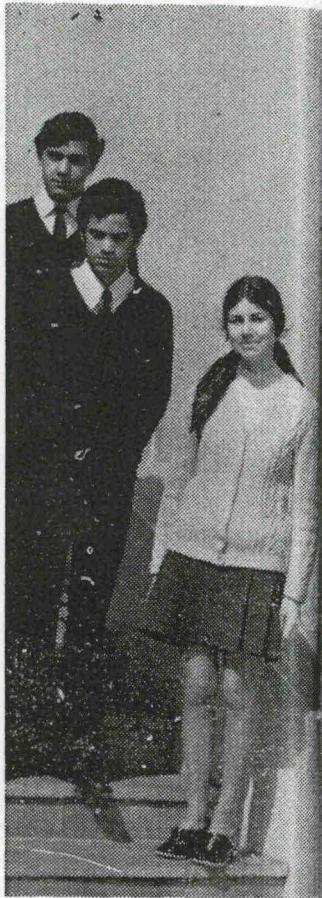
ρέας

ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΑΙ

Δημητρίου Βάσος 'Ανδρέου
Ζάρου Παναγιώτης 'Ιωάννου
'Ιωάννου Κωστάκης Χριστοφή
Κλαυδῆ Γεώργιος Χαραλάμπους
Μιχαήλ Μιχαήλ 'Ηρακλέους
Παναγῆ Κωνσταντῖνος Κυριάκου
Χ'' Γεωργίου Κωστάκης Χριστοφή
Χ'' Φυλακτῆ Κώστας Μιχαήλ

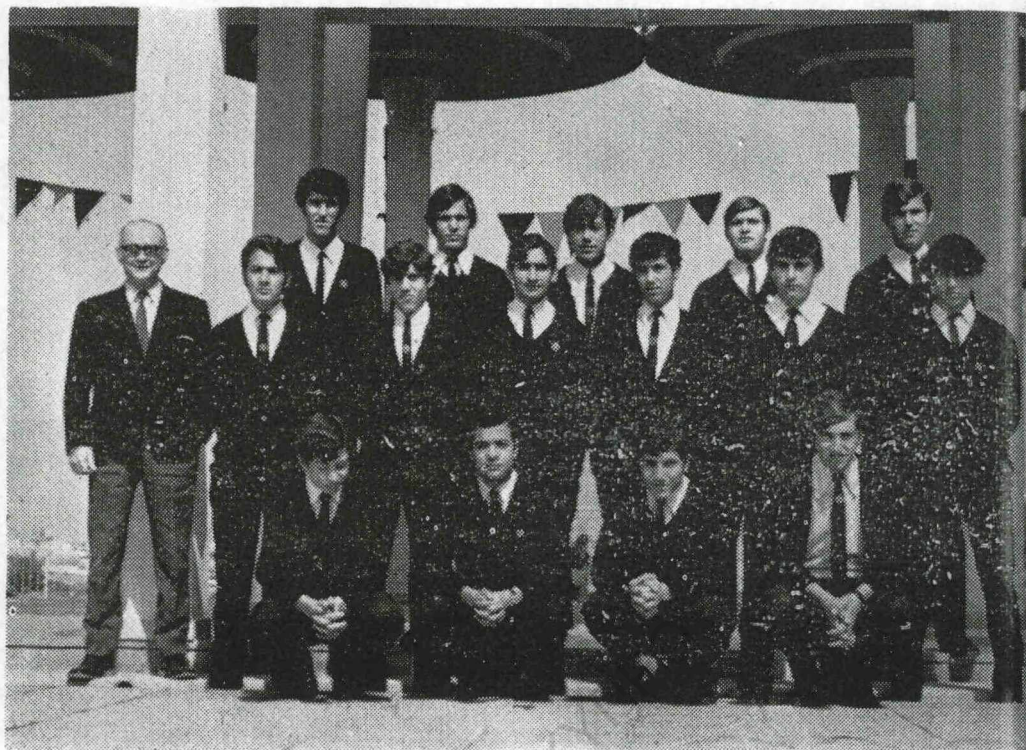
Ἐπεύθυνος καθηγητής: Ποαρός 'Ανδρέας

ΡΑΙΟΤΕΧΝΙΤΑΙ

Ἀναστασίου Κυριάκος Ἀνδρέου
Γεωργίου Γεώργιος Ἰωάννου
Ἡλία Μόδεστος Ὀρθοδόξου
Ἰωάννου Σωτήρις Ἀντωνίου
Κόκκινος Ἀνδρέας Θεοδώρου
Κυριάκου Κυριάκος Πέτρου
Κωνσταντίνου Βασίλειος Χριστοδούλου
Λοΐζου Μιχαλάκης Ἀνδρέου
Λοΐζου Χαράλαμπος Μιχαήλ
Παρπούνας Κυριάκος Παναγιώτου
Παύλου Χορίτων Βαρνάβα
Πετρῆ Παναγῆς Ἀνδρέου
Πιμπίσσης Δημήτριος Γρηγορίου
Σαββίδης Ἑλλάδιος Ἀνδρέου
Σολομωνίδης Σόλων Κώστα
Τρακκούδης Θεόδωρος Μιχαήλ
Ὑψος Μάριος Ἰωάννου
Χαραλάμπους Χαράλαμπος Κυριάκου
Χριστοδούλου Χριστόδουλος Ἰωάννου
Χριστοδουλίδης Χρῖστος Παναγιώτου

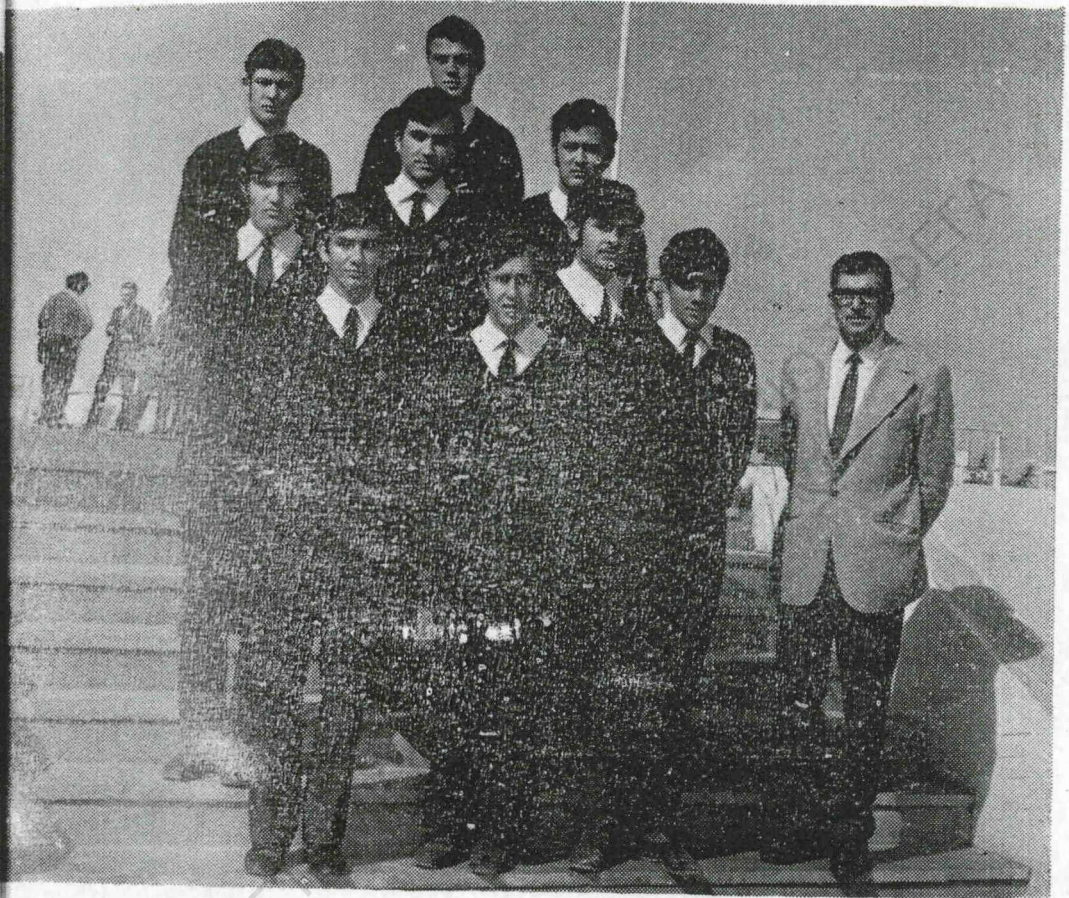
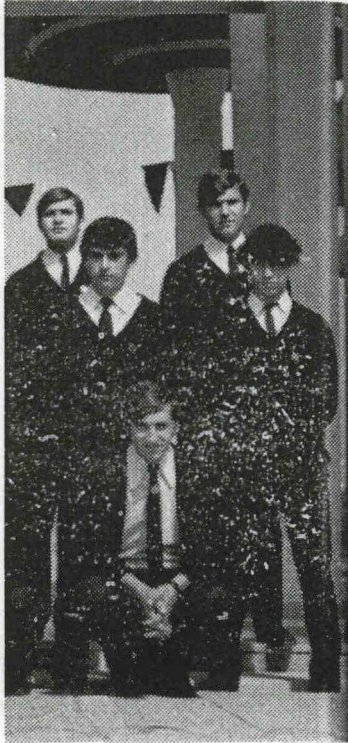
Ἑπεύθυνος καθηγητής: Κλεάνθης Μούντης

ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΟΙ ΕΦΑΡΜΟΣΤΑΙ

Άλεξάνδρου Θεοφάνης Γεωργίου
Δημητρίου Άνδρέας Χαραλάμπους
Έλευθερίου Έλευθέριος Γεωργίου
Κούσουλος Γεώργιος Βασιλείου
Κουτσοῦ Κυριάκος Νικολάου
Κύρου Σάββας Άδάμου
Μάρκου Παναγιώτης Άνδρέου
Ματθαίου Γεώργιος Άνδρέου
Μαυρή Δημήτριος Μιχαήλ
Νίκου Παναγιώτης Γεωργίου
Νικολάου Νίκος Σπύρου
Παντελή Παντελής Χαμπή
Παυλίδης Χριστάκης Σωτηρίου
Πογιατζή Μιχαήλ Κώστα
Σάββα Γιαννάκης Σωτηρίου

ΆΥπεύθυνος καθηγητής: Δωροθέου Δᾶρος

ΟΥΣΤΑΙ

ΕΠΗΛΟΗΟΙΟΙ

Γεωργίου Σοφοκλῆς Ἀγαθοκλέους
Ἐγκωμίτης Σωτήριος Δημητρίου
Κυριάκου Κυριάκος Κυριακοῦς
Μιχαηλίδης Παναγιώτης Ἀνδρέου
Ὀρφανίδης Κωνσταντῖνος Χαραλόμπους (Δὲν εἰκονίζεται)
Παγκάλλου Ἀνδρέας Γιάγκου
Παναγῆ Μιχαλάκης Πέτρου
Παναγῆ Παναγιώτης Πέτρου
Παπαγεωργίου Γεώργιος Μιχαήλ
Συμεοῦ Συμεών Ἀνδρέου

Δῶρος

Υπεύθυνος καθηγητής: Μιχαήλ Βασιλείου

ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Άντωνίου Κυριάκος Φωτίου
 Αριστοτέλους Κωστάκης Γεωργίου
 Γεωργίου Άνδρέας Κυριάκου
 Γιωργαλλή Γεώργιος Κυριάκου
 Δημητρίου Λάμπρος Γεωργίου
 Εύαγγέλου Σπύρος Κώστα
 Καλλή Κολλής Γεωργίου
 Καραβία Νίκος Άνδρέου
 Κωνσταντίνου Παναγιώτης Χρίστου
 Λαζαρή Λαζαρής Γεωργίου
 Λάρκου Χαράλαμπος Άνδρέου
 Μανούσιος Άθανάσιος Γεωργίου
 Μιχαήλ Πέτρος Λουκά
 Μπαρής Άνδρέας Γρηγορίου
 Μπενέττας Χρίστος Λεοντίου
 Πατσιάς Βασίλειος Γεωργίου
 Σάββα Δημητράκης Γεωργίου
 Φωτίου Φώτιος Άντωνίου

Υπεύθυνος καθηγητής: Κουλουτέρης Γεώργιος

Η καλλιτεχ
 ότυπη αυτή μ
 δημιουργικής έ
 στα βάθη της
 λενταία άνακα
 εικαστικής τέχ
 που: ζωγραφιέ
 και κοκάλινα
 διακοσμητικά σ
 κέρατα ζώων, έ
 διατηρούν την

Οι πρώτες κ
 πρωτόγονων ά
 απόλαυση. Τά
 τις τελετές της
 να εξασφαλίσει
 Επίσης τα έργ
 τη μαγεία.

Τα πρώτα έ
 τó περιβάλλον τ
 με τις έμπειρίες
 που σιγά - σιγά
 ρα.

Δημιουργώντα
 θρωπος ταυτόχρο
 ση. Έτσι μπορεί
 τόγονες εικαστι
 πρώτα σπέρματα

Στα πρώτα έ
 ζωά απεικονίζον
 και με μεγάλη ζ
 ανθρώπινες μορ

ΤΕΧΝΙΚΑ

ΠΡΩΤΟΓΟΝΗ ΤΕΧΝΗ

Ἡ καλλιτεχνική δραστηριότητα, ἡ ἰδιότυπη αὐτὴ μορφή τῆς γνώσης καὶ τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας ἔχει τὶς πηγές της στὰ βάθη τῆς μακρινῆς ἀρχαιότητος. Τελευταῖα ἀνακαλύφθηκαν πολλὰ ἔργα τῆς εἰκαστικῆς τέχνης τοῦ πρωτόγονου ἀνθρώπου: ζωγραφιῆς πάνω σὲ βράχους, λίθινα καὶ κοκκάλινα εἰδώλια, παραστάσεις καὶ διακοσμητικὰ σχέδια πάνω σὲ πλάκες καὶ κέρατα ζώων, ἔργα ποῦ ἀκόμη καὶ σήμερα διατηροῦν τὴν καλλιτεχνικὴ τους ἀξία.

Οἱ πρῶτες καλλιτεχνικὲς ἐργασίες τῶν πρωτόγονων ἀνθρώπων δὲν γίνονταν γιὰ ἀπόλαυση. Τὰ ἔργα τους συνδέονταν μὲ τὶς τελετὲς τῆς λατρείας, ποῦ εἶχαν σκοπὸ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἐπιτυχία στὸ κυνήγι. Ἐπίσης τὰ ἔργα αὐτὰ συνδέονταν καὶ μὲ τὴ μαγεία.

Τὰ πρῶτα ἔργα συνδέονταν ἄμεσα μὲ τὸ περιβάλλον τοῦ πρωτόγονου ἀνθρώπου, μὲ τὶς ἐμπειρίες καὶ τὶς παρατηρήσεις του, ποῦ σιγά - σιγά ἀπεικόνιζε λεπτομερέστερα.

Δημιουργώντας ὅμως τὰ ἔργα του ὁ ἄνθρωπος ταυτόχρονα μελετοῦσε καὶ τὴ φύση. Ἔτσι μποροῦμε νὰ ποῦμε, πὼς οἱ πρωτόγονες εἰκαστικὲς τέχνες εἶναι καὶ τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς γνώσης.

Στὰ πρῶτα ἔργα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὰ ζῶα ἀπεικονίζονται μὲ ρεαλιστικὸ τρόπο καὶ μὲ μεγάλη ζωντάνια, ἐνῶ ἀντίθετα οἱ ἀνθρώπινες μορφὲς σχεδιάζονται συμβο-

λικὰ. Τὰ σχέδια (βόνασσοι, ἐλάφια, ψάρια, πουλιά) τὰ τοποθετοῦσε μέσα σὲ φυσικὰ πλαίσια ὅπως σὲ κέρατα ἐλαφίων, σὲ πέτρες, σὲ σκῆπτρα τῶν ἀρχηγῶν. Ταυτόχρονα μὲ τὴ ζωγραφικὴ ἄρχισε νὰ ἀναπτύσσεται καὶ ἡ διακοσμητικὴ καὶ οἱ διαφορὲς γραμμὲς ἄρχισαν νὰ παίρνουν νόημα π.χ. οἱ εὐθεῖες — γαλήνη, οἱ κυματιστὲς — κίνηση κ.λ.π.

Ἡ διακοσμητικὴ ξεπήδησε μέσα ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν φύση, ἀπὸ τὰ πλουμισμένα πουλιά, τὸ λεπιδωτὸ δέρμα τοῦ φιδιοῦ, τὰ ὄστρακα καὶ ἄλλα. Στὴν προσπάθειά του νὰ μελετήσῃ τὴ διακοσμητικὴ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωση τῆς φύσης, μελέτησε κατ' ἀνάγκη καὶ τοὺς φυσικοὺς νόμους.

Τὴν Παλαιολιθικὴ ἐποχὴ ὁ ἄνθρωπος ἤδη ξέρει νὰ διακοσμῇ μὲ κύκλους, παράλληλες καὶ καμπύλες γραμμὲς.

Στὴν Νεολιθικὴ ἐποχὴ ἡ διακοσμητικὴ ἔφτασε σὲ μεγάλη ἀνάπτυξη μὲ τὴν ἐμφάνιση τῆς κεραμικῆς. Τὰ ἔργα αὐτὰ τὰ διακοσμοῦσαν μὲ γραμμὲς, ὁμόκεντρος κύκλους, τρίγωνα, τετραγώνια. (σὰν τοῦ σκακιοῦ). Κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ χαλκοῦ συναντοῦμε καινούργια χαρακτηριστικὰ τῆς διακοσμητικῆς, ποῦ τώρα τελειοποιεῖται. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ διαμορφώνονται τελειωτικὰ πιά οἱ ἔννοιες τοῦ ρυθμοῦ, τῆς ἀρμονίας καὶ τῆς σύνθεσης.

Ἄν καὶ πέρασαν τόσο αἰῶνες ἀπὸ τότε βλέπουμε μιὰ μεγάλη ὁμοιότητα μετα-

ξὺ τῆς πρωτόγονης καὶ τῆς σημερινῆς τέχνης. Ὅπως οἱ πρωτόγονοι μὲ λίγες ἐξωτερικὰς γραμμὰς παρίσταναν ἕνα ἄνθρωπο, ἔτσι καὶ οἱ σημερινοὶ καλλιτέχνες ἀφαιροῦν τὰ ἐπουσιώδη καὶ ἀφήνουν τὰ

οὐσιώδη στὰ ἔργα τους. Ἄναζητοῦν δηλαδὴ νὰ βροῦν τὴν ἀλήθεια πού βρίσκεται πρὸ πέρα ἀπὸ τὴν ὕλη.

Χ'' ΦΥΛΑΚΤΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
ΠΣΤ

ΤΑ ΚΑΜΙΝΙΑ ΣΤΗΝ ΚΕΡΑΜΕΙΚΗ

Τὰ καμίνια εἶναι εἰδικὰ διαρρυθμισμένοι χώροι πού μέσα τους τοποθετοῦνται τὰ κεραμεικὰ ἔργα, πού χρειάζονται ψήσιμο γιὰ νὰ στερεοποιηθοῦν καὶ νὰ γίνουν πρὸ ἀνθεκτικὰ στὶς ἐπιδράσεις τῶν ὑγρῶν. Γιὰ τὰ καμίνια χρησιμοποιοῦμε διάφορες ὕλες σὰν καύσιμα, ἀνάλογα μὲ τὴν ποιότητα τῶν προϊόντων καὶ τὴν ποσότητα αὐτῶν. Οἱ κυριώτερες ὕλες πού χρησιμοποιοῦνται εἶναι τὰ ξύλα, τὸ πετρέλαιο, τὸ γκάζι, ὁ ἠλεκτρισμὸς καὶ τελευταῖα ὁ θερμὸς ἀέρας. Τὰ ξύλα, τὸ γκάζι καὶ τὸ πετρέλαιο χρησιμοποιοῦνται γιὰ νὰ δημιουργηθῇ στὸ καμίνι ἀναγωγικὴ ἀτμόσφαιρα, πού ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα τὴ δημιουργία καλύτερων χρωματισμῶν. Ὁ ἠλεκτρισμὸς χρησιμοποιεῖται γιὰ κάθε εἶδους ἐργασία, εἶναι πρὸ εὐκόλος στὴ χρῆση καὶ τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἱκανοποιητικὰ.

Τὰ πρῶτα καμίνια πού ἔκαμεν ὁ ἄνθρωπος ἦταν ἀπλά. Μιὰ «νηστεία» πάνω στὴν ὁποία τοποθετοῦσαν τὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ ἐσκέπαζαν μὲ ξύλα καὶ λάσπη. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ἔβηνε ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος τὰ κεραμεικὰ ἔργα. Ἀργότερα ἔκτισαν τὰ

θολωτὰ καμίνια πού ξεχώριζε ἡ φωτιὰ ἀπὸ τὸ κύριο μέρος τοῦ καμινιοῦ. Μὲ τὴν ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου κτίσθηκαν καινούργια εἶδη καμινιῶν, τετράγωνα, ἠλεκτρικά, θολωτὰ ἠλεκτρικά, θολωτὰ γκαζιοῦ κλπ. Τὰ καμίνια κτίζονται μὲ πυρίμαχα ὕλκα γιὰ νὰ ἀντέχουν στὶς ψηλὰς θερμοκρασί-ες καὶ τὰ συνεχῆ καμινιάσματα.

Στὰ μεγάλα ἐργοστάσια πού ἔχουν πολλὴ μεγάλη παραγωγή χρησιμοποιοῦνται τὰ καμίνια Hoffman. Αὐτὰ τὰ καμίνια ἀποτελοῦνται ἀπὸ μιὰ ἢ διὰ μεγάλες σήραγγες μήκους 20—100m μέτρα, μέσα στὶς ὁποῖες τοποθετοῦνται τὰ κεραμεικὰ ἔργα πάνω σὲ βαγονάκια, πού προχωροῦν πρὸς τὴν φωτιὰ σταδιακά. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ἡ παραγωγή εἶναι συνεχῆ καὶ μπορεῖ νὰ ἀπορροφήσῃ τεράστια ποσότητα ἔργων. Τέτοια καμίνια χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὸ καμινιάσμα τῶν τούβλων, τῆς πορσελάνης καὶ τῶν διαφόρων ἐπιτραπεζίων εἰδῶν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΑΣΟΣ
ΠΣΤ

Η ΚΕΡΑΜΕΙΚΗ ΚΑΙ Η ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ

Τὰ κεραμεικὰ ἔργα διακοσμοῦνται μὲ διάφορους τρόπους ἀνάλογα μὲ τὰ ἀποτε-

λέσματα πού θέλουμε νὰ ἐπιτύχουμε.

Ὁ κυριώτερος τρόπος εἶναι τὸ χρωμά-

τισμα τῶν ἔργων ἢ ἀγγειογραφία βαφές.

Οἱ πρῶτες ὕ-για τὴν κατασκευὰ τὰ ὀξειδία τῆς ἀλουμίνας, τὰ χρησιμοποιοῦνται χρωματισμοῦ χρωματισμὸ ἄλλ

Μερικὰ ἀπὸ τοὺς χρωματισμοὺς εἶναι ἀπὸ τὰ ἐξῆς: σενικό, χαλκὸ, νικέλιο, μαγγάνιο, ἄργιλο, καὶ λευ-

Ἄναλυτικώτερες εἰδησεὶς πρὸς τὸν

Ὁ ξεῖδιο (O3). Εἶναι ἄσπρον ὀξειδιο τοῦ μολύβδου καὶ χροῶμα (Εἰδίο).

Ὁ ξεῖδιο (O2). Χρησιμοποιεῖται γιὰ νὰ δίνει ἀδύνατον χροῶμα. Στὸ χροῶμα τοῦ χροῶμοιο χροῶμα.

Ὁ ξεῖδιο (O1) ἔχει σκόνη μαύρη καὶ τὸ βάλομε σὲ ὑάκινθος πρᾶσινο. Τα ὀξειδίου τοῦ χροῶμοιο δίνει μαῦρον χροῶμα μὲ χαλκὸ θερμοκρασί-ες.

Ὁ ξεῖδιο (O4)

έργα τους. Ἀναζητοῦν δὴν τὴν ἀλήθεια πού βρίσκεται τὴν ὕλη.

ΦΥΛΑΚΤΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
ΠΣΤ

ΠΕΙΚΗ

ια πού ξεχώριζε ἡ φωτιά ἀμέρος τοῦ καμινοῦ. Μὲ τὴν νθρώπου κτίσθηκαν καινούργιων, τετράγωνα, ἠλεκτρικά, ρικά, θολωτὰ γκαζιῶν κλπ. τίζονται μὲ πυρίμαχα ὑλικά ουν στὶς ψηλές θερμοκρασι-νεχῆ καμινάσματα.

α ἐργοστάσια πού ἔχουν πο-αραγωγή χρησιμοποιοῦνται Hoffman. Αὐτὰ τὰ καμίνια ἀπὸ μιὰ ἢ δυὸ μεγάλες σή-ως 20—100m μέτρα, μέσα τοποθετοῦνται τὰ κεραμεικὰ ἐ βαγονάκια, πού προχωροῦν οτιὰ σταδιακά. Μὲ αὐτὸ τὸν γωγῆ εἶναι συνεχῆς καὶ μπο-ροσφῆση τεράστια ποσότητα α καμίνια χρησιμοποιοῦνται ασμα τῶν τούβλων, τῆς πορ-τῶν διαφόρων ἐπιτραπέζιων

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΑΣΟΣ
ΠΣΤ

Ι ΤΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ

θέλουμε νὰ ἐπιτύχωμε. τερὸς τρόπος εἶναι τὸ χρωμά-

τισμα τῶν ἔργων μὲ διάφορα ὑαλώματα ἢ ἡ ἀγγειογραφία μὲ πινέλλο μὲ διάφορες βαφές.

Οἱ πρῶτες ὕλες πού χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν κατασκευὴ χρωστικῶν οὐσιῶν εἶναι τὰ ὀξειδία τοῦ πυριτίου, τοῦ καολίνη, τῆς ἀλουμίνας, τοῦ ἀστρίου κ.λπ. Αὐτὰ τὰ χρησιμοποιοῦμε γιὰ νὰ δίνουν μόνα τους χρωματισμὸ εἴτε γιὰ νὰ ἀλλάξουν τὸ χρωματισμὸ ἄλλων ὀξειδίων.

Μερικὰ ἀπὸ τὰ ὀξειδία πού δίνουν κα-λὸ χρωματισμὸ εἶναι ἐκεῖνα πού προέρχον-ται ἀπὸ τὰ ἑξῆς μέταλλα: ἀντιμόνιο, ἀρ-σενικό, χαλκὸ, σίδηρο, χρώμιο, κοβάλτιο, νικέλιο, μαγγάνιο, οὐράνιο, τιτάνιο, χρυσό, ἀργίλιο, καὶ λευκόχρυσο (πλατίνη).

Ἀναλυτικώτερα τὰ διάφορα ὀξειδία δί-νουν τοὺς πῶ κατω χρωματισμούς:

Ἄξειδιο ἀντιμονίου: (Sb2O3). Εἶναι ἄσπρη σκόνη πού μαζὶ μὲ τὸ ὀξειδιο τοῦ μολύβδου δίνει κίτρινο ἀνοι-κτὸ χρῶμα (Εἶναι ὅμως δυνατὸ δηλητή-ριο).

Ἄξειδιο κασσιτέρου: (SnO2). Χρησιμοποιεῖται στὰ ὑαλώματα γιὰ νὰ μᾶς δίνει ἀδιαφάνεια λόγω τοῦ λευκοῦ τοῦ χρώματος. Σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ ὀξει-διο τοῦ χρωμίου μᾶς δίνει κοκκινωπὸ χρῶμα.

Ἄξειδιο χαλκοῦ: (CuO). Εἶ-ναι σκόνη μαύρη μὲ μεγάλο βάρος. Ὅταν τὸ βάλομε σὲ ὑάλωμα μολύβδου μᾶς δίνει ἔντονο πράσινο. Ἐπίσης μεγάλη ποσότη-τα ὀξειδίου τοῦ χαλκοῦ μέσα στὸ ὑάλωμα, μᾶς δίνει μαῦρο μεταλλικὸ χρῶμα. Τὰ ὑα-λώματα μὲ χαλκὸ δὲν ἀντέχουν σὲ ψηλές θερμοκρασίες.

Ἄξειδιο σιδήρου: (Fe2O3).

Τὸ ὀξειδιο αὐτὸ ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ ἀλ-λάζη χρῶμα σὲ διαφορετικὲς θερμοκρα-σίες. Σὲ χαμηλοὺς βαθμοὺς εἶναι κίτρι-νωπὸ, ὅσο ἀνεβαίνει ἡ φωτιά γίνεται πορ-τοκαλί, καφέ, κόκκινο ἀνοικτὸ, κόκκινο σκοῦρο.

Ἄξειδιο χρωμίου: (Cr2O3) καὶ χρωματικὰ ἄλατα: Στὴν κεραμικὴ χρησιμοποιοῦμε τὸ ὀξειδιο χρω-μίου, σκόνη μὲ ἔντονο πράσινο χρῶμα καὶ τὰ ἄλατα του: Χρωμικὸ καὶ διχρωμικὸ κάλι ἢ νάτριο, χρωμικὸ μολύβδο, χρωμικὸ σίδηρο, χρωμικὸ ψευδάργυρο, χρωμικὸ κοβάλτιο.

Τὸ ὀξειδιο τοῦ χρωμίου δίνει πράσινο πού ἀντέχει μάλιστα σὲ ψηλές θερμοκρα-σίες. Χρωματίζει ἐπίσης τὶς μάζες καὶ τὰ ὑαλώματα. Σὲ χαμηλές θερμοκρασίες δί-νει κίτρινο καὶ πορτοκαλί. Μὲ ὀξειδιο τοῦ σιδήρου δίνει καφέ, μὲ ὀξειδιο κασσιτέρου ρόζ, καὶ μὲ ὀξειδιο κοβαλτίου δίνει μπλέ.

Ἄξειδιο κοβαλτίου: (CO3O4). Μόνο του δίνει πάντοτε μπλέ σὲ ὀ-ποιαδήποτε θερμοκρασία. Μὲ τὸ ἀλούμινα δίνει μπλέ οὐρανοῦ. Μὲ ὀξειδιο τοῦ σιδή-ρου δίνει μαῦρο.

Ἄξειδιο μαγγανίου: (MnO2). Τὸ ὀξειδιο αὐτὸ δίνει καφέ χρῶμα. Μὲ ὀξειδιο τοῦ σιδήρου διάφορα καφέ χρώματα καὶ μὲ ὀξειδιο χρωμίου μαῦρο.

Ἄξειδιο ἀργιλίου: (Al2O3). Μόνο του δὲν δίνει χρῶμα, ἀλλάζει ὅμως τὶς ἀποχρώσεις ἄλλων ὀξειδίων.

Ἄξειδιο ψευδαργύρου: (τσίγχο) (ZnO). Δὲν ἔχει οὔτε αὐτὸ δι-κὸ του χρωματισμὸ, μὰ ἀλλάζει τὰ χρώμα-τα πού ἔγιναν ἀπὸ χρώμο, κοβάλτιο καὶ σίδηρο. Μὲ ὀρισμένο τρόπο ψησίματος σχηματίζει στὸ ὑάλωμά μας κρυστάλλους.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΧΡΩΣΤΙΚΩΝ ΤΛΩΝ

Ο χρωματισμός των κεραμικών έργων μπορεί να γίνει στην ίδια τους τη μάζα, αν προσθέσουμε δηλ. στον πηλό μεταλλικά οξειδία. Μπορούμε επίσης να καλύψουμε το αντικείμενο με ένα λεπτό στρώμα χρωστικής μάζας ή να χρησιμοποιήσουμε τη χρωματιστή αυτή μάζα για να κάνουμε σχέδια με το πινέλλο επάνω στο άγγειο.

Αν όμως τώρα διαλύσουμε το χρώμα μέσα στο υάλωμα, θα έχουμε στο ψήσιμο χρωματιστά γυαλιά, (χρωμναλώματα) ή σμάλτα διαφανή ή αδιαφανή, ανάλογα αν χρησιμοποιήσαμε υάλωμα διαφανές ή αδιαφανές.

Τέλος χρησιμοποιούμε και χρωστικές ουσίες, που μπαίνουν επάνω στο άψητο ή ψημένο υάλωμα και ψήνονται στην ίδια θερμοκρασία μ' αυτό (χρώματα μαγιόλι-

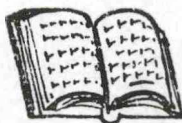
κας). Επίσης έχουμε και χρωστικές ουσίες που μπαίνουν στο ψημένο υάλωμα και ψήνονται σε πολύ χαμηλότερες θερμοκρασίες.

Οι τρόποι αυτοί μπορούν να συνδυασθούν μεταξύ τους και έτσι να μας δώσουν μεγάλη ποικιλία στη διακόσμηση. Επίσης πιδ μεγάλη ποικιλία χρωμάτων θα έχουμε, αν ψήνουμε τα άγγεϊα μας σε χαμηλές θερμοκρασίες, γύρω στους 1000 θ. Κελσίου.

Μεγάλη σημασία για τα χρώματά μας έχει και η ατμόσφαιρα του καμινιού. Υπάρχουν χρώματα που θέλουν οξειδωτική φωτιά (πολύ οξυγόνο), ενώ άλλα θέλουν αναγωγική (λίγο οξυγόνο).

Όταν τυποποιήσουμε μιὰ συνταγή χρώματος θα φροντίσουμε, για να έχουμε πάντοτε τα ίδια αποτελέσματα, να την επαναλάβουμε με τις ίδιες ακριβώς συνθήκες.

ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΕΣΤ

BIBΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

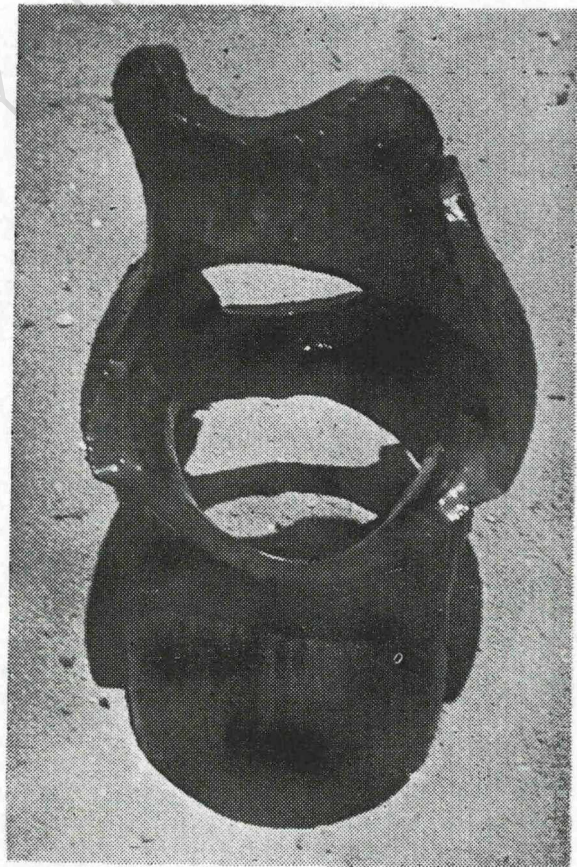
ς έχουμε και χρωστικές ουσίες
ν στο ψημένο υάλωμα και ιψή-
λν χαμηλότερες θερμοκρασίες.

ι αυτοί μπορούν να συνδυα-
ύ τους και έτσι να μᾶς δώσουν
ιλία στη διακόσμηση. Επίσης
ποιικιλία χρωμάτων θὰ ἔχουμε,
ἰὰ ἀγγεία μας σὲ χαμηλὲς θερ-
ύρω στους 1000 β. Κελσίου.

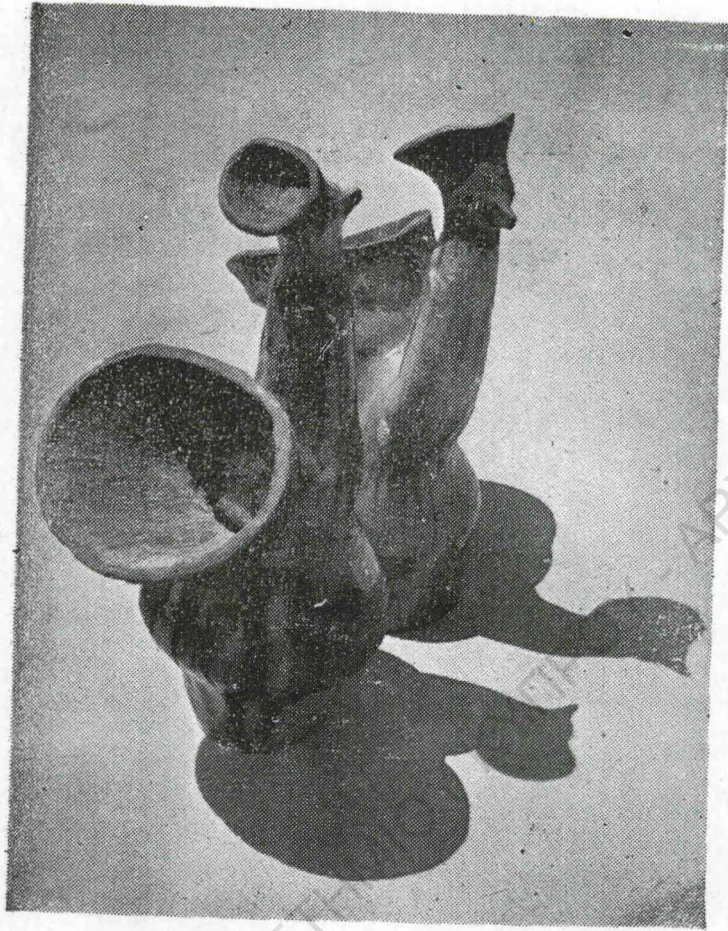
ημασία για τὰ χρώματά μας
ιτμόσφαιρα τοῦ καμινιοῦ. Ἐ-
όματα πὸν θέλουν ὀξειδωτική
ὀ ὀξυγόνο), ἐνῶ ἄλλα θέλουν
(λίγο ὀξυγόνο).

τοποιήσουμε μιὰ συνταγή χρώ-
ιοντίσουμε, για νὰ ἔχουμε πάν-
ἀποτελέσματα, νὰ τὴν ἐπανα-
τις ἴδιες ἀκριβῶς συνθῆκες.

ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΕΣΤ

Γλυπτὸν ἔργον τοῦ Τμήματος Κεραμεικῆς

Γλυπτόν ἔργον τοῦ Τμήματος Κεραμεικῆς

Σ
Τὸ σύστημα
εἶναι σήμερα
Μπορεῖτε νὰ
«Φιάτ» καὶ «
καὶ τὴ «B.M.»

Ποῖν ὅμως
τὸ πρέπει νὰ π
διαστή καὶ ἐφ
εἶναι Ἔρλ Μ
Φέρσον γεννήθ
Ἰλινόις τὸ 18
πανεπιστήμιο τ
θέση στὸ τμήμ
Μότορ» στὸ Ντ
χει τὶς παραμο
λέμου. Οἱ ἱκανό
λίγα χρόνια ἀρ
ἐργαστάσιο τῆς
γουμενῶς ὑπερ
τορ» σὰν τεχνι
ὁ Μὰκ Φέρσον
— σχεδιαστής

Τὸ 1953 κατ
εὐρεσιτεχνίας γ
ἴδιος ὁ Μὰκ Φέ
τησή του: «Σκ
τὸ δυνατό, τοῦ
ταυτόχρονα εἶν
σκενή του, ἴδιο
διάρκεια ζωῆς.
εἶναι ἓνα σύστη
χῶν ἀνεξάρτητο
περιφορὰ. Ἄν
ἐμπροσθίους τρο
σιμοποιηθῆ καὶ
καλὰ ἀποτελέσμα

Αὐτὰ γιὰ τὸν
Τι εἶναι ἀκρι

ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΡΤΗΣΕΩΣ «ΜΑΚ ΦΕΡΣΟΝ»

Το σύστημα αναρτήσεως «Μάκ Φέρσον» είναι σήμερα περισσότερο διαδεδομένο. Μπορείτε να το συναντήσετε από τη «Φιάτ» και «V.W.» μέχρι τη «Λότους» και τη «B.M.W.».

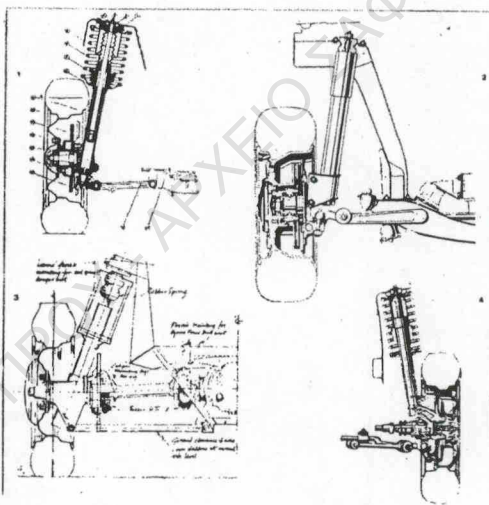
Πριν όμως εξετάσουμε το σύστημα αυτό πρέπει να πούμε λίγα λόγια για το σχεδιαστή και εφευρέτη του. Το όνομά του είναι Έρλ Μάκ Φέρσον. Ο Έρλ Μάκ Φέρσον γεννήθηκε στο Χάιλαντ Πάρκ του Ήλινόις το 1891. Όταν αποφοίτησε το πανεπιστήμιο της πολιτείας του, βρήκε μια θέση στο τμήμα δοκιμών του «Γσάμμερς Μότορ» στο Ντητρόιτ, όπου και έμεινε μέχρι τις παραμονές του Α' Παγκοσμίου πολέμου. Οι ικανότητες του Έρλ τον φέρουν λίγα χρόνια αργότερα σαν διευθυντή στο εργοστάσιο της «Σεβρολέτ», αφού προηγουμένως υπηρέτησε στην «Τζένεραλ Μότορ» σαν τεχνικός σύμβουλος. Αργότερα ο Μάκ Φέρσον εργάζεται σαν μηχανικός — σχεδιαστής στη «Φιάτ».

Το 1953 κατόρθωσε και πήρε δίπλωμα εφευρετικής για την εφεύρεσή του. Ο ίδιος ο Μάκ Φέρσον έλεγε για την αναρτήσή του: «Σκοπεύει στη μείωση, κατά το δυνατό, του αναρτωμένου βάρους, ενώ ταυτόχρονα είναι απλούστατο στην κατασκευή του, ιδιαίτερα φθινό, με μεγάλη διάρκεια ζωής. Σκοπός της εφευρέσεως είναι ένα σύστημα αναρτήσεως των τροχών ανεξάρτητο για καλύτερη οδική συμπεριφορά. Αν και είναι σχεδιασμένο για εμπροσθίους τροχούς είναι εύκολο να χρησιμοποιηθεί και στους οπισθίους με τα ίδια καλά αποτελέσματα».

Αυτά για τον Έρλ Μάκ Φέρσον.

Τι είναι ακριβώς το σύστημα αναρτή-

σεως «Μάκ Φέρσον» βλέπουμε στα κάτωθι σχεδιαγράμματα:

Υπάρχει όπως βλέπουμε ένας επιμήκης μεταλλικός κυλινδρικός σωλήνας, το «γόνατο», όπως συνηθίζουμε να το ονομάζουμε. Στην επάνω άκρη στηρίζεται στη γέφυρα της εμπροσθίας αναρτήσεως και, εάν δεν υπάρχει τέτοια, πάνω στο ίδιο το άμαξωμα. Μέσα στο μεταλλικό σωλήνα είναι προσαρμοσμένο ένα τηλεσκοπικό άμορτισέρ, όμοιο με το κυλινδρικό (σπειροειδές ελατήριο). Το σπειροειδές ελατήριο ξεκινά από την επάνω άκρη του «γόνάτου» και κατευθύνεται προς τα κάτω. Έτσι το σύστημα «Μάκ Φέρσον» εκτελεί τρεις εργασίες συγχρόνως:

- (1) Συγκρατεί τον τροχό.
- (2) Εκτελεί χρήση τηλεσκοπικού άμορτισέρ (άποσβεστήρα ταλαντώσεων) και
- (3) Εκτελεί χρήση ελατηρίου.

Η διάταξη του Μάκ Φέρσον όπως βλέ-

που κερδίζει σὲ χῶρο καὶ γι' αὐτὸ εἶναι κατάλληλη γιὰ μικρὰ αὐτοκίνητα, ὅπου τὸ θέμα τοῦ χῶρου εἶναι ζωτικῆς σημασίας. Ἰδιαίτερα γιὰ αὐτοκίνητα μὲ τὸ συνδυασμὸ «ὄλα ἔμπρός», ὅπου κάτω ἀπὸ τὸ καπὼ πρέπει νὰ χωρέσουν κινητήρες, κιβώτιο ταλαντώσεων, διαφορετικό, φρένα καὶ ἀνάριξη. Καὶ γιὰ τὸν κατασκευαστὴ τὸ σύστημα «Μάκ Φέρσον» εἶναι μιὰ ἰδανικὴ λύση, σὰν φθηνὸς καὶ ἀπλὸς μηχανισμὸς.

Τὸ πιὸ μεγάλο ὅμως πλεονέκτημα τῶν ἀναρτήσεων «Μάκ Φέρσον» εἶναι τὸ μικρὸ ἀναρτώμενο βάρος πὸν χαρίζουν στοὺς τροχοὺς. Μικρότερο ἀναρτώμενο βάρος σημαίνει καὶ καλύτερη πρόσφυση μὲ ἀποτελεσματικότερη ὀδικὴ συμπεριφορὰ.

Ποιά εἶναι ὅμως τὰ μειονεκτήματα τοῦ συστήματος «Μάκ Φέρσον»;

Πρῶτο ἐλάττωμα εἶναι ἡ μεταφορὰ θορύβων στὸ ἀμάξωμα λόγω τοῦ ὅτι συνδέεται ἀπ' εὐθείας μὲ τὸ ἀμάξωμα, ἀντίθετα ἀπὸ ἄλλες μορφὲς ἀναρτήσεως πὸν δὲν συνδέονται ἀπ' εὐθείας μὲ τὸ ἀμάξωμα.

Τὸ μεγαλύτερο ὅμως μειονέκτημα τοῦ

«Μάκ Φέρσον» εἶναι ἡ στρεπτικὴ τάση τῶν γονάτων στὶς κλειστὲς στροφές, πὸν διαγράφονται μὲ μεγάλη ταχύτητα. Πιὸ ἀπλὰ συμβαίνει τὸ ἑξῆς: καθὼς ὁ τροχὸς στρίβει παρασύρει στὴν κίνησή του ὀλόκληρο τὸ γόνατο καὶ τὸ ἀναγκάζει νὰ συστραφῇ μαζί του μέχρι ὠρισμένου σημείου. Μετὰ τινάζεται πρὸς τὰ πίσω, ὅπως τινάζεται ἓνα ἐλατήριο, πὸν τὸ ἀναγκάσαμε νὰ συστραφῇ. Ἡ ἀπότομη αὐτὴ κίνηση τοῦ «γονάτου» γίνεται αἰσθητὴ στὸ τιμόνι κάποτε ἀμυδρὰ καὶ κάποτε ἔντονα. Τὸ μειονέκτημα αὐτὸ μετριάζεται σχετικὰ μὲ τὴν τοποθέτηση ράβδων στρέψεως.

Τὸ τελευταῖο καὶ μικρότερο μειονέκτημα του εἶναι ἡ δυσκολία ἀντικαταστάσεως κάποιου τῶν τμημάτων του, ὅταν πάθῃ βλάβη.

Παρ' ὅλα ὅμως τὰ μειονεκτήματά του τὸ σύστημα «Μάκ Φέρσον» εἶναι ἐφαρμοσμένο σὲ πολλὰ αὐτοκίνητα, ἀπὸ τὰ φθηνὰ «V.W.» μέχρι τὰ ἀκριβὰ «Λότους».

ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΚΩΣΤΑΚΗΣ
ΣΤΙ

ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

Ὁ ἄνθρωπος ὀλοένα καὶ ἀγωνίζεται γιὰ νὰ βρῇ κάτι πιὸ καλὸ ἀπὸ αὐτὸ πὸν ὑπάρχει. Ἀνάμεσα στὶς τόσες πολλὲς ἔρευνες, πειράματα καὶ μελέτες τῆς ἐποχῆς μας εἶναι καὶ ἡ κατασκευὴ ἠλεκτρικοῦ αὐτοκινήτου.

Εἶναι γεγονός ὅτι δὲν ὑπάρχουν χειρότερα ἀέρια ἀπὸ τὰ καυσαέρια πὸν ἀφήνουν πίσω τους τὰ αὐτοκίνητα. Αὐτὸ εἶναι πολὺ πιὸ εὐκόλο νὰ τὸ καταλάβῃ κανεὶς στὶς πόλεις καὶ ἰδίως στὶς μεγαλουπόλεις,

ὅπου ἡ κίνηση εἶναι μεγάλη. Τὸ θέμα αὐτὸ ὀδήγησε τὰ τελευταῖα χρόνια διάφορες κυβερνήσεις κρατῶν, ὅπως τὴν Ἀμερικὴ, νὰ ψηφίσουν ὠρισμένους νόμους γιὰ τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς διάφορους νόμους διεξάγονται καὶ διαγωνισμοὶ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ. Οἱ κατασκευαστὲς αὐτοκινήτων προσπαθοῦν νὰ παρουσιάσουν αὐτοκίνητο πὸν νὰ μὴν ἀφήνῃ βλαβερὰ ἀέρια στὴν ἀτμόσφαιρα.

Ἐνας ἀκόμη λόγος ὤθησε τοὺς ἐπιστή-

μνες νὰ κατα αὐτοκίνητο. Ἡ τι τὰ πετρέλ τῆς γῆς θὰ ἔξῆντα ἴσως χι γάλες παραγα να λοιπὸν χρ ἡ ἐνέργεια, ἡ ὑπόθεση γιὰ τ

Τὸ πιὸ καλ φόρων διαγω γεινοῦ περιβι κογερμανοῦ ἔ τὸ ὁποῖο κινε Αὐτὴ ἡ ἰδέα αὐτοκίνητο μο να αὐτοκίνητο τρόπος παραγ ας. Στὰ συνή ποιούμε πετρέ τὸς ἐιδικοῦ χρ τῆ θερμοκῆ το το τοῦ νέου ο ἠλεκτρικοὺς σ νητήρες. Ἡ ἡ ἀποθηκευμένη τρέπεται ἀπὸ κινητικὴ. Ἡ κ σιμοποιεῖται ἀ γιὰ τὴν κίνηση

Ἡ ἀνθρώπι πράγματι πολὺ ἄνθρωπο. Ἡ χ αὐτοκινήτου θὰ πινο περιβάλλε πὸν προέρχοντ ρικῆς καύσεως τριόσφαιρα. Ὁ δημιουργεῖται τα θὰ περιορισ πος θὰ ζῆ καὶ

υ» είναι ή στρεπτική τάση στις κλειστές στροφές, πού με μεγάλη ταχύτητα. Πιό νει τὸ ἔξῃς: καθὼς ὁ τροχὸς σφύρει στὴν κίνησή του ὀλόνατο καὶ τὸ ἀναγκάζει νὰ σὺί του μέχρι ὠρισμένου σιτινάζεται πρὸς τὰ πίσω, ὅαι ἓνα ἑλατήριο, πὸν τὸ ἀσυστραφῆ. Ἡ ἀπότομη αὐοῦ «γονάτου» γίνεται αἰσθημι κάποτε ἀμυδρὰ καὶ κάποτε μειονέκτημα αὐτὸ μετριάζεται ἢν τοποθέτηση ράβδων στρέ-

αῖο καὶ μικρότερο μειονέκτη-ή δυσκολία ἀντικαταστάσεως τμημάτων του, ὅταν πάθῃ

ὅμως τὰ μειονεκτήματά του «Μὰκ Φέρσον» εἶναι ἐφηρομλά αὐτοκίνητα, ἀπὸ τὰ φθιναῖρι τὰ ἀκριβὰ «Λότους».

ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΚΩΣΤΑΚΗΣ
ΣΤΙ

ΗΤΟ

πὴ εἶναι μεγάλη. Τὸ θέμα αὐτὸ τελευταῖα χρόνια διάφορες κυρατῶν, ὅπως τὴν Ἀμερικὴ, νὰ ρισμένους νόμους γιὰ τὴν προπεριβάλλοντος. Ἐκτὸς ἀπὸ ρους νόμους διεξάγονται καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ. Οἱ εἰς αὐτοκινήτων προσπαθοῦν ἴσουν αὐτοκίνητο πὸν νὰ μὴν ερὰ ἀέρια στὴν ἀτμόσφαιρα. ὀμη λόγος ὤθησε τοὺς ἐπιστή-

μνες νὰ κατασκευάσουν τὸ ἠλεκτρικὸ αὐτὸ αὐτοκίνητο. Ἀπὸ ἔρευνες διαπιστώθηκε ὅτι τὰ πετρέλαια στὶς διάφορες περιοχὲς τῆς γῆς θὰ ἐκλείψουν σὶα πενήντα ἢ ἑξῆντα ἴσως χρόνια πὸν ἀκολουθοῦν. Οἱ μεγάλες παραγωγὲς αὐτοκινήτων δὲν θὰ εἶναι λοιπὸν χρήσιμες, γιὰτὶ δὲ θὰ ὑπάρχη ἢ ἐνέργεια, ἢ ὁποῖα εἶναι ἀταραίτητη προ-ὑπόθεση γιὰ τὴν κυκλοφορία τους.

Τὸ πὸν καλὸ ἀπὸ τὰ ἐκθέματα τῶν διαφόρων διαγωνισμῶν γιὰ τὴ διατήρηση ὑγιεινοῦ περιβάλλοντος, εἶναι ἢ ἰδέα Δυτικογερμανοῦ ἐπιστήμονα. Ἐνα αὐτοκίνητο τὸ ὁποῖο κινεῖται με ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια. Αὐτὴ ἢ ἰδέα πῆρε τὸ πρῶτο βραβεῖο. Τὸ αὐτοκίνητο μοιάζει πολὺ με τὰ συνηθισμένα αὐτοκίνητα. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι ὁ τρόπος παραγωγῆς τῆς κινητικῆς ἐνεργείας. Στὰ συνηθισμένα αὐτοκίνητα χρησιμοποιῶμε πετρελαιοειδῆ τὰ ὁποῖα καίομε ἐντὸς εἰδικοῦ χώρου καὶ ἐκμεταλλεύομαστε τὴ θερμικὴ τους ἰκανότητα. Στὸ αὐτοκίνητο τοῦ νέου αὐτοῦ τύπου χρησιμοποιῶμε ἠλεκτρικοὺς συσσωρευτὲς καὶ ἠλεκτροκινητῆρες. Ἡ ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια πὸν εἶναι ἀποθηκευμένη σὶους συσσωρευτὲς μετατρέπεται ἀπὸ τοὺς ἠλεκτροκινητῆρες σὲ κινητικὴ. Ἡ κινητικὴ αὐτὴ ἐνέργεια χρησιμοποιεῖται ἀπὸ κατάλληλους μηχανισμοὺς γιὰ τὴν κίνηση τοῦ αὐτοκινήτου.

Ἡ ἀνθρώπινη αὐτὴ ἐπινόηση εἶναι πράγματι πολὺ μεγάλης σημασίας γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ἡ χρῆση τοῦ ἠλεκτρικοῦ αὐτοῦ αὐτοκινήτου θὰ ἀλλάξη γενικὰ τὸ ἀνθρώπινο περιβάλλον. Τὰ βλαβερὰ καυσαέρια πὸν προσέρχονται ἀπὸ τὶς μηχανεὲς ἐσωτερικῆς καύσεως δὲν θὰ ὑπάρχουν στὴν ἀτμόσφαιρα. Ὁ δαιμονιώδης θόρυβος πὸν δημιουργεῖται ἀπὸ τὰ σημερινὰ αὐτοκίνητα θὰ περιοριστῆ σὶ ἔλαχιστο. Ὁ ἄνθρωπος θὰ ζῆ καὶ θὰ παλεύῃ σ' ἓνα ὑγιεινὸ

καὶ ἀθόρυβο περιβάλλον.

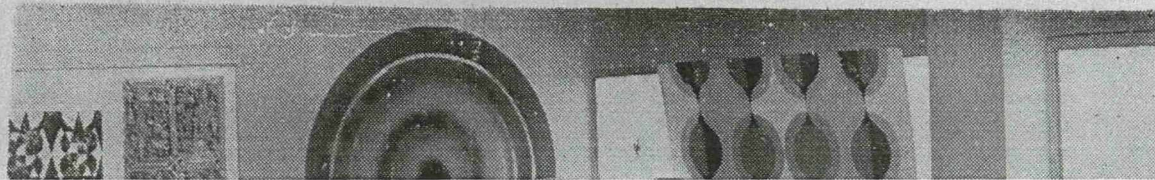
Παρ' ὅλες ὅμως τὶς ἐπιτεύξεις τῆς ἐπιστήμης σὶους διάφορους τομεῖς τῆς μηχανολογίας μερικὰ προβλήματα τεχνικῆς φύσεως καθιστοῦν τὴ χρῆση τοῦ ἠλεκτρικοῦ αὐτοκινήτου ἀκόμη δύσκολη. Τὸ πὸν βασικὸ πρόβλημα σὶο θέμα αὐτὸ ἔχει ἄμεση σχέση με τοὺς ἠλεκτρικοὺς συσσωρευτὲς. Τὸ μεγαλύτερο ποσοστὸ τοῦ βάρους σ' ἓνα ἠλεκτρικὸ αὐτοκίνητο εἶναι τὸ βάρος τῶν ἠλεκτρικῶν συσσωρευτῶν. Οἱ σημερινοὶ συσσωρευτὲς δὲν εἶναι ἀρκετὰ μεγάλης χωρητικότητας. Εἶναι ἀνάγκη λοιπὸν με τοὺς ὑπάρχοντες συσσωρευτὲς νὰ ὑπάρχουν σὲ πολὺ μικρὰ διαστήματα εἰδικοὶ σταθμοὶ φορτώσεως τῶν συσσωρευτῶν ὅστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἢ κυκλοφορία τῶν αὐτοκινήτων αὐτῶν. Παράλληλα με τὸ ζήτημα αὐτὸ τοποθετεῖται καὶ τὸ πὸν σοβαρὸ, ἢ φόρτιση τῶν συσσωρευτῶν. Σ' ἓνα σταθμὸ βενζίνης, γιὰ τὰ σημερινὰ αὐτοκίνητα, ὁ ἀνεφοδιασμὸς διαρκεῖ μερικὰ λεπτά. Ἀντίθετα ἢ φόρτιση τῶν συσσωρευτῶν διαρκεῖ 10—12 περίπου ὥρες, πὸν εἶναι πολὺ μεγάλο χρονικὸ διάστημα. Δημιουργοῦνται ἔτσι μεγάλες δυσκολίες σὶο χρῆση τοῦ ἠλεκτρικοῦ αὐτοκινήτου, οἱ ὁποῖες τὸ κάμνουν πὸν ἀνιαρὸ σὲ σύγκριση με τὸ σημερινό.

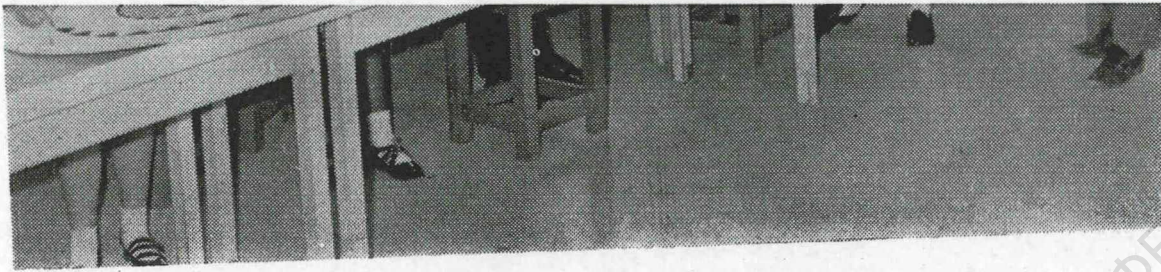
Ἴσως με τὶς νέες μελέτες τὸ πρόβλημα αὐτὸ λυθῆ. Ἡ κατασκευὴ καταλλήλων συσσωρευτῶν δὰ δώση ἔτσι τὴν ἀπάντηση σὶο θέμα αὐτό. Ἡ προσοχὴ τῆς τεχνικῆς θὰ στραφῆ ἰδίως σὶον τομέα τοῦ ἠλεκτρομηχανικοῦ. Θὰ ἐπιτευχθοῦν ἔτσι καλύτερα πρᾶγματα σὶον τομέα τῆς ἠλεκτροτεχνίας. Ἐλπίζομε τὸ ἠλεκτρικὸ αὐτοκίνητο, ἐξυπηρετώντας καλύτερα τὸν ἄνθρωπο σὶο μέλλον, νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ σημερινό.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΛΟΪΖΟΣ
ΣΤΙ

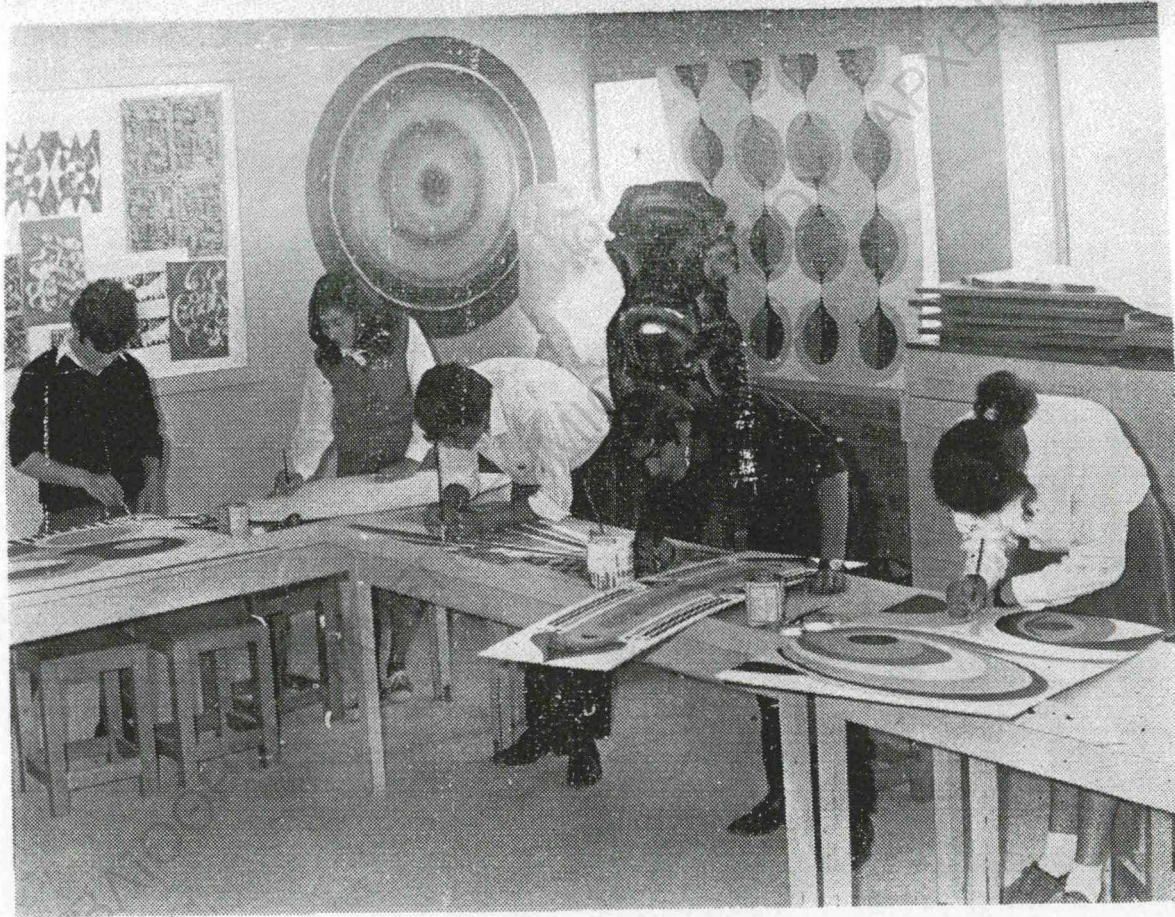

Τὸ Ἐργαστήριον Τέχνης ἐν λειτουργίᾳ

Τὸ Ἐργαστήριον Τέχνης ἐν λειτουργίᾳ

Τὸ Ἐργαστήριον Τέχνης ἐν λειτουργίᾳ

ΤΟ ΜΠΕΤΟΝ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ

Τὸ μπετόν ἢ σκυρόδεμα, ὅπως ἀποκαλεῖται, εἶναι μείγμα ἀδρανῶν ὑλικῶν, ὅπως σκύρων καὶ ἄμμου μὲ σιμέντο καὶ νερὸ καὶ χρησιμοποιεῖται στὴν οἰκοδομικὴ καὶ σὲ ἄλλες κατασκευές. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπλὸ ἢ ἐνισχυμένο μὲ σιδερένιες ράβδους, ὅποτε καλεῖται ὀπλισμένο ἢ σιδηροπαγές σκυροκονίαμα, ἢ, ὅπως συνηθίζεται νὰ λέγεται, μπετόν ἀρμέ. Γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ σκυροκονιάματος, σήμερα, χρησιμοποιεῖται τὸ σιμέντο, τύπου «Πόρτλαντ» συνήθως, ὡς συγκολλητικὴ ἔλη, τὸ νερὸ, τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ εἶναι καθαρὸ καὶ ποτὲ τῆς θάλασσας, καὶ ἡ ἄμμος, ποὺ δὲν πρέπει νὰ ἔχη ἄλατα, χόματα ἢ ἄλλες ξένες προσμίξεις.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ ἄνθρωπος ἀρχισε γιὰ πρώτη φορὰ νὰ κατασκευάζῃ κτίρια, ἀναζήτησε κάποιον ὑλικὸ ποὺ θὰ μπορούσε νὰ συνδέῃ τοὺς λίθους καὶ νὰ δημιουργῇ μιὰ στερεὴ σχηματοποιημένη μάζα. Οἱ Ἀσσύριοι καὶ οἱ Βαβυλώνιοι χρησιμοποιοῦσαν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ πηλόν, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι χρησιμοποίησαν γύψο καὶ ἀσβέστη γιὰ τὴν ἀνέγερση τῶν πυραμίδων. Οἱ Ρωμαῖοι χρησιμοποίησαν πρῶτοι σιμέντο γιὰ τὴ θεμελίωση τῶν κτιρίων τῆς Ρωμαϊκῆς ἀγορᾶς καὶ τὴν κατασκευὴ τῶν ὁδῶν τους.

Ἡ Ρωμαϊκὴ αὐτὴ τέχνη, ἐξαφανίστηκε μέχρι τὸν 18ο αἰῶνα, ὅποτε ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα ὀδήγησε ξανά στὴν ἀνακάλυψη τῆς ὕδραυλικῆς αὐτῆς κονίας (σιμέντου). Ὁ Ἄγγλος μηχανικὸς Τζὼν Σμῆτον σ' ἓνα ἀπὸ τὰ πειράματά του ἀνακάλυψε ὅτι ὁ ἀσβέστης, ὁ παραγόμενος ἀπὸ τὸν ἀσβεστόλιθο καὶ περιέχων σημαν-

τικὴ ποσότητα ἄργιλου σκληρυνόταν μέσα στὸ νερὸ (1756). Ἀργότερα, τὸ 1824, ὁ Τζόζεφ Ἀσπὶν ἀνακάλυψε τὸ σιμέντο «Πόρτλαντ», ὑλικὸ τὸ ὁποῖο χρησιμοποιήθηκε τὸ 1828 γιὰ τὴν κατασκευὴ τῆς ὑποβρύχιας σήραγγας τοῦ Τάμεση καὶ τὸ 1859—67 γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ συστήματος ἀποχέτευσης τοῦ Λονδίνου.

Ὀπλισμένο σκυροκονίαμα χρησιμοποιήθηκε πρῶτος ὁ Γάλλος κηπουρὸς Ζόζεφ Μονιέ, ποὺ τοποθέτησε μεταλλικὲς ράβδους γιὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἀντοχὴ σιμεντένιων γλαστρῶν ποὺ κατασκεύασε. Τὸ μπετόν ἀρμέ ἀπὸ τὸ 1880 μέχρι σήμερα εἶναι τὸ πρὸ διαδεδομένο μέσο δομῆσεως στὸν κόσμῳ, οἱ δὲ κατασκευές ἀπὸ μπετόν κατέχουν ἐξέχουσα θέση στὸ σύγχρονο πολιτισμὸ.

Ἡ συνεργασία τοῦ σκυροκονιάματος καὶ τοῦ σιδήρου, ὅπως ἀποδείχτηκε ἀπὸ πειράματα, στηρίζεται στὰ ἀκόλουθα στοιχεία: (α) Τὰ δύο σώματα ἔχουν τὸν ἴσιον συντελεστὴ διαστολῆς. (β) Ὁ σίδηρος ὀχι μόνον δὲν ὀξειδώνεται στὴ μάζα τοῦ μπετόν ἀλλὰ προφυλάσσεται ἀπὸ κάθε ὀξείδωση, ἀρκεῖ νὰ καλύπτεται ἀπὸ παντοῦ μὲ πάχος τουλάχιστον ἓνα ἑκατοστόμετρο μπετόν. (γ) Ἡ συνάφεια σιδήρου καὶ σκυροκονιάματος εἶναι πολὺ σημαντικὴ καθ' ὅσον τὸ σκυρόδεμα προσκολλᾶται τόσο καλὰ πάνω στὸ σίδηρο ὥστε ἀποτελοῦν ἓνα σῶμα.

Τὰ ὑλικά παρασκευῆς τοῦ ὀπλισμένου σκυροκονιάματος εἶναι σιμέντο, ἄμμος, σκύρα, νερὸ, σίδηρος. (α) ΣΙΜΕΝΤΟ: Γιὰ νὰ εἶναι καλὸ τὸ σιμέντο πρέπει πολλὸς κανονικῆς σύνθεσης ν' ἀρχίσῃ νὰ

πῆγνυται μέσα πρὲς νὰ πατριβεται καὶ ντε ἀλλοίωση ὀ βραστὸ νερὸ. (ναι καθαρὸ, ἀ σμίξεις καὶ νὰ κῆς διαβάθμισα ποίηση φυσικὸ τες ποταμιῶν ἢ τὰ νὰ πλέωνντ μος πρὲς νὰ ται ἀπὸ σκληρ κανονικῆς κοκ (δ) ΝΕΡΟ: Γ παλλαγμένο ἀπ ΔΗΡΟΣ: Συν λυβας κανονικῆ ψηλῆς ἀντοχῆς μπορεῖ νὰ εἶναι στερα, καὶ τε μορφῆς.

Ἀπὸ πειράμ χτηκε πὸς σ' σκυροκονιάματ 300 ἢ τουλάχισ μέντου. Ἡ καν ναι ἓνα μέρος

Ἡ Ἀρχιτεκτονικ σεως, ὥστε αὐτ ξιν, ἄνεσιν, στε τοῦ ὀραιου. Ἐπ τῶν πρωτοπλάσι ὑπάρχη, συνεχῶ

Η ΤΟΥ

ἀργίλου σκληρυνόταν μέσα (6). Ἀργότερα, τὸ 1824, ὁ κιν ἀνακάλυψε τὸ σιμέντο λιτὸ τὸ ὁποῖο χρησιμοποιή- για τὴν κατασκευὴ τῆς ὑπο- γγας τοῦ Τάμεση καὶ τὴν κατασκευὴ τοῦ συστή- υσης τοῦ Λονδίνου.

σκυροκονίαμα χρησιμοποιή- ἄλλος κηπουρὸς Ζόζεφ Μο- θέτησε μεταλλικὲς ράβδους σιμὴ τὴν ἀντοχὴ σιμεντένιων ὁ κατασκευάσει. Τὸ μπετόν 1880 μέχρι σήμερα εἶναι το νο μέσο δομῆσεως στὸν κό- ιτασκευῆς ἀπὸ μπετόν κατέ- ἰ θέσει στὸ σύγχρονο πολιτι-

καίε τοῦ σκυροκονιάματος ρου, ὅπως ἀπεδείχθηκε ἀπὸ ηρίζεται στὰ ἀκλόουθα στοι- δύο σώματα ἔχουν τὸν ἴσιο αστολῆς. (β) Ὁ σίδηρος ὀχι- κιδώνεται στὴ μάζα τοῦ μπε- ρυλάσσεται ἀπὸ κάθε ὀξειδω- καλύπτεται ἀπὸ παντοῦ μέ- στον ἓνα ἑκατοστόμετρο μπε- συνάφεια σιδήρου καὶ σκυ- εἶναι πολὺ σημαντικὴ καθ' ὀρόδεμα προσκολλᾶται τόσον ὁ σίδηρο ὥστε ἀποτελοῦν ἓνα

παρασκευῆς τοῦ ὀπλισμένου ἰτος εἶναι σιμέντο, ἄμιμος, σίδηρος, (α) ΣΙΜΕΝΤΟ: καλὸ τὸ σιμέντο πρέπει πολ- ἰς σύνθεσης ν' ἀρχίσῃ νὰ

πήγνυται μέσα σὲ τρεῖς ὄρες. Ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ παρατηρηθοῦν ρωγμῆς ἢ νὰ τρίβεται καὶ νὰ μὴν παθαίνει ὀποιαδήπο- τε ἄλλοίωση ὀταν τοποθετηθῆ πάνω ἀπὸ βραστὸ νερὸ. (β) ΣΚΥΡΑ: Πρέπει νὰ εἶ- ναι καθαρὰ, ἀπαλλαγμένα ἀπὸ ξένες προ- σμίξεις καὶ νὰ εἶναι κανονικῆς κοκκομετρι- κῆς διαβάθμισης. Σὲ περίπτωσι χρησιμο- ποίησι φυσικῶν σκῦρων, δηλαδὴ ἀπὸ κοῖ- τες ποταμῶν ἢ ἀπὸ τὴ θάλασσα πρέπει αὐ- τὰ νὰ πλένονται. (γ) ΑΜΜΟΣ: Ἡ ἄμ- μος πρέπει νὰ εἶναι καθαρὴ, νὰ προέρχε- ται ἀπὸ σκληρὰ πετρώματα καὶ νὰ εἶναι κανονικῆς κοκκομετρικῆς διαβάθμισης. (δ) ΝΕΡΟ: Πρέπει νὰ εἶναι καθαρὸ, ἀ- παλλαγμένο ἀπὸ ἄλατα καὶ ἔλαια. (ε) ΣΙ- ΛΗΡΟΣ: Συνήθως χρησιμοποιεῖται χῆ- λυθας κανονικῆς ἀντοχῆς καὶ σπανιότερα ψηλῆς ἀντοχῆς. Ὁ σίδηρος στὴν ἀγορὰ μπορεῖ νὰ εἶναι, ράβδοι κυκλικῆς, σπληθῆ- στερα, καὶ τετραγωνικῆς, σπληθῆστερα, μορφῆς.

Ἄπὸ πειράματα, που ἔγιναν, ἀποδεί- χτηκε πὸς σ' ἓνα κυβικὸ μέτρο ἔτοιμοι σκυροκονιάματος πρέπει νὰ περιέχονται 300 ἢ τουλάχιστον 250 χιλιόγραμμα σι- μέντου. Ἡ κανονικὴ ἀναλογία ὀλικῶν εἶ- ναι ἓνα μέρος σιμέντου, δύο μέρη ἄμιμου

καὶ τέσσερα μέρη σκῦρων (1:2:4), ὀταν τὰ σκῦρα εἶναι κανονικῆς κοκκομετρικῆς διαβάθμισης καὶ 1:2:3, ὀταν τοῦτα εἶναι ἰσομεγέθη. Πρέπει νὰ γίνεται πλήρης ἀ- νάμειξι τῶν ὀλικῶν ὄστε νὰ παύουσι μοιόμορφη μάζα, καὶ ἡ χρησιμοποίησι νὰ γίνεται χωρὶς καθυστέρησι ἢ σὲ περί- πτωσι καθυστέρησι νὰ ἀναδενεται στα- διακά. Ἡ χρησιμοποίησι του δὲν πρέπει νὰ ξεπερνᾶ, γιὰ κανένα λόγο τὶς τρεῖς ὄ- ρες.

Τὸ μπετόν 24 ὄρες μετὰ τὴ διαστρ ωσῆ του, πρέπει νὰ ραντίζεται συνεχῶς γιὰ μιὰ βδομάδα τουλάχιστον, μιὰ ἢ δύο φορῆς τὴν ἡμέρα. Ὁ ξυλότυπος δέ, πρέπει νὰ μένη γιὰ τρεῖς περίπου βδομάδες στὶς πλάκες καὶ τέσσερις στὶς δοκοῦς. Στὴν ὀικοδομῆ σιδερένιο ὀπλισμὸ παίρνουν τὰ πέδιλα, τὰ ὀποστυλώματα (κολῶνες), οἱ δοκοὶ καὶ οἱ πλάκες.

Τὸ μπετόν ἀρμὲ ἰκανοποιεῖ τὶς ἀπαιτή- σεις γιὰ μιὰ καλὴ ὀικοδομῆ, παρέχοντας στερεῆτητα, ὀμορφιά, ἄνεσι καθὼς καὶ ὀ- κονομία.

ΓΕΝΑΓΡΗΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΕΒ'

ΣΑΒΒΟΠΟΤΑΟΣ ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ
ΕΒ'

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΟΔΟΝ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Ἀρχιτεκτονικὴ εἶναι ἡ τέχνη τῆς δομῆ- σεως, ὄστε αὐτὴ νὰ προσφέρῃ προφύλα- ξιν, ἄνεσιν, στερεῆτητα καὶ τὴν αἰσθησιν τοῦ ὄμοιου. Ἐπῆρξε ἀπὸ τῆς δημιουργίας τῶν πρωτοπλάστων μέχρι σήμερα καὶ θὰ ὀπάρχει, συνεχῶς ἐξελισομένη διὰ νὰ μπο-

ρεῖ νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου. Κάθε λαὸς ἔχει τὴν δικὴν του ἀρχιτεκτονικὴν, χαρακτηριζομένην ἀπὸ τὸν δικόν της ρυθμόν, ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τῆς αἰσθητικῆς του ἀρεσκείας.

Τὰ πρῶτα σημαντικὰ ἀρχιτεκτονικὰ ἔργα δημιουργήθησαν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου. Οἱ τάφοι τῶν Φαραῶ εἶναι σωστά κομποτεχνήματα. Αἱ θρησκευτικαὶ ἀντιλήψεις τῶν Αἰγυπτίων τοὺς ἔσπρωξαν εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν κομποτεχνημάτων αὐτῶν. Ἰδίως οἱ ναοὶ των, ἦσαν πραγματικὰ ἀριστουργήματα. Οἱ ἀρχιτέκτονες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐχρειάζοντο χρόνια διὰ νὰ τελειώσουν ἕνα ναόν. Ἐσκάλιζαν τοὺς βράχους καὶ ἔδιδαν εἰς αὐτοὺς τὸ σχῆμα τὸ ὁποῖον ἠθελαν. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν των ἐσκάλιζαν ἀγάλματα. Αἱ πυραμίδες ἐπίσης δεικνύουν τὴν ποιότητα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Μετὰ ἔχομεν τὴν ἑλληνικὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῆς Προχριστιανικῆς ἐποχῆς. Κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς εἶναι ὁ Δωρικὸς, ὁ Ἴωνικὸς καὶ ὁ μετέπειτα Κορινθιακὸς ρυθμὸς. Πολλοὶ Ἕλληνες ποιεῖται ἐξοῦσαν περισσότερον διὰ τὴν πολιτείαν παρὰ διὰ τὸν ἑαυτὸν των. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ ἀρχιτεκτονικὴ των δραστηριότης συνεκεντροῦτο εἰς δημόσια ἔργα καὶ κυρίως εἰς ναοὺς. Οἱ ναοὶ ἀπετελοῦντο ἀπὸ ἕνα μόνον θόλον διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀγάλματος, τοῦ λατρευομένου θεοῦ. Αἱ θυσίαι προσεφέροντο πρὸς τοὺς θεοὺς ἐπὶ βωμοῦ. Ἡ καθαρὰ αὕτη ἀρχιτεκτονικὴ μορφή περιεβάλλετο εἰς μὲν τοὺς μεγάλους ναοὺς διὰ μιᾶς κιονοστοιχίας, εἰς δὲ τοὺς μικροτέρους διὰ προπυλαίων ἔμπροσθεν ἢ πρὸς ἀμφότερα τὰ περάματα. Ἡ λεπτότης τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῆς ἐποχῆς αὐτῆς δὲν παρετηρήθη εἰς προηγούμενα χρόνια. Τὸ μεγαλύτερον καὶ τελειότερον ἀρχιτεκτονικὸν ἔργον τὸ ὁποῖον κατεσκευάσθη εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τοὺς προχριστιανικοὺς χρόνους εἶναι ὁ Παρθενών. Κατεσκευάσθη βάσει τῶν σχεδίων τῶν μεγάλων ἀρχιτεκτόνων τοῦ 3ου αἰῶνος, Ἰκτί-

νον καὶ Καλλιζράτους, ἀπεικόνιζε δὲ τὴν ἑλληνικὴν αἴσθησιν τῆς μορφῆς. Ἦτο καὶ εἶναι ἕνα πραγματικὸν ἀριστούργημα χωρὶς ἀτέλειες.

Ἡ ρωμαϊκὴ ἀρχιτεκτονικὴ ποὺ ἀκολουθεῖ, εἶναι μιὰ πιστὴ ἀντιγραφὴ τῆς ἑλληνικῆς. Τὰ ἔργα ποὺ ἔχει νὰ παρουσιάσῃ εἶναι λίγα, λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ περισσότερα γίνονται πρὸς κοινὸν ὄφελος. Ἐν ἑξ αὐτῶν εἶναι καὶ τὸ Πάνθεον τῆς Ρώμης.

Ἐν σημαντικὸν ἄλλα εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν πραγματοποιεῖται κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας. Οἱ θολωτοὶ ναοὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔχουν μίαν μεγαλοπρέπειαν τὴν ὁποίαν δὲν μπορεῖ νὰ δῇ ὁ ἐπισκέπτης εἰς τοὺς παλαιότερους ναοὺς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Ἡ Βυζαντινὴ ἀρχιτεκτονικὴ μὲ αὐτὰ ποὺ ἔκλεψε ἀπὸ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῶν προηγούμενων ἐτῶν καὶ μὲ νέα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα προσήρμοσαν οἱ ἀρχιτέκτονες τοῦ Ἰουστινιανοῦ, συνθέτει ἴσως τὸ μεγαλύτερον δημιούργημα τῶν ἐποχῶν τὸν ναόν τῆς Ἁγίας Σοφίας. Τὰ πλούσια χρώματα τῶν μωσαϊκῶν εἰς τὰ ἄνω τμήματα τῶν τοίχων καὶ τοὺς θόλους, οἱ στιλβωμένοι μαρμάρινοι κίονες καὶ ἡ ἐπένδυσις πλείστων μερῶν τοῦ ναοῦ μὲ χρυσὸν ὀμιλοῦν διὰ τὸν πλοῦτον τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

Μίαν σύνθεσιν τῶν προηγούμενων ἔργων ἀρχιτεκτονικῆς, ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς Ἀναγεννήσεως. Οἱ ἀρχιτέκτονες χρησιμοποιοῦν τὸν ρυθμὸν Μπαρόκ. Χαρακτηριστικὸν ἔργον μὲ τὸν ρυθμὸν αὐτὸν εἶναι τὸ ἀνάκτορον τῶν Βερσαλλιών.

Ἡ μεγάλη σημασία ποὺ ἐδίδετο εἰς τοὺς ναοὺς, παύει πλέον καὶ οἱ ἀρχιτέκτονες προσανατολίζονται, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν δημιουργίαν τῶν ἀνακτόρων καὶ πρὸς τὴν

δημιουργίαν τῶν

Κατὰ τὰ τέλη πρὸς τὸν 20ὸν αἰῶνα ποὺ διαθέτει νέα ὑλικά δομικὰ ἐκβιομηχανισμῶς, τὰ νέα ὑλικά δημιουργοῦν πρὸς ἀντιμετωπίσθησι γενεάς. Οἱ προγασαν ἀτηρχαιωμένους χανὰς μποροῦν δομήματα εἰς ἐλ

Δημιουργοῦντι πρὸς ἀντιμετώπι δημιουργοῦνται

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ κλάδους. Οἱ ναοὶ οἱ ἐξῆς: Ἡ γενικὰ τὸ σχῆμα των. Ἡ Κτιριοποιὰ διαρρυθμῶν μὲ νὰ συντελεῖ καλὴ

Ὁ ἠλεκτρονικὸς πολὺ σημαντικὴν ἡμᾶς ζωὴ. Ὅσοι βλέπουμε συσκευασίαι τὰ ἀποτελέσματα. Ἐν τούτῳ θύομε τὸν ἠλεκτρονικὸν ἡμᾶς. Σωρὸς ραδοκοῦν πίσω ἀπὸ τὸ γίγνα τῶν ἀγωγῶν

Κατ' ἀρχὴν, τ

υλικράτους, απεικόνιζε δὲ τὴν σθῆσιν τῆς μορφῆς. Ἦτο καὶ καγματικὸν ἀριστούργημα χω-

κὴ ἀρχιτεκτονικὴ πού ἀκολου-
ᾶ πιστῆ ἀντιγραφὴ τῆς ἑλλη-
ργα πού ἔχει νὰ παρουσιάσῃ
λόγω τοῦ ὅτι τὰ περισσότερα
εἰς κοινὸν ὄφελος. Ἐν ἑξ αὐ-
καὶ τὸ Πάνθεον τῆς Ρώμης.

αντικὸν ἄλλα εἰς τὴν ἀρχιτε-
αγματοποιεῖται κατὰ τὴν ἐπο-
ξαντινῆς Αὐτοκρατορίας. Οἱ
ἰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔ-
εγαλοπρέπειαν τὴν ὁποίαν δὲν
ἦ ὁ ἐπισκέπτης εἰς τοὺς παλαι-
ὺς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Ἡ
ἀρχιτεκτονικὴ μὲ αὐτὰ πού ἔ-
τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῶν προη-
τῶν καὶ μὲ νέα στοιχεῖα, τὰ
ἤρμοσαν οἱ ἀρχιτέκτονες τοῦ
ῦ, συνθέτει ἴσως τὸ μεγαλύτε-
ργήμα τῶν ἐποχῶν τὸν ναὸν
Σοφίας. Τὰ πλούσια χρώμα-
σαῖκων εἰς τὰ ἄνω μέρηματα
καὶ τοὺς θόλους, οἱ στυλῶμέ-
νοι κίονες καὶ ἡ ἐπένδυσις
ρῶν τοῦ ναοῦ μὲ χρυσὸν ὁμι-
πλοῦτον τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

λθεσιν τῶν προηγουμένων ἔρ-
κτονικῆς, ἔχει νὰ παρουσιάσῃ
νικὴ τῆς Ἀναγεννήσεως. Οἱ
εἰς χρησιμοποιοῦν τὸν ρυθμὸν
αρακτηριστικὸν ἔργον μὲ τὸν
ὲν εἶναι τὸ ἀνάκτορον τῶν Βερ-

γάλη σημασία πού ἐδίδετο εἰς
παύει πλέον καὶ οἱ ἀρχιτέκτο-
τολιζονται, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν δι-
τῶν ἀνακτόρων καὶ πρὸς τὴν

δημιουργίαν τῶν κατοικιῶν.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνος μ.Χ.
πρὸς τὸν 20ὸν αἰῶνα, μὲ τὰ μηχανικὰ μέ-
σα πού διαθέτει ἡ ἐπιστήμη, ἀνακαλύπτει
νέα υλικά δομήσεως. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ
ἐκβιομηχανισμοῦ, τὰ νέα μέσα συγκοινωνί-
ας, τὰ νέα υλικά δομήσεως καὶ πολλὰ ἄλλα
δημιουργοῦν προβλήματα, τὰ ὁποῖα δὲν
ἀντιμετωπίσθησαν ἀπὸ τὰς προηγουμένας
γενεάς. Οἱ προγενέστεροι ρυθμοὶ κατέστη-
σαν ἀπληραϊνομένοι διότι τώρα, μὲ τὰς μη-
χανὰς μποροῦν νὰ κατασκευασθοῦν οἰκο-
δομήματα εἰς ἐλάχιστον χρόνον.

Δημιουργοῦνται μεγάλα ἀστικά κέντρα,
πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐλλείψεως χώρου,
δημιουργοῦνται πολυώροφοι οἰκοδομαί.

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ περιλαμβάνει διαφο-
ρους κλάδους. Οἱ κυριώτεροι ἑξ αὐτῶν εἶ-
ναι οἱ ἑξῆς: Ἡ πολεοδομία πού ρυθμίζει
γενικὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ὄψιν τῶν πόλε-
ων. Ἡ Κτιριολογία, ἡ ὁποία μελετᾷ τὴν
διαρρῦθμιν μιᾶς οἰκοδομῆς, ὥστε αὕτη
νὰ συντελῆ καλύτερα εἰς τὸν σκοπὸν τῆς.

Ἡ Οἰκοδομικὴ ἡ ὁποία ἀσχολεῖται μὲ τὰ
υλικά, τὰς ιδιότητάς των καὶ τὰς χρήσεις
των. Ἡ Μορφολογία καὶ ἡ Αἰσθητικὴ αἰ-
ὁποῖαι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἐξωτερικὴν καὶ
ἐσωτερικὴν ἐμφάνισιν τῆς οἰκοδομῆς καὶ
ἡ Στατικὴ ἡ ὁποία ἐξετάζει τὴν ἀντοχὴν
τῶν διαφόρων υλικῶν εἰς τὰ θάρη τὰ ὁ-
ποῖα ὑποβαστάζουν.

Ἡ συνεχὴς ἐξέλιξις τῶν ἄλλων ἐπιστη-
μῶν καθιστᾷ ἀναγκαίαν καὶ τὴν ἀνάπτυ-
ξιν τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς. Τὰ ἀρχιτεκτο-
νικὰ ἔργα ἀποτελοῦν τὸ περιβάλλον ἐντὸς
τοῦ ὁποίου ὁ ἄνθρωπος ζῆ καὶ ὡς ἐκ τού-
του ἔχουν μεγάλην ἐπίδρασιν εἰς τὴν ὑ-
γίαν του, εἰς τὴν ψυχικὴν του διάθεσιν
καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν του κατάστασιν.
Ἐπομένως ἡ Ἀρχιτεκτονικὴ εἶναι μία
ζωντανὴ καὶ δημιουργικὴ ἐπιστήμη, διό-
τι παρακολουθεῖ τὴν ζωὴν καὶ ἀντιμετω-
πίζει πολυσύνθετα προβλήματα, τὰ ὁποῖα
διαφέρουν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον καὶ ἀπὸ ἐ-
ποχὴν εἰς ἐποχὴν.

ΣΗΜΙΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΕΒ'

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ

Ὁ ἠλεκτρισμὸς ἔχει λάβει σήμερα μιὰ
πολὺ σημαντικὴ θέσιν στὴν καθημερινή
μας ζωὴ. Ὅπου στρέψουμε τὸ βλέμμα,
βλέπουμε συσκευές πού λειτουργοῦν μὲ βία
τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύ-
ματος. Ἐν τούτοις, εἶναι ἀφέλεια νὰ νοιώ-
θουμε τὸν ἠλεκτρισμὸν ὡς κάτι τὸ «πολὺ δι-
κό μας». Σωρὸς εἶναι οἱ κίνδυνοι πού κα-
ραδοκοῦν πίσω ἀπὸ τὸ μονωτικὸ περιτύλι-
γμα τῶν ἀγωγῶν.

Κατ' ἀρχὴν, πρέπει νὰ ἔχοιμε ὑπ' ὄψιν

μας ὅτι: «Ὅτι προξενούμενοι βλάβαι εἰς
τὸν ὄργανισμὸν τοῦ ἀνθρώπου δὲν ὀφεί-
νται τόσον εἰς τὴν τάσιν τοῦ ρεύματος,
ὅσον κυρίως εἰς τὴν ἔντασιν τοῦ ρεύμα-
τος, τὸ ὁποῖον διαρρέει τὸ ἀνθρώπινον σώ-
μα». Δηλαδή, ἂν μιὰ τάση δὲν εἶναι τόσο
ψηλὴ, ὥστε νὰ δύναται νὰ προκαλέσῃ ροὴ
ρεύματος μεγάλης ἐντάσεως μέσῳ τοῦ σώ-
ματός μας, στὴν ἐπαφὴ τῆς μὲ αὐτό, δὲν
προκαλεῖ σὲ μᾶς καμμιὰ ἐνόηληση.

Αἰσθητὸ σὲ μᾶς ἀρχίζει νὰ γίνεται τὸ

ρεύμα όταν λάβει τιμή 0,2mA. Στην περίπτωση αυτή η επίδραση είναι ένα μικρό τράνταγμα. Όσο όμως ή ένταση αυξάνεται, τόσο πιο εμφανή είναι τα αποτελέσματά. Έτσι, σε ένταση 5—15mA αντίστοιχει δυσάρεστη σύσπαση των μυών, σε ένταση άνω των 15mA σύσπαση και παράλυση ή αδράνεια των μυών και νεύρων από τα όποια διήλθε αυτή, όποτε δέν είναι δυνατή απόσπαση από τον άγωγό. Η τιμή έντασης ρεύματος 25mA επιφέρει βλάβες στους ίστούς των νεύρων και τα άγγεία του αίματος. Τέλος, στα 60mA έπέρχεται ό θάνατος.

Αν υποθέσουμε ότι ή αντίσταση του σώματος του ανθρώπου είναι 1000 Ω, τότε θανατηφόρα τάση θα είναι ή τιμή των 60V., πού, βάσει του νόμου του Ohm, προκαλεί ρεύμα $60 : 1000 = 60\text{mA}$. Γι' αυτό, στα διάφορα παιχνίδια πού λειτουργούν με ηλεκτρικό ρεύμα, ή τάση πού χρησιμοποιείται είναι κατά πολú μικρότερη του όριου των 60V. (Δεδομένου ότι ή χρήση τούτων γίνεται συνήθως από παιδιά, ή ψηλότερη επιτρεπτή τάση είναι των 24V, έπειδή ή αντίσταση του σώματος των παιδιών είναι μικρότερη της αντίστασης του σώματος των ενήλικων).

Όταν πρόκειται να επισκευάσουμε βλάβη ηλεκτρικής εγκατάστασης, πρέπει να διακόπτουμε την παροχή ρεύματος είτε διά του γενικού διακόπτη είτε αφαιρώντας τις γενικές ασφάλειες. Αν άμελήσουμε τούτο, είναι πιθανόν, ένω έγγίζουμε ρευματοφόρους άγωγούς διοχέτευσης, να έγγίζουμε και συσκευές τελείως προσγειωμένες, όποτε υπό την τάση πού δημιουργείται στα δύο σημεία έπαφής, θα δημιουργηθί ρεύμα έντάσεως ικανής να προκαλέσει και αυτόν τό θάνατο.

Όταν θρισκόμαστε στο μπάνιο δέν πρό-

πει να χρησιμοποιούμε ηλεκτρικές συσκευές, διότι σε περίπτωση ηλεκτροπληξίας, ό κίνδυνος είναι μεγαλύτερος από τις άλλες φορές λόγω της προσγείωσης μεγάλης επιφάνειας του δέρματός μας μέσω του νερού και των σωληνώσεων. Όποτε, τό ρεύμα θα διέλθει δι' όλης σχεδόν της μάζας του σώματός μας έν αντίθεσει προς την προηγούμενη περίπτωση πού υπήρχε μια μόνο άρτηρία ρεύματος ώρισμένης κατεύθυνσης μέσα στο σώμα μας.

Σε περίπτωση ηλεκτροπληξίας πού τό άτομο βρίσκεται παράλυτο, προσκολλημένο στο δίκτυο διαγομής, θα πρέπει όπωσδήποτε να του προσφέρουμε τή βοήθειά μας. Αλλά ή βοήθειά μας αυτή πρέπει να δοθί με σωστό τρόπο, ώστε να μη θρεθούμε στην ίδια θέση με τον ηλεκτροπληκτο. Πρώτα να τον απομονώσουμε από τό δίκτυο, ανοίγοντας τό γενικό διακόπτη, ή αφαιρώντας την πρίζα της συσκευής πού τον κρατεί αιχμάλωτο. Αν όμως ό χρόνος δέν επιτρέπει κάτι τέτοιο, θα πρέπει τραβώντας τον από τα ένδύματα ή χρησιμοποιώντας μονωτικό αντικείμενο να τον απομονώσουμε. Του εφαρμόζουμε άκολούθως τεχνητή άναπνοή και είδοποιούμε τό γιατρό.

Γενικά για την προφύλαξή μας από ηλεκτροπληξία κατά την οικιακή χρήση του ηλεκτρισμού, θα πρέπει να συμμορφωθούμε προς τα ακόλουθα:

1. Να μην έγγίζουμε χωρίς λόγο άγωγό θρισκόμενο υπό τάση σε εγκατάσταση ισχυρού ρεύματος.

2. Όταν παρατηρούμε βλάβη σε ηλεκτρικούς άγωγούς ή συσκευές, να καλούμε ειδικό τεχνίτη προς έπισκευή τους.

3. Να μη χειριζόμαστε ηλεκτρικές συσκευές με θρεγμένα ή ιδρωμένα χέρια.

4. Σε περίσυσσκευής με τμε με τό άλλο όλήνωση κεντρικ ή σωλήνα ύδατ

5. Να μη έρ

6. Να μη έρμνά ηλεκτροφόκειοθελώς.

7. Αν μια ή πᾶ όταν έρχά έχει φθαρή ή μκό σημείο και σκευή.

Κεραυνός κοθήρ, ό όποιος και έδάφος, δταστή μεγαλυτέ

Δυνάμεθα να ώς ηλεκτρικόν ας, τό όποιον α έντασιν έξαιρετ γίσιτης τινός τι φθάσει τα 10.0 μετά έλαττοῦται

Τό έδαφος υπ ρισμένου νέφου Όταν δέ ή τάστασιν του άέροσπινθήρ και τότε ραυνός. Απ' αυμπεράνωμεν ότι εκ των άνω προτείνει να έκοραγήσει, «πέφτει» δε

ομοιοποιῦμε ηλεκτρικὲς συσκευεῖς περίπτωση ἠλεκτροπληξίας, ὅ ἴναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὶς ἀλλοῦ τῆς προσγείωσης μεγάλειας τοῦ δέρματός μας μέσω καὶ τῶν σωληνώσεων. Ὅποτε, τὰ διέλθη δι' ὅλης σχεδὸν τῆς σώματός μας ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἡμενὴ περιπτώση πού ὑπῆρχε ρητρία ρεύματος ὠρισμένης καμέσα στὸ σῶμα μας.

πτωση ἠλεκτροπληξίας πού τὸ κεται παράλυτο, προσκολλημέυο διανομῆς, θὰ πρέπη ὅπωστού προσφέρουμε τὴ βοήθειά ἢ βοήθειά μας αὐτὴ πρέπει νὰ στὸ τρόπο, ὥστε νὰ μὴ βρεθοῦα θέση μὲ τὸν ἠλεκτρόπληκτο. τὸν ἀπομονώσουμε ἀπὸ τὸ δίοντας τὸ γενικὸ διακόπτη, ἢ τὴν πρίζα τῆς συσκευῆς πού χιχμάλωτο. Ἄν ὅμως ὁ χρόνος εἰ κάτι τέτοιο, θὰ πρέπη τραἀπὸ τὰ ἐνδύματα ἢ χρησιμονωτικὸ ἀντικείμενο νὰ τὸν ἀε. Τοῦ ἐφαρμόζουμε ἀκολούῃ ἀναπνοή καὶ εἰδοποιῦμε τὸ

ἀ τὴν προφύλαξή μας ἀπὸ ἡα κατὰ τὴν οἰκιακὴ χρῆση τοῦ, θὰ πρέπη νὰ συμμορφωθοῦἀκόλουθα:

ν ἐγγίζουμε χωρὶς λόγο ἀγωγὸ ὑπὸ τάση σὲ ἐγκατάσταση ἱατος.

παρατηροῦμε βλάβη σὲ ἠλεκγούς ἢ συσκευεῖς, νὰ καλοῦμε τη πρὸς ἐπισκευή τους.

χειριζώμαστε ἠλεκτρικὲς συεργμένα ἢ ἰδρωμένα χέρια.

4. Σὲ περίπτωση χειρισμοῦ ἠλεκτρικῆς συσκευῆς μὲ τὸ ἓνα χέρι, νὰ μὴ ἐγγίζουμε μὲ τὸ ἄλλο ἀγωγὸ ὕδατος, ὅπως π.χ. σωλήνωση κεντρικῆς θέρμανσης (καλοριφέρ) ἢ σωλῆνα ὕδατος.

5. Νὰ μὴ ἐπισκευάζουμε ἀσφάλειες.

6. Νὰ μὴ ἐρχώμαστε σὲ ἐπαφή μὲ γυμνά ἠλεκτροφόρα ἀντικείμενα ἔστω καὶ οἰκειοθελῶς.

7. Ἄν μιὰ ἠλεκτρικὴ συσκευή μᾶς «κτιπᾶ» ὅταν ἐρχώμαστε σ' ἐπαφή μὲ αὐτὴ, ἔχει φθαρῆ ἢ μόνωσή της σὲ ἓνα ἐξωτερικὸ σημεῖο καὶ πρέπει νὰ δοθῆ πρὸς ἐπισκευή.

8. Νὰ μὴ γειμίζουμε μὲ νερὸ τὸν ἠλεκτρικὸ βραστήρα ἐφ' ὅσον ἔχουμε ἐνωμένη τὴ συσκευή μὲ τὸ δίκτυο παροχῆς ρεύματος.

Ἀποτελεσματικὴ προστασία ἀπὸ τὶς βλάβες τῶν ἠλεκτρικῶν συσκευῶν παρέχεται διὰ τῆς προσγείωσης τοῦ ἐξωτερικοῦ περιβλήματός των. Σὲ περίπτωση βλάβης, πού τὸ ἐξωτερικὸ περίβλημα ἀποκτᾶ δυναμικὸ, προκαλεῖται βραχυκύκλωμα στὸν ἀγωγὸ προσγείωσης, τήκεται ἢ ἀσφάλεια, τὸ κύκλωμα διακόπτεται καὶ ἀποφεύγεται ἔτσι ἡ ἠλεκτροπληξία.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΕΒ'

ΚΕΡΑΥΝΟΣ

Κεραυνὸς καλεῖται ὁ ἠλεκτρικὸς σπινθήρ, ὁ ὁποῖος ἐκρήγνυται μεταξὺ νέφους καὶ ἐδάφους, ὅταν ἡ ἠλεκτρικὴ τάσις καταστῆ μεγαλύτερα ὠρισμένης τιμῆς.

Δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὸν κεραυνὸν ὡς ἠλεκτρικὸν ρεῦμα βραχυτάτης διαρκείας, τὸ ὁποῖον αὐξάνεται εἰς τὴν ἀρχὴν μὲ ἔντασιν ἐξαιρετικῆς ταχύτητος μέχρι μεγίστης τινὸς τιμῆς, ἢ ὁποία δύναται νὰ φθάσῃ τὰ 10.000 — 20.000 Ἄμπέρ καὶ μετὰ ἐλαττοῦται μὲ τὴν αὐτὴν ταχύτητα.

Τὸ ἔδαφος ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἠλεκτρισμένου νέφους ἠλεκτρίζεται ἀντιθέτως. Ὅταν δὲ ἡ τάσις ὑπερνικήσῃ τὴν ἀντίστασιν τοῦ ἀέρος ἐκρήγνυται ὁ ἠλεκτρικὸς σπινθήρ καὶ τότε λέγομεν ὅτι «ἔπεσε» κεραυνός. Ἄπ' αὐτὸ ὅμως δὲν πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ σπινθήρ κινεῖται πάντοτε ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω. Ὁ κεραυνὸς εἶναι νὰ ἐκτραγῆ κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις, «πέφτει» δὲ ἐπὶ σημείων τὰ ὁποῖα εἶ-

ναι πλησιέστερον πρὸς τὸ καταγιδοφόρον νέφος καὶ συγκοινωνοῦν μὲ τὴν γῆν· ἔνεκα τούτου ὁ κεραυνὸς προσβάλλει ἰδίως τὰ ὑψηλὰ δένδρα καὶ ὑψηλὰ οἰκοδομήματα.

Δὲν πρέπει λοιπὸν ἐν ὥρα καταιγίδος νὰ καταφεύγωμεν εἰς δένδρα καὶ ἰδίως ρητινώδη τὰ ὁποῖα εἶναι δυσηλεκτραγωγὰ. Οἱ κεραυνοὶ προσβάλλουν κυρίως ἡφαιστειογενεῖς περιοχάς. Κατὰ τὴν πτώσιν των διαγράφουν φωτοβολοῦσαν τεθλασμένην γραμμὴν ρυθμιζομένην ἀπὸ τὴν ἀγωγιμότητα τῶν ὑλικῶν καὶ τυχὸν ρευμάτων ἰόντων.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν κεραυνῶν δύναται νὰ εἶναι χημικὰ, θερμικὰ, μηχανικὰ, μαγνητικὰ. Τὰ χημικὰ ἀποτελέσματα συνίστανται εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν στοιχείων τοῦ ἀέρος. Τὰ θερμικὰ συνίστανται εἰς τὴν θέρμανσιν τῶν ἀγωγῶν τοὺς ὁποῖους διατρέχουν.

Ὁ κεραυνὸς «πέφτοντας» εἰς ἀμμῶδες

ἔδαφος τήκει τὴν ἄμμον, ὅποτε οἱ κόκκοι αὐτῆς συγκολλώμενοι παράγουν κοίλους ὑαλώδεις σωλήνες, οἱ ὅποιοι ὀνομάζονται κεραύνιοι ἢ κεραυνίται. Αὐτοὶ ἔσωθεν εἶναι λεῖοι καὶ προχωροῦν ἐντὸς τοῦ ἔδαφους μέχρι βάθους 10m.

Ὁ κεραυνὸς δρᾷ εἰς τὴν μαγνήτησιν τῶν μετάλλων. Καταργεῖ ἐπίσης ἐν μέρει ἢ καθολοκληρίαν τὴν μαγνητικὴν δύναμιν μαγνητικῆς βελόνης ἢ ἀλλάσσει τοὺς πόλους αὐτῆς.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ὁ κεραυνὸς ἐπιφέρει καὶ φυσιολογικὰς μεταβολὰς ἐπὶ τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν αἱ ὁποῖαι συχνάκις εἶναι θανατηφόροι.

Πολλὲς φορὲς ἄνθρωποι ἢ ζῶα εὗρισκόμενα εἰς μεγάλην ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν τόπον ὅπου ἐνέσκηψεν ὁ κεραυνός, ὑφίστανται θιαίους τιναγμοὺς ἐπιφέροντας νάρκωσιν καθ' ὅλον τὸ σῶμα.

Τὰ ἠλεκτρικὰ δίκτυα ὑψηλῆς καὶ χαμηλῆς τάσεως, τὰ ὁποῖα εἶναι εἴτε εἰς τὰς πόλεις εἴτε εἰς τὴν ὑπαίθρου οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἐξασκοῦσιν ἐπὶ τῆς παραγωγῆς καὶ ἐξελίξεως τῶν κεραυνῶν. Αἱ στατιστικαὶ ἀποδεικνύουσιν ὅτι τὰ καταγιγνώδη φαινόμενα δὲν αὐξάνονται οὔτε κατὰ τὸν ἀ-

ριθμὸν οὔτε κατ' ἔντασιν μετὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῶν δικτύων τούτων.

Ἡ προφύλαξις τῶν οἰκοδομημάτων, τῶν ναῶν, τῶν πλοίων, τῶν ἀποθηκῶν τῶν περιεχοσῶν ἐκρηκτικὰς ὕλης, γίνεται διὰ τοῦ ἀλεξικεραυνίου.

Στὴν ἀρχικὴν λατρείαν τῶν Ἑλλήνων ὁ κεραυνὸς ἐλατρεύετο ὡς ἀνθύπαρκτος θεότης, ὅπως εἰς τὴν Κύπρον, ὑπὸ τὴν δυαδικὴν μορφήν κεραύνιος καὶ κεραυνία, ἢ ἔταυ τίζετο πρὸς αὐτὸν τοῦτον τὸν Δία, θεὸν πάντων τῶν οὐρανίων φαινομένων. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ὁμοῦ τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Ἡσιόδου, ὁ κεραυνὸς θεωρεῖται πλέον ὡς φαινόμενον ἐξωτερικῶν καταστάσεων τοῦ Διὸς ἢ ὄπλου αὐτοῦ. Τὰ κεραυνόπληκτα σώματα ἐθεωροῦντο συνήθως ὡς ἱερὰ καὶ ἐτιμῶντο.

Ὡς πρὸς τὴν προφύλαξιν ἀπὸ τὸν κεραυνὸν συνίστατο ἡ πρὸ τῶν θυρῶν σταύρωσις νυκτερίδων· ἀλεξικέραυνα ἐπίσης ἐθεωροῦντο τὰ δέρματα τῆς θάϊνης, φώκης, ἵπποποτάμου.

Βιβλ. ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ.

ΑΡΙΓΤΡΟΤ ΕΤΘΤΜΙΟΣ
Δα'

ΤΡΟΠΟΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟΜΗΧΑΝΑΣ

Ὄταν λέγωμεν παραγωγικότητα ἐργασίας, ἐννοοῦμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐξαρτημάτων πὸν παράγονται ἀνὰ τὴν μονάδα χρόνου.

Πάντοτε ἡ αὔξησις τῆς παραγωγικότητος τῆς ἐργασίας εἶναι ἀποφασιστικὸς πα-

ράγων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς. Αὔξησις τῆς παραγωγικότητος ὑπάρχει ὅταν τὸ ἴδιον τὸ ποσὸν ἐργασίας ἀποδίδει περισσότερα προϊόντα ἢ ἄλλως ὅταν τὸ ποσὸν ἐργασίας τὸ ὁποῖον χρειάζεται διὰ τὴν παραγωγὴν μιᾶς μονάδος (προϊόντα), ἐλαττωθῇ.

Ἐὰν μὲ τὸ γωγικότητα κα ἐνὸς ἐξαρτήμο

τέ

Ὁ χρόνος ματος ἀποτελελογικὸν χρόνον t βοηθ., τὸν διον ἀνακουφίσι

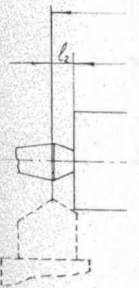
Δηλαδή
τε = tθ

1. Ὁ β...
κὸς χρόν
χρειάζεται μόν
γαζομένου τεμ

ὅπου L εἶναι ἰπτικὸν ἐργαλεῖ

σμάτων, S ἢ

ἀριθμὸς στρεφ

2. Βοηθ
ναὶ ὁ χρόνος π
νὰ στερεώση τ
νὰ τὸ βγάλη ἰ
τὴν ἐργαλειομ
ἀπομακρύνῃ τὲ

έντασιν μετὰ τὴν ἐξά-
των τούτων.

τῶν οἰκοδομημάτων, τῶν
τῶν ἀποθηκῶν τῶν πε-
τικῶν ἴλας, γίνεται διὰ
υ.

λατρείαν τῶν Ἑλλήνων ὁ
ετο ὡς ἀνθύπαρκτος θεός
Κύπρον, ὑπὸ τὴν δυαδι-
ῦνιος καὶ κεραυνία, ἣ ἔταν
ν τοῦτον τὸν Δία, θεὸν
κνίων φαινομένων. Κατὰ
τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Ἡ-
; θεωρεῖται πλέον ὡς φαι-
ῶν καταστάσεων τοῦ Δι-
ῖ. Τὰ κεραυνόπληκτα σώ-
συνήθως ὡς ἱερά καὶ ἐ-

προφύλαξιν ἀπὸ τὸν κε-
ῖ ἢ πρὸ τῶν θυρῶν σταύ-
ν' ἀλεξικέραυνα ἐπίσης ἐ-
ζματα τῆς ὑαίνης, φώκης,

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙ-

ΔΙΓΓΡΟΤ ΕΤΘΤΜΙΟΣ

Δα'

ΪΚΟΤΗΤΟΣ

ΟΜΗΧΑΝΑΣ

ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγ-
ς παραγωγικότητος ὑπάρ-
ν τὸ ποσὸν ἐργασίας ἀπο-
α προϊόντα ἢ ἄλλως ὅταν
ίας τὸ ὅποιον χρειάζεται
γὴν μιᾶς μονάδος (προϊ-

Ἐὰν μὲ τὸ Q συμβολίζωμεν τὴν παρα-
γωγικότητα καὶ τε τὸν χρόνον παραγωγῆς
ἐνὸς ἐξαρθήματος,

$$\text{τότε } Q = \frac{1}{te}$$

Ὁ χρόνος παραγωγῆς τε ἐνὸς ἐξαρθή-
ματος ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν βασικὸν τεχνολο-
λογικὸν χρόνον t_b , τὸν βοηθητικὸν χρόνον
 $t_{\text{βοηθ.}}$, τὸν ὀργανωτικὸν t_o , καὶ τὸν χρό-
νον ἀνακουφίσεως τοῦ ἐργάτου t_a .

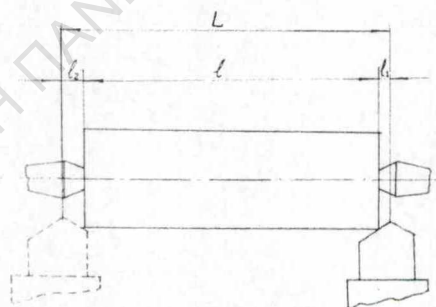
Διηλαδὴ

$$te = t_b + t_{\text{βοηθ.}} + t_o + t_a.$$

1. Ὁ βασικὸς τεχνολογι-
κὸς χρόνος: Εἶναι ὁ χρόνος ποῦ
χρειάζεται μόνον διὰ τὴν κοπὴν τοῦ κατερ-
γαζόμενου τεμαχίου καὶ ἰσοῦται:

$$t_b = \frac{L \cdot k}{s \cdot n}$$

ὅπου L εἶναι ἡ διαδρομὴ ποῦ κάνει τὸ κο-
πτικὸν ἐργαλεῖον, K ὁ ἀριθμὸς τῶν περα-
mm
σμάτων, S ἡ πρόωσις σέ ——— καὶ n ὁ
στροφὴ
ἀριθμὸς στροφῶν ἀνὰ λεπτόν.

2. Βοηθητικὸς χρόνος: Εἶ-
ναι ὁ χρόνος ποῦ χρειάζεται ὁ ἐργάτης διὰ
νὰ στερεώσῃ τὸ κατεργαζόμενον τεμάχιον,
νὰ τὸ βγάλῃ ὅταν τελειώσῃ, νὰ ξεκινήσῃ
τὴν ἐργαλειομηχανήν, νὰ πλησιάσῃ ἢ νὰ
ἀπομακρύνῃ τὸ κοπτικὸν ἐργαλεῖον κλπ.

3. Ὁ ὀργανωτικὸς χρόνος:
Εἶναι ὁ χρόνος ποῦ χρειάζεται ὁ ἐργάτης
διὰ νὰ ὀργανώσῃ τὴν ἐργασίαν του. Δηλα-
δὴ νὰ μελετήσῃ τὸ σχέδιον κατασκευῆς τοῦ
ἐξαρθήματος, νὰ ἐτοιμάσῃ τὰ ἐργαλεῖα πρὸ
θὰ χρειασθῇ, καὶ νὰ ρυθμίσῃ τὴν μηχανήν,
ὅπως παραδείγματος χάριν νὰ κάμῃ τὶς δι-
άφορες μετρήσεις, νὰ βάλῃ τὴν ἀπαιτουμέ-
νην πρόωσιν καὶ τὸν κατάλληλον ἀριθμὸν
στροφῶν.

4. Χρόνος ἀνακουφίσεως
καὶ ἀναπαύσεως τοῦ ἐργά-
του: Εἶναι ὁ χρόνος ποῦ χρειάζεται ὁ
ἐργάτης διὰ ἱκανοποίησιν διαφόρων φυσι-
κῶν ἀναγκῶν του, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ χρό-
νος ἀναπαύσεως τοῦ ἐργάτου, ὁ ὅποιος κα-
ταπονεῖται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργα-
σίας.

Διὰ νὰ αὐξήσωμεν λοιπὸν τὴν παραγω-
γικότητα πρέπει νὰ ἐλαττώσωμεν τὸν χρό-
νον κατασκευῆς τοῦ ἐξαρθήματος. Αὐτὸ
μποροῦμε νὰ τὸ ἐπιτύχωμε ἐλαττώνοντας
τὸν βασικὸν τεχνολογικὸν χρόνον, τὸν βο-
ηθητικὸν χρόνον καὶ τὸν ὀργανωτικὸν χρό-
νον.

Ὁ βασικὸς τεχνολογικὸς χρόνος ἐλατ-
τοῦται ἐὰν αὐξήσωμε τὴν ταχύτητα κο-
πῆς, τὸ βάθος καὶ τὴν πρόωσιν.

Ἡ ταχύτης κοπῆς βασικὰ ἐξαρτᾶται ἀ-
πὸ τὸ μέταλλον ἀπὸ τὸ ὅποιον εἶναι κατα-
σκευασμένον τὸ κοπτικὸν ἐργαλεῖον καὶ τὸ
κατεργαζόμενον τεμάχιον καὶ ἀπὸ τὴν χροῖ-
σιν ἢ μὴ ψυκτικῶν ὑγρῶν.

Κάνοντας μίαν σύντομον ἀναδρομὴν εἰς
τὴν ὅλην παροδικὴν ἐξέλιξιν τῶν ὕλικῶν
τῶν κοπτικῶν ἐργαλείων, παρατηροῦμεν τὰ
ἐξῆς: Κατ' ἀρχὴν τὰ κοπτικά ἐργαλεῖα
κατεσκευάζοντο ἀπὸ ἀνθρακούχους χάλυ-
βας, καὶ ἠδύναντο νὰ ἐργαστοῦν μὲ ταχύ-

τητα κοπῆς μὴ ὑπερβαίνουσιν τὰ

m

10 ÷ 12 ———. Βραδύτερον ἄρχισαν νὰ

min.

χρησιμοποιοῦνται κοπιὰ ἐργαλεῖα ἀπὸ ταχυχάλυβα, τὰ ὁποῖα εἰς ὠρισμένης περιπτώσεις εἰργάζοντο μὲ ταχύτητα κοπῆς

m

600 ———.

min.

Σήμερα, χρησιμοποιοῦνται εὐρέως, κοπιὰ ἐργαλεῖα ἀπὸ σκληροκράματα, τὰ ὁποῖα ἐπιτρέπουν νὰ ἐργαζώμαστε μὲ τα-

m

χύτητες πέραν τῶν 600 ———

min.

Ὅπως βλέπομεν λοιπόν, εἰς τὴν μείωσιν τοῦ τῆ συμβάλλει τὰ μέγιστα ἢ χρῆσις τῶν

νέων κοπιτικῶν ἐργαλείων.

Ὁ βοηθητικὸς καὶ ὁ ὀργανωτικὸς χρόνος, ἐλαττώνονται διὰ τῆς καλῆς ἐκπαίδευσως τῶν ἐργατῶν, ὥστε νὰ ξέροιν καλὰ πῶς νὰ χειρίζονται τὰ μηχανήματα. Ἐπίσης μὲ τὴν χρησιμοποίησιν αὐτομάτων μηχανισμῶν, ἐκτοπίζεται ἡ χειρονακτικὴ ἐργασία, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐλαττοῦνται κατὰ πολὺ ὁ βοηθητικὸς καὶ ὁ ὀργανωτικὸς χρόνος.

Ποτὲ ὅμως δὲν πρέπει νὰ προσπαθοῦμε νὰ ἀυξάνουμε τὴν παραγωγικότητα ἐργασίας εἰς βάρος τοῦ χρόνου ἀνακουφίσεως τῶν ἐργατῶν.

ΧΡΥΣΑΦΗΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ

Ε'α.

BIBLIOTHEKH PANEPISTHMIΟΥ KΥΠΡΟΥ - APHEIOΣΦETA

γυμνάσιον.

και ὁ ὀργανωτικὸς χρό-
ι διὰ τῆς καλῆς ἐκπα-
ρατῶν, ὅστε νὰ ἐξέρον
διζῶνται τὰ μηχανήματα.
ρημοτοίησιν αὐτομάτων
οπλῆται ἢ χειρονακτικῆ
τελέεσθαι νὰ ἐλαττοῦνται
θητικὸς και ὁ ὀργανωτι-

πρέπει νὰ προσπαθοῦμεν
ν παραγωγικότητα ἐργα-
οῦ χρόνου ἀνακουφίσαι

ΣΑΦΗΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ
Ε' α.

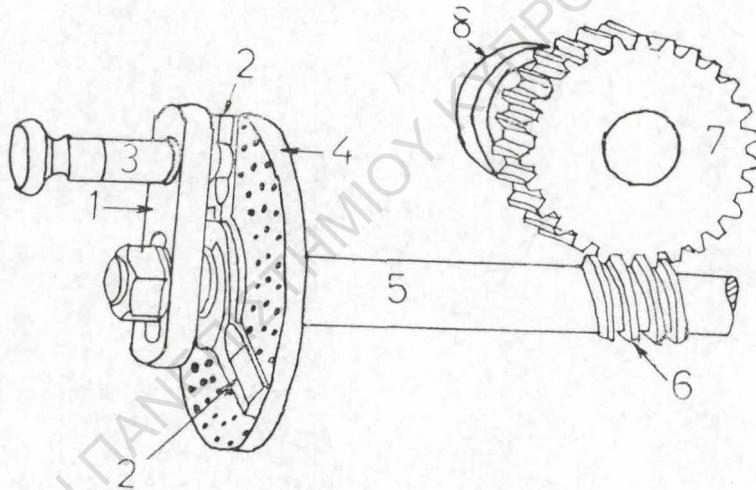
Τὸ ἐργαστήριον Ζυλουργικῆς ἐν λειτουργίᾳ

ΔΙΑΦΟΡΙΚΟΣ ΔΙΑΙΡΕΤΗΣ

Ὁ διαιρέτης εἶναι ἓνα μηχανικὸν συγκρότημα ἐπὶ τοῦ ὁποῖου προσδένεται ἓνα ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ κατεργασθῇ μηχανικῶς, συνήθως ἐπὶ τῆς φρέζας, καὶ ἡ μηχανικὴ κατεργασία ἀπαιτεῖ ὅπως τοῦτο διαιρεθῇ εἰς ἓνα ἴσον ἀριθμὸν μερῶν (κατασκευὴ ὀδοντωτοῦ τροχοῦ).

Ἐπομένως μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ διαιρέτου ἐπιτυγχάνεται ἡ μηχανικὴ διαίρεσις μιᾶς περιφερείας εἰς ἴσα μέρη ἀκριβῶς.

Τὸ κάτωθι σχῆμα δεικνύει τὰ διάφορα μέρη ἐνὸς ἀπλοῦ διαιρέτου.

- 1) Χειροστροφάλος περιστροφῆς ἀτέρομονος κοχλίας.
- 2) Σκέλι (ψαλίδος) καθορισμοῦ τομέως διαιρέσεως εἰς τὸν διάτρητον δίσκον.
- 3) Πείρος συνδέσεως χειροστροφάλου καὶ διατρήτου δίσκου.
- 4) Διάτρητος δίσκος.

5) Ἄξων ἀτέρομονος κοχλίας.

6) Ἀτέρομον κοχλίας.

7) Ὀδοντωτὸς τροχὸς συνδεδεμένος μὲ τὴν ἄτρακτον τοῦ διαιρέτου.

8) Ἄτρακτος διαιρέτου.

Οἱ διαιρέται ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των, εἶναι ἐφωδιασμένοι μὲ ἓνα ἀριθμὸν ἐναλλασσομένων μεταλλικῶν δίσκων, ἕκαστος τῶν ὁποῖων φέρει εἰς διαφόρους περιφερείας ὁπλὰς διαφορετικὰς εἰς ἀριθμὸν, ἀλλὰ εἰς ἴσας ἀποστάσεις μεταξύ των δι' ἐκάστην περιφέρειαν. Ἡ χρῆσις τῶν δί-

σκων θὰ ἀναπτυχθῇ εἰς τὰς ἐπομένας παραγράφους.

Ὅταν πρόκειται νὰ κατασκευασθῇ ἓνας ὀδοντωτὸς τροχὸς ἐπὶ τῆς φρέζας, ὁ κύλινδρος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου θὰ κατασκευασθοῦν οἱ ὀδόντες στερεώνεται ἐπὶ τοῦ διαιρέτου καὶ περιστρέφεται μαζί μὲ τὴν ἄτρακτον τοῦ διαιρέτου, ἐνῶ ὁ κοπτήρ τῆς φρέζας εὐρίσκειται εἰς μία ὀρισμένην θέσιν. Ἡ

περιφέρεια ρεθῆ εἰς τόσες τοῦ τροχῶν εἶναι Ζταί ἓνας ὁδο-

περιστρέφεται

αὐτὸ βέβαια στροφῆς ποῖ Διὰ νὰ ὑπολφῶν πὸν πρέλος διὰ κάθετελεῖ ἡ ἄτρι νὰ εἶναι γνωνήσεως τοῦ ἰσεως, ἰ, εἶναι γον η_2/η_1 . ναί ἴση μὲ 1 ἢ $1/80$.

η_2 — Ἀε ἢ ἄτρακτος.

η_1 — Ἀε ὁ χειροστροφά-

$$i = \frac{\eta_2}{\eta_1}$$

Ἐπομένως $1/Z_2$, ὁ χειρολῆ

$$\eta_1 =$$

Ὁ ἀριθμὸς 105 ἢ κλασματι-

Ἡ χρῆσις τῶτος ὅταν ὁ ἀριε

ιανος κοχλία.

λίας.

ροχός συνδεδεμένος με
του διαιρέτου.

αρέτου.

λόγως της κατασκευής
μένοι με ένα αριθμόν
ταλικών δίσκων, εκκα-
ρει εις διαφόρους περι-
ορειακάς εις αριθμόν,
τάσεις μεταξύ των δι-
ιν. Η χρήση των δι-

εις τας επομένας πα-

να κατασκευασθῆ ἕνας
πὶ τῆς φρέζας, ὃ κύ-
ου θὰ κατασκευασθοῦν
εται ἐπὶ τοῦ διαιρέτου
λαζὶ μετὰ τὴν ἄτρακτον
ὁ κοπτήρ τῆς φρέζας
ὠρισμένην θέσιν. Ἡ

περιφέρεια τοῦ κυλίνδρου πρέπει νὰ διαι-
ρεθῆ εἰς τόσα ἴσα μέρη, ὅσοι εἶναι οἱ ὀδόν-
τες τοῦ τροχοῦ. Ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀδόν-
των εἶναι Z2, κάθε φορά πού θὰ κόπτε-
ται ἕνας ὀδόντας, ὁ κύλινδρος πρέπει νὰ

1

περιστρέφεται κατὰ — τῆς στροφῆς καὶ
Z2

αὐτὸ βέβαια ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ὀρθῆς
στροφῆς πού κάμνει ὁ χειροστροφάλος.
Διὰ νὰ ὑπολογισθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρο-
φῶν πού πρέπει νὰ ἐκτελεῖ ὁ χειροστροφά-
λος διὰ κάθε μέρος τῆς στροφῆς πού ἐκ-
τελεῖ ἡ ἄτρακτος (ἀντικείμενον), πρέπει
νὰ εἶναι γνωστὴ ἡ σχέσις μεταδόσεως κι-
νήσεως τοῦ διαιρέτου. Ἡ σχέσις μεταδό-
σεως, i, εἶναι σταθερὰ καὶ ἴση μετὰ τὸν λό-
γον η_2/η_1 . Ἡ σχέσις αὕτη συνήθως εἶ-
ναι ἴση μετὰ $1/40$ καὶ σπανιώτερον $1/60$
ἢ $1/80$.

η_2 — Ἀριθμὸς στροφῶν πού ἐκτελεῖ
ἡ ἄτρακτος.

η_1 — Ἀριθμὸς στροφῶν πού ἐκτελεῖ
ὁ χειροστροφάλος.

$$i = \frac{1}{Z_2} = \frac{\eta_2}{\eta_1}$$

$$\eta_2 = \frac{1}{40}$$

$$\eta_1 = 40 \eta_2, \quad \eta_1 = \frac{40}{Z_2}$$

Ἐπομένως διὰ κάθε ὑποδιαίρεσιν,
 $1/Z_2$, ὁ χειροστροφάλος πρέπει νὰ ἐκτε-
λεῖ

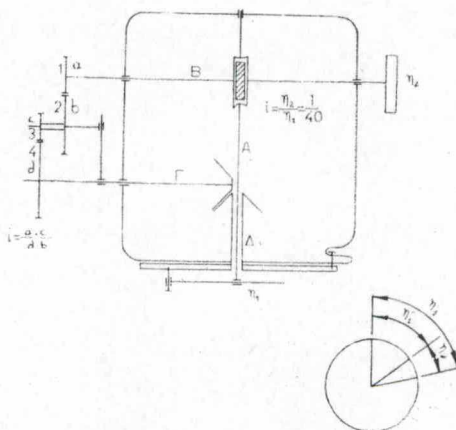
$$\eta_1 = 40/Z_2 \text{ στροφάς.}$$

Ὁ ἀριθμὸς η_1 μπορεῖ νὰ εἶναι ἀκέραι-
ος ἢ κλασματικὸς.

Ἡ χρήση τῶν δίσκων εἶναι ἀπαραίτη-
τος ὅταν ὁ ἀριθμὸς εἶναι κλασματικὸς.

Ἐὰν $Z_2=9$, $\eta_1=40/9=4 \frac{4}{9}$ τότε
θὰ διαλέξωμεν ἕνα δίσκον πού νὰ ἔχη εἰς
μίαν ἀπὸ τὰς περιφερείας του ἀριθμὸν 9
ὀπῶν ἢ πολλαπλάσιον τούτου ἤτοι 18, 27
κ.λ.π., καὶ ἔτσι θὰ περιστρέψωμεν τὸν χει-
ροστροφάλον κατὰ 4 στροφάς, πού μπο-
ροῦν νὰ μετρηθοῦν εὐκόλως καὶ με ἀκρί-
βειαν, καὶ κατὰ $4/9$ τῆς στροφῆς μετὰ τὴν
βοήθειαν τῶν ὀπῶν τοῦ δίσκου. Βεβαίως
ἐὰν δὲν ὑπάρχη δίσκος ὁ ὁποῖος νὰ φέρῃ
εἰς μίαν περιφέρειαν ἀριθμὸν ὀπῶν ἴσον
μετὰ τὸν παρονομαστὴν τοῦ κλάσματος ἢ
πολλαπλάσιον τούτου τότε ἡ διαίρεσις δὲν
μπορεῖ νὰ γίνῃ μετὰ τὸν ἀπλὸν διαιρέτην καὶ
εἶναι εἰς αὐτὰς τὰς περιπτώσεις πού ἡ
χρῆσις τοῦ διαφορικοῦ διαιρέτου εἶναι ἀ-
παραίτητος.

Ὁ διαφορικὸς διαιρέτης εἶναι ἕνα συγ-
κρότημα πλοαῦ διαιρέτου, μετὰ ἕνα ἀριθμὸν
ἐξωτερικῶν ἀνταλλακτικῶν ὀδοντωτῶν
τροχῶν, ὡς φαίνεται εἰς τὸ κάτωθι σχῆ-
μα.

a, b, c καὶ d εἶναι ὁ ἀριθμὸς ὀδόντων,
πού φέρουν οἱ ὀδοντωτοὶ τροχοὶ 1, 2, 3
καὶ 4 ἀντιστοίχως

Ἡ διαφορικὴ διαίρεσις ἐπιτυγχάνεται
μετὰ τὸν συνδυασμὸν δύο κινήσεων α) τὴν

άπλην κίνησιν τοῦ χειροστροφάλου καὶ β) τὴν κίνησιν ποὺ κάνει ὁ διάτρητος δίσκος. Αὐταὶ αἱ δύο κινήσεις συμβαίνουν τὴν ἰδίαν στιγμὴν, διότι ὑπάρχει μία σχέσις ἀνάμεσα τοὺς.

Εἰς τὸν ἀπλὸν διαιρέτην ὁ διάτρητος δίσκος κρατεῖται σταθερὰ ἀπὸ ἓνα ἀσφαλιστικὸν κοχλίαν, ἐνῶ εἰς τὸν διαφορικὸν διαιρέτην ἀποσυνδέεται τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κοχλίας καὶ περιστρέφεται μαζὶ μὲ τὸν χειροστροφάλον. Εἰς τὸν ἀπλὸν διαιρέτην ὁ χειροστροφάλος περιστρέφει τὸν ἄξονα τοῦ ἀτέρμονος κοχλίας, ὁ ἀτέρμονος κοχλίας κινεῖ τὸν ὀδοντωτὸν τροχὸν ποὺ εἶναι στερεωμένος μὲ τὴν ἄτρακτον τοῦ διαιρέτου. Κατὰ αὐτὸν τὸν τρόπον περιστρέφεται καὶ τὸ τσῶκ μαζὶ μὲ τὸ ἀντικείμενον καὶ ἔτσι ἐπιτυγχάνεται ἡ διαίρεσις.

Εἰς τὸν διαφορικὸν διαιρέτην ὁ διάτρητος δίσκος καὶ ἡ ἄτρακτος τοῦ διαιρέτου συνδέονται μὲ μίαν σειρὰ ὀδοντωτῶν τροχῶν. Μὲ τὴν σύνδεσιν αὐτὴν τοῦ διατρήτου δίσκου καὶ τῆς ἄτρακτου ἐπιτυγχάνεται ἡ κίνησις τοῦ διατρήτου δίσκου. Ἡ διεύθυνσις εἰς τὴν ὁποίαν θὰ περιστραφῇ ὁ διάτρητος δίσκος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς ἐξωτερικοὺς ἀνταλλακτικοὺς ὀδοντωτοὺς τροχοῦς.

Μὲ τὴν ἀλλαγὴν τῶν ὀδοντωτῶν τροχῶν καὶ τῶν διατρήτων δίσκων ποὺ φέρει ὁ διαιρέτης, εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθοῦν ὅλαι αἱ διαίρεσεις ποὺ δὲν μποροῦν νὰ πραγματοποιηθοῦν εἰς τὸν ἀπλὸν διαιρέτην.

Ὅπως ἀναφέραμε προηγουμένως εἰς τὸν διαφορικὸν διαιρέτην ὑπάρχουν δύο κινήσεις. Ἐπομένως ὑπάρχουν καὶ δύο σχέσεις μεταδόσεως κινήσεως, μία ἀπὸ τὸν χειροστροφάλον εἰς τὴν ἄτρακτον τοῦ διαιρέτου καὶ ἡ ἄλλη ἀπὸ τὴν ἄτρακτον εἰς τὸν διά-

τρητον δίσκον.

Μία περιφέρεια πρέπει νὰ διαιρεθῇ εἰς ἓνα ἀριθμὸν ἴσων μερῶν Z_2 καὶ χρειάζεται νὰ περιστραφῇ ὁ χειροστροφάλος κατὰ η_1 στροφάς. Χρησιμοποιώντας τὸν προηγούμενον τύπον ποὺ μᾶς δίδει τὸ ποσὸν ποὺ πρέπει νὰ περιστραφῇ ὁ χειροστροφάλος διὰ κάθε ὑποδιαίρεσιν, παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ποκῦπτον πλάσμα ἔχει παρονομαστήν, ἀριθμὸν πρὸς τὸν ὁποῖον δὲν ὑπάρχει δίσκος ὁ ὁποῖος νὰ φέρῃ εἰς περιφέρειαν ἀντίστοιχον ἀριθμὸν ὀπῶν.

Ὅταν ὁ χειροστροφάλος θὰ περιστραφῇ κατὰ η_1 στροφάς, πρέπει ὁ διάτρητος δίσκος νὰ περιστραφῇ κατὰ η_d στροφάς οὕτως ὥστε νὰ συμπέσῃ μία ἀπὸ τὰς ὀπὰς τοῦ δίσκου μὲ τὸν πείρον συνδέσεως τοῦ χειροστροφάλου.

Τὴν περιστροφὴν η_d τοῦ διατρήτου δίσκου τὴν ἐπιτυγχάνομεν μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἐξωτερικῶν ἀνταλλακτικῶν ὀδοντωτῶν τροχῶν. Ἄς παρακολουθήσωμεν τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον γίνεται ἡ διαφορικὴ διαίρεσις. Πρῶτον ὑποθέτομεν ὅτι τὸ ἀντικείμενον θὰ διαιρεθῇ εἰς ἓνα ἀριθμὸν μερῶν Z_2' , ποὺ εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ μὲ τὴν ἀπλὴν διαίρεσιν, καὶ εὐρίσκομεν τὸν ἀριθμὸν στροφῶν η_1' τοῦ χειροστροφάλου ποὺ ἀπαιτεῖται διὰ τὴν διαίρεσιν αὐτήν. Ἐκλέγεται μετὰ ὁ διάτρητος δίσκος καὶ τοποθετεῖται εἰς τὴν θέσιν του. Ὁ διάτρητος δίσκος δὲν ἀσφαλίζεται καὶ ἔτσι εἶναι ἐλεύθερος. Δεύτερον πρέπει νὰ υπολογισθοῦν οἱ ἐξωτερικοὶ ἀνταλλακτικοὶ τροχοὶ οὕτως ὥστε ὅταν ὁ χειροστροφάλος θὰ κίνη η_1 στροφάς, ὅπου $\eta_1 = \eta_1'$ καὶ η_d ὁ δίσκος νὰ κίνη η_d στροφάς.

Ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ σχήματος ἡ κίνησις τοῦ χειροστροφάλου μεταδίδεται μέσῳ τοῦ ἄξονος Α εἰς τὸν ἀτέρμονα κοχλίαν, ἀπὸ

τὸν ἀτερομχοῦ ποὺ εἶ εἰς τὸν ἄξονα τῶν τροχῶν ταδίδεται ε τροχῶν c κα σου τοῦ ἄξονα τὸν κωνικὸν τροχὸν 5 εἶ ναι στερεω

Ἄπὸ τὸν ται εἰς τὸν

Τὸ μέρος τρητος δίσκ τὴν κίνησιν τᾶται ἀπὸ c, d ποὺ x

Διὰ νὰ 6 ποὺ θὰ χωρ ἔξῃς:

Ἡ σχέσι τὸν χειροστ ναι:

$$\eta_2 = \frac{i}{\eta_1}$$

Ἡ σχέσι τρακτον εἰς

ἴση πρὸς

Ὅταν δύο ἔν ἐκ τῶν d ἢ κινῆται ἐπ μεταξὺ τῶν

τὸν ἀτέρμονα διὰ τῆς βοηθείας τοῦ τροχοῦ πού εἶναι ἠνωμένος μετὰ τὸν ἀτέρμονα εἰς τὸν ἄξονα Β' καὶ συνεπῶς εἰς τὸν ὀδοντωτὸν τροχὸν α. Ἡ κίνησις ἀπὸ τὸν α μεταδίδεται εἰς τὸν τροχὸν δ διὰ μέσου τῶν τροχῶν ε καὶ β. Ἀπὸ τὸν τροχὸν δ διαμέσου τοῦ ἄξονος Γ ἡ κίνησις δίδεται εἰς τὸν κωνικὸν τροχὸν 5 καὶ ἀπὸ τὸν κωνικὸν τροχὸν 5 εἰς τὸν κωνικὸν τροχὸν 6, πού εἶναι στερεωμένος εἰς τὸν ἄξονα Δ.

Ἀπὸ τὸν ἄξονα Δ ἡ κίνησις μεταδίδεται εἰς τὸν διάτρητον δίσκον.

Τὸ μέρος τῆς στροφῆς ηδ πού ὁ διάτρητος δίσκος θὰ ἐκτελέσῃ ἐν σχέσει πρὸς τὴν κίνησιν τοῦ χειροστροφάλου, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς ὀδοντωτοὺς τροχοὺς α, β, ε, δ πού χρησιμοποιήθηκαν.

Διὰ νὰ βροῦμε τοὺς ὀδοντωτοὺς τροχοὺς πού θὰ χρησιμοποιήσωμεν ἐργαζόμεθα ὡς ἑξῆς:

Ἡ σχέσις μεταδόσεως κινήσεως ἀπὸ τὸν χειροστροφάλον εἰς τὴν ἀτρακτὸν εἶναι:

$$i = \frac{\eta_2}{\eta_1} = \frac{1}{40} \rightarrow \eta_1 = \frac{40}{Z_2}$$

Ἡ σχέσις μεταδόσεως, i' , ἀπὸ τὴν ἀτρακτὸν εἰς τὸν διάτρητον δίσκον εἶναι

$$\text{ἴση πρὸς } \frac{\eta_d}{\eta_2}$$

τεῖ νὰ διαρεθῇ εἰς Ζ2 καὶ χρειάζεται χειροστροφάλος κατὰ τοῖντας τὸν προηδίδει τὸ ποσὸν πού ὁ χειροστροφάλος παρατηροῦμεν ὅτι ἐν δὲν ὑπάρχει δὲ περιφέρειαν ἀν-

λος θὰ περιστραφῆ ὁ διάτρητος κατὰ ηδ στροφᾶς μία ἀπὸ τὰς ὁπᾶς ὄν συνδέσεως τοῦ

τοῦ διάτρητου δίσκου μετὰ τὴν βοήθειαν ἐπιπέδων ὀδοντωτῶν ἠύσωμεν τὸν τρόπον ἡ διαφορικὴ ἴσομεν ὅτι τὸ ἀντίθετον νὰ γίνῃ μετὰ τὸν εὐρίσκωμεν τὸν οὔ χειροστροφάλου διαιρέσειν ταύτης διάτρητος δίσκος ἴσιν του. Ὁ διαιρίζεται καὶ ἔτσι πρέπει νὰ ὑπολογίσωμεν ἀνταλλακτικοὶ ὁ χειροστροφάλου ἴσον $\eta_1 = \eta_1'$ στροφᾶς.

ματος ἡ κίνησις εἶναι μετὰ τοῦ ἀκροῦ, ἀπὸ

$$i' = \frac{\eta_d}{\eta_2} = \frac{1}{Z_2}$$

$$* i' = \eta_d Z_2 = \frac{a.c.}{b.d.}$$

Ἐπειδὴ γνωρίζομεν ὅτι

$$\eta_d = \eta_1 - \eta_1' = \frac{40}{Z_2} - \frac{40}{Z_2'}$$

$$i' = \left(\frac{40}{Z_2} - \frac{40}{Z_2'} \right) Z_2$$

$$* i' = \frac{40}{Z_2'} (Z_2' - Z_2) = \frac{a.c.}{b.d.}$$

Διὰ τῆς χρήσεως τοῦ τύπου τούτου μποροῦμε νὰ ὑπολογίσωμεν τοὺς ἐξωτερικοὺς ἀνταλλακτικοὺς ὀδοντωτοὺς τροχοὺς καὶ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἀπαιτουμένην διαίρεσιν.

Machine Tool Operation by

Henry Burghardt

Aaron Axelrod

James Anderson.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΣ ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ
ΣΤ ΠΙ

ΤΡΙΒΗ

Ὄταν δύο σώματα ἐφάπτονται καὶ τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο σωμάτων τείνῃ νὰ κινήθῃ ἢ κινήται ἐπὶ τοῦ ἄλλου τότε ἀναπτύσσεται μετὰ τῶν ἐν ἐπαφῇ ἐπιφανειῶν τῶν μία

δύναμις ἡ ὁποία προσπαθεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν σχετικὴν κίνησιν μετὰ τῶν δύο σωμάτων. Ἡ δύναμις αὕτη ὀνομάζεται ἀντίστασις τῆς τριβῆς ἢ ἀπλῶς τριβή.

Ἡ κίνησις τοῦ ἑνὸς σώματος ἐπὶ τοῦ ἄλλου παρουσιάζεται ὑπὸ δύο μορφάς. α) Τὸ ἕν σῶμα δυνατόν νὰ ὀλισθαίνει ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ὁπότε ἡ παρουσιαζομένη τριβὴ λέγεται ΤΡΙΒΗ ΟΛΙΣΘΗΣΕΩΣ. β) Τὸ ἕν σῶμα δυνατόν νὰ κυλίστα ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ὁπότε ἡ παρουσιαζομένη τριβὴ λέγεται ΤΡΙΒΗ ΚΥΛΙΣΕΩΣ.

Εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἡ ὑπαρξίς τῆς τριβῆς εἶναι ἀπαραίτητος καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας ἀνεπιθύμητος.

Ἐὰν δὲν ὑπῆρχε τριβὴ μεταξὺ τῶν τροχῶν τῶν ὀχημάτων — ποδηλάτων, αὐτοκινήτων, τραίνων, τρακτέρων κ.λ.π. — καὶ τοῦ ἐδάφους θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ μετακίνησις των ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ ζῶα χωρὶς τὴν ὑπαρξίς τῆς τριβῆς θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ περπατοῦν ἢ νὰ τρέχουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Μὲ τὴν βοήθειαν τῆς τριβῆς ἐπιτυγχάνονται: α) Τὸ φρενάρισμα τῶν ὀχημάτων καὶ μηχανῶν. β) Ἡ μετάδοσις κινήσεως μέσῳ συμπλεκτῶν ἀπὸ ἕν ἄξονα εἰς ἄλλον. γ) Ἡ μετάδοσις κινήσεως μεταξὺ ἄξωνων, μέσῳ ἱμάντων. δ) Ἡ συγκόλλησις δύο μετάλλων κ.λ.π.

Ἡ ὑπαρξίς τῆς τριβῆς πάλιν μεταξὺ τῶν κινουμένων μερῶν μιᾶς μηχανῆς εἶναι ἀνεπιθύμητος, διότι προκαλεῖ τὴν πρόωρον φθορὰν τῶν ἐξαρτημάτων τῆς μηχανῆς καὶ διὰ τοῦτο ἀπασχόλησε καὶ ἀπασχολεῖ τοὺς ἐπιστήμονας οἱ ὁποῖοι κατῴρωσαν νὰ τὴν ἐλαττώσουν ὄχι ὅμως καὶ νὰ τὴν ἐξαλείψουν.

ΤΡΙΒΗ ΟΛΙΣΘΗΣΕΩΣ

Ἡ τριβὴ ὀλισθήσεως παρουσιάζεται ὑπὸ τρεῖς μορφάς.

α) Ξηρὰ τριβὴ

Εἰς τὴν ξηρὰν τριβὴν αἱ ἐφαπτόμεναι ἐπιφάνειαι εἶναι καθαραὶ (ἄνευ ὑγρασίας ἢ λιπαρῶν οὐσιῶν) καὶ ἡ τριβὴ ὀφείλεται εἰς τὰς ἀμοιβαίας μοριακὰς ἑλξεις τῶν μικροανωμαλιῶν τῶν δύο ἐπιφανειῶν. Ἡ ἔντασις τοῦ πεδίου ἑλξεως εἶναι πολὺ μεγάλη ὅταν ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τῶν μορίων τῶν δύο ἐπιφανειῶν εἶναι μικρότερα τῶν

—8—
3X10 cm.

Ὅταν ἡ ἀπόστασις αὕτη ἀυξηθῇ κατ' ἐλάχιστον ἡ ἔντασις τοῦ πεδίου σχεδὸν ἐξαφανίζεται. Εἰς τὴν πραγματικότητα τὰ σημεῖα τῶν ἐπιφανειῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τῶν μορίων των εἶναι μικρότερα τῶν 3X10 cm, συγκολλῶνται

μεταξὺ των καὶ ὅταν ἡ μία ἐπιφάνεια ἀρχίσῃ νὰ ὀλισθαίνει ἐπὶ τῆς ἄλλης, αἱ ἐνώσεις αὗται θραύονται καὶ ἐλευθερώνεται ἐνέργεια ὑπὸ μορφὴν θερμότητος. Ἡ θερμότης αὕτη ἀυξάνει τὴν θερμοκρασίαν τῶν ἐπιφανειῶν καὶ ἐν τέλει συντελεῖ εἰς τὴν τελείαν συγκόλλησίν των. Ἐπομένως τὰ ἀποτελέσματα τῆς ξηρᾶς τριβῆς εἶναι καταστρεπτικὰ καὶ πολλὰς φορὰς μέρη μηχανῶν καταστρέφονται τελείως, ὅταν τύχη νὰ ἐργασθῶν ἄνευ λιπαντικοῦ.

β) Ἡμιυγρὰ ἢ λιπαρὰ τριβὴ

Εἰς τὴν ἡμιυγρὰν τριβὴν τὸ λιπαντικὸν συγκρατεῖται εἰς τὰς ἐσοχὰς τῶν μικροανωμαλιῶν τῶν ἐπιφανειῶν καὶ ἔτσι μέρος τῆς φορτίσεως παραλαμβάνεται ἀπὸ τὸ λιπαντικόν. Ἐνιαῖον στρώμα λιπαντικοῦ δὲν ὑπάρχει διότι διακόπτεται ἀπὸ τὰς ἐξοχὰς αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ἐν μεταλλικῇ ἐποφῇ. Ὁ ρυθμὸς φθορᾶς τῶν ἐπιφανειῶν εἰς τὴν ἡμιυγρὰν τριβὴν εἶναι μικρότερος τοῦ εἰς τὴν ξηρὰν τριβὴν.

γ) Ὑγρὰ

Εἰς τὴν λιθθήσεως παντικοῦ, κληρον τὸ φθορὰ πασις). Εἰς τὴν φείλεται εἰς τῶν τοῦ νόμους τῆς

Εἶναι φορτιζομένον τὰ τὴν ξηρὰν τὴν ὑγρὰν. λεται σήμε μιὰς μηχανῆς δὴν.

Σύμφωνα ῖαν τῆς λιπ σωστὴν γεωμ ἄξει ἐκκεντρ ὀπῆς μὲ σωσ φῆν, ἡ θέσις ἐξαρτᾶται μ στροφῶν ἀνέ ταν τὸ ἰξῶδ στασις τοῦ τὸ φορτίον τῆς ἀτράκτοι σταθερά.

β) ἢ ἀφαιρούμενοι
 αἱ ἐπιφανείαι
 αἱ (ἀνευ ὑγρασίας
 ἢ ἢ τριβῆς) ἀφαιρῶνται
 ἀπὸ τῶν ἐπιφανειῶν. Ἡ
 ἔκθεσις εἶναι πολὺ με-
 τὰ τὴν ἐπιφανείαν
 εἶναι μικροτέρα

-8

3X10 cm.

τὴν ἀξίωσιν κατ' ἐ-
 πεδίον σχεδὸν ἐξα-
 γματικὴ τὰ ση-
 ῶν ὁποῖων ἢ ἀπό-
 ῶν τῶν εἶναι μι-

cm, συγκολλῶνται
 εἰς ἐπιφάνειαν ἀρ-
 ῆς ἄλλης, αἱ ἐνώ-
 και ἐλευθερώνονται
 ῶν θερμότητος. Ἡ θερ-
 μοκρασίαν τῶν
 συντελεῖ εἰς τὴν
 ν. Ἐπομένως τὰ
 τριβῆς εἶναι κα-
 φορὰς μέρη μη-
 ελείως, ὅταν τύχη
 ντικοῦ.

παρὰ τριβῆ
 ἢ τὸ λιπαντικὸν
 ἢ τῶν μικροο-
 ν καὶ ἔτσι μέρος
 ἔνεται ἀπὸ τὸ λι-
 α λιπαντικοῦ δὲν
 ἀπὸ τὰς ἐξοχὰς
 μεταλλικῆ ἐπο-
 τῶν ἐπιφανειῶν
 εἶναι μικρότερος

γ) Ἐπιφάνεια τριβῆς

Εἰς τὴν ὑγρὴν τριβὴν αἱ ἐπιφάνειαι ὁ-
 λισθησέως χωρίζονται ὑπὸ στρώματος λι-
 παντικοῦ, ἢ πίεσις λιπάνσεως φέρει ὀλό-
 κληρον τὸ φορτίον καὶ οὐδεμία μεταλλικὴ
 φθορὰ παρουσιάζεται (ιδεώδης κατάστα-
 σις). Εἰς τὴν περιπτώσιν αὐτὴν ἢ τριβὴ ὁ-
 φεῖται εἰς τὴν ὀλισθησὴν μεταξὺ τῶν μο-
 ρίων τοῦ λιπαντικοῦ καὶ ἀκολουθεῖ τοὺς
 νόμους τῆς ὑδροδυναμικῆς.

Εἶναι φανερόν ὅτι ἡ φθορὰ μεταξὺ δύο
 τριβομένων ἐπιφανειῶν εἶναι μεγίστη κα-
 τὰ τὴν ξηρὴν τριβὴν καὶ ἐλαχίστη κατὰ
 τὴν ὑγρὴν. Ἡ προσπάθεια ποὺ καταβάλ-
 λεται σήμερον εἶναι ὅπως ὅλα τὰ μέρη
 μιᾶς μηχανῆς ἐργάζονται ὑπὸ ὑγρὴν τρι-
 βήν.

Σύμφωνα μὲ τὴν ὑδροδυναμικὴν θεω-
 ρίαν τῆς λιπάνσεως, ἂν μία ἄτρακτος μὲ
 σωστὴν γεωμετρικὴν μορφήν (δὲν παρουσι-
 ἀζει ἐκκεντρικότητα) περιστρέφεται ἐντὸς
 ὀπῆς μὲ σωστὴν ἐπίσης γεωμετρικὴν μορ-
 φήν, ἢ θέσις τῆς ἄτρακτος ἐντὸς τῆς ὀπῆς
 ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν
 στρωφῶν ἀνά λεπτόν ποὺ ἐκτελεῖ αὐτή, ὅ-
 ταν τὸ ἰξῶδες τοῦ λιπαντικοῦ (ἢ ἀντί-
 στασις τοῦ λιπαντικοῦ εἰς τὴν τριβήν),
 τὸ φορτίον ὡς καὶ τὸ διάκενον μεταξὺ
 τῆς ἄτρακτος καὶ τῆς ὀπῆς παραμένουν
 σταθερά.

Ἡ θέσις τῆς ἄτρακτος εἰς διαφορετι-
 κὰς ταχύτητας δεικνύεται εἰς τὸ κάτωθι
 σχῆμα.

Ὄταν ἡ ταχύτης $u = 0$, ἡ ἄτρακτος
 ἐφάπτεται στὸ κάτω μέρος τοῦ τριβέα.
 Ὄταν ἡ ἄτρακτος ἀρχίσῃ νὰ περιστρέ-
 φεται καὶ αἱ στρωφαὶ αὐξάνονται, ἡ ἄ-
 τρακτος ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ λιπαντι-
 κὸν καὶ τὸ ἀναγκάζει νὰ διεισδύσῃ μεταξὺ
 τῶν ἐπιφανειῶν τῆς ὀπῆς καὶ ἄτρακτος.
 Τὸ λιπαντικὸν τότε σηκώνει τὴν ἄτρακτον
 καὶ τὴν μετακινεῖ πρὸς τὴν ἀντίθετον κα-
 τεύθυνσιν τῆς περιστροφῆς. Ὄταν ἡ ἄ-
 τρακτος πλησιάσῃ μίαν ὠρισμένην ταχύ-
 τητα, ἀνασηκώνεται καὶ αἱ ἐπιφάνειαι δια-
 χωρίζονται ἢ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀπὸ στρω-
 μα λιπαντικοῦ καὶ ἔτσι ἡ φθορὰ ἀποφεύγε-
 ται. Ὄταν ἡ ταχύτης περιστροφῆς τῆς ἄ-
 τρακτος γίνῃ ἀπειρος τότε τὰ κέντρα τῆς
 ἄτρακτος καὶ τῆς ὀπῆς θὰ συμπέσουν. Διὰ
 $d \cdot n \cdot n$.

τῆς μελέτης τοῦ τύπου $h = \frac{18,36 K.S.C.}{d \cdot n \cdot n}$

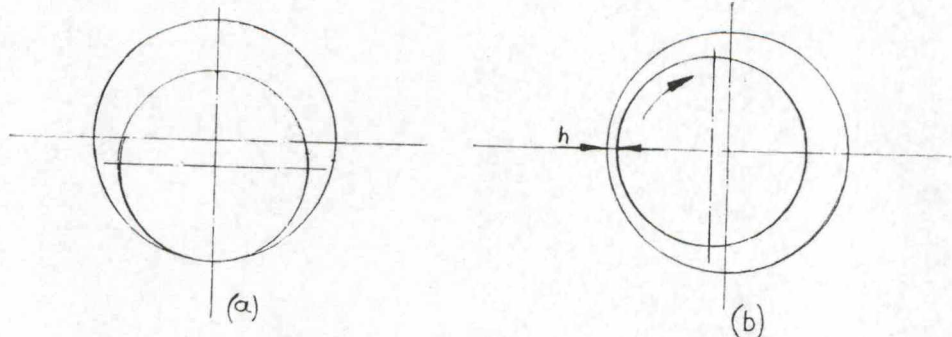
18,36 K.S.C.

ὁ ὁποῖος καθορίζει τὴν θέσιν τῆς ἄτρα-
 κτος ἐντὸς τῆς ὀπῆς ἐξάγονται τὰ ἀκό-
 λουθα συμπεράσματα.

h — πάχος τοῦ λιπαντικοῦ εἰς τὸ πλεόν
 στενὸν σημεῖον [mm]

d — διάμετρος ἄτρακτος [mm]

n — ἰξῶδες λιπαντικοῦ [Kg.sec/m²]

k — φορτίον τῆς ἀτράκτου [Kg/mm²]

s — διάκενον μεταξύ τῆς ἀτράκτου καὶ ὀπῆς [mm]

n — ἀριθμὸς στροφῶν ἀνὰ δευτερόλεπτον.

$$d+l$$

$$c = \frac{\quad}{l}$$

l — μῆκος τῆς ὀπῆς [mm]

Τὸ h μεγαλώνει μὲ τὸ d , n καὶ η καὶ ἐλαττοῦται μὲ τὸ K , S καὶ C .

Διὰ μίαν δεδομένην κατασκευὴν τὸ d καὶ c μποροῦν νὰ δοθοῦν ὡς σταθερὰ μιά καὶ στὴν πραγματικότητα, αἱ ἀλλαγὴ μετὰ μίαν περίοδον ἐργασίας εἶναι ἀμελητέαι. Ὅπωςδήποτε ὅμως αὐτὸ δὲν ἰσχύει καὶ διὰ τὰς ἄλλας τιμὰς. Ἡ ταχύτης περιστροφῆς καὶ τὸ φορτίον ποικίλουν μὲ τὰς συνθήκας ἐργασίας καὶ τὸ ἰξῶδες τοῦ λιπαντικοῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ποιότητά του, ἀπὸ τὴν θερμοκρασίαν κ.λ.π. Τὸ διάκενον μεταξύ τῆς ἀτράκτου καὶ τοῦ ἐδράνου μεγαλώνει ὡς ἀποτέλεσμα τῆς φθορᾶς. Δηλαδή ὅλοι αὐτοὶ οἱ παράγοντες ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὰς συνθήκας κάτω ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐργάζεται ἡ μηχανή, ἡ ἰσχύς τῆς μηχανῆς, ἀπὸ τὸν βαθμὸν συντηρήσεως κ.λ.π.

Αὐξανομένης τῆς περιστροφικῆς ταχύτητος, αὐξάνεται καὶ ἡ θερμοκρασία τοῦ

λιπαντικοῦ ἐπιφέροντος ἔτσι τὴν μείωσιν τοῦ ἰξῶδους του, ἔτσι τὸ λιπαντικὸ στρώμα γίνεται πλέον λεπτόν (ρευστότερον).

Αὐξανομένου τοῦ φορτίου αἱ στροφαὶ μειώνονται καὶ συνεπῶς τὸ h μειώνεται ὀριστικὰ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἔχωμεν πλέον ἔντονον φθοράν.

Ὁ τύπος ἐπίσης δεικνύει ὅτι ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος μεταξύ διαδοχικῶν ἐπισκευῶν μιᾶς μηχανῆς αὐξάνει ὅταν ὁ λόγος $\frac{n \cdot \eta}{K}$ διατηρῆται ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερος.

Ἐπομένως μίᾳ μηχανῇ ὑφίσταται τὴν μεγαλύτεραν φθοράν ἔνεκα τῆς τριβῆς α) κατὰ τὴν ἐκκίνησιν, διότι τὰ διάφορα μέρη τῆς ἐργάζονται ὑπὸ ξηρὰν καὶ ἡμιυγρὰν τριβὴν β) ὅταν χρησιμοποιῆται λιπαντικὸν μὲ χαμηλὸν ἰξῶδες, ἢ ὅταν τὸ ἰξῶδες τοῦ λιπαντικοῦ ἐλαττοῦται κατὰ πολὺ αὐξανομένης τῆς θερμοκρασίας του καὶ γ) ὅταν ὑπερφορτίζεται.

Βοήθημα :

Theory of Machines by W. G. Green.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΒΑΣΟΣ
ΣΤ' ΠΙ

ΜΑΡΚΙΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΣΤ' ΠΙ

ΚΟΠΩΣΗ

Παρατηρήθηκε συχνὰ ὅτι μέρη μηχανῶν τὰ ὁποῖα εἶχαν κατασκευασθῆ ἀπὸ ἐλατὰ μέταλλα καὶ τὰ ὁποῖα ὑπόκειντο σὲ φορτία τὰ ὁποῖα δὲν ἐπέφεραν καμμιά πλαστικὴ παραμόρφωσις θραύονταν ἐνῶ

λειτουργοῦσαν σὰν νὰ πρόκειτο γιὰ ψαθυρὰ ὑλικά.

Κατόπιν παρατηρήσεων ἀπεδείχθη ὅτι τὰ μέρη τῶν μηχανῶν πὺν θραύονταν μὲ

αὐτὸν
κανόν
συνήθ
κόστη

Ἡ
πρώτη
ριψε
ὅτι, ἐ
χίου
ἐλαστι
ἐπ' ἅπ
τι ἢ ὁ
τάσεις
ἐπαναλ
παίζει,
ὅσο ὁ

Μετ
φορίσε
κόπως

ΧΑΡΑ
ΠΟ'
ΕΠΙΝ

Ἐξε
ανθεῖσε
κράμα
παρατη
εἶναι ἄ
ων πὺν
νόμενο
εἶναι οἱ
λισθήσε
μῶν πο
κόγκους

Οἱ γ
τικότη
κὰ ἀπὸ
ὀρισμέν
νατολι
ση συν.

τος ἔτσι τὴν μείωσιν
τὸ λιπαντικὸ στρω-
νὸν (ρευστότερον).

φορτίου αἱ στροφαὶ
ὡς τὸ **h** μειώνεται
καὶ νὰ ἔχωμεν πλέον

δεικνύει ὅτι ὁ ἀπαι-
κτὸν διαδοχικῶν ἐπι-
αὐξάνει ὅταν ὁ λό-

ῶσον τὸ δυνατὸν

ανὴ ὑφίσταται τὴν
ἐνεκα τῆς τριῆς α)
ὅτι τὰ διάφορα μέ-
τὰ ξηρὰν καὶ ἡμι-
χρησιμοποιῆται λι-
ξῶδες, ἢ ὅταν τὸ
ὑ ἐλαττοῦται κατὰ
; θερμοκρασίας του
ἴζεται.

as by W. G. Green.

ΛΟΥΛΟΥ ΒΑΣΟΣ
ΣΤ' III

ΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΣΤ' III

τρούκειτο γιὰ ψαθυ-

ων ἀπεδείχθη ὅτι
πὺν θραύονταν μὲ

αὐτὸν τὸν τρόπον, ὑπόκειντο κατὰ γενικὸ
κανόνα, σὲ ἐπαναληπτικὰ φορτία τὰ ὁποῖα
συνήθως δὲν ὑπερέβαιναν τὸ ὄριον ἐλαστι-
κότητος.

Ἡ παρατήρηση αὕτη πὺν ἔγινε γιὰ
πρῶτη φορὰ ἀπὸ τὸν **WOEHLER** κατέ-
ριψε τὶς μέχρι τότε παραδεδεγμένους ἀρχές
ὅτι, ἐὰν ἡ ἐφαρμοζομένη τάση ἐπὶ τεμα-
χίου μετάλλου εἶναι μικροτέρα τοῦ ὄριου
ἐλαστικότητος, τότε τὸ τεμάχιο θὰ ἄντεχε
ἐπ' ἄπειρον. Ὁ **WOEHLER** ἀπέδειξε ὅ-
τι ἡ ἀρχὴ αὕτη ἰσχύει μόνον γιὰ στατικὰς
τάσεις. Στὴν περίπτωσιν δὲ τῶν κυκλικῶς
ἐπαναλαμβανομένων τάσεων μεγάλο ρόλο
παίζει, ὄχι τόσο τὸ μέγεθος τῶν τάσεων
ὅσο ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπαναλήψεων.

Μέταλλα τὰ ὁποῖα ὑπόκεινται σὲ τέτοιες
φορτίσεις λέγομεν ὅτι καταπονοῦνται σὲ
κόπωση.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΕΠΙΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΦΟΡΤΙΣΕΙΣ.

Ἐξετάζοντας μεταλλογραφικῶς τὴν λει-
ανθεῖσα ἐπιφάνεια δοκιμίου, μετάλλου ἢ
χράματος, τὸ ὁποῖον ὑπόκειται σὲ φόρτιση
παρατηροῦμε ἐπ' αὐτοῦ ἀλλαγὰς οἱ ὁποῖες
εἶναι ἀνάλογες τῶν ἐναλλακτικῶν φορτίσε-
ων πὺν ὑπέστη. Τὸ πρῶτο σημαντικὸ φαι-
νόμενο πὺν παρουσιάζεται στὴν ἐπιφάνεια
εἶναι οἱ γραμμὲς ὀλισθήσεως ἢ ἐπίπεδα ὀ-
λισθήσεως, δηλ. σειραὶ παραλλήλων γραμ-
μῶν πὺν διαπερνοῦν ἓνα ἢ περισσοτέρους
κόκκους.

Οἱ γραμμὲς αὗτες εἶναι στὴν πραγμα-
τικότητι ἀκμὲς πὺν προέρχονται σταδια-
κὰ ἀπὸ τὴν σχετικὴ ὀλισθήσιν κατὰ μῆκος
ὀρισμένων κρυσταλλικῶν ἐπιπέδων πρὸς α-
νατολισμοῦ. Ὅταν ἡ ἐπαναληπτικὴ φόρτι-
ση συνεχιστῇ τότε παρουσιάζονται νέες

γραμμὲς ὀλισθήσεως καὶ οἱ ἀρχικὲς γίνον-
ται πὺν καταφανεῖς καὶ διαπλατύνονται.
Συνέπεια ὄλων αὐτῶν τῶν φαινομένων εἶ-
ναι, ὅτι, μετὰ τὴν διέλευσιν μιᾶς μεταβα-
τικῆς περιόδου, κατὰ τὴ ὁποῖα μόνον ἐλά-
χιστες γραμμὲς ὀλισθήσεως δημιουργοῦν-
ται, παρουσιάζονται ρωγμὲς ἐπὶ τοῦ δοκι-
μίου. Οἱ ρωγμὲς αὗτες μεταπηδοῦν ἀπὸ
ἓνα κρυστάλλο εἰς ἄλλο ὡσπὺν νὰ γίνῃ ἡ
χαρακτηριστικὴ θραύσιν τοῦ δοκιμίου πὺν
προέρχεται ἀπὸ τὴν κόπωση.

Ὅλα τὰ πὺν πάνω ἔχουν παρατηρηθῆ
καὶ μελετηθῆ μεταλλογραφικῶς μὲ τὴν βο-
ήθεια φωτο-μικροσκοπιῶν σὲ διάφορα μέ-
τάλλα καὶ κάτω ἀπὸ διάφορες συνθήκες
ἐναλλακτικῶν καταπονήσεων.

Ἐκτὸς τῆς δοκιμῆς μεταβολῆς τῶν με-
τάλλων παρουσιάζονται καὶ ἄλλα φαινόμε-
να τῶν ὁποίων ἡ σημασία ἐξαρτᾶται ἀπὸ
τὸ μέγεθος τῆς ἐπαναληπτικῆς τάσεως συ-
σχετιζομένη μὲ τὴν στατικὴν ἀντοχὴν τῶν.
Συνεπεία τῶν πλαστικῶν παραμορφώσεων
τοῦ μετάλλου εἶναι καὶ ἡ παραγωγή θερ-
μότητος πὺν ὀφείλεται στὴν τροπὴ μετα-
ξὺ τῶν ἀτομικῶν ἐπιπέδων.

Σὲ πειράματα παρατηρήθηκε ὅτι ἡ δι-
μουργία γραμμῶν ὀλισθήσεως εἶναι πὺν
ἔντονη στὸ ἀρχικὸ στάδιο τοῦ φαινομένου
τῆς κοπώσεως καὶ ἡ ἀνύψωσις τῆς θερμο-
κρασίας εἶναι μεγαλυτέρα στὴν ἀρχὴν.
Στὴν συνέχεια ἡ ἀνύψωσις τῆς θερμοκρα-
σίας ἐλαττοῦται ἀπότομα καὶ ἐπίσης ἡ δι-
μουργία γραμμῶν ὀλισθήσεως ἐλαττοῦται
καὶ τέλος γίνεται ἀμελητέα. Ἐπάρχει δὲ
συσχέτισις μεταξὺ γραμμῶν ὀλισθήσεως
καὶ ὑψώσεως τῆς θερμοκρασίας, γιὰτὶ ἂν
ἀφήσωμε σῶμα πὺν ἔχει ὑποστῆ ἐναλλα-
κτικὴ φόρτιση νὰ ἐπανέλθῃ στὴν θερμο-
κρασία τοῦ περιβάλλοντος καὶ τὸ ὑποβά-
λωμεν ξανά στὴν ἰδίαν φόρτιση δὲν θὰ πα-
ρατηρηθῇ ἡ ἰδίαν αὐξηση θερμοκρασίας.

Προτού άρχισή να έλαττωτα ή μηχανική άντοχή του δοκιμίου, παρατηρείται σ' αυτό με την βοήθεια άκτίων Χ, τοπική δημιουργία χαρακτηριστικών σχεδίων ένδεικτικών της παραμορφώσεως του κρυσταλλικού συμπλέγματος.

Η μεταβατική αυτή φάση του φαινομένου της κοπώσεως είναι πολύ άποφασιστική για τó ύλικό. Πράγματι άν συνεχιστή ή φόρτιση θά άρχισή να δημιουργηται σιγά - σιγά μιá ρωγμή ή όποία μεγαλώνει συνεχώς μέχρις ότου τó σωμα θραυσθῆ.

Εάν εξετάσωμεν την θραυσθείσαν επιφάνειαν του δοκιμίου που ύποβλήθηκε σε κόπωση θά διαπιστώσωμεν ότι σ' αυτήν παρουσιάζονται γενικά δυό περιοχές. Από αυτές ή μιá είναι σχεδόν λεία και ή άλλη άνώμαλη κρυσταλλική.

Η λεία επιφάνεια περιλαμβάνει τó μέρος από όπου άρχισε να δημιουργηται ή ρωγμή και ή λείανσή της όφείλεται στην συνεχή τριβή μεταξυ των πλευρών της ρωγμῆς, κατά την έναλλασσομένη προσέγγιση και άπομάκρυνσή των. Η άνώμαλη επιφάνεια άντιστοιχεί στην περιοχή που θραύσθηκε τελευταία και έχει μορφή ψαθυράς θραύσεως άνεξαρτήτως του είδους του μετάλλου.

Αυτή είναι ή τελική φάση του φαινομένου της κοπώσεως. Η δημιουργουμένη στην άρχή ρωγμή ακολουθεῖ συνήθως μιá των γραμμών όλισθήσεως. Η ρωγμή δε αυτή σε περίπτωση που θά συναντήση αντίσταση παρακάμπτει και επανέρχεται μετá στην άρχική της πορεία. Βασικό γεγονός είναι ότι ή ρωγμή αυτή που εκκίνησε από την περιοχή της μεγαλύτερας συγκέντρωσης τάσεων του δοκιμίου ακολουθεῖ πάντα ένα επίπεδο όλισθήσεως.

Την δημιουργία της ρωγμῆς ακολουθεῖ

πάντα αύξηση θερμοτήτας ή όποία όμως δεν όφείλεται στην πλαστική παραμόρφωση του μετάλλου, ως ή έμφανιζόμενη στην πρώτη φάση του φαινομένου της κοπώσεως αλλά στην σχετική κίνηση των τριβομένων επιφανειών της ρωγμῆς κατά την εξέλιξή της.

Όσον άφορá την ταχύτητα της δημιουργίας των ρωγμῶν, άν και για διαφόρους λόγους θά αναμένετο να είναι ταχεία, εν τούτοις είναι θραδεία και πολύ συχνά για ένα όρισμένο χρονικό διάστημα σταματá.

Τρεῖς λόγοι είναι δυνατόν να δικαιολογήσουν κάπως την θραδεϊαν αυτήν πορεία των ρωγμῶν:

(α) Λόγω της σκληρύνσεως του μετάλλου που άρχίζει με την εφαρμογή του έναλλακτικού φορτίου, τó σύνολο του μετάλλου είναι πιό ισχυρό του άρχικού και έτσι άν ή ρωγμή δημιουργη μιá τοπική έξασθένιση τó σύνολο του μετάλλου παραμένει άνθεκτικώτερο.

(β) Στο σημείο της ρωγμῆς δημιουργείται λόγω της τριβῆς θερμοτήτας ή όποία καθιστá τó σκληρό μέταλλο όλιγώτερο σκληρό τοπικώς και έπομένως περισσότερο έλατό και ικανό να άντέχει στην έναλλακτική αυτή φόρτιση.

(γ) Η δημιουργηθεῖσα ρωγμή σ' ένα κρύσταλλο προχωρεῖ ταχέως έντός αυτού, αλλά φθάνοντας στα σύνορα των κρυστάλλων συναντá περιοχή άνθεκτικώτερη και έτσι ή εξέλιξή της στο έξῆς εξαρτáται από τó μέγεθος και τόν προσανατολισμό του νέου συναντωμένου κρυστάλλου.

Τρεῖς είναι επίσης και οι χαρακτηριστικές φάσεις του φαινομένου της κοπώσεως:

(α) Η άρχική φάση που χαρακτηρίζε-

ται από σθήσεω την μετ του μετ

(β) ' δημιουργ μέσ. Συ φόρτιση κίμιο μι διαστήμα έχομεν : όφειλομέ μόρφωσι για των νόν στην ρων της

(γ) Μ χει και μ ποία όμως τó να πα τη φάση χανικες ή εξέταση ή θολές στη λές αυτές γίας κρυσ προσανατι κρυσταλλι θραύση το κές έπαφά σθενέστερο:

Από έξ ιδιοτήτων νων σε έπ ρατηρηθηῖ Τά διάq

κμασία μι στην κόπωται σε δί κατηγορία

ή όποία όμως κή παραμόρφω- ανίζομένη στην ου τής κοπώσε- ηση τών τριβο- γμής κατά την

τητα τής δημι- και για διαφό- : να είναι τα- τια και πολύ συ- νικό διάστημα

ιν να δικαιολο- ν αυτήν πορεία

εως του μετάλ- αρμογή του έ- άνολο του με- θ άρχικου και ή μια τοπική έ- ιετάλλου παρα-

γμής δημιουρ- μότης ή όποία .ο όλιγότερο ως περισσότε- χη στην έναλ-

ρωγμή σ' ένα ; έντός αυτού, : τών κρυστάλ- κτικώτερη και ; έξαρτάται ά- ροσανατολισμό πιάλλου.

χαρακτηριστι- ης κοπώσεως :

χαρακτηρίζε-

τα από την δημιουργία τών γραμμών όλι- σθήσεως, την ανάπτυξη θερμότητας και την μεταβολή τών μηχανικών ιδιοτήτων του μετάλλου.

(β) Την τελική φάση κατά την όποία δημιουργούνται μία ή περισσότερες ρωγ- μέες. Συνεχίζοντας δέ την έπαναληπτική φόρτιση είναι δυνατό να θραυσθί τὸ δο- κίμιο μετά άπόροδον όρισμένου χρονικου διαστήματος. Κατά την τελική αυτή φάση έχομεν πάλιν δημιουργία θερμότητας μη όφειλομένης όμως στην πλαστική παρα- μόρφωση του μετάλλου και στην δημιουρ- γία τών γραμμών όλισθήσεως, αλλά πιθα- νόν στην σχετική κίνηση τών δύο πλευ- ρών τής ρωγμής.

(γ) Μεταξύ αυτών τών φάσεων υπάθ- χει και μία μεταβατική φάση, κατά την ό- ποία όμως, με όπτικά μέσα, δέν είναι δυνα- τὸ να παρατηρήσουμε τί συμβαίνει. Κατά τή φάση αυτήν δέν αλλάσσουν ούτε οί μη- χανικές ιδιότητες του μετάλλου. Με την έξέταση δέ δι' ακτίνων X βλέπομε μετα-βολές στην δομή του μετάλλου. Οί μεταβο- λές αυτές έξηγούνται ως ή άρχή δημιουρ- γίας κρυσταλλιτών ή δενδριτών διαφόρου προσανατολισμού. Η δημιουργία αυτή τών κρυσταλλιτών προετοιμάζει την τελική θραύση του μετάλλου, καθότι οί διαχωριστι- κές έπιφάνειες τών κρυσταλλιτών είναι ά- σθενέστερες τών κρυστάλλων.

Άπό έξέταση τών στατικών μηχανικών ιδιοτήτων τών μετάλλων τών καταπονημέ- νων σέ έπαναληπτικές φορτίσεις έχει πα- ρατηρηθί ότι αυτά άλλοιούνται.

Τά διάφορα μέταλλα υπόκεινται σέ δο- κιμασία με ειδικές μηχανές δοκιμασίας στην κόπωση. Οί μηχανές αυτές διαιρούν- ται σέ δύο κατηγορίες: Στην πρώτην κατηγορία μηχανών τὸ εφαρμοζόμενο έπί

των δοκιμίων φορτίο είναι σταθερό καθ' όλην την διάρκεια του πειράματος. Στην κατηγορία αυτή διακρίνονται δύο τύποι μηχανών: (α) Σ' αυτές στίς όποιες τὸ στα- θερό φορτίο επιβάλλεται με την βοήθεια βαρῶν και (β) Σ' εκείνες όπου δυνάμεις άδρανείας δημιουργούν τὸ φορτίο κατα- πονήσεως. Οί μηχανές τής κατηγορίας αυ- τής είναι οί συνηθέστερον χρησιμοποιού- μενες.

Στη δεύτερη κατηγορία τών μηχανών ή άπόκλιση παραμένη σταθερή.

Οί κύριοι τύποι τών έναλλακτικῶν φορ- τίων στίς όποιες υποβάλλεται ένα δοκίμιο διά τών μηχανῶν κοπώσεως είναι:

(α) Καθαρά κάμψη.

(β) Καθαρά κάμψη μετά διατηρηματι- κῶν τάσεων.

(γ) Έναλλακτική φόρτιση έφελκυσμού θλίψεως.

(δ) Στρέψη.

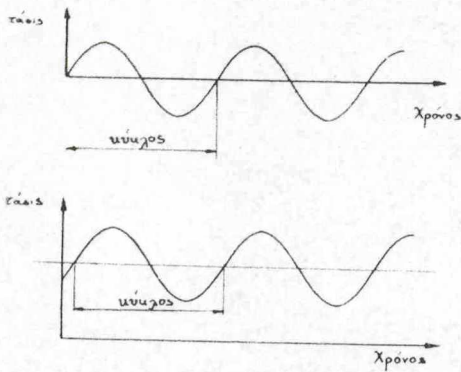
ΚΑΜΗΤΑΛΗ ΤΑΣΕΩΝ ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΩΝ

Ό κύριος τρόπος με τὸν όποιο μπορού- με να πάρομε πληροφορίες για την κό- πωση είναι ή καμπύλη S—N (τάσεων — έπαναλήψεων).

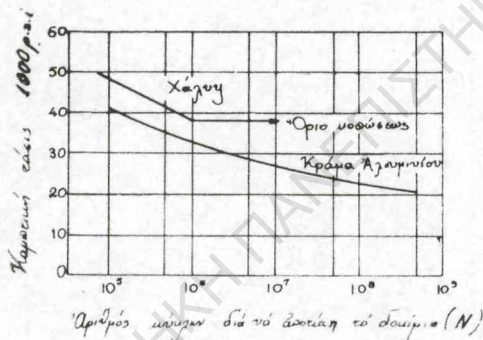
Τά διάφορα σημεία τής καμπύλης τά εύρίσκομεν ως άκολούθως:

Έφαρμύζεται επί του δοκιμίου μία κυ- κλική έπαναλαμβανομένη δύναμη, ή όποία προκαλεί κυκλικές έπαναλαμβανομένες τά- σεις. Κυκλική δύναμη είναι ή δύναμη τής όποίας ή ένταση μεταβάλλεται διαδοχικῶς από μίαν έλαχίστην τιμήν μέχρι μίας με-

γίστης και τανάπαλιν.

Ἡ κυκλική δύναμη ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ δοκιμίου μέχρις ὅτου προκαλέσῃ τὴν θραύση τούτου. Ἔτσι εὐρίσκομεν τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον ἀντιστοιχεῖ σὲ μίαν ὠρισμένην μεγίστην τάση ἢ ὁποία ἔχει προκαλέσει τὴν θραύση τοῦ δοκιμίου σ' ἓνα ὠρισμένον ἀριθμὸν κύκλων. Μὲ τὸν ἴδιον τρόπο εὐρίσκομεν τὰ ὑπόλοιπα σημεῖα τῆς καμπύλης S—N.

Ἐκ τῆς καμπύλης S—N ἐξάγονται τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα:

(α) Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐναλλακτικῶν καταπονήσεων τὸν ὁποῖο μπορεῖ νὰ ἀντέξῃ ἓνα μέταλλο προτοῦ ἀποτύχῃ αὐξάνει ἐλαττωμένης τῆς τάσεως.

(β) Γιὰ μερικὰ ἐνδιαφέροντα, ἀπὸ μηχανολογικῆς ἀπόψεως, μέταλλα, ὅπως τὸ

ἀλουμίνιο, ὁ χάλυβας καὶ τὸ τιτάνιο, ἢ καμπύλη S—N γίνεται ὀριζόντια γιὰ ἓνα ὀρισμένο ὄριο τάσεων, τὸ ὁποῖο λέγεται ὄριο κοπώσεως ἢ ὄριο τάσεων. Κάτω ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὄριο τάσεως τὸ ὁποῖο λέγεται ὄριο κοπώσεως ἢ ὄριο ἀντοχῆς, μποροῦν τὰ ὑλικά, θεωρητικῶς, νὰ ἀντέξουν σὲ ἀπειροὺς κύκλους χωρὶς νὰ ἀποτύχουν.

(γ) Τὰ περισσότερα μὴ σιδηροῦχα μέταλλα ὅπως ἀλουμίνιο, μαγνήσιο καὶ τὰ κράματα τοῦ χαλκοῦ ἔχουν καμπύλη S—N ἢ ὁποία κατέχεται ἀξιοσημείωτου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κυκλικῶν καταπονήσεων. Αὐτὰ τὰ μέταλλα δὲν ἔχουν ὄριο κοπώσεως γιατί ἡ καμπύλη δὲν γίνεται ποτὲ ὀριζόντια.

Ἐπομένως ἡ καμπύλη S—N μᾶς βοηθεῖ νὰ βροῦμε τὸν ἀριθμὸν τῶν κύκλων ἢ τὸ χρονικὸ διάστημα τὸ ὁποῖο ἀπαιτεῖται γιὰ νὰ θραυσθῇ ἓνα ἐξάρτημα μιᾶς μηχανῆς ὑπὸ ὠρισμένην τάση. Τὸ κάθε ἐξάρτημα κάθε μηχανῆς ἔχει ἓνα ὄριο ζωῆς καὶ πρέπει νὰ ἀντικαθίσταται τοῦτο προτοῦ ξεπεράσῃ τὸ ὄριον ζωῆς του, γιὰ νὰ ἀποφεύγονται μεγαλύτερες ζημιές τῆς μηχανῆς.

Ἡ μέχρι σήμερα ἔρευνα ἐπὶ τοῦ φαινομένου τῆς κοπώσεως τῶν μετάλλων ἀπέδωσε τὰ ἑξῆς:

(α) Τὸ φαινόμενο τῆς κοπώσεως περιλαμβάνει τρία κύρια στάδια. Ἀπὸ αὐτὰ τὸ πρῶτον εἶναι πλούσιο σὲ ὄρατα συμβάντα (ἀλλαγὴ στὸν μεταλλογραφικὸ ἴσθ τοῦ δοκιμίου, δημιουργία γραμμῶν ὀλισθήσεως, ἀλλαγὴ τῶν φυσικῶν ιδιοτήτων τοῦ μετάλλου καὶ δημιουργία θερμότητος). Τὸ δεύτερο στάδιο εἶναι μεταβατικὸ καὶ δὲν ἔχει κατορθωθῆ νὰ παρατηρηθῇ καμμιὰ ἀλλαγὴ πού νὰ δικαιολογῇ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀντοχῆς τοῦ μετάλλου. Κατὰ τὸ τρίτον στάδιο καὶ μετὰ λίγες χιλιάδες

κύκλους τοῦ ζεῖ ἢ θερμοῦ ἢ εἰκόνα τοῦ κτιῖνες X, ἀλ

Παρουσιά λήγουν στὴν

(β) Δὲν εἶναι βασικὴ σινικές ιδιότητες χῆν των στὴ

(γ) Δὲν εἶναι μεταξὺ τοῦ ὁ μετάλλων καὶ σεως. Τὸ ἴδιο διατηρητικῆς τ των εἰς τὴν κ

(δ) Γιὰ τὴν τῆς κοπώσεως μπύλη τῆς κοπ ἐπαναλήψεων. δοκιμῆς πολλῶ

ΠΩΣ ΤΙ

Στὸν τόπο ἡματα πού χρη εἶναι τὰ Ἄγγ W.), ψλόδοντο ρωμάτων γιὰ Γαλλικὰ ἢ Μετ

Τῶν μὲν Ἄγγ ρῶν τοῦ σπειρι Μετρικῶν 60°.

Βασικὲς διασ

τό τιτάνιο, ή καζόντια για ένα όποιο λέγεται εων. Κάτω από ποιο λέγεται όης, μπορούν τά εέξουν σέ άπειτοτύχουν.

σιδηρούχα μέγνήσιο και τά καμπύλη S—N μένου του άρινήσεων. Αύτά κοπώσεως γιατί όρίζοντία.

—N μās βοητών κύκλων ή οιο άπαιτείται ια μās μηχανό κάθε έξάρια όριο ζωής ι του, για να ημές της μη

έπί του φαιμετάλλων ά

τώσεως περι. 'Από αυτά ιατά συμβάνραφικό ιστόραμμών όλίν ιδιοτήτων (ερμότιμος). βατιζό και ηρηθή καμη την έλάτλλον. Κατά γες χιλιάδες

κύκλους του έναλλακτικού φορτίου, αρχίζει ή θερμοκρασία να αυξάνεται ξανά και ή εικόνα του δοκιμίου, έξεταζομένη με άκτίνες X, άλλάσει σημαντικά.

Παρουσιάζονται δέ ρωγμές που καταλήγουν στην θραύση του δοκιμίου.

(β) Δέν έχει βρεθή μέχρι σήμερα καμιά βασική σχέση που να συνδέη τις μηχανικές ιδιότητες των μετάλλων με την άντοχή των στην κόπωση.

(γ) Δέν ύπάρχει καμιά σχέση επίσης μεταξύ του όριου διαρροής των διαφόρων μετάλλων και του αντίστοιχου όριου κοπώσεως. Το ίδιο ισχύει μεταξύ της μεγίστης διαμηκτικής τάσεως και της αντίστασεώς των εις την κόπωση.

(δ) Για την μελέτην των φαινομένων της κοπώσεως είναι πολύ χρήσιμη ή καμπύλη της κοπώσεως ή καμπύλη τάσεων — έπαναλήψεων. Αύτη λαμβάνεται διά της δοκιμής πολλών δοκιμίων του αυτού με

τάλλου.

(ε) Σε περίπτωση συνθέτων καταπονήσεων δοκιμίων σε έπαναληπτικές φορτίσεις και στατικά φορτία άποδείκτε ότι τά στατικά αυτά φορτία, όταν είναι φορτία έφελκυσμού, περιορίζουν την άντοχήν στην κόπωση των δοκιμίων επί των όποιων έπενεργούν. Το αντίθετο συμβαίνει για φορτία θλίψεως.

(στ) Προφορτίσεις σε έπαναληπτικά φορτία, μικροτέρου ή μεγαλυτέρου μεγέθους από την φόρτιση και μικρού αριθμού έπαναλήψεων, βελτιούν συνήθως το όριον κοπώσεως των δοκιμίων τούτων χωρίς όμως ή παρατήρηση αύτη να είναι πάντα και για όλα τά μέταλλα και κράματα άσφαλής.

Βοήθημα:

Mechanical Metallurgy
by George E. Dieter, JR.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΣΤ'ΙΙΙ

ΠΡΟΣ Θ' ΑΠΟΚΤΗΣΕΤΕ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΠΗ ΤΡΙΓΩΝΙΚΩΝ ΣΠΕΙΡΩΜΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΡΝΟ

Στόν τόπο μας, τά τριγωνικά σπειρώματα που χρησιμοποιούνται περισσότερο, είναι τά 'Αγγλικά: χονδρόδοντο (B.S.W.), ψλόδοντο (B.S.F.), σύστημα σπειρωμάτων για σωλήνες (B.S.P.) και τά Γαλλικά ή Μετρικά (S.I.).

Τών μέν 'Αγγλικών ή γωνία των πλευρών του σπειρώματος είναι 55°, των δέ Μετρικών 60°.

Βασικές διαστάσεις ενός σπειρώματος,

είναι ή έξωτερική διάμετρος (d), ή μικρή διάμετρος ή διάμετρος πυρήνος (d1), το βήμα (h), ή γωνία των πλευρών του σπειρώματος και ή γωνία έλικος (φ).

Πίνακες των πιό πάνω τυποποιημένων σπειρωμάτων θα βρούμε στόν Α' τόμο της Μηχανουργικής Τεχνολογίας, με όλα τά στοιχεία που μās χρειάζονται, έκτός από την γωνία έλικος. Την γωνία έλικος του σπειρώματος, την βρίσκομε με τη βοήθεια των τριγωνομετρικών πινάκων από

τή σχέση:

$$\epsilon\phi\phi = \frac{h}{d\cdot\pi}$$

Στά Ἀγγλικά σπειρώματα, τὸ βῆμα ἐκφράζεται σὲ σπείρες στὴν ἴντσα. Μετατρέπεται δὲ σὲ βῆμα (h), δηλαδή ἀπὸ σπείρα σὲ σπείρα, ἐὰν διαιρέσουμε τὴν ἴντσα διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σπειρῶν.

Στά Μειτρικά σπειρώματα, τὸ βῆμα ἐκφράζεται σὲ χιλιοστὰ τοῦ μέτρου, καὶ τὸ μετροῦμε ἀπὸ σπείρα σὲ σπείρα. Γιὰ τὴν μέτρηση τῶν σπειρῶν ἀνὰ ἴντσα, ἢ τοῦ μετρικοῦ συστήματος, μεταχειριζόμαστε τὸ σπειρώμετρο.

Στὸν τόρνο, μπορούμε νὰ μεταχειριστοῦμε δύο τρόπους γιὰ τὴν κατασκευὴ τριγωνικοῦ σπειρώματος.

α) Μὲ γωνιακὴ εἰσχώρηση τοῦ ἐργαλείου.

β) Μὲ κάθετη εἰσχώρηση τοῦ ἐργαλείου.

Γιὰ χοντρά σπειρώματα, προτιμοῦμε τὴν γωνιακὴ εἰσχώρηση, ἐνῶ γιὰ λεπτά τὴν κάθετη.

Ἀνάλογα λοιπὸν μὲ τὴν εἰσχώρηση τοῦ ἐργαλείου, θὰ εἶναι καὶ τὸ τρόχισμα τοῦ.

Στὴν γωνιακὴ εἰσχώρηση ἡ γωνία τῶν πλευρῶν τοῦ σπειρώματος τροχίζεται 50° ἀντὶ 55° γιὰ τὰ Ἀγγλικά καὶ 55° ἀντὶ 60° γιὰ τὰ Μετρικά.

Ἐμπροσθία γωνία ἐλευθερίας 26°. Πλάγια ἀριστερὴ γωνία ἐλευθερίας 16°. Πλάγια δεξιὰ γωνία ἐλευθερίας 4°. Γωνία ἀποξέσεως πρὸς τὰ πίσω καὶ πλάγια δεξιὰ 10°.

Στὴν κάθετη εἰσχώρηση, ἡ γωνία τῶν πλευρῶν τοῦ σπειρώματος τροχίζεται 55°

ἀκριβῶς γιὰ τὰ Ἀγγλικά καὶ 60° γιὰ τὰ Μετρικά. Ὁ ἔλεγχος τῶν γωνιῶν γίνεται μὲ τοὺς εἰδικοὺς ἐλεγκτῆρες.

Ἐμπροσθία γωνία ἐλευθερίας 26°. Πλάγια ἀριστερὴ καὶ πλάγια δεξιὰ γωνία ἐλευθερίας, ἀπὸ 16°. Κάνομε τὴν γωνία αὐτὴ καὶ στὶς δύο πλευρές, γιὰ νὰ μπορούμε νὰ κόψουμε μὲ τὸ ἴδιο μαχαίρι, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ σπειρώματα. Ἐπίσης γιὰ νὰ κόβουμε ἀπὸ λεπτά σπειρώματα μέχρι 8 σπείρες στὴν ἴντσα. Γωνία ἀποξέσεως πρὸς τὰ ὀπίσω δὲν τροχίζουμε, γιατί ἀλλάζει ἢ μορφή τοῦ σπειρώματος.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο τροχίζουμε τὰ ἐργαλεῖα ποὺ ἐφαρμόζουν σὲ ἐργαλειοδέτες μὲ ὑποδοχὴ ὑπὸ γωνία 16°, καὶ γιὰ τὴν κοπὴν ἐξωτερικῶν σπειρωμάτων σὲ μαλακὸ χάλυβα καλῆς ποιότητας.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΟΠΗΣ ΣΠΕΙΡΩΜΑΤΩΝ ΜΕ ΓΩΝΙΑΚΗ ΕΙΣΧΩΡΗΣΗ.

Πρωταρχικὴ δουλειά, εἶναι νὰ τοποθετήσουμε καὶ νὰ ἐμπλέξουμε τοὺς κατάλληλους ὀδοντοτροχοὺς γιὰ τὴν κοπὴ τοῦ σπειρώματος ποὺ θέλουμε νὰ κατασκευάσουμε.

Δένουμε τὸ ἐργαλεῖο στὸ ἐργαλειοφορεῖο καὶ τὸ ρυθμίζουμε στὸ ὕψος τοῦ κέντρου. Γιὰ δεξιὰ σπειρώματα γυρίζουμε τὸ μικρὸ γωνιακὸ ἐργαλειοφορεῖο πρὸς τὸ ἀριστερὸ μας χέρι κατὰ 60° γιὰ τὰ Μετρικά σπειρώματα, καὶ 62° 30' γιὰ τὰ Ἀγγλικά. Ἡ μετατόπιση αὐτὴ, δίνει στὸ γωνιακὸ ἐργαλειοφορεῖο ἀπὸ τὴν κάθετο πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ τόρνου γωνία 30° γιὰ τὰ Μετρικά καὶ 27° 30' γιὰ τὰ Ἀγγλικά διότι:

$$90^\circ - 30^\circ = 60^\circ \text{ γιὰ τὰ Μετρικά.}$$

$$90^\circ - 27^\circ 30' = 62^\circ 30' \text{ γιὰ τὰ Ἀγγλικά.}$$

Δένουμε σπειρώματα, τῶν δύο κτῆρα γωνία παράλληλε ἐργαλεῖο σπασθοῦμε ῥθ κοπτικὴ ἀριστερὴ π κτῆρος, κα ρεῖο.

Γυρίζου ἐργαλειοφο ρεῖομε τὸ μετρικὸ τὸ

Μὲ τὸ κ πλησιάζομε μὸλις ἔρθη μικρομετρο

Εἰσχώρη τὸ γωνιακὸ νὸ ἢ ἀριστ μῆς. Στὸ τε με πάντα ρεῖο. Αὐτὸ ψομε τὸ σπ χώρηση τοῦ ἔξαρτᾶται ε

Βασικοὶ τοῦ μετάλλο τὸ μέγεθος αὐτοῦ. Γι' σκευὴ σπειρ ρυθμίζομε τ κοχλία σπει βέβαια σὲ τι ροῦμε νὰ γ εὐκολία.

Γενικά ἡ νεται ἀπὸ 0,

καὶ καὶ 60° γιὰ τὰ ὦν γωνιῶν γίνεται κτηῖρες.

ευθερίας 26° . Πλά-
κ δεξιὰ γωνία ἔλευ-
με τὴν γωνία αὐτή
ιὰ νὰ μπορούμε νὰ
χαιρί, δεξιὰ καὶ ἄ-
Επίσης γιὰ νὰ κό-
ματα μέχρι 8 σπει-
ἀποξέσεως πρὸς τὰ
γιατι ἀλλάζει ἡ

5.

τροχιζοῦμε τὰ ἔργα
ἐ εργαλειοδέτες με
ο, καὶ γιὰ τὴν κο-
μάτων σὲ μαλακῶ
5.

[Σ ΣΠΕΙΡΩΜΑ- Η ΕΙΣΧΩΡΗΣΗ.

ί, εἶναι νὰ τοποθε-
λέξομεν τοὺς κα-
ς γιὰ τὴν κοπή τοῦ
υμε νὰ κατασκευά-

ο στὸ εργαλειοφο-
εν στὸ ὕψος τοῦ
σπειρώματα γυρί-
κὸ εργαλειοφορεῖο
χέρι κατὰ 60° γιὰ
α, καὶ $62^\circ 30'$ γιὰ
τόπιση αὐτή, δίνει
φορεῖο ἀπὸ τὴν κά-
τοῦ τόρνου γωνία
καὶ $27^\circ 30'$ γιὰ τὰ

λ τὰ Μετρικά.

2ο $30'$ γιὰ τὰ 'Αγ-

Δένουμε τὸν ἄξονα ποῦ θὰ κόψουμε σπειρώμα, στὸ Τσιόκ καὶ κέντρο ἢ μεταξὺ τῶν δύο κέντρων. Τοποθετοῦμε τὸν ἐλεγκτῆρα γωνιῶν στὸ κέντρο τοῦ ἄξονος, καὶ παράλληλα πρὸς αὐτόν. Πλησιάζομε τὸ εργαλεῖο μὲ τὸ κάθετο φορεῖο, καὶ προσπαθοῦμε νὰ παραλληλήσομε τὴν ἀριστερὴ κοπτικὴ ἀκμὴ τοῦ εργαλείου μὲ τὴν ἀριστερὴ πλευρὰ τῆς γωνίας V τοῦ ἐλεγκτῆρος, καὶ στερεώνομε τὸ εργαλειοφορεῖο.

Γυρίζομε τὸ στρόφαλο τοῦ γωνιακοῦ εργαλειοφορείου πρὸς τὰ δεξιὰ γιὰ νὰ μαζέψομε τὶς ἀνοχές, καὶ φέρομε τὸ μικρομετρικὸ τύμπανο στὸ μηδέν.

Μὲ τὸ στρόφαλο τοῦ κάθετου φορείου πλησιάζομε τὸ εργαλεῖο στὸν ἄξονα καὶ μόλις ἔρθῃ σὲ ἐπαφή, βάζομε μηδέν στὸ μικρομετρικὸ τύμπανο.

Εἰσχώρηση τοῦ εργαλείου βάζομε ἀπὸ τὸ γωνιακὸ εργαλειοφορεῖο. Κόβει δέ, μόνο ἡ ἀριστερὴ πλευρὰ τῆς κοπτικῆς ἀκμῆς. Στὸ τέλος κάθε διαδρομῆς ἀποσύρομε πάντα τὸ εργαλεῖο μὲ τὸ κάθετο φορεῖο. Αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται ἕως ὅτου κόψομε τὸ σπειρώμα. Πόση θὰ εἶναι ἡ εἰσχώρηση τοῦ εργαλείου σὲ κάθε διαδρομῆ, ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντες.

Βασικοὶ παράγοντες εἶναι ἡ ποιότης τοῦ μετάλλου, τὸ τρόχισμα τοῦ εργαλείου, τὸ μέγεθος τοῦ τόρνου καὶ ἡ κατάσταση αὐτοῦ. Γι' αὐτὸ πρὶν ἀρχίσωμε τὴν κατασκευὴ σπειρώματος στὸν τόρνο, πρέπει νὰ ρυθμίζομε τὶς ἀνοχές τῶν φορείων καὶ τοῦ κοχλίου σπειρωμάτων στὸ ἐλάχιστο, ὅχι βέβαια σὲ τέτοιο βαθμὸ ποῦ νὰ μὴν μπορούμε νὰ γυρίσωμε τοὺς στροφάλους μὲ εὐκολία.

Γενικά ἡ εἰσχώρηση, μπορεῖ νὰ κυμαίνεται ἀπὸ $0,003''$ μέχρι $0,008''$ σὲ κάθε

διαδρομῆ, μέχρι τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ βάθους τοῦ σπειρώματος. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα, θὰ ἐλαττώνεται σταδιακῶς μέχρι $0,001''$ ἕως $0,0005''$ κατὰ τὴν ἀποπεράτωσή του.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΟΠΗΣ ΣΠΕΙΡΩΜΑ- ΤΟΣ ΜΕ ΚΑΘΕΤΗ ΕΙΣΧΩΡΗΣΗ.

Τὸ μικρὸ γωνιακὸ εργαλειοφορεῖο πρέπει νὰ βρίσκεται στὴ θέση 0° καὶ παράλληλα πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ τόρνου. Δένουμε τὸ εργαλεῖο στὸ εργαλειοφορεῖο καὶ τὸ ρυθμίζομε στὸ ὕψος τοῦ κέντρου.

Σφίγγομε τὸν ἄξονα ποῦ θὰ κόψομε σπειρώμα στὸ τσιόκ καὶ κέντρο ἢ μεταξὺ κέντρων.

Ἐράπτομε μὲ τὸ χέρι μας τὸν ἐλεγκτῆρα γωνιῶν στὸ κέντρο τοῦ ἄξονος καὶ παράλληλα πρὸς αὐτόν. Πλησιάζομε τὸ εργαλεῖο μὲ τὸ κάθετο φορεῖο, ἀφοῦ προηγουμένως ξεσφίξομε τὸν εργαλειοδέτη, καὶ προσπαθοῦμε νὰ παραλληλήσομε τὴν δεξιὰ καὶ ἀριστερὴ κοπτικὴ ἀκμὴ τοῦ εργαλείου μὲ τὴν γωνίαν V τοῦ ἐλεγκτῆρος. Σ' αὐτὴ τὴ θέση σφίγγομε τὸν εργαλειοδέτη.

Γυρίζομε τὸ στρόφαλο τοῦ γωνιακοῦ εργαλειοφορείου πρὸς τὰ δεξιὰ γιὰ νὰ μαζέψομε τὶς ἀνοχές, καὶ φέρομε τὸ μικρομετρικὸ τύμπανο στὸ μηδέν.

Μὲ τὸν στρόφαλο τοῦ κάθετου εργαλειοφορείου πλησιάζομε τὸ εργαλεῖο στὸν ἄξονα καὶ βάζομε τὸ μηδέν στὸ μικρομετρικὸ τύμπανο.

Εἰσχώρηση τοῦ εργαλείου βάζομε ἀπὸ τὸ κάθετο φορεῖο. Τοποθετοῦμε καὶ ἐμπλέκομε τοὺς κατάλληλους ὀδοντοτροχούς γιὰ τὴν κοπή τοῦ σπειρώματος.

Βάζομε εἰσχώρηση στὸ κάθετο φορεῖο

0.0003'' καὶ παίρνομε τὸ πρῶτο πέρασμα. Ἐλέγχουμε μὲ τὸ σπειρόμετρο τὸ βῆμα. Συνεχίζομε τὴν εἰσχώρησιν τοῦ ἐργαλείου μὲ 0.003'' ἕως 0.005'' σὲ κάθε πέρασμα μέχρι τὸ ἥμισυ τοῦ βάθους. Ἐπειδὴ τὸ ἐργαλεῖο μας ἀφαιρεῖ μέταλλο καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὰς τοῦ τριγώνου, κινδυνεύει νὰ θραυσθῇ ἢ μύτη τοῦ ἐργαλείου καὶ νὰ καταστραφῇ τὸ σπείρωμα. Γι' αὐτὸ, μετὰ τὸ ἥμισυ τοῦ βάθους, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν εἰσχώρησιν τοῦ ἐργαλείου, τὸ μεταπίπτουμε συγχρόνως πρὸς τὰ ἀριστερὰ μὲ τὸ μικρὸ γωνιακὸ ἐργαλιοφορεῖο. Ἡ μετατόπισιν πρὸς τὰ ἀριστερὰ πρέπει νὰ εἶναι ἐλάχιστη, ὥστε νὰ ἀφαιρῇ μέταλλο μόνο ἢ ἀριστερῇ πλευρᾷ τοῦ ἐργαλείου, ἐνῶ ἡ δεξιὰ του ἀπλῶς νὰ γλύφῃ.

Σταδιακῶς δέ, ἐλαττώνομεν καὶ τὴν εἰσχώρησιν τοῦ ἐργαλείου μέχρι 0,001'' ἕως 0,0005'' κατὰ τὴν ἀποπεράτωσίν του.

Τὸ πόσο θὰ εἰσχωρήσῃ τὸ ἐργαλεῖο, εἰς μὲν τὰ μετρικὰ σπειρώματα ὑπολογίζεται ἀπὸ τὴν σχέσηιν:

$$\text{Εἰσχώρησις} = 0,7035xh$$

$$\delta\text{που: } 0,7035 = \text{Σταθερὸς}$$

$$h = \text{Βῆμα.}$$

Εἰς δὲ τὰ Ἀγγλικὰ σπειρώματα ἡ σχέσηιν εἶναι:

$$\text{Εἰσχώρησις} = 0,64: \text{σπείρες στὴν ἴντσα, } \delta\text{που: } 0,64 = \text{Σταθερὸς.}$$

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ
ΠΕ' ΙΙΙ

μεν καὶ τὴν εἰσ-
χρησιμότητα 0,001'' ἕως
πρόσφωτόν του.

τὸ ἐργαλεῖο, εἰς
τὰ ὑπολογίζεται

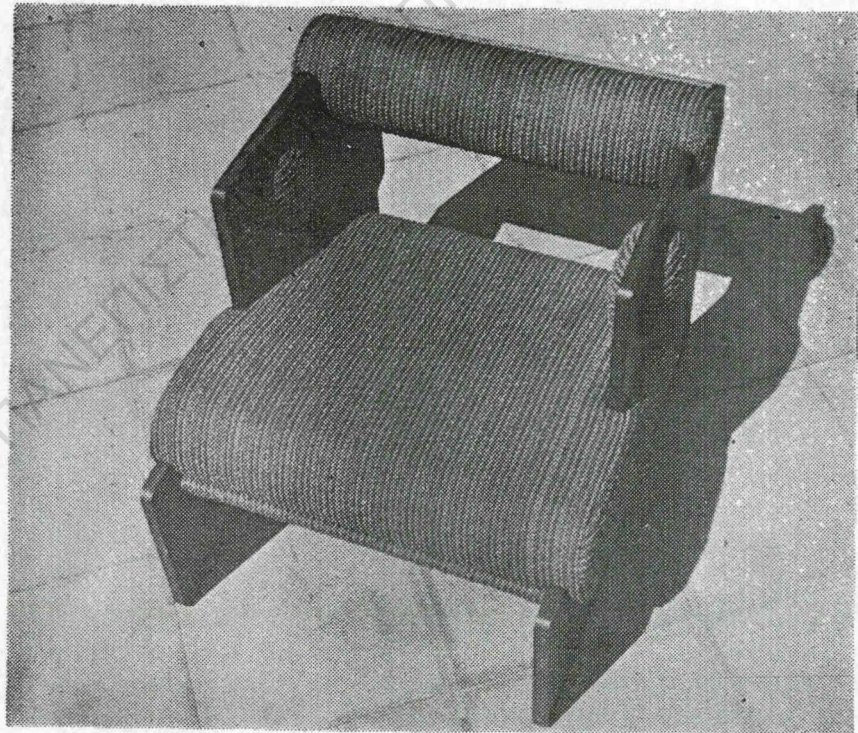
h

εὐρύς

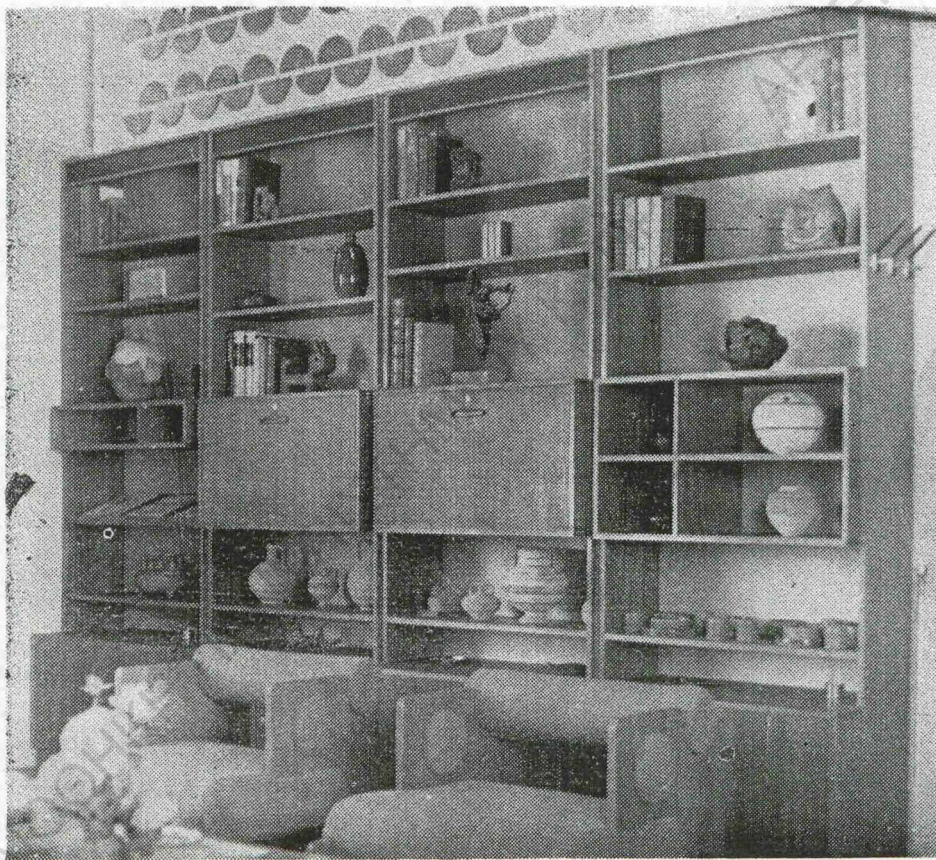
χώματα ἢ σχέση

πειρές στὴν ἴν-
τερός.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ
Σ' ΙΙΙ

Καρέκλα - Ἔργασία μαθητῶν τοῦ Τμήματος Ἐπιπλοποιίας

Βιβλιοθήκη Γραφείου Διευθυντοῦ
Ἔργασια μαθητῶν τοῦ Τμήματος Ἐπιπλοποιίας

Στι
ἔτους,
νοντα
δραστ
τιμητι

Πε
ἀφοῦ
μα τῶ
τελικὰ
νίκησε
2—1,
Κέντρο
καὶ τῆ
2—0.
τῆς Ἐ
πρώτες
τοῦ Α'
μάδα
μοχώσι
κολούθ
μὲ τὸ
θήκαμε
τῆς Αί
νὰ πά
Μὲ τὸ
θέση σ
χώστου

Ἄν
μία, κα
γυμνασ
πάρουν
ὅτι δυ
τῶν 10

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1971 - 72

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Στή διάρκεια του έφεταινου σχολικού έτους, οί άθλητές του σχολείου μας, παίρνοντας μέρος στις διάφορες άθλητικές δραστηριότητες, κατόρθωσαν να φέρουν τιμητικά άποτελέσματα.

Πετόσφαιρα : Η Σχολή μας, άφοϋ έλαβε πρώτα μέρος στο πρωτάθλημα των σχολείων τής πόλεως, κατόρθωσε τελικά να καταλάβη την 1η θέση, άφοϋ νίκησε τις ομάδες του Α' Γυμνασίου με 2—1, του Β' Γυμνασίου με 2—1, του Κέντρου Άνωτέρων Σπουδών με 2—0 και την ομάδα του C.T.L. Academy με 2—0. Για να βγῆ ή πρωταθλήτρια ομάδα τής Έπαρχίας, είχαν άγωνιστή οί δυό πρώτες τής πόλεως, τής Τ. Σχολής και του Α' Γυμνασίου και ή πρωταθλήτρια ομάδα τής υπαίθρου τής Έπαρχίας Άμμοχώστου, ομάδα τής Αιγιαλούσας. Άκολούθησαν δυό άγῶνες τής Σχολής μας με τὸ Α' Γυμνάσιον στους όποιους ήττηθήκαμε. Κατά τους άγῶνες με την ομάδα τής Αιγιαλούσας ή Σχολή μας κατάφερε να πάρη τή νίκη και στους δυό άγῶνες. Με τὸν τρόπο αυτό πήραμε τή δεύτερη θέση στο πρωτάθλημα Έπαρχίας Άμμοχώστου.

Άν οί μαθητές μας είχαν λίγη ψυχραιμία, και άν εκτελούσαν τις οδηγίες του γυμναστή τους ίσως να κατάφεραν να πάρουν την 1η θέση. Το γεγονός όμως ότι δυό μαθητές μας έπελέγησαν μεταξύ των 10 καλύτερων παικτών, που αντιπρο-

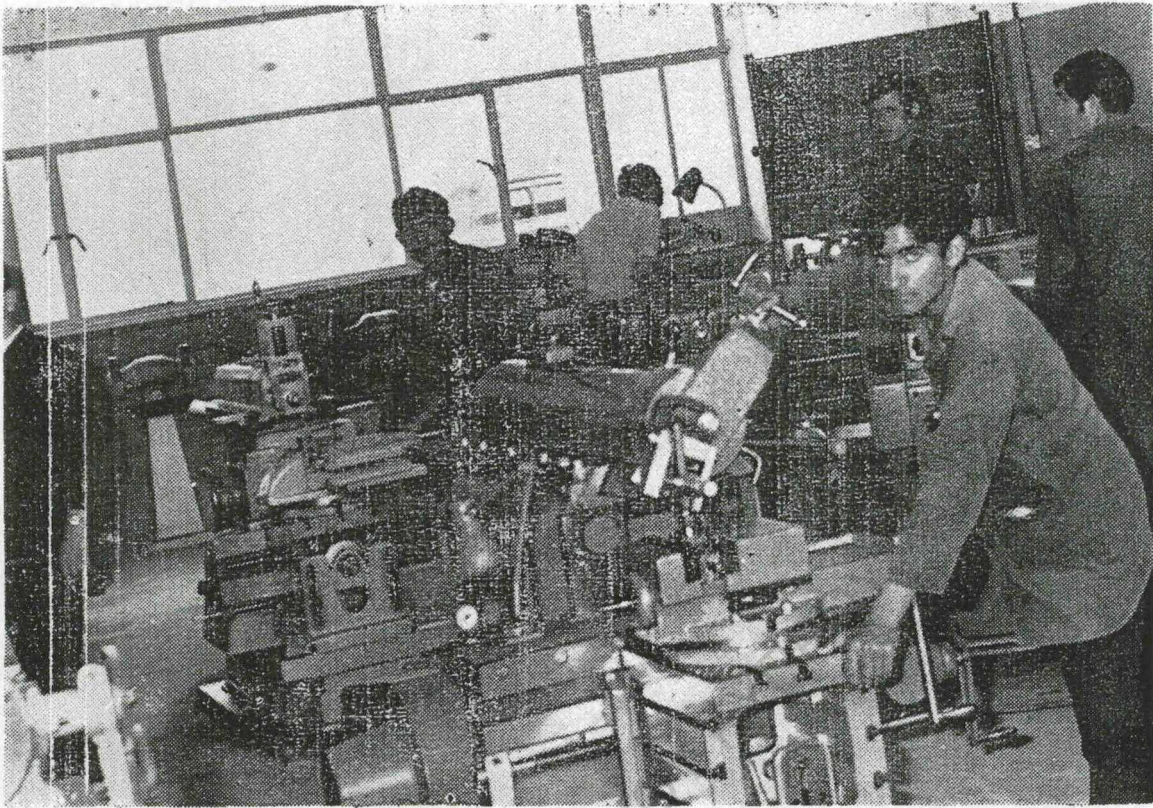
σώπευσαν τὸ νησί μας στην Ελλάδα, δείχνει πόσον πολύ είχαν εργαστή μαθητές και γυμναστές για να επιτύχουν αυτό.

Καλαθόσφαιρα : Μετά από μη ικανοποιητικές εμφανίσεις, ή ομάδα τής Σχολής μας κατέλαβε στο έπαρχιακό πρωτάθλημα την 4η θέση. Ο λόγος που ή ομάδα μας ύστέρησε τόσο πολύ, είναι διότι αρκετοί παίκτες μας μετεγράφησαν σ' άλλα σχολεία και άλλοι εγκατέλειψαν τὸ σχολείο. Έτσι, ξαφνικά, ή ομάδα μας βρέθηκε χωρίς παίκτες, με άποτέλεσμα να μὴν πάρη ή Σχολή μας ικανοποιητική θέση στο πρωτάθλημα.

Ένδοσχολικός άνώμαλος δρόμος : Διεξήχθη με μεγάλη επιτυχία κατά τή διάρκεια του Δεκεμβρίου, έγινε δέ ή έπιλογή των άθλητών, που θα αντιπροσώπευαν τή Σχολή μας στον έπαρχιακό μαθητικό άνώμαλο.

Έπαρχιακός μαθητικός άνώμαλος : Διεξήχθη τὸ Φεβρουάριο στη λίμνη του Άγίου Λουκά. Η Σχολή μας κατήγαγε πειοφανείς νίκες μεταξύ των 10 σχολείων τής Έπαρχίας μας. Συγκεκριμένα ή Σχολή μας κατέλαβε τή 2η θέση. Άπό τους άθλητές μας δυό έπελέγησαν για να λάβουν μέρος στον Παγκόπριο μαθητικών άνώμαλο.

Έπαρχιακοί άγῶνες : Διεξήχθησαν με μεγάλη επιτυχία την 25η Μαρτίου και την 1ην Άπριλίου στην Άμ-

Τὸ Μηχανουργεῖον ἐν λειτουργίᾳ

μόχωστο
ση τῶν
ποιητικῆ
τελικὰ τ

Ἐπ
ἀ γ ὠ ν ε
ση ς 1
Στοὺς ἑ
στὸ Γ.Σ
λή μας :

Κ ο λ
λόγος γι
ἀποτελέσ
ἔτους, εἶ
γίνεται :
σεως.

Ἐπ
λ υ μ β ἠ
λη ἔπιτυ
ἀγῶνες ε
κανοποιη
θέση καὶ
στήν κατ

Π α γ
λ υ μ β ἠ
λιν στήν
αὐτοὺς ἠ
γορία Γυ

I

ΤΗΣ

Ἡ ἐπι
ἔτος 1971
λούθων κ

Ἄνδρέ
λῆς Παντι

μόχωστο, στο στάδιον Γ.Σ.Ε. Ἡ ἐμφάνιση τῶν ἀθλητῶν μας ἦταν ἀρετὰ ἰκανοποιητική. Ἐπὶ συνόλου 10 Σχολῶν πήραμε τελικὰ τὴν 6η θέση.

Ἐπαρχιακοὶ μαθητικοὶ ἀγῶνες στίβου Σχολῶν Μέσης Παιδείας (Λυκείων): Στους ἀγῶνες αὐτοὺς ποὺ διεξήχθησαν στὸ Γ.Σ.Ε. στίς 18—19 Ἀπριλίου ἡ Σχολή μας κατέλαβε τὴν 3η θέση.

Κολυμβήση 1970—71: Ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο θὰ ἀναφέρουμε τὰ ἀποτελέσματα τοῦ προηγούμενου σχολικοῦ ἔτους, εἶναι διότι ἡ ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ γίνεται πρὶν γίνουν οἱ ἀγῶνες κολυμβήσεως.

Ἐπαρχιακοὶ ἀγῶνες κολυμβήσεως: Διεξήχθησαν μὲ μεγάλη ἐπιτυχία στὴν Ἀμμόχωστο. Κατὰ τοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς ἡ Σχολή μας μετὰ ἀπὸ ἰκανοποιητικὰς ἐμφανίσεις, κέρδισε τὴ 2η θέση καὶ στὴν κατηγορία Λυκείων καὶ στὴν κατηγορία Γυμνασίων.

Παγκύπριοι ἀγῶνες κολυμβήσεως: Διεξήχθησαν καὶ πάλιν στὴν Ἀμμόχωστο. Κατὰ τοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς ἡ Σχολή μας κέρδισε στὴν κατηγορία Γυμνασίων τὴν 3η θέση.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ
ΣΤ' ΙΙΙ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΟΡΤΩΝ

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐορτῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1971—72 ἀπαρτιζόταν ἐκ τῶν ἀκολούθων καθηγητῶν:-

Ἀνδρέας Ποαρός, (Πρόεδρος) Παντελῆς Παντέλας, Μιχαὴλ Δημητρίου, Γεώρ-

γιος Κυριάκου, Μιχαὴλ Βασιλείου, Χρῆστος Χ' Ἐυτυχίου, Στέλιος Χ' Νικολάου, Ἀνδρέας Ἰακώβου, Ἰακώβος Παπαϊακώβου.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπέδειξε καθ' ὅλον τὸ σχολικὸν ἔτος μεγάλην δραστηριότητα ὀργανώσασα διαφόρους ἐκδηλώσεις μὲ συμμετοχὴν τόσοσ τῶν κ.κ. καθηγητῶν ὅσον καὶ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς.

Αἱ δραστηριότητες τῆς ἐπιτροπῆς ὑπῆρξαν κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν αἱ ἀκόλουθοι:-

1. Τὴν 21.10.1971 ἐπ' εὐκαιρία τῆς ἐπετείου τῆς Ὀκτωβριανῆς Ἐπανάστασεως ἔγινε συγκέντρωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ὠμίλησε ὁ καθηγητῆς κ. Ἀνδρέας Σταύρου.
2. Τὴν 24.10.1971 ἡμέραν τοῦ Ο.Η.Ε. εἰς συγκέντρωσιν τῶν μαθητῶν ὠμίλησε ὁ καθηγητῆς κ. Χρ. Χρίστου.
3. Τὴν 25.11.1971 ἐπ' εὐκαιρία τῆς 25ετηρίδος τῆς ΟΤΝΕΣΚΟ καὶ μὲ θέμα τὴν καταπολέμησιν τῶν φυλετικῶν διακρίσεων ὁ Ὅμιλος Οὐνέσκο ὠργάνωσε τελετὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὠμίλησαν μαθηταὶ καὶ ἀπηγγέλθησαν διάφορα ποιήματα.
4. Τὴν 10.12.1971 ἐπέτειον τῆς διακηρύξεως τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων εἰς συγκέντρωσιν μαθητῶν ὠμίλησε ὁ καθηγητῆς κ. Παντελῆς Παντέλας.
5. Τὴν 21.12.1971 ὄργανώθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Χριστουγεννιάτικη ἐορτὴ εἰς τὸ κινηματοθέατρον Ἰντεάλ. Κατὰ τὴν ἐορτὴν ἀνεβιβάσθησαν ἐπιτυχῶς ἐπὶ σκηνῆς τὸ θεατρικὸν ἔργον τοῦ Σ. Θεοδοζῆ «Τῆς Ἄρτας τὸ γιοφύρι» κατὰ διδασκαλίαν τοῦ κ. Ἀναστασίου

Σκούρου και της δ/ίδος 'Ανδρούλας Γεωργίου ως και 'Αναπαράστασις της Γεννήσεως. Κατά την έορτήν έκληρώθησαν διάφορα δώρα αι δὲ εισπράξεις ἀνήλθον εἰς τὸ ποσὸν τῶν £270, αἱ ὁποῖαι καὶ κατετέθησαν εἰς τὸ 'Εσωτερικὸν Ταμεῖον τῆς Σχολῆς.

6. Τὴν 15.1.1972 ἐπέτειον τοῦ 'Ενωτικῶν Δημοψηφίσματος εἰς συγκέντρωσιν τῶν μαθητῶν ὠμίλησε ὁ καθηγητὴς κ. Παῦλος Μουχταρούδης.
7. Τὴν 29.1.1972 ὁργανώθη ἡ καθιερωμένη ἑορτὴ τοῦ δένδρου κατὰ τὴν ὁποῖαν ὠμίλησε ἡ καθηγήτρια κ. Ἐλένη Χριστοφῆ καὶ ἐφυτεύθησαν διάφορα δένδρα καὶ θάμνοι εἰς τὸν κήπον τῆς Σχολῆς.
8. Τὴν 3.3.1972 ἐπέτειον τοῦ ὀλοκαυτώματος τοῦ ἥρωος Γρηγορίου Ἀἰξεντίου ὁργανώθη ἑορτὴ μετ' ὀμιλητὴν τὸν καθηγητὴν κ. Τζουβάνην Παπανικολάου. Ὡσαύτως ὠμίλησαν μαθηταί, ἀνεγνώσθησαν ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Γεωργίου Γρίβα—Διγενῆ καὶ ἀπηγγέλθησαν διάφορα πατριωτικὰ ποιήματα.
9. Τὴν 12.3.1972 ἡ Σχολὴ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν καθιερωμένην ἑορτὴν τοῦ Πορτοκαλιοῦ μετ' ἀποσημειμένον ἄρμα τὸ ὁποῖον ἔφερε τὸν τίτλον ὁ «πορτοκαλιάς» καὶ τὸ ὁποῖον ἔλαβε τὸ πρῶτον βραβεῖον. Διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ διακόσμησιν τοῦ ἄρματος ἡ ἐπιτροπὴ εἶχε τὴν βοήθειαν ἴσων τῆς διευθύνσεως ὅσον καὶ τῶν καθηγητῶν καὶ μαθητῶν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΚΔΡΟΜΩΝ

Τὴν 'Επιτροπὴν 'Εκδρομῶν ἀπετέλεσαν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1971—72 οἱ ἀκόλουθοι: Παντελῆς Παντελῆ (Πρόεδρος), Μουχταρούδης Παῦλος, Γεωργίου Νικῆς, Λυρακίδης 'Ανδρέας, Τριανταφυλίδης 'Ιορδάνης, Κούντουρος Ζαχαρίας καὶ Γεωργίου 'Ανδρούλα.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἐπραγματοποιήθησαν αἱ κάτωθι ἐκδρομαὶ καὶ ἐπισκέψεις:-

10.11.71 'Εκδρομὴ ὄλων τῶν μαθητῶν εἰς 'Αγίαν Νάπαν.

2.12.71 ΠΑΧΗ — ΠΔΤ — ΠΕΤ. 'Επίσκεψις εἰς Ξενοδοχεῖα ΑΣΤΕΡΙΑΣ καὶ ΕΤΑΓΟΡΑΣ ΚΟΡΤ καὶ ἐργαστήριον Ξυλογλυπτικῆς εἰς Τρίκομον.

2.12.71 ΠΕΧΙ

'Επίσκεψις εἰς ἐργοστάσιον Κοιτρουπῆ, εἰς ἐργαστήριον συναρμολογήσεως τηλεοράσεων καὶ διάφορα ἐργαστήρια ἐπιδιορθώσεως τηλεοράσεων εἰς 'Αμμόχωστον.

3.12.71 Εβ

'Επίσκεψις εἰς τοιβλοποιεῖον, ἀσβεστοποιεῖον καὶ ἐργοστάσιον μωσαϊκῶν εἰς τὴν βιομηχανικὴν περιοχὴν Λευκωσίας.

7.12.71 ΠΕΙ, ΠΕΙΙ

'Επίσκεψις εἰς Μεταλλευτικὴν ἐταιρείαν Ξεροῦ καὶ εἰς Νέον 'Εργοστάσιον Σιγαρέττων «555» Διανέλλου & Βεργόπουλου εἰς Λευκωσίαν.

8.1

9.12

10.12

15.12.

27.1. 7

10.2. 7

M.

'Η ἐπ

ΕΣ
ΥΡΟΜΩΝ

ν ἀπετέλε-
971—72 οί-
λῃ (Πρόε-
ς, Γεωργίου
Τριανταφυλ-
ς Ζαχαρίας

ολικοῦ ἔτους
θι ἐκδρομαί

μαθητῶν εἰς

— ΠΕΤ. Ἐ-
χεῖα ΑΣΤΕ-
ΑΣ ΚΟΡΤ
λογλυπτικῆς

τάσιον Κου-
ριον συναρ-
ίσεων καὶ
εἰ ἐπιδιορ-
ν εἰς Ἄμ-

υβλοποιεῖον,
ἔργαστάσιον
ιομηχανικῆν

ταλλευτικῆν
εἰς Νέον
ἔτων «555»
πουλοῦ εἰς

8.12.71 ΕΠΗ

Ἐπίσκεψις εἰς Βιομηχανίαν
Μπισκόττων Γαλανοῦ καὶ Ἡ-
λεκτροπαραγωγικὸν σταθμὸν
Δεκελείας.

9.12.71 ΣΤ

Ἐπίσκεψις εἰς ἔργαστήρια με-
ταλλευτικῆς ἐταιρείας Ξεροῦ
καὶ εἰς Νέον Ἐργαστάσιον Σι-
γαρέττων «555» Διανέλλου &
Βεργοπούλου εἰς Λευκωσίαν.

10.12.71 ΠΑ

Ἐπίσκεψις εἰς ἐταιρείαν ΚΡΑΝ-
ΚΟ Λτδ, Λευκωσία, Βιομηχα-
νία Μεταλλικῶν Ἐπίπλων καὶ
Χρηματοκιβωτίων «Σιουκιοῦρο-
γλου» καὶ εἰς Ἐργαστήρια τῆς
Τεχνικῆς Σχολῆς Λευκωσίας.

15.12.71 Λα

Ἐπίσκεψις εἰς Βιομηχανίαν
Μπισκόττων Γαλανοῦ καὶ Ἡ-
λεκτροπαραγωγικὸν σταθμὸν
Δεκελείας.

27.1. 72 Εα, Εβ.

Ἐπίσκεψις εἰς τὸ Τσιμεντοποι-
εῖον Βασιλικοῦ.

10.2. 71 Α καὶ Β τάξεις

Ἐκδρομὴ εἰς Σαλαμίαν, Ἀ-
πόστολον Βαρνάβαν, Ἀλάσια,
Γ' τάξεις: Ἐκδρομὴ εἰς
Καντάραν.

Δ', Ε', Στ' τάξεις: Ἐκ-
δρομὴ εἰς Λάρνακα, Ἀγγελό-
κτιστην, Ἀλικὴν καὶ Ττεκκέν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Ἡ ἐπιτροπὴ Μαθητικῆς Προνοίας ἀ-

πετελέσθη ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων καθηγητῶν
τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς Σχολῆς, με-
Πρόεδρον τὸν κ. Ντίνον Ε. Ἀντωνιάδην.
Κυριώτερον ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς ἦτο ἡ
συγκέντρωσις τῶν ἀπαραιτήτων πληροφο-
ριῶν διὰ τὴν οικονομικὴν κατάστασιν ἐ-
νὸς ἐκάστου τῶν μαθητῶν βάσει τῆς ὀ-
ποίας οἱ μαθηταὶ ἔλαβον βοήθειαν ἐκ μέ-
ρους τοῦ Ταμείου Μαθητικῆς Προνοίας
καὶ παρεσχέθη εἰς αὐτοὺς συσσίτιον.

Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων
παρεσχέθη βοήθεια εἰς ἀπόρους μαθητὰς
ὡς ἀκολούθως:

Ἐποδῆματα εἰς 29 μαθητὰς @ £1.400
= £40.600. Παντελόνια εἰς 16 μαθητὰς
@ £2,000 = £32.000. Ἐποκάμισα εἰς
12 μαθητὰς @ £0.750 = £9.000. Σύν-
ολον βοηθείας £81.600.

Ἀπὸ τῆς 8)11)71 — 11)2)72 παρε-
σχέθη συσσίτιον ὑπὸ μορφῆν ἑνὸς σάντου-
ίτς ἐπὶ ἡμερησίᾳ βάσεως εἰς 234 ἀπό-
ρους μαθητὰς, διὰ τὸν σκοπὸν δὲ αὐτὸν
ἔδαπανήθη ποσὸν £595.890.

Μέχρι τέλους Ἀπριλίου ἔδαπανήθη διὰ
ιατρικὴν περίθαλψιν καὶ εὐημερίαν τῶν
μαθητῶν ἕτερον ποσὸν £143.260 μίλς.

Ἐντὸς τοῦ Μαΐου ποσὸν £80 = περί-
που θὰ διατεθῆ διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν δι-
δάκτρων ἀπόρων μαθητῶν.

Ἄλλη δραστηριότης τῆς Ἐπιτροπῆς
ἦτο καὶ ἡ ἐπιλογὴ μαθητῶν διὰ τὴν κα-
τανομὴν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἐπιτροπείου Παι-
δείας παρεχομένων κατ' ἔτος ὑποτροφιῶν.

Τὰ ἔσοδα τοῦ Ταμείου Μαθητικῆς
Προνοίας προέρχονται κυρίως ἀπὸ τὸ Ἐ-
σωτερικὸν Ταμεῖον, ἀπὸ τὴν Χριστουγεν-
νατικὴν ἑορτὴν τῆς Σχολῆς ὡς καὶ διά-
φορους εἰσφορὰς.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Ἡ Τεχνική Σχολή Ἀμμοχώστου, ἡ τρίτη εἰς μέγεθος Δημοσία Τεχνική Σχολή ἐν Κύπρῳ, λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ 1963.

Κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1971-72 ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἐγγραφέντων εἰς αὐτὴν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἀνῆλθεν εἰς 815. Ἀναλυτικῶς οἱ ἐγγραφέντες ἦσαν 531 εἰς τὰ κανονικὰ ἡμερήσια τμήματα, 207 εἰς τὰ τμήματα τοῦ συστήματος μαθητείας καὶ 77 εἰς τὰς νυκτερινὰς τάξεις. Οἱ μαθηταὶ οὗτοι προήρχοντο ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀμμοχώστου ὡς καὶ ἀπὸ ὅλα σχεδὸν τὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας.

Εἰς τὴν Σχολὴν λειτουργοῦν αἱ τρεῖς πρῶται τάξεις Γυμνασίου μὲ τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ὡς καὶ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας δημοσίας Σχολὰς Μέσης Ἐκπαίδευσως πρόγραμμα (α' γυμνασιακὸς κύκλος σπουδῶν) μὲ μαθητὰς προερχομένους ἐκ τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου καὶ ἐκ τῶν χωρίων ἐκείνων τῆς Ἐπαρχίας, τὰ ὁποῖα δὲν ἀνήκουν εἰς τὰς ἐκπαιδευτικὰς περιφέρειας Αἰγιαλούσης, Τρικώμου, Λευκονοίκου, Λύσης καὶ Παραλιμνίου. Μαθηταὶ ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν ἐγγράφονται εἰς τὴν Α', Β' ἢ Γ' τάξιν τῆς Σχολῆς κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἢ ἐφ' ὅσον κατοικοῦν εἰς Ἀμμοχώστον. Εἰς τὰς τάξεις αὐτὰς γίνονται δεκταὶ καὶ μαθήτρια.

Αἱ λειτουργοῦσαι μετὰ τὴν Γ' τάξιν εἰδικεύσεις εἶναι διετοῦς ἢ τριετοῦς διαρκείας. Εἰς τὰς εἰδικεύσεις αὐτὰς παρέχεται θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ κατάρτισις εἰς ἓν ἐκ τῶν ἀκολουθῶν ἐπαγγελματῶν:

1. Τεχνικῶν Βοηθῶν Ἡλεκτρολόγων (3 ἔτη)
2. Τεχνικῶν Βοηθῶν Μηχανολόγων (3 ἔτη)
3. Τεχνικῶν Βοηθῶν Δομικῶν Ἔργων (3 ἔτη)
4. Μηχανικῶν Αὐτοκινήτων (2 ἔτη)
5. Ἡλεκτροτεχνιτῶν (2 ἔτη)
6. Μηχανουργῶν — Ἐφαρμοστῶν (2 ἔτη)
7. Ραδιοτεχνιτῶν (2 ἔτη)
8. Συγκολλητῶν (2 ἔτη)
9. Ὑδραυλικῶν (2 ἔτη)
10. Ἐπιπλοποιῶν (2 ἔτη)
11. Οἰκοδόμων (2 ἔτη)
12. Ἀγγειοπλαστῶν — Διακοσμητῶν (3 ἔτη)

Εἰς τὰς ὡς ἄνω εἰδικεύσεις ἐγγράφονται ἄνευ ἐξετάσεων μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν θέσεις, οἱ ὅποιοι συνεπλήρωσαν ἐπιτυχῶς τὴν Γ' τάξιν οἰασδῆποτε Δημοσίας Σχολῆς Μέσης Παιδείας ἀδιακρίτως ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας.

Οἱ ἀπόφοιτοι τῶν εἰδικεύσεων τούτων δύνανται νὰ ἐξεύρουν εὐκόλως ἀπασχόλησιν εἰς τὴν βιομηχανίαν ἢ νὰ συνεχίσουν, ἐὼν ἐπιθυμοῦν, τὰς σπουδὰς των εἰς ἀνωτέρας Σχολὰς τῆς Κύπρου (Τεχνολογικὸν Ἰνστιτοῦτον) ἢ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος 1972-73 τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἀπεφάσισε ὅπως εἰς τὴν Σχολὴν λειτουργήσουν αἱ κάτωθι εἰδικεύσεις :

1. Τεχνικῶν Βοηθῶν Ἑλεκτρολόγων (3 ἔτη)
2. Τεχνικῶν Βοηθῶν Δομικῶν Ἔργων (3 ἔτη)
3. Μηχανικῶν Αὐτοκινήτων (2 ἔτη)
4. Μηχανουργῶν - Ἐφρρμοστῶν (2 ἔτη)
5. Ἐπιπλοποιῶν (2 ἔτη)
6. Ἀγγειοπλαστῶν - Διακοσμητῶν (3 ἔτη)
7. Ξενοδοχειακῶν Σπουδῶν (2 ἔτη)

Εἰς τὰς εἰδικεύσεις 1, 2, 3, 4, καὶ 5 δύνανται νὰ ἐγγραφοῦν μόνον μαθηταὶ ἐνῶ εἰς τὰς εἰδικεύσεις 6 καὶ 7 δύνανται νὰ ἐγγραφοῦν καὶ μαθήτριαι.

Τὸ τμήμα Ἀγγειοπλαστῶν - Διακοσμητῶν ἐλειτούργησεν ἐπιτυχῶς ἀπὸ τοῦ λήγοντος σχολικοῦ ἔτους μὲ μαθητὰς καὶ μαθητρίαι. Ἡ εἰδίκευσις αὕτη σκοπὸν ἔχει νὰ ἐκπαιδεύσῃ μαθητὰς καὶ μαθητρίαι διὰ νὰ δύνανται νὰ ἐργασθοῦν εἰς ἐργαστήρια ἀγγειοπλαστικῆς, γραφεῖα διακοσμητικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικὰ γραφεῖα. Οἱ μαθηταὶ τῆς εἰδικεύσεως διδάσκονται, πλὴν τῶν θεωρητικῶν μαθημάτων, ἀρχιτεκτονικὸν σχέδιον, διακοσμητικὴν καὶ ἀγγειοπλαστικὴν.

Τὸ τμήμα Ξενοδοχειακῶν Σπουδῶν θὰ λειτουργήσῃ εἰς τὴν Σχολὴν διὰ πρώτην φοράν ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1972-73 κατόπιν προσφάτου σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐλήφθη κατόπιν μακρᾶς καὶ σοβαρᾶς μελέτης, ἀποδεικνύει τὴν μεγάλην σημασίαν τὴν ὁποίαν ἀποδίδει ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἐκπαιδευσιν νέου καὶ καλῶς κατηρτισμένου ξενοδοχειακοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὅποιον θὰ ἐπανδρώσῃ τὰς ξενοδοχειακὰς μονάδας τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου,

τῆς κατ' ἐξοχὴν τουριστικῆς πόλεως τῆς νήσου.

Εἰς τὴν κρατικὴν Ξενοδοχειακὴν Σχολὴν Ἀμμοχώστου θὰ λειτουργήσουν κατ' ἀρχὴν τμήματα Τραπεζοκόμων δι' ἄρρενας καὶ θῆλεις καὶ μαγειρῶν δι' ἄρρενας.

Ἡ κανονικὴ φοίτησις εἰς τὴν Σχολὴν θὰ εἶναι διετούς διαρκείας, μέγα μέρος ὅμως τῆς φοιτήσεως θὰ ἀφιεροῦται εἰς πρακτικὴν ἐξάσκησιν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Σχολῆς. Εἰς τὴν Σχολὴν θὰ παρέχεται θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ κατάρτισις εἰς τὸ ἐπάγγελμα (εἰς τὸ ἐστιατόριον, τὸ μαγειρεῖον καὶ τὰς λοιπὰς ἐγκαταστάσεις τῆς Σχολῆς), παραλλήλως δὲ θὰ διδάσκονται καὶ μαθήματα γενικῆς μορφώσεως ὡς καὶ ξέναι γλῶσσαι.

Τὰ διδάκτρα καὶ τὰ ἄλλα τέλη, τὰ ὁποῖα θὰ καταβάλλονται ὑπὸ των μαθητῶν, εἶναι ὡς καὶ διὰ τὰ ἄλλα τμήματα εἰδικεύσεως διετούς διαρκείας, ἤτοι £ 11= συνολικῶς ἐτησίως.

Διὰ τὰ τμήματα εἰδικεύσεως τριετούς διαρκείας τὸ ποσὸν ἀνέρχεται εἰς £ 14= ἐτησίως. Ἐπὶ πλέον οἱ μαθηταὶ ἐπιβαρύνονται μὲ μικροποσὰ διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν στολὴν των ἢ ὄργανα καὶ ἐργαλεῖα τῆς εἰδικότητός των.

Ἰούλιος 1972